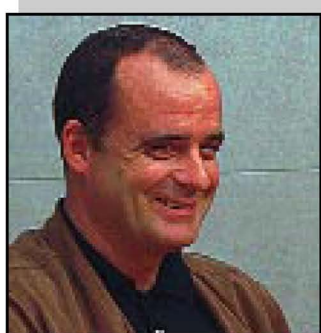

«Foru pase
eraginkorra»
aplikatzeko
unea iritsi
dela dio
Egibarrek • 6

Palestinaren behin betiko estatusaren gaineko azken fasea abian jarri dute

Akordio-markoa ezartzeko beste goi bilera bat egin nahi du Clintonek

■ PALESTINARREN eta israelarren arteko negoziazioen azken fasea hasi zuten atzo, Oslon, Jassir Arafatek, Ehud Barakek eta Bill Clintonek. Datoren otsailean hasi eta beranduenez irailerako amaituta egon beharko du Palestinaren behin betiko estatusak. Hamaika desadostasun konpon-

du beharko dituzte, baina nagusiak Estatua, hiri-burua (Jerusalem), asentamenduak eta errefuxiatuak izango dira. Hori dela eta, atzo EEBBeko lehendakariak iragarri zuenez, beste goi bilera bat egin beharko dute Arafatek eta Barakek akordio-marko bat hitzartzeko. • 26

gizartea

■ Bilbotik euskarara eta euskaratik Bilbora begiratzen du Txepetxek azken liburuan • 16

ekonomia

■ BSCH Societe Generalerekin aliantza prestatzen ari da • 20

europa

■ Frantzia
Jospinek kolpe gogorra jaso du Ekonomia ministroaren dimisioarekin • 23

mundua

■ Argentinako diktadurako buruak auzipetzeko agindua eman du Garzon epaileak • 28

kirola

■ Pilota
Asperen kontrol osoa hartu du Bidartek • 35

kultura

■ Lutxo Egia:
«Poemek begiak zabaltzera behartzen gaituzte» • 36

JOSE HUESCA / EFE

Aznar eta Sanz ados abertzaleen aurka

■ NAFARROAKO lehendakari Miguel Sanzek eta Espainiako gobernuburu Jose Maria Aznarrek egungo egoera politikoa izan zuten hizpide atzo Madrilén. Bi agintariek bat egin zuten talde abertzaleen egungo jokaera kritikatzeko. Sanzen arabera, «ETA, EH, EAJ eta EAren arteko aldea ulertzea zaila da». Su-etenaren

ostean «nazionalismo demokratikoa demokratenetik besterenera» igaro dela iritzi zion Nafarroako lehendakariak. Aznarrek, berriz, ohartarazi zuen datozen hilabeteetan «egungo marko juridikoa gainditzeko saialdiak» izango direla abertzaleen aldetik, eta «horri erantzuteko prest» egoteko deia egin zuen.

• 7 eta 10

Ipar Euskal Herrian askoz gehiago irakasten da gaztelania Hegoaldean frantsesa baino • 14-15

iritzia

gaurko...

...elkarrizketa

Rosa Urrea

• ASIMA ELKARTEKO
LEHENDAKARIA •

«Heziketarako lekuak osatu nahi ditugu»

Gizartean partehartzeko emakumezkoen elkarte da Asima

■ Zertarako sortu zen Asima?

Elkarte osatu genuen emakumeok Alaiz kolektiboan geunden, eta gizartean nolabait partehartzeko beharra genuela ikusi genuen, ikasitakoari aterabidea ematea. Gehienak etxekoandreak ginen, eta ez genuen etxean bakarrik egon nahi. Emakumezkoentzako hezkuntzaren eta aisialdirako lekuen beharra ikusi genuen, eta 1995ean sortu genuen elkarte.

■ Zein helburu lortu nahi duzue?

Batez ere heziketarako lekuak eta aukerak osatu nahi ditugu. Horretarako hiru arlo lantzen ditugu: gizartean partehartzea; heziketa eta aisialdia; eta kultura.

■ Erraza al da hori guztia aurrera eramatea?

Ekonomikoki ez. Bazkideek kuota txiki bat ordaindu behar dute, baina elkarteak ekintza guztien %50 ordaintzen du. Horretarako zenbait erakundetatik diru-laguntza txikiak jaso ditugu, baina, hala ere, nahiko larri gabiltza. Baina gure lana oso garrantzitsua dela uste dut, eta horregatik egiten dugu aurrera. Gure helburu nagusia heziketa da, eta heziketa oso garrantzitsua dela uste dugu. Heziketak etengabekoa izan behar du, inoiz ez du bukatu behar, eta horretan gabiltza.

Miren Iriarte

IRUÑEA

...esaera

«Azaroa hotz, negua motz»

...hizpideak

Gatazka politikoaren azaleratzea

■ Euskal Herriko politikariek eta Espainiako agintariek azken egunotan egin dituzten adierazpenek liskar giroa iragartzen dute. Gatazka politikoa azaleratzen ari den seinale. Gatazka ukatu eta estaltzeko estrategia eta gatazka gainditzeko subiotasunaren auzia mahaigaineratzen duen estrategia aurrez aurre daude. Aznar, Mayor edo Sanzen hitzek adierazten dute indartsu sentitzen direla, eta, irtenbide negoziatu bat bilatu beharrean, garaipena dutela helburu.

Madrialek, ezker abertzalea presoen egoerarekin eta atxilotetekin estutzeaz gain, EAJren eta EAren ustezko ahuleziez baliatzeko eta barne kontraesanak areagotzeko apustua egin du. Egi-barrek pase forala gogora ekartzeak, berriz, abertzaleei gelditzen zaien bidea erakusten du. Eguno egoerarekin ados ez daudenak sasi guztien gainetik aurrera egitera behartuta daude, estatuekiko liskarra areagotzeko arriskua egon eta desabantailarekin jokatu arren.

Bidartek du agintea Aspen

■ Fernando Bidarte da Aspeko akziodun nagusia joan den abuztutik, Iturza eta Muntioni euren partehartzea erosi eta %60ren jabe egin zenetik. Atzo, orde, beste urrats bat egin zuen bere agintea erabat berresteko. Javier Salaverri zuzendari nagusia, Miguel Angel Manzanares gerentea eta Luis Iribarren intendentea kaleratu zituen. Iragarrita zegoen. Dena dela, Salaverri eta Iribarrenek Aspeko akzioen %20 dute bakoitzak oraindik, eta ez dirudi saltzeko prest daudenik.

Frantsesa eta gaztelania

■ Jakina da Euskal Herriko hezkuntza sistemetan ingelesa dela atzerriko lehenengo hizkuntza. Ipar Euskal Herrian ingelesa gehiago ikasten da gaztelania baino, eta Hegoaldean frantsesa baino. Baina aldea handia da Bidasoatik alde batera edo bestera: Iparraldeko haurren erdiek gaztelania ere ikasten dute, baina Hegoaldeko ikasleen artean oso gutxi frantsesa. Zerbaiten seinale da.

Hurrengo goi bileraren zain

■ Ekialde Erdiko bake prozesuari buruzko beste goi bilera bat egitearekin ados daude EEBBetako lehendakari Bill Clinton, Israelgo lehen ministro Ehud Barak eta Palestinako Aginte Nazionalako buru Jasser Arafat. Hori xe da Osloko bileraren emaitza bakarra.

2000. urteko otsaila baino lehen hiru agintariak berriz elkartzea ez zegoen aurreikusita. Hori Barakek iradoki zuen Osolora heltzean, eta ezustean harrapatu zituen bere

bi mintzakideak. Clinton, pragmatismoaren izenean, Baraken proposamena zena bitartekaritzaarena bailitza azaldu behar izan du.

Horrela, aukera izango dute denek denbora baliatu eta negoziazioak areago negoziatzeko. Batez ere Barakek, puntu bakoitzean —asentamenduen gaian, esaterako— ahalik eta etekin handiena ateratzeko eta bakea —hau da, Palestina independentea— bere herrialdean hobeto saltzeko.

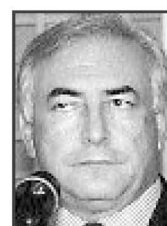
...pertsonaiak

LUTXO EGIA • Kalezuloko animalien itzalak liburua kaleratu berri du Pamiela argitaletxearen eskutik. Haurrentzako poemak bildu ditu bere estreinako obran, baina helduentzako ere badirela azpimarratu du.

JEAN RENE ETXEGARAI • Euskal Departamentuarekiko erabateko atxikimendu agertu du Eki-Baionako UDF-RPRko hautagaiak. François Bayrou bera ere Departamentuaren alde jar dezakeela dio Etxegaraik.

DOMINIQUE STRAUSS-KAHN • Frantziako Ekonomia ministroak bere kargua utzi du. Ikasleen Elkargo Nazionalaren auzian agiri faltsuak egiteagatik auzipetua izateko zorian dago ministro ohia.

...datua

800 lantegirentzako eta istripuak saihesteko legedia betetzen ez dutenentzako plana prestatu du Nafarroako Lan Osasunerako Institutuak.

...adierazpena

«Katalanen erdiek baino gehiagok ez dute egungo lege esparrua bozkatu»

Josep-Lluís Carod-Rovira

Kataluniako ERC alderdiko idazkari nagusia

seiko urrea

XABIER OLEAGA

Benetakoa dirudi

ko editorial batean oraintsu «abertzale» deitzen zutena, kontzertu ekonomikoaz mintzo da. Eurokomunitateko Ogasun kontuak konpontzeko ere eredu egokiena izan omen daiteke Nafarroako eta EAEko kontzertu ekonomikoak, Uriartek dioenez. Datorren urtean errebisatuko omen da kontzertu ekonomiko eta oihartzunak entzuten hasiak dira. Europatik datozkio arazoak orain

kontzertuari, eta hemen dator BBVAKoa publikoki babes politikoa emanez. Ez da ohikoa Ibarretarren edo euren gestoreen ingurutik eremu politikoan bete-betean eragina duten gaietan publikoki adierazpenak egiten ibiltzea.

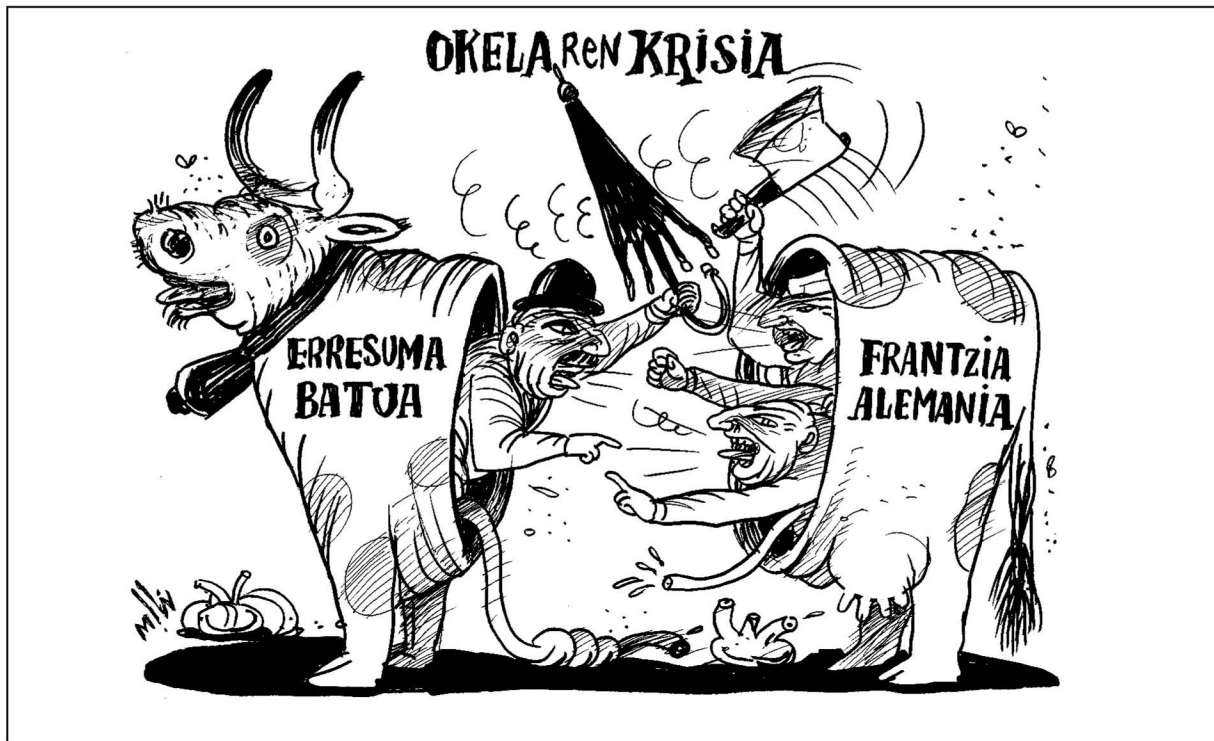
Orain sinetsi dezaket, goi mailako agente ekonomiko-finantzieroak gaiaz publikoki iritziak botatzen hasi direnean, eztabaida benetan

doala. Hauek, gainera, ETAren su-etena betirako izan dadin hartu beharreko neurri politikoak bultzatzearen aldekoak omen dira, «betiere Espainiaren batasuna zalantzan jartzen ez bada». Eta hau gutxi bazen, eztabaida publikoa politikan euren ordezkari naturalak diren alderdietako eleldunekin daramate. Hor izan dute Xabier Arzalluz asteburu honetan zera adieraziz: «Ez da errealista pentsatzeko orduko marko juridikoa —estatutuarena—, inkunplimenduz bete, gaur egun baliagarria dela. Ez litzateke izango Estatutua hitzez hitz bete izan balitz ere».

Tabuak erortzen ari dira, aldaketak geldiezinak bihurtzen direnean bezala.

• MATTIN •

Donostia: PP-PSOE ituna

• JOSETXO IBAZETA •

[DONOSTIAKO EH-KO ZINEGOTZIA]

Estatuko lurralde guztian zehar, PSOEk beti itundu izan du indar ezkertiarrekin, bai alkatetzak eskuratzeko, eta baita diputazioetan sartzeko ere; horren ondorioz, PPrekin tirabirak sendotuz, salaketak, mehatxuak, etab., medio direlarik. Baina Euskal Herrira iritsita, egoera erabat aldatzen da. Deskalifikazioak elkarlan bihurtzen dira, Donostian Odon eta Maria San Gilen arteko itun eta musuak argi erakusten duten bezala. Jarrera honekin argi geratzen da: Hau ez da Espaina. «Euskal Herria es una cuestión de estado».

Alderdi espainolisten itun honen Donostiarentzat helburu argi bat dauka: hiria irla bihurtzea, arazo politikoa gainditzeko martxan jarritako proiektutik aldentzea, Udalbiltzan sortzen diren proposamenetatik aldentzea. Dena dela, aurrez jakinarazten diegu bere helburuak porrot egingo duela. Gure herriaren demokrazia posible egingo duen eskenatoki politiko berri baterantz jotzeko apostu argi bat egina dago. Ez Donostiak, ez Arabak, eta ezta Nafarroak ere, ez dute prozesu hau alde batera utziko. Hemen, hurrengo hilabeteetan egin beharreko lan garrantzitsua daukagu.

Udal politika absolutista

Beraien programan aurkezten dituzten udal politika modeloa ez zaigu gustatzen. Biztanleriaren benetako partehartzea eskatzen dugu. *Foro Cívico* delakoa farsa hutsa da. Foro hau orain dela egun gutxi elkartu zen, eta bere operatibitate falta ikusteko aukera izan genuen. Aipatzekoa da gonbidapenak egiteko erabiltzen duten bidea. Auzo Elkartek 30

baino gehiago izanik, 7 bakarrik izan ziren gonbidatuak. Ez gazte talderik, ez ekologistarik, ez langabeturik, ezta euskaren alde lan egiten duen talderik ere..., hau da, *iskanbila* sor dezaketen taldeak, kanpora! Bertan egon ziren, aldiz, udal politikan eragina izateko inongo *Foro Civicorik* behar ez dutenak: banka, empresarioak, konstruktorak... Hau da proposatzen diguten partehartzea. Eduki aldetik guztiz hutsa.

Perfil nahastuak

Odonek hauteskunde kanpainarako saldutako imagina, alkate *independiente* bezala, («*votar Odón no significa votar partido socialista*») guztiz baztertua geratzen da. Madrilgo PSOEren agindua ongi aski bete baititu. Eta bere ezkertiar perfila ere guztiz desagertua geratzen da PPrekin sinaturiko itunaren ondorioz. Gobernu programan sektore pribatuei egonik aipamen bereziek hau baieztatzen dute. Turismo arloan, adibidez, sektore hauek udal organigraman sartzeko posibilitatea aipatzen dute. Arlo honetan, «kalitatezko turismo» baten alde apostu egiten dute, hau da, dirua daukatenentzat. Montecarlo bat Kantabrikoan, eskubitarren ametsa.

Kultura, Jaiak, Euskera,...

Eskaintza komertzial kultural bat aurkezten digute, baina kontsu-

mo ez kritikora zuzendua, hau da, kontsumo indiskriminatua, hain gustoko duten pasibitatea ondorio delarik. Ekipamenduak ez dira aisialdirako taldeak, antzerki taldeak, dantza taldeak... elkartzeko eta proiektu alternatibo eta herrikoiak aurrera eramateko tokiak. Kursaal-a Donostiako kulturaren puntu gorena bezala aurkezten digute. Aldi berean, kultur-etxeeta-

“
Odonek Madrilgo
PSOEren agindua
ongi aski bete ditu.
Eta bere ezkertiar
perfila ere guztiz
desagertua geratzen
da PPrekin sinaturiko
itunaren ondorioz

te, orain ez dugu inolako aldaketarik espero. Beraien aldetik pauso bat izango litzateke gutxienez gure hizkuntza ikasiko balute, 15 zinegotzitatik bat bakarrak besterik ez baitu euskera hitzegiten. Gazteen-tzat eta langabetuentzat bonobusa finantziatzeko dirua falta dela diote, baina, aldiz, izugarritzko dirutza behar duten obra faraonikoak egin nahi dituzte, Gladys-Enea parkean egin nahi duten Bakeleku delakoa adibide gisa (*Valle de los Caídos* faltan botatzen ote dute?).

Laburpen gisa, kutsu frentista duen legealdi bat, Donostia espainol eta eskubitar baten alde apostu egiten duena.

MARIBI UNAMUNO

Ikertzen

Dolly hil ei da. Gazte-gazte zela zahartzaroak erasota, antza. Heltzen dio bati halako izu batek, eta pentsatzen du Dolly lortzeko adinako jakituria eta baliabide ekonomikoaren jabe direnek zer ezin izango ote duten lortu. Sentitzen da bat txiki-txiki eta ezjakin hutsa eta bildurak kiribiltzen dizkio erraiak, bera eta munduaren geroa burmuin gutxi batzuen menpe ikusita. Batek ez du pentsatu nahi dena txarto izango denik, baina ezin pentsakizun horri aurre egin, zeren nork garantiza dezake zeren abiapuntu den neska izena ipini dioten ardia?

Konklusioak aterateko bakoitzak bere bideak eta jiteak ditu; halan ondorioztatzen du. Ea, lehen ere bonba atomikoa asmatu zen; jakina, ez Hiroshima bonbardatzeko, baina heldu zenean, batzuen ustez, erabili beharra, erabili egin zuten; botateko agindua eman zutenek ez zituzten haren ondorioak euren larruan pairatu. Agian, arrisku hori izan balute, oraindik ere bota ala ez bota erabaki ezinik leudeke batzorderen baten.

Indar nuklearra ere ez zen Txernobilen istripua suerta zedin lortu; kalkulatu bakoia izan zen hango giza-sarraskia, kalkulatu bakoak diren moduan gaur egun ere hango biztanleek sufritzen dituzten era guztietako kalteak. Izotzetan mamut zahar baten arrastoak aurkitu dituzte, neuk ere ikusi dut eta. Ahaleginduko ei dira hura berbizten, haren zera lortu ondoren, bizirik geratzen zaion senide hurbilenetarikoren batez baliatuz.

Daitekeena da lehenetik gerorako ondorioak ateratzen transzendenteegi, ezkorregi paratzea. Hala ere, behin puntu honetara helduta, aurrera jarraituko dut. Lehengo autura etorritak, bada, behin irakasle edadetu batek esan ziguna gogoratzen dut: *Zientzialariak bonba atomikoa asma dezake; pentsalariak, letra eta arteetakoak, aldiz, asmatzailea bonba hori ez erabilteko konbentzi dezake*. Aldebiko ideia honen edukia lasaigarri izan daiteke, indibiduoarengan agertzen duen konfiantzagatik. Hor punturen baten, elementu perturbatzaile gisa, munduan eragile izan eta izango den poterea erantsiko bagenio, osterak, ez litzateke hain lasaigarri.

...kornerra

MIKEL ELORZA

Zero mordoak

■ Erreportaia eskaini zuen ETBk igandean: hiriburuak alde batera, gure herrietako etxebizitzaren prezioak eman zituzten. Ipar Euskal Herria *ahantzi* zitzaizen lanean atentzioa deitzen zuen zero mordoak. Beldurtzekoak ziren prezioak, berrienak zein bigarren eskukoak. Salbuespena da 15 milioi pezetako bigarren eskuko etxea, egundoko pagotxa! Beldurgarriena, hala ere, saldu egiten direla etxeok, denak. Hainbat herritarren soldatatik argi-urte askotara daude preziook, baina ez dira ikusten hori aldatzeko egiturara jotzen duten neurriak (ahantziak dira bigarren etxebizitzak bereziki zergatzea eta antzekoak). Aurrekontu sozialak aurkezten dabiltzanek gogoan izan dezatela estatu soziala ez dela dirulaguntzak ematen dituen, etxebizitza gutxi batzuk egiten dituen, merkatuan esku hartzen duena baizik. Egiturak aldatzea bultzatzen duena.

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

zuzendariari@egunkaria.com

943 300 228

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea
eta NAren zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak
bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

zuzendariari

Zure omenez, Joseba

Urriak 31, eguerdiko 12ak eta Eus-
kal Herriko mendirik altuenera hel-
du naiz, Hiru Erregeen Mahaira. Ba-
dakizu zelako gogoia genuen egiteko,
gure aspaldiko ametsa, bada, gaur
heldu zait aukera, zuk aukeratuta
zenituen lagunekin eta lagunei es-
ker lortu dut, eta nirekin batera edo
hobeto esanda, ni beraiekin, Joseba
Peñak bere ehungarren mendia ere
lortu du. Oihane, Luis, Ainize eta Mi-
kel lehenengo aldiz eta Nekane eta
Garbiñe bigarrenkoz igo dira.

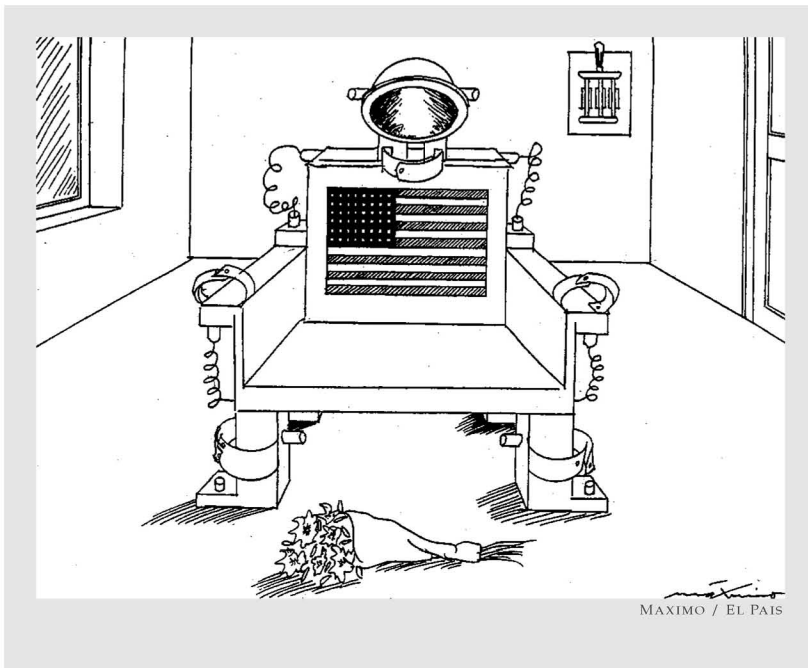
Hiru hilabete nire ondoan, fisiko-
ki, ez zaudela, hirur hilabete zu gabe
«bizitzen», nahiz eta gehienetan bizi-
tzen jarraitzeko zentzurik ez aurki-
tu, baina gaur indar berezi bat ton-
torreraino heltzeko laguntzen suma-
tu dut, eta ez daukat zalantza izpirik
ere indar hori zuk eman didazuna,
ez zaitut ikusi baina sentitu zaitut:
biok batera abiatu, bideari jarraitu
eta helmugara iritsi gara.

Zurekin ikasi nuen mendia, natu-
ra maitatzen, zurekin ikasi nuen
Euskal Herria mendiz mendi ezagu-
tzen, zurekin ikasi nuen mendira
igotzen hainbeste nekatu barik, eta
gaur barruko ahots gozo batek esa-
ten zidan «hobe da urrats ttikiak
ematea», «aldapa handia denean
eseak egin», «hartu arnasa sudurre-
tik eta bota ahotik», «...». Eskerrik
asko Joseba maitia.

Hiru Erregeen Mahaia zurekin,
zuretzat, zure omenez egin dut. Beti
arte, berriz ere mendian. **M. Karmen
Garrido** (Joxe Goikoetxearen neska-
laguna) • GALDAKAO (BIZKAIA)

Buesaren lagunak harro Arabian!

Irakurri berri dut PPK eta PSOEek

Arabako Foru Aldundian onartuta-
ko erabakia: Euskara Zerbitzua de-
sagertuko da Arabako Foru Aldun-
ditik. Bagenekien ez zuela ezer ona
ekarriko PP eta PSOEren arteko
paktoak, baina hau gehiegizkoa dela
uste dut. Horrekin batera EGUNKA-
RIAN bertan irakurri nuen orain dela
pare bat hilabete-edo Gasteizko lu-
doteketan umeak taldekatzerakoan
ez dutela egingo talderik eredu-
en arabera. Beraz, ume euskaldunak
eta erdaldunak nahasturik egongo
dira dekretuz aisialdian, hizkuntz
irizpideak kontutan hartu gabe. On-
dorioz, ludoteka guztiek erdara hu-
tsez funtzionatuko dute eta begirale-
ek, printzipioz, ez dute euskara era-
biltzeko beharrik izango.

Negargarria benetan. PPK eta
PSOEek hainbeste defendatzen du-
ten Autonomia Estatutuak esaten
du, beste gauzen artean, hiritarrok
eskubidea dugula administrazioen
eskutik zerbitzuak euskaraz jaso-
tzeko.

Politika honekin uste dute alderdi
hauek Arabako instituzioetan eus-
karaz zuzentzerakoan bermatuko
dituztela euskaldunen eskubideak?

Oker ez banago Estatutuak esa-
ten du inor ez dela diskriminatua
izango hizkuntza dela eta. Ereduka
ez taldekatzea ume horiek (eta A, B
eta D ereduko umeak ereduka sail-
katuta ikasten duten hizkuntza era-
biltzeko aukera lukete) ume euskal-
dunak ez lirake diskriminaturik
egongo?

PPk eta PSOEek hainbeste txalo-
tzen duten Autonomia Estatutuak
dio —oker ez banago— erakunde
publikoek euskara sustatzeko aha-
legin bereziak egingo dituztela. Eus-
kara zerbitzua desagertaraziz susta-
tuko dituzte hiritarren euskara eus-
kubideak?

Hau guztia ikusirik, ondorioztan-
tzen dut askotan ondorioztatu du-
dana, PP eta PSOE ziniko hutsak
direla. **Aimar Arrese-Igor** • DO-
NOSTIA

galdeiozu...

Antonio Campos

[KASTOLEN FEDERAZIOKO LEHENDAKARIA]

**Ikastolen sarea, Buesak
bultzatutako banaketarekin,
sendotu al da euskal
irakaskuntzaren barruan?**

J.A. Hernandez [Bilbo]

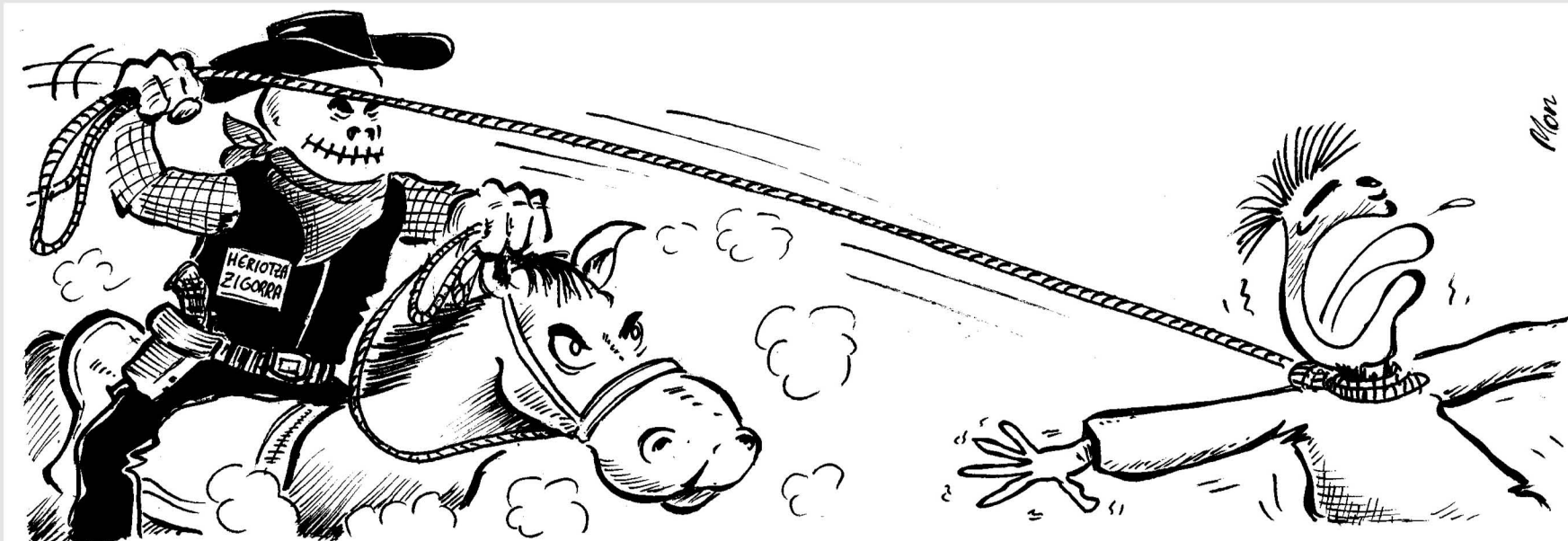
■ **BUESAK** lege bat atera zuen.
Bere sailburuorde baten hitze-
tan, honoko hitzak esan zizki-
dan: «Guk lortu dugu nahi ge-
nuena: herri honek ez dezala
eduki estatuko eskoletatik ez-
berdina izango den eskola bat».
Legearen ondorioz, ikastoletan
zatiketa eman zen eta Ikastolen
Sareak indarra galdu zuen. Bue-
sak esan zuen: «Hemendik au-
rrera ez dago ikastolarik», baina
hori ez da horrela gertatu. Ika-
stolak bizirik daude eta egiten
den guztia euskal irakaskuntza-
ren mesedetan doa, hori delako
dugun helburu bakarra: Euskal
irakaskuntzatik gure seme-ala-
bak hezi.

Azaroaren 9tik aurrera
Nestor Basterretxea

• ESKULTOREA

izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua.
Bidali zure galderak ordurako.

• MONTXO •

XABIER ALDAY

Hilen eguna

G abonak, Emakumeen Eguna, Baileen Eguna, Telebistaren aurkako eguna, Internet aurkako eguna, eta Arimen eguna: egun, duten esanahiagatik poltsa berean sar daitezke. Alargun batek kontatu berri dit lotsa ematen diola azaroaren 1ean kanposantura joateak. Harritu nau, senarra duela hiru urte hil zitzaionetik zerbait larria jazo behar izan zaiolako kanposantutik osteraz egiteko. Berarentzat, senarraren hobi aurrean geratzea lasaigarria da, barrenak husteko aukera, errekontziliazio ttipi bat. Loreak gorroto ditu ordea —garesti xamarrek ere badira— faltsua iruditzen zaiolako norbait, obligazio batekin bete balu bezala, agertu izanaren seinalea uzteak. Era berean, egun bi barru itzaliko den argizuziak betiko bizitza iradokitzen duenik ez du uste —betierekotasuna ere zama astuna da gero—, eta egun hauetan ez du hobia inolako konponketa edo garbiketa berezirik egiten. Agian, herritik kanpo bizi diren senideak etorriko dira, senidea edo laguna zutena ikustera, agian ez. Egia esan, ez omen zaio piperrik axola. Norbait ikustera etorri gero, nahiago luke bisita berari egingo baliote. Negua gertu da, eguraldian seinale ez badu ere, eta bakarrik sentitzen da. Memoriarena bezain harlauza astuna du, hildakoen oroitzapenena bezain. Bere ardura egunerokotasunean oinarritzen du, ez urtean behineko larrian. Gainera, urteetan aurrera doa, «itzaltzen» berak esan ohi duen moduan, eta gainontzeko gustu guztiak bezain xelebrea bezain arrunta bezain orokorra, kolore ilunak ditu atsegin bere jazkeran. Horrelako egunetan, jendarean agertzeko nabarmenegi geratzen omen da. Lotsa ematen dio.

Emakume honek egunero du bere eguna, egunero dute hildakoek berea.

Bigarren mailan

• PRUDEN GARTZIA •

[UEUKO HISTORIA SAILEKO KIDEA]

Gutxi gara euskaraz bizitzen ahalegintzen garenok, eta hori dela eta askotan paradoxa amorragarriak pairatu behar izaten ditugu. Adibidez, gure herriaren historia euskaraz irakurtzeko aukera dugunean ere, gaztelaniaren omnipresentzia saihestu ezin izatea. Bai, dudarik gabe bigarren mailakoak gara beti, guregureak omen diren ekimenetan ere bai.

Lur Entziklopedia eta euskara

Har dezagun, adibidez, *Lur Entziklopedia Tematikoaren Euskal Herriaren Historia* tomoa (Donostia, 1998). Obraren zuzendariaren hitzaurreak dakarrenez «Euskal Herri osoaren historia idatzi nahi izan da» eta «aukera hori, beste ezeren aurretik, argitaldариaren borondatea izan da». Helburu txalogarria, nire aburuz, baina begi-bistako zailtasunak dakartzana, zuzendariak berak ohartarazten digunez. Izan ere, «Euskal Herria kontzeptu kulturala da», ez besterik, jakina, eta gainera «kultura bera ere ez da gauza egonkorra». Erronka bat, beraz, edo horrelako zerbait ulertzen dut nik hitzaurrearen hasieratik bertatik ezin gogorrago salatzen den «esentzialismoa» dela eta («...gure herria eta gure historia, azken hau aurrenekoaren morrontzan jartzen saiatu izan den esentzialismoaren eraso-pean daude aspaldidanik, horretatik eratortzen den historia faltsuarekin gure patu kolektiboa edo gure buruak ikusteko modua hobetuko balira bezala...»). Baina nori buruz ari ote da, hain gogor, hain ziur, hain zalantzagabe? Ez baitu zehazki inor aipatzen... baina barkatu, ahaztu egiten zitzaidan gure artean hainbat gauza jakintzat eman behar dugula, lerdotzat hartuko ez bagaituzte bederen, edo zerbait okerrago. Adibidez, gure herria «esentzialismoaren eraso-pean» dagoela esanez gero, ez bide dago beste ezer argitu edo zehaztu beharrik. Nonbait, hemen euria egiten duela esatea bezalakoa da. Euria da, eta kitto.

Proba egin daiteke, hala ere, «esentzialismo» hitzaren ordezkari «españolismo» jarri eta, esaldia berrirakurrituz, gogoeta abiatzea... ez, ez nadin *irrazionala* izan.

Segi dezagun, bada. Esentzialismoaren kontra, unibertsaltasuna. Hobeto ere esan daiteke: unibertsitatea, Euskal Herrikoa kasu honetan (EHU), hortik baitatortzen tomoaren 41 egileetatik 35. Historialari profesionalak dira guztiak, eta horrek dudabako balio erantsia ematen dio lanari. Izan ere, lan honi buruz esan daitekeen gauzarik behinena hau da: euskaraz egoteak ez diola inolako demeritu inte-

lektualik ekartzen, maila bereko suertatzen baita gaztelaniaz, frantsesez, ingelesez edo beste edozein hizkuntzatan tankera honetan argitaratzen den edozein lanekin. Beste hitz batzuekin esanda, gaztelaniaz ateratako edozein produkturen maila berekoa da, eta hori, argitaletxearen zorionerako, eztabaida ezina da. Izan ere, osorik gaztelaniaz egin eta euskarara itzulia da.

Pozik egoteko motiborik ez da falta, beraz. Lur argitaldариari esker badugu, behingoz, Euskal Herri osoaren historia bat, euskaraz, unibertsitateko profesionalen egina eta, ondorioz, *homologagarria*. Bai, hain zuzen ere horixe da kontua: hizkuntza bitxi eta prehistoriko horretan argitaratua izan arren, inork ez dezala esan bigarren mailakoa denik, edota (*vade retro!*) esentzialista, faltsutzailea, eta abar.

Itzultzaileen arazoa

Ez da gutxi, egia da, euskal kulturak horrelako produktuak desesperatuki behar ditu eta. Baina lan horren hartzaile naturala, alegia, euskal irakurle historiazalea, ez dut uste inola ere pozik geldituko denik. Argitaldариak aukeratutako lan-sistemak bere morrontzak ditu, eta nabari-nabariak dira. Adibidez, 41 egileetatik 17 gutxienez euskaldun osoak (zentzu soziolinguistikoan) badira ere, atal guztiak gaztelaniaz idatzi dira. Itzulpenak orohar onak badira ere, taldeka eginiko lana izan da, eta ez dakigu itzultzaileak Historiako testuek dakartzaten

arazo terminologiko berezietan sobera trebaturik dauden. Unibertsitatean euskarazko eskolak ematen dituztenek ere mila eta bat zalantza dituzte terminologia dela eta. Primerako aukera zen, beraz, guztion arteko iritziak eta ezagutzak bilduz, erabaki batzuk adosten joateko. Bada, ez. Guztiek gaztelaniaz egin dezatela, eta itzultzaileek jarriko dute euskaraz inork baino hobeto (edo horrelako zerbait pentsatu behar-

ko dugu, ezta?).

Erabaki horren perbertsitatea neurrigaitza da. Hasteko, ez da egia itzultzaileek hobeto egingo dutenik, kontrakoa baino. Adibide zehatzak ikusi nahi dituenak, jo beza *Uztaro* aldizkarira (27. zbkia., 107-125 or.) eta erraz jabetuko da era horretako itzulpen batek Histo-

“
Irtenbidea ez da
zaila. Egin bezate
lana historialari
profesionalek, baina
euskaraz, eta
itzultzaileen ordezkari
zuzentzaileak
jar bitez

Edozein kasutan, euskararen menpekotasuna begi-bistakoa da: itzulpenak berezko sorkuntza lagundu beharrean ordezkatu egiten du guztiz, eta neurri batean, oztopatu. Zein izango da hurrengo pausoa, aldi bereko itzulpena jartzea unibertsitateko geletan?

Historialariak euskaraz

Irtenbidea ez da hain zaila. Egin bezate lana historialari profesionalen baina euskaraz, eta itzultzaileen ordezkari zuzentzaileak jar bitez (hizkuntza normalizatuaren ere egoten dira zuzentzaileak, arrazoi handiagoz behar dira euskaraz). Atal zehatzetarako maila horretan euskaraz trebatutako jenderik ez badago, frantses hiztun eta gaztelaniadunengana jo bedi. Baina lanaren pisu nagusia euskaraz ongi dakiten historialari profesional euskaldunengan jarri behar da, ez beste inorenengan. Eta jaun-andereok, oraindik ez gara ohartu horrelakoak dozenaka ditugula EHUn bertan, hortik kanpoak aipatu gabe?

Eta «esentzialismoarena» nola konpondu? Hara!, egia batzuk ximple-ximpleak dira, elementalak. Horra horietako bat: euskaraz jakiteak ala ez, euskarazko eskolak emateak ala ez, ez dakar, berez, abertzaletasunerako («esentzialismoaren», alegia) atxikimendu berezirik. Sinesten ez duenak adibide ugari aurkituko du EHUn bertan.

Lur argitaletxeak, ordea, itzulpenaren aldeko apustua egin du. Horrela, azken bizpahiru urteetan, *Lur Entziklopedia Tematikoak* hamar tomo ateratu ditu (*Fisika eta Kimika*, *Geografia*, *Izadi Jakintza* [sic], *Arteak*, eta abar), guztiak itzulpenak, salbuespen aipagarri batekin, *Euskal Hizkuntza eta Literatura* tomoa. Zergatik ote?

«EGINTZEN BIDETIK» ESTATUTUA OSO-OSORIK GAUZATZEAREN ALDE AGERTU DA EAJKO BOZERAMAILEA

«Foru pase eraginkorra» aplikatzeko sasoia iritsi dela deritzo Egibarrek

■ EAEko instituzioek Estatutua oso-osorik gauzatzeko garaia iritsi dela uste du Egibarrek, «egintzen bidea» hartuz

■ Pase foral eraginkorraren aldeko apustua egin du: foru erakundeek Espainiako Gobernuaren erabakiak onartu bai, baina bete ez

■ Madrilgo aurrekontuen inguruan EAJk nola jokatu duen, PPK EAEn hartutako erabakiek finkatuko omen dute

Erredakzioa / Donostia

EAE-KO INSTITUZIOEK Gernikako Estatutua bere osotasunean, transferitu gabeko eskumenak barne, aplikatu dezaten defendatu zuen atzo Joseba Egibar EAJko Euzkadi Buru Batzarreko bozeramaileak, ETBko *El Punto* saioari eskainitako elkarrizketan. Horretarako, «egintza-ren bidea» urratu beharra aldarrikatu zuen: «Ezin dugu uneoro Espainiako Gobernu ari erregutzen jardun Estatutua bete dezan. Badakite zein diren transferitzeko dauden eskumenak; beraz, aplikatu dezagun Estatutua egintza-ren bidetik».

Egibarren ustetan, planteamendu hori aurrera eramanez ahal izateko modurik egon badago, hots, «foru pase eraginkorra gauzatuz». Batzar Nagusiek eta Gasteizko Legebiltzarrek Espainiako Gobernuaren zein Auzitegi Konstituzionalaren eskutik behin eta berriz ezezkioa jasoz gero, «foru pase eraginkorra aplikatzeko sasoia» iritsi dela deritzo Egibarrek. Figura horren funtsa hau da: foru instituzioek Espainiako Gobernuaren erabakiak onartu bai, baina ez dituztela betetzen.

Estatutua bete eta garatzeko EAEko instituzioek legimitate eta lanabesik badutela baieztatu ondoren, ondoko galderok egin zituen EAJko bozeramaileak: «Zergatik ez dugu betetzen, orduan? Amaierarik gabeko joko negoziatzaile baten menpe egon beharko dugu beti, zeinak Auzitegi Konstituzional guztiz politizatu horretan amaituko duen prozesu bat judizializatzen baitu?». Bere iritzian, modu horretara inoiz ez da beteko Estatutua, «ezta horren baitan jasoa dagoen gehigarriaren garapena ere», zeinak euskal herritarrei dagozkien eskubide historikoen erreserba finkatzen duen.

Jarrera hori aurrera eramateko garaian nola jokatu beharko lizatekeen azaltzeko, adibide bat mahairatu zuen

Gernikako Estatutuaren garapena eta aurrekontuak izan zituen hizpide nagusi atzo Joseba Egibarrek. Lehenengoari dagokionez, foru pasearen aldeko apustua egin zuen.

XOUSA SIMAL

jelkideen bozeramaileak: Gipuzkoako Foru Aldundiak proposaturik, kotizatu gabeko pentsioak igotzeko aukera. «Batzar Nagusiek igoera hori gauzatu egin behar dela uste badute, gauzatu egiten da. Nork esango du ezezkorik eta zein aukera izango du eragotzeko? Gauza bera Estatutuaren garapenarekin», zehaztu zuen.

JOSEBA EGIBAR

■ ■ ■ *«Madrildik foru instituzioek beti ezezkioa jasoz gero, foru pase eraginkorra aplikatzeko ordua iritsi da»*

Jarrera horrekin «Estatuarekiko konfrontaziora eraman gaitzakeen joko politikoa» ireki daitekeela ziurtatu zuen, «beste erremediorik uzten ez digutelako». Baten batek bide hori autodeterminista edo soberanista gisara interpreta ote dezakeen, bestalde, Egibarrek ezezkioa azaldu zuen: «Hori Estatutua da, gauden instituzioetatik

ekinbide politikoa eta subiranotasuna gauzatzea, alegia».

Aurrekontuekiko jarrera «PPren esku»

Aurrekontuak ere izan zituen hizpide Egibarrek. EAJk Estatuko aurrekontuen inguruan izango duen jarrera «hemengo PPK finkatuko du EAEko aurrekontuen gaineran hartuko dituen erabakiekin». Hala, EAJk Madril osoko zuzenketarik aurkeztu ez zuen bezala, «PPk ere ez luke halakorik egin behar hemen», adierazi zuenez.

Aurrekontuen negoziaketarako EAJrentzat eszenatoki egokiena zein lizatekeen ere argitu zuen: «Erasorik gabekoa; eta ondoren aztertuko genituzke joko negoziatzaile librean zuzenketa partzialak». Hala ere, bere ustez, ez da halakorik gertatuko, eta EAEko PPK osoko zuzenketa aurkeztuko du, «Eusko Jaurilaritzari erasotzeko bere etrategiaren baitan».

Olabarria: «Justizia ezin da geratu, baina legea egoeraren arabera interpretatu bai»

Erredakzioa / Donostia
EMILIO OLABARRIA Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiko kideak atzo adierazi zuenez, «inork ez du zilegitasuna justizia geratu egin behar dela esateko, bere lana utzi behar duela esateko, ez Gobernuak, ez Erregeak, ez Jaurilaritzak eta ezta alderdietako buruzagiek ere». Jose Antonio Urbiola EAJko NBBko

lehendakariaren hitzei erantzunez egin zituen Olabarriak adierazpen horiek.

Olabarriaren iritziz, baina, posible lizateke legeak beste era batean interpretatzea: «Jurisdikzio penala ezin gera daiteke. Baina legeak interpreta daitezke bake prozesuari begiratzuz eta egoera kontuan hartuz». Interpretazio hori

epaile bakoitzak egin behar lukeela gaineratu zuen Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiko kideak.

Belen Gonzalezen atxilotaren inguruan, hauxe esan zuen: «Frantziako atxilotetako agintari espainiarren oniritziarekin egiten dira. Larria da ETaren mintzaide bat atxilotzea; hori bai, hori oztupo kaltegarria da baketze prozesuan».

Egungo markoa gainditzeko saio berriez ohartarazi die Aznarrek PPko militanteei

Eusko Jaurlaritzari ETako kideen sustenguearekin gobernatzea leporatu dio

Erredakzioa / Donostia

► **Espainiako presidente Jose Maria Aznarrek** datozen hilabeteetan gerta daitekeenari buruzko hainbat hipotesi mahai-gaineratu zituen atzo, PPko Zuzendaritza Batzordearen bilera batean. Bileran izandako populareki ohartarazi zien datozen hilabeteetan «egungo marko juridikoa gainditzeko» saio gehiago egongo direla, eta horri erantzuteko «prest» egon behar dutela adierazi zuen.

ESPAINIAKO Gobernuako presidenteak «ustezko subiranotasun» proiektu bat eta «estrategia apurtzaile» bat «inposatzeko» saio berriez ohartarazi zien atzo PPko militanteei. «Askatasunaren eta demokraziaren gaineko presioa handituko da datozen hilabeteetan, eta ikusiko dugu marko juridikoa gainditzeko saio gehiago egingo direla, ez dituztelako jokorako arauak errespetatzen», ohartarazi zuen Aznarrek, eta «horri erantzuteko prest» egon behar dela gaineratu zuen.

Espainiako presidenteak, baina, ez zuen baieztapen horiek arrazoitzeke datu argirik eman. Esan zuenez, subiranotasun asmoak ez du «babes politikorik» Euskal Herrian, eta hori izango litzateke presioa handitzearen arrazoia. Izan ere, Jose Maria Aznarrek uste du subiranotasun proiektu horrek gehien goaren babesik lortu ez duenez «premisia horiek inposat-

ANGEL MILLAN / EFE

Jaime Mayor Oreja, Javier Arenas, Jose Maria Aznar eta Mariano Raxoi, atzo, PPko Zuzendaritza Batzordean.

tzeko» urrats gehiago egingo direla.

Illo horretan, ETak «bere garaian Lizarra-Garaziri emandako protagonismoa berreskuratu» nahiko duela ohartarazi zuen. Aznarrek esan zuenez, erakunde armatuak «eszenatokira salto egin nahi du, lehen aktore gisa», «gizartearekiko presioa handitzeko» asmoz.

Etorkizunera begirako iragarpenekin jarraituz, Espainiako presidenteak alderdi abertzaleei buruz hitz egin zuen. Aznarren ustez, alderdi abertzaleak beren «indarra eta sinesgarritasuna» bake prozesu bat sendotzeko erabili beharrean, ETA erakundeak «lasaitzeko» erabiltzen ari direla.

JOSE MARIA AZNAR

■ ■ ■ «*Demokraziaren gaineko presioa handituko da, eta marko juridikoa gainditzeko saio gehiago ikusiko ditugu, ez dituztelako jokorako arauak errespetatzen*»

Alderdi abertzaleek jokabide «kontrajarriak» dituztela ere adierazi zuen Aznarrek, eta «gutxinaka-gutxinaka» argitara ateratzen ari direla.

«Haietako batzuk nahi baino lehenago», gaineratu zuen Aznarrek, datozen hilabeteetan jarrera horiek gero eta ageriago geratuko direla iragarri aurretik. Jokabide kontrajarri horiei buruzko bi adibide jarri zituen Aznarrek: batetik, adierazi zuen HB ETArekin zerikusirik ez zuela esatetik bere zerrendan Josu Urrutikoetxea ETak izendatutako mintzakidea sartzera pasa zela; eta, bestetik, Jaurlaritzari buruz adierazi zuen, bide demokratikoen aldeko apustua egin ostean ETaren mintzakide baten sustenguearekin gobernatzen duela.

Aznarrek adierazi zuenez, gainera, abertzaleek PPren eta Espainiako Gobernuaren kontra eginez «lasaituko dituzte barneko jokabide kontrajarri horiek, beraien ardura gainetik kendu asmoz».

Mayor: «EAJk ordain politikoa eman dio ETari, eta denok gauza bera egitea nahi du»

■ *Arzalluzen «oihu eta mehatxuekin ez izutzeko» eskatu du*

Agentziak / Madril

► **XABIER ARZALLUZ**-EK igandean egin zituen adierazpenei erantzunez, Euzko Alderdi Jeltzaleari kritika egin zion atzo berriro Jaime Mayor Orejak, Espainiako Barne ministroak. Ez zuela Arzalluzekin konfrontaziorik izan nahi esan zuen, baina astakeriatzat jo zituen haren adierazpenak, eta «oihu eta mehatxuekin ez izutzeko eta orain arteko jarrerari eusteko» eskatu zien herritarrei.

Arzalluzek «gerraren ministro» deitu zion Mayor Orejari, eta Espainiako Gobernuak ETA bonbak jartzen hastea nahi lukeela esan zuen. EAJko buruzagiaren ustez, Madrilen agindutara dauden eta ez dauden artean bereizten dira euskal herritarrak. Mayor Orejak atzo esan zuenez, «espainiar gehienek eta euskal herritarren portzentaia batek uste dute bakeak ezin duela ordain politikorik izan. Erantzun hori merezi dute Arzalluzen hitzek».

Barne ministroaren iritziz, «EAJ erradikalizatu egin da; ordain politikoa eman dio ETari, eta besteok ere ordain dezagun nahi du». Alderdi jeltzaleak norabidea galdu duela esan zuen. «Guk ezin gara erori haien urduritasunean, haien gurutzadan eta haien dramatismoan. Gizarteak lasai egon behar du, Gobernuak erakutsi duelako ETaren su-etenen ondoren bere erantzukizuna hartu duela».

Jaurlaritzaren «apustu demokratikoa eta politikoa» ukalezina dela dio Imazek

F.I. / Gasteiz

ARRATSALDEAN erantzun zion Jaurlaritzak Espainiako gobernuburuari. Jaurlaritzako kideek astearteroko Gobernu Kontseilua egin zuten, eta haren ondoren, Josu Jon Imaz eledunak Jaurlaritzaren jokabidearen alde egin zuen. «Aznarren adierazpenak topikoiz beteriko salaketak dira, gainera ez dira orijinalak. Jaurlaritzaren apustu politikoa eta demokratikoa ez dago zalan-

tzan jartzerik», adierazi zuen.

Jaurlaritzaren bozeramaileak aprobetxatu zuen biolentziaren erabilera gaitzes-teko, eta azpimarratu zuen Jaurlaritzak erasoak jasan dituztenei elkartasuna adierazi diela.

Imazi, bestalde, galdetu zioten ea zer pentsatzen duen EAJko zenbait buruzagik egin dituzten adierazpenei buruz Paben izandako atxiloketen ostean. Imazek

berretsi zuen Juan Jose Ibarretxe lehendakariak Gasteizko Legebiltzarrean adierazi zuena PPk Balzari zentzura mozioa aurkeztu eta gero, hau da, legeak betetzeko direla, baina atxiloketak egitea ez dela nahikoa. «Atxiloketak bai, baina Gobernuak pentsatu beharko du orain zer gehiago egin nahi duen bakea lortzeko. Horregatik berriro diogu elkarriketa prozesua behar-beharrezkoa dela», esan zuen.

AZPEITIKO UDALA

Alkatetza honek 1999ko urriaren 28ko dataz emandako Dekretuz, "Urrestillako Alde Zaharra" 76. H.I.A. Hirigintza lharduerako Arearako, Azpeitiko Arau Osagarrien aldaketa puntualaren plangintzarako irizpide, helburu eta irtenbide orokorrak onartu zituen.

Nahi duen guztiak dagozkion iradokizun edo ordezkio irtenbideak egin ditzan, eta Lurraren Erregimenaren eta Hiri Antolamenduaren Legearen garapenerako Araudia onartzen duen ekainaren 23ko 2159/1978 EDaren 125. atalean xedatutakoarekin bat, jendaurrean jarriko da 30 lanegunetan, iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratutako egunaren biharamonetik hasita.

Espedientea tramitatzen duen Saila: Idazkaritza.

Azpeitia, 1999ko urriaren 28an.

Alkate-Lehendakariak, Jose Maria Bastida Arrieta.

Gobernuak espetxe politika aldatzeko ez duela ezer egin oroitarazi dute EAJ eta EAk

Presoek gose greba egin arren espetxe politika ez dela aldatuko esan du Mayorrek

Erredakzioa / Donostia

Euskal Preso Politikoen Kolektiboak abiatutako gose greba mugagabeak erreakzio ezberdinak sortu ditu alderdietan. Espainiako Gobernuak urtebeteren buruan espetxe politika aldatzeko ez duela ezer egin gogorarazi dute EAJk eta EAk. ABk, berriz, egoera hori amaitzeko nork bere ardurak hartzeko garaia dela azaldu zuen. PSE-EEren ustez, presoek beren burua nabarmentzeko hasi dute gose greba.

Joseba Egibar • EAJ

«Gatazka humanizatzeko presoaren arazoan pausoak eman zitezkeen, baina ez dute egin»

► Presoen Kolektiboak prozesuarekin jarrera «itxaropentsua eta errespetuzkoa» azaldu duela adierazi zuen Joseba Egibarrek. «Aldiz, espetxe politika aldatuz gatazkaren humanizazioa ekar zezaketenez ez dute egin». «Beste fase bat da amnistiaz hitz egitea. Irakurketa baikorra egin daiteke, prozesuaren azkartzea dakarrelako, baina, bestetik, egun presoek Euskal Herriratzearen inguruan adina jende biltzeko zailtasuna du. Bi fase dira. Gaur presoek eskubideen defentsak batzen gaitu, eta oraindik bada zer egin. Faseak aurreratu eta *presoak kale-ora, etxera* lelora pasatzea okerra litzatekeela uste dut».

Rafa Larreina • EA

«Prozesua fase zail batean sartzen ari da»

► Presoek gose greba hasteak prozesua asko zailtzen duela deritzo Rafa Larreinak. «Arazoak ez direnean behar bezala hartzen, etorkizuneko ikuspegi batetik, egoera usteldu egiten da, eta gauzak nahasi. Urtebetez, Aznarren gobernuak entzungor egin die instituzioetan espetxe politikari buruz eginiko eskaerei. Jarrera horren ondorioz etorri da egungo egoera. Espetxe politika aldatzea oztopatu dutenak orain fase

JOSEBA OLALDE

Arabako Foru Aldundiaren aurrean presoaren alde eginiko kontzentrazio bat.

zailago batean sartzearen erantzule dira, eta politikoki jasanezina izateraino hel daiteke».

Xabi Larralde • AB

«Baldintza gizatiarrak preso eta senideendako»

► «Egoera honek ez dezake iraun gehiago, bereziki suetenak urtea baino gehiago betea duelarik. Abiatu den gose grebak ondorio larriak izan ditzake bihar. Bakoi-tzak bere ardurak hartu behar ditu orain, eta argiki agertu euskal preso politikoei tratamendu normala ukan dezaten eta detentzio moduak gizatiarrak izan daitezen haiendako, bai eta euren familiendako ere. Baiona Ekialdeko kantonamendu hauteskundeetan gaudenez, bertze hautagaiei gaiari buruz zer pentsatzen duten argiki erran dezatela galdeginen nieke, kontuan izanik bertako bi familiarek Euskal Herriratzea eta baldintzapean aske egotea ukaturik daukatela».

Jose Navas • IU-EB

«Konfrontazioa areagotzen du»

► Presoek hasitako gose grebak areagotu egiten du orain arteko konfrontazioa, Navasek azaldu zuenez. «Hobe da, eta eraginkorra-

goa, adostasun zabala ekarriko duten ekimenak egituratzea eta PPko gobernu behartzea inmovilismoa apur dezan eta presoek hurbiltzea bultzatzea dezan». Espetxe politika legeari lotu behar zaio, eta «bake prozesua bultzatzen lagundu behar du». Orain guztiz kontrakoa gertatzen dela erantsi zuen: «Espetxe politika da Gobernuaren itxikeria: adierazlerik garbiena: nahita ez du legea betetzen, eta nahita arbuiatzen du elkarriketa normalkuntza politikora heltzeko tresna gisa».

Jaime Mayor Oreja •

Barne ministroa

«Presoek gose greba egin arren, espetxe politika ez da aldatuko»

► «Gose grebak edo osasunerako kaltegarriak diren prozesuak ekiditen saiatu behar dugu, baina medikuen laguntzaz egingo dugu, ez espetxe politika aldatuz. Gose grebaren presio edo koakzioagatik ez du aldaketarik egingo Gobernuak. Zer gertatuko litzateke Espainiako kartzeteetan dauden 40.000 presoek askatzeko eskatuko balute gose greban daudela argudiatuz?». Gobernuak gose greba egiten duten presoak askatu beharko balitu protesta hori orokor bihur-

tuko litzatekeela azaldu zuen ministroak.

Rodolfo Ares • PSE-EE

«Presoen nabarmentzeko nahia azaltzen du»

► Euskal presoek hasi duten gose greba mugagabea garrantzia kendu zion Rodolfo Aresen. «Ez diot garrantzirik ematen. Presoen nabarmentzeko nahia adierazten du horrek, hor daudela, eta prozesuan protagonista izan nahi dutela azaldu nahi dute, eta presionatu, haien egoera kontuan har dadin». ETAk eta Gobernuak presoek egoerari buruz hitz egitea egokitzen jo zuen Aresen.

Enriqueta Benito • UA

«Presoen eskaera utopia bat da»

► Presoen estrategian aldaketa ikusten duela esan zuen Enriqueta Benitok. «Haiek nahi dutenak ez du justifikaziorik, ez baitago prozesu berririk, ez da terrorismoa amaitu; beraz, berdin jarraitzen dugu. Haien eskaerak utopia dira. Presoen Kolektiboak hordagoa bota dio Gobernuari, ahal izanez gero gehiago presionatzeko. Baina ezin dute presionatu mugitzen ari den estatu bat, demokrazia dagoen estatu bat».

Txema Olabarrieta eta Serafin Blanco presoek gose greba abiatu dute

■ Haien eta Altableren sustenguz, Mikel Gil Cervera presoak ere barauldia hasi du

Erredakzioa / Baiona

SERAFIN BLANCO urriaren 27an sartu zen gose greban, Gureak elkarteak atzo jakinarazi zuenez. Izan ere, gaur ematekoa du Parisko Korrekzio Auzitegiak estradizio eskaeraren epaia, eta ezezkoa izanez gero, heldu diren egunetan Espainiaratu dezateke, eta poliziaren esku utzi. Baiezkoa izanen balitz, aldiz, zuzenean espainiar epaileen aitzine-raman lukete, legeak galdegiten duen bezala. Blanco agorrilean zuten kanporatzekoa, baina Espainiako auzitegiek azken unean estradizio eskaera egin zuten, prozedura berriaz bere presondegi epea luzaturik.

Horrez gain, Txema Olabarrietak astelehenean hasi zuen gose greba, azaroaren 21ean aske utzi ordez kanporatuko duten beldur baita, senide eta lagun elkarteak jakinarazi duenez. Egoera berean aurkitzen da jadanik Txuma Altable, urriaren 19tik gose greban dagoelako azaroaren 19an aske uztekoa baitute, eta gisa berean Espainiaratua izan baitaiteke.

Hiru euskal preso hauekin elkartasuna agertzeko, Mikel Gil Cervera Lanne-zean dagoen iruñear presoak ere gose greba abiatu du, kanporatzeen salatuz.

Bestalde Fleury Merogisen presondegiratuak diren Rufino Arriaga, Eneko Borda, Iñaki Herran, Alberto Lopez de Lacalle eta Jon Mirena San Pedrok astelehenean utzi zuten urriaren 11n hasitako gose greba. Bost euskal presoek Jon Bienzobas presoak bakartzetik atera eta beraiekin batera ezartzeko abiatu zuten protestaldia. Horiekin batera Josetxo Arizkuren ere abiatu zuen protestaldia, baina urriaren 20ean utzi zuen Gureak azaldu zuenez. Izan ere, gaur egun Arizkuren berriz hasia da gose greban, mugagabea ekimenen bertze 19 presorekin batera.

Bilkurak Donostian eta Lazkaon prozesuaren alde

*EHk, EAJk eta EAk eginiko deialdiek
ehunka lagun bildu zituzten*

Eider Goenaga / Donostia

500 lagun inguru bildu ziren atzo Donostiako udaletxearen aurrean, prozesu demokratikoaren alde egin eta bidea elkarrizketa dela aldarrikatzeko. EAJk, EAK eta EHk egin zuten kontzentrazioarako deialdia, eta hiru alderdiotako ordezkariak izan ziren atzoko ekitaldian. Lazkaon ere manifestazioa egin zuten, lelo berarekin.

EUSKAL HERRIAN hasitako prozesu demokratikoaren aldeko mobilizazioak egin zituzten atzo arratsaldeko 20:00etan Donostia eta Lazkaon, EAJk, EAK eta EHk deituta lehenengoan eta hiru alderdi horiek eta Udalak deituta Lazkaon. *Bakea lortzeko irekitako prozesu demokratikoaren alde, elkarrizketa da bidea* lelopean egin zituzten bi herrietan deialdiak, eta hori aldarrikatzeko ehunka lagun bildu ziren.

Donostian 500 lagun inguru bildu ziren, antolatzaileek emandako datuen arabera. Besteak beste, Joseba Permach, Enrike Arana, Josetxo Ibazeta, Agustin Otxotorena zinegotziak egon ziren, EAJ, EA eta EHko beste hainbat zinegotzi eta kiderekin batera. Presoen argazkiak zeramatzaten senideak ere izan ziren. Hamar minutu isilean egin ostean, deialdiaren egileek, EAJkoek izan ezik, udal-txe aurreko terrazara igo eta pankarta ireki zuten.

Han, EHko Antton Ollokiegik eta EAKo Agustin Otxotorenak, lehenak euskaraz eta bigarrenak gaztelaniaz, iragan astean Pauen izandako atxiloketak salatuz zituzten, horrelako gertakariak ez dutelako bultzatzen «inolaz ere Euskal Herriaren normal-kuntza politikora bideratutako bidea». Haien iritziz, atxiloketak Espainia eta Frantziaren inmobilismoaren isla dira, batez ere, bietako bat, Belen Gonzalez, ETAKo mintzaidea izanik.

Lazkaon 600 lagun

Lazkaon, Belen Gonzalezen herrian, Udalak antolatu zuen manifestazioa, eta 600 lagun inguru bildu ziren. EAJ, EA eta EHko zinegotziek eta alkateak eraman zuten pankarta, *Bake prozesuaren alde, erasorik ez* leloarekin.

Gonzalezek gurasoek ere heldu zioten pankartari.

Bestalde, Espainiako Gobernuak Gonzalezek estradizioa eskatu du.

GARI GARAIALDE

Donostiako kontzentrazioan 500 lagun inguru bildu ziren atzo arratsaldean, prozesu demokratikoari erasorik ez egiteko eskatzeko.

Enpresa- proiektu asko martxan jartzen laguntzen dugu.

Enpresa-Lehiatilan guztia askoz errazago jartzen dizugu. Bizkaiko ekintzaile askoren proiektuak jadanik errealitate bihurtu dira. Enpresa-Lehiatila Bilboko Merkataritza Ganberak enpresak sortzeko duen zerbitzua da, eta beharrezko laguntza guztia ematen du proiektu bat abian jartzeko: informazioa, aholkularitza, tramitazioak, laguntzen kudeaketa...Zeure enpresa sortu nahi baduzu, ez pentsatu gehiago. Deitu.

Enpresa - Lehiatila **94 470 65 02**

Enpresak Sortzen Laguntzen dugu

BILBOKO
MERKATARITZA
GANBERA
CÁMARA DE
COMERCIO
DE BILBAO

Laguntzaileak:

gazte **lan**bidean

BBK fundazioa

Miguel Sanz: «Zaila da ETA, EH, EAJ eta EAren arteko ezberdintasuna topatzea»

Egoera politikoaren interpretazioa egitean bat etorri ziren Sanz eta Jose Maria Aznar

Erredakzioa / Iruñea

Miguel Sanz eta Jose Maria Aznar atzo bildu ziren Madrilén egungo egoera politikoaz mintzatzeko. Sanzen ustez, egun «ETA, EH, EAJ eta EAren arteko ezberdintasuna aurkitzea zaila litzateke». Foru Komunitateko presidentearen aburuz, azken egunotan jeltzaleek esandakoak «kezkarriak dira oso».

MADRILEN zen atzo Miguel Sanz Nafarroako presidentea, Jose Maria Aznar Espainiako presidentearekin. Elkarrizketan egungo egoera politikoaz eta Nafarroari dagozkion eskumenez mintzatu ziren bi presidentek.

Bileraren ondotik, Miguel Sanzek adierazi zuen egun «ETA, EH, EAJ eta EAren arteko aldea ulertzea asko kostako litzatekeela». Foru Komunitateko buruaren ustez, alderdi jeltzaleko kide batzuek azken egunotan esandakoak «kezkarriak eta ikaragarriak dira». Sanzek dioenez, «su-etena baino lehen, nazionalismo demokratikoa lerro banatzailearen alde batean kokatua zegoen, eta bestean, ETA eta haren laguntzaile politikoak zeuden. Baina, su-etena dela eta, nazionalismo dremokratikoa demokraten aldetik besteenera iragan da», gaineratu du.

Nafarroako presidentearen iritziz, kezkarriak da EAJko

ESPINOSA / EFE

Jose Maria Aznar eta Miguel Sanz, azken horrek Moncloara egin zuen beste bisitaldi batean.

MIGUEL SANZ

Alderdi abertzaleen jarrera

■ ■ ■ «Su-etena dela eta, nazionalismo demokratikoa demokraten aldetik besteenera iragan da»

kideen ahotan entzutea «justizia zigorrak bertan behera gelditu behar duela edota Zuzenbide Estatuak ezin dituela atxilotu bandera zuria daramatenak». Ildo honetan, Sanzek jakin nahi du ETAk «bortizkeria utzi ez baina euren helburuak presioaren eta hiltzeari utzi dio-

tenaren aitzakian zer lortu nahi ote duen». Sanzen aburuz, «nazionalismo demokratikoa nazionalismo bortitza-rekin batu izana bizikidetzarentzako arriskutsua izan daiteke».

Era berean, EH Espainiako hauteskundeetara ez aurkezteko erabakia «deitoratu

zuten berak eta Aznarrek. Foru Hobekuntza ere izan zuten aipagai. Nafarroako presidentearen aburuz, «gaitzitu gabekoa araudia da» Hobekuntza, eta «bakerako eta askatasunerako baliagarria». Era berean, Madrilék Konstituzionalean errekurritua duen 35 orduko lanaldia arautzen duen legea 2000. urtean sartuko dela indarrean iragarri zion Aznarri. Biak Komenio Ekonomikoaz ere aritu ziren Foru-zaingoaren birmoldaketa dela eta. Eskumen gehiago hartzeko da eta birmoldaketa abiatzeko zenbateko diru partida beharko duen izan zuten aipagai.

EH: «UPN-PPren inmovilismoaren isla izan da bilera»

Erredakzioa / Iruñea

EHren ustez, atzo Miguel Sanzek eta Jose Maria Aznarrek izandako bilera-
ren ondotik adierazitako-
ak «UPN eta PPren inmovi-
lismoaren froga dira».

Euskal Herritarrok taldearen irudiko, bi presidenteen arteko bilera bien jarrerak mahaigaineratzeko «aitzakia» izan dira. «Euskal Herriarekiko inposaketa egoera betikotu nahi dute, inposatutako Foru Hobekuntza zelai joku bakartzat ezarriz», dio prentsa ohar batean.

EHren ustez, Aznar eta Sanz «izuturik daude Euskal Herria aurrera ematen ari den pausoak direla eta». «Izututa daude herri honek hasi duen prozesu demokratikoa lor dezakeelako», gaineratu du Euskal Herritarrok taldeak.

Era berean, EHk kritikatzen du UPNk eta PPK herritarren iritzia aintzat ez hartzea. «UPN eta PPK ez diote hitza herritarrei eman nahi, eta horretan tematuak daude», gaineratu du.

Abertzaleen ustetan, hori ikus daiteke hainbat arlotan: «ez dute hitz egitera eseri nahi; ez dituzte euskal presoak euren herrira ekarri nahi, eta ez dute onartu nahi gatazka politiko bat dagoela Euskal Herrian», nabaritu du. Finean, EHk uste du Nafarroako Gobernuak zein Madrilgoak «ez ikusia egiten» dutela «konpotzea interesatzen ez zaizkien arazoaren aitzinean»

Prest da EAEko aurrekontuen eztabaidarako egutegia

■ Abenduaren 29an onartuko ditu Eusko Legebiltzarrak

F.I. / Gasteiz

AUREKONTUAK onartzeko eztabaida prozesua ahalbidetuko duen urratsa egin zuen atzo Jaurilaritzak. Idokia Zenarruzabeitia lehendakariordeak Gasteizko Legebiltzarrera eramane zuen 2.000. urterako aurreproiektua, talde parlamentarioek azter eta eztabaida dezaten.

Legebiltzarreko Mahaiak, gainera, egutegia zehaztu zuen. Abenduaren 29an

onartuko dira 2.000. urterako aurrekontuak, betiere abenduaren 17an atzera botatzen ez badute Jaurilaritzaren asmoa. Egun horretan osoko bilkura egingo dute osoko zuzenketak onartzen diren erabakitzeko.

Idokia Zenarruzabeitia, dena den, ez du espero bestelako arazorik. Juan Maria Atutxari liburuak aurkeztu ostean, esan zuen tramite parlamentarioa gaitzitzea espero duela.

JOSEBA OLALDE

Idokia Zenarruzabeitia lehendakariordeak Eusko Legebiltzarrera eramane zituen atzo aurrekontuak.

Eki-Baionako hauteskundeak

Jean Rene Etxegarai

• UDF-RPRKO HAUTAGAIA EKI-BAIONAN •

«Euskal Departamendua defendituko dut Pauen»

■ ■ ■ Baionako gehiengoko zinegotzia izatea eta Pauen gehiengoan egotea proiektuak aitzinarazteko baldintza garrantzitsutzat jo du. ■ ■ ■ Euskal Departamenduarekiko erabateko atxikimendua adierazi du. ■ ■ ■ EAJren sustengua «zintzotasunari» loturikoa dela dio, eta ez akordio baten ondorio.

■ Zein dira zure lehentasunak hauteskunde kanpaina honetan?

Hiru aste daramat etxetik, hautesle guztiekin mintzatzeko asmoa baitut. Orain arte agertu zaizkidan eskakizun gehienak sozialak izan dira, baina baita ekonomia eta ingurugiroari dagozkionak ere. Bizitza erosoago baten nahia ere kezka nagusi gisa ageri da. Baionako Udaleko gehiengoko hautetsia naiz, eta departamenduan ere hala izatea espero dut. Bi egituren ekimenak ezinbestekoak dira proiektuak aitzinarazteko, eta bide horretan kokatuko dut nire ekimena. Ildo horretatik, udalari eta departamenduari Baionako hirigunean eremu ekologiko bat egin dadin galdeginen diet.

■ EAJtik Frantziako eskuin kontserbadorera, nola lortu duzu denen gustukoa izatea?

Egia da oso sustengu zabalak dudala, eklektikoa erran genezake. Eskuin eta zentroko hautagai bakarra naiz. Sustengu hori plangintza oso pragmatikoa dudalako lortu dut, aferak hurbiletik segitzea gogoia dudalako. Ez dut politika arazorik.

■ EAJk, bigarren itzuliaren zain egon gabe, zure aldeko boza galdegin du, nahiz eta Abertzaleen Batasunaren hautagaia egon. Zergatik?

Ez dugu akordio berezirik egin. Euzko Alderdi Jeltzaleak egiaztatu nahi izan du nire zintzotasuna, eta hori baieztatu ondoren agertu dit sustengua. Izan ere, Euskal Departamenduaren alde joan den urriaren 9ko manifestaldiaren prestaketan aktiboki parte hartu dut, inolako arazorik gabe, nahiz eta jakin bozak gal nitzakeela, kantonamendu honetan gaskoi asko dagoelako Euskal

BOB ED, ME

Pragmatismoa

«Eskuin eta zentroko hautagai bakarra naiz. Sustengu hori plangintza oso pragmatikoa dudalako lortu dut»

Departamendua begi onez ikusten ez duena.

■ Euskal Departamendua-ren aldekoa zarela diozu, baina hautatua izanez gero Euskal Departamenduaren aurkari nagusia den François Bayrouri emanen diozu sustengua Pauen. Koherentea ote da?

Badakizu, alderdi politiko guztiek dituzte halako arazak, ezker ala eskuin. Nire aldetik, Kontseilu Nagusian

hautatua baldin banaiz, segur egon zaitezke —bilkurraro gaia aterako ez badut ere— behar den guztietan agertuko naizela Euskal Departamenduaren alde Pauen. Euskal Departamendua obratzeko bidea luzea izanen da oraino, eta pazientzia behar da. Ez dut etsiko, uste baitut François Bayrou bera konbentzi dezakegula.

Hur Gorostiaga
BAIONA

Miarritzeko abertzaleek Larralde sustengatu dute

Erredakzioa / Baiona
MIARRITZEKO bost hautesle aberzaleek (Jakes Aberri, Peio Claverie, Maider Hennebutte, Michel Poueyts eta Jean Michel Sorraits) beren sustengu osoa adierazi diote Xabi Larralderi, Eki-Baionako kantonamenduko hautagai aberzaleari, kanpainaren kalitatea eta Distrituari buruz duen ikuspegia azpimarraturik.

Larralde, hain zuzen ere, elkarretaratze baterako deia egin du: bihar arratsaldeko 5:30etan, Errobiko kaserenaren aitzinean. Bertan Baionako Udalak eraiki

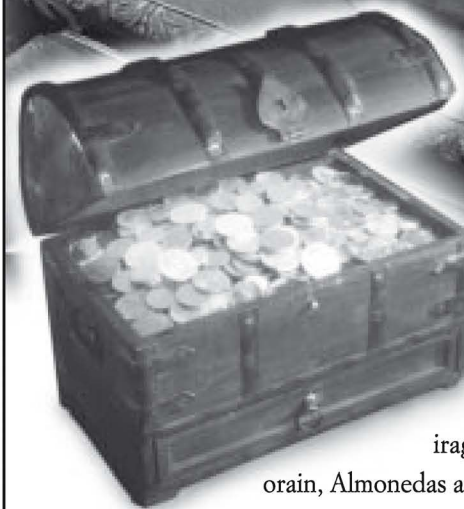
nahi duen «megazinema» salatu dute. «30 lanpostu baizik ez ditu sortuko, baina zenbat kenduko inguruko karriketatik?», salatu du Larralde.

Azkenik, Jean Grenet auzapezak Baionako biztanleriari buruz emandako zifrak «okerrak» direla adierazi du Larralde. INSEE estatistika etxeko iturriak aipaturik, Baionan egun 40.016 biztanle daudela dio Larralde, eta ez Grenetek erran zuen bezala 41.778. «Biztanleriaren urtez urteko gainbehera auzapezaren taldearen lanaren ondorio da», adierazi zuen Larralde.

urriaren 30etik
azaroaren 7ra

ALMONEDAS BILBAO

Ikusi altxorrez betetako azoka bat

Bitxiak, altzariak,
apaingarriak,...
iraganeko altxor txikiak:
orain, Almonedas azokan ikus ditzakezu.

Etenik gabe 12:00etatik 21:00etara.
Salmenta zuzena.

FERIA INTERNACIONAL DE BILBAO
BILBOKO NAZIOARTEKO ERAKUSTAZOKA

468 p.k. - 48080 Bilbo • 94 428 54 00 tel. • 94 442 42 22 telefaxa
http://www.feriaint-bilbao.es • e-mail: fib@feriaint-bilbao.es

Bakearen inguruko gaien «interes soziala eta akademikoa uztartu» nahi ditu BAKek

Hori aztertzeke jardunaldiak hasi zituzten atzo, eta bihar arte iraungo dute

Erredakzioa / Bilbo

Euskal Herriko Bakearen Aldeko Koordinakundeak antolatuta, bakeari buruzko jardunaldiak ekin zieten atzo Sarriko campusean. Jardunaldiok bihar arte iraungo dute, eta «unibertsitatearen eta gizartearen arteko harremanak sendotu» gura dituzte.

BAKEA abiapuntutzat hartu eta horren inguruko hainbat gai jorratu nahi ditu Euskal Herriko Bakearen Aldeko Koordinakundeak (BAK), atzo Sarriko hasitako jardunaldietan. Horien aurkezpena Alfonso Dubois Hegoako lehendakariak egin zuen. Jardunaldi horiekin «bakearen inguruan dagoen interes sozialari eta akademikoari» erantzun nahi dio BAKek.

Atzo hasi eta bihar arte, Giza Eskubideen Deklarazioaren 50. urtemuga, kazetaritzaren eta bakearen aldeko konpromisoaren artean dagoen lotura eta indarkeriaren biktimen egoera aztertuko dituzte, besteak beste. Talde antolatzailearen iritziz, jardunaldietan jorratuko diren gaiak edozein gizartetako kideei interesatzen zaizkie, eta are gehiago euskal gizarteari, «indarkeriaren ondorioak zuzenean jasaten dituelako». Horrez gain, «jardunaldiak unibertsitatean eginik, pentsakeran ahalegi-

Gatazka kontzeptuaren inguruko gogoeta egin zuten atzo arratsaldeko saioan.

na eta zorroztasuna eskatzen duen izpiritu akademikoarekin uztartzen ditugu, eta, horrekin batera, unibertsitatearen eta gizartearen arteko hurbilketa sendotzen dugu».

Giza Eskubideen Deklarazioa

Egunero, bi konferentzia eskainiko dira *Bake gaiak* deritzen jardunaldietan. Atzo goizekoan, Giza Eskubideen Deklarazioaren 50. urtemugaren balantzea egin zen. Deklarazio horrek munduan azken mende erdi honetan izan dituen aplikazioez eta

urraketez hitz egin zuten Mbuyi Kabunda Deustuko Unibertsitateko Nazioarte Harremanetako irakasleak, Angel Gaminde abokatuak eta Andres Krakenberger Espainiako Amnesty Internationaleko presidentek Sarriko gela nagusian, gela betea zegoela.

Arratsaldean, aldiz, *gatazka* kontzeptuaren historiari eta esanahiaz mintzatu ziren Kepa Aulestia, Jose Maria Tortosa soziologoa eta Patxi Lanceros filosofoa. Hitzaldi bakoitzaren ostean entzule guztiek gaiari buruzko euren gogoetak plazaratzeko edo

galderak egiteko aukera izan zuten.

Kazetaritza eta konpromisoa

Gaur goizeko konferentzian, kazetaritza eta konpromisoa izango da Roman Orozko, Ander Landaburu eta Javier Reverteren mintzagaia, eta arratsaldean, biktimen inguruan jardungo dira giza eskubideen aldeko taldeetako kideak eta biktimen senitatekoak. Jardunaldiak bihar goizean amaituko dira, *Bake-rako hezi, tolerantzia hezi* izeneko konferentziarekin.

Espainiako bozetara ez joateko HBren jarrera «ez da egokia», Rubioren ustez

EHko Nafarroako parlamentarioaren hitzetan, «legitimoa da, baina borroka bultza dezake»

Agentziak / Iruñea

MILAGROS RUBIO EHko Nafarroako parlamentarioaren ustez, HBk heldu den udaberrian Espainiako hauteskundeetara ez aurkezteko eta abstentzioa eskatzeko hartutako erabakia «ez da egokia». Berak dioenez, «jarrera legitimoa da, baina borroka eragin dezake».

Rubioren irudiko, demokraziak «parte hartzeke edo abstentziorako eskubidea ematen du, eta EHk parte hartu du hauteskundeetan, eta gero erabakiak hartzen diren erakundeetatik baztertu dute», gaineratu du.

HBk hartutako erabakia errespetatzen duen arren, ez zaio egokia iruditzen, plazaratu duen argudioa-gatik. «Nafarroan bizi garen nortasun ezberdinak aurrez aurre jartzeko interesa ikusten dut: bate-tik, nafarra eta espainiarraren sentitzen dena, eta, bestetik, nafarra eta euskalduna sentitzen dena. Diskurtso horrek, parekatu beharrean, aldendu egingen ditu, Espainiarekin apurtzea baita», esan du. Halaber, hauteskundeetara ez joateko erabakia nola hartu den kritikatu du Milagros Rubiok.

EAJk eta EAK osoko zuzenketa egin diote biktimei buruzko PSE-EEren ekimenari

«Jasandako samina eragin duten gertaeren balorazioa» eskatzen dute

Efe / Gasteiz

INDARKERIAREN biktimei buruz Gasteizko Parlamentuan PSE-EEK aurkeztutako ekimenari osoko zuzenketa aurkeztu diote EAJk eta EAK. Alderdi biek «pertsonei arteko eta, oro har, gizarte osoaren berradiskidetze prozesuak» erraztearen aldeko apustua egiten dute euren zuzenketa, eta «jasandako samina eta sofrimendua eragin duten gertaeren balorazioa egiteko giroa» sortzeko eskatzen dute.

Sozialisten ekimenak indarkeriaren biktimei «ohorezko gorazarrea» egiteko eskatzen zion Parlamentuari, eta haiei buruz Giza Eskubideen Batzordean osatutako ponentziaren lana helburu horretara bideratzeko.

EAJ eta EAren zuzenketa ere biktimen aipamena egingen du. «Ezin da ahaztu indarkeriak eta terrorismoak gure gizartearen utzi duten sofrimendua eta samina, eta, bereziki, indarkeria, terrorismoa zuzenen jasan dutenak izan behar ditugu gogoan:

biktimak», esaten du. Hortik abiatuta, aipatutako ponentziak «bere lanen amaierako txosten-analisian mota guztietako biktimen egoeraren berri zehatza eman dezan» eskatzen dute.

Aurkeztutako zuzenketa diotenez, EAJ eta EAK «ahal duten guztia» egingo dute «herriar guztiok ontzat joko dugun bizikidetzaren esparrua ezarri eta sofrimenduaren esperientzia indibidualak eta kolektiboak gainditzeko».

Izquierda Unidak ere osoko zuzenketa egin dio

Fernando Buesa eta Jesus Egiguren, EAEko Legebiltzarreko saio batean.

sozialisten ekimenari. Bertan, biktimek, «inolako bereizketarik egin gabe, Gainera honen laguntza, elkartasuna eta esker ona jaso»

behar dutela esaten da, Parlamentuak «dituzten eskubideen eta erreibindikazioen alde egin beharra baitu, etikoki zein politikoki».

Ingelesa, muga guztien gaineratik

Euskal Herri osoan ingelesa bihurtu da irakaskuntzako hirugarren hizkuntza, espainiera eta frantsesaren aurretik.

Hala ere, Ipar Euskal Herrian askoz gehiago irakasten da gaztelania Hegoaldean frantsesa baino.

Ingelesa Euskal Herriko irakaskuntzaren hirugarren hizkuntza da, alde handiz espainiera eta frantsesaren aurretik. Egoera nabarmena da Euskal Herri osoan, eta eragina du mugatik gertuen dauden herrietan ere, alegia, espainiera eta frantsesa gehien erabiltzen diren Iparraldeko eta Hegoaldeko herrietan.

Hala ere, nabarmena da joera horrek ez duela indar bera Ipar Euskal Herrian eta Hego Euskal Herrian. Horrela, Ipar Euskal Herrian ikasleen erdiek baino gehiagok ikasten dute gaztelania, kasu gehienetan bigarren hizkuntza gisa. Hego Euskal Herrian zenbakiak askoz apalagoak dira herrialde guztietan.

Jaurlaritzako Hezkuntza Sailetik eskuratu ditugun datuen arabera, Gipuzkoan Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako ikasleen %30ek ikasi zuten frantsesa iazko ikasturtean, haietatik %90ek baino gehiagok hautazko irakasgai gisa. Ingelesa, berriz, ikasleen %97k ikasi zuten, gehienek atzerriko lehen hizkuntza gisa gainera.

Haur hezkuntzan eta lehen hezkuntzan aldeak oraindik askoz ere handiagoak dira.

GARI GARAIALDE

Berako Labiaga ikastolako DBHko ikastalde bat, frantseseko eskola ematen.

Izan ere, ingelesa ikasleen %67k ikasten dute; frantsesa, berriz, %1 inguruk.

Hego Euskal Herriko gaine-

rako herrialdeetako datuak tankerakoak dira. Nafarroaren kasuan, Gobernuak ez ditu bereizten lehen hizkun-

tza eta aukerazko hizkuntza, eta, beraz, ez dago jakiterik ziurtasun osoz zenbat ikasle ari den frantsesa ikasten.

Hala ere, Gobernuko Hezkuntza Sailetik azaldu ditugunez, frantsesaren irakaskuntza «ia marjinalizat» jo

han-hemenka

Joera diferentearen adibideak

Ingelesa nagusi da atzerriko hizkuntza gisa bai Ipar Euskal Herrian eta baita Hego Euskal Herrian ere. Alabaina, espainiera Iparraldeko umeen erdiek baino gehiagok ikasten dute, eta muga aldeko herrietan ia %100ek. Hegoaldean frantsesa, berriz, lau ikasletik batek ikasten du gutxi gorabehera, eta mugako herrietan, gainera, egoera ez da askoz hobea. Hona EGUNKARIAK Pirinio inguruko herrietan egin duen itzuliko ondorioak.

Otsagiko Herri Eskola • Otsagi

«Txikien artean jada ez dugu frantsesa ematen»

►Otsagiko Herri Eskolan frantsesaren irakaskuntza gero eta minoritarioagoa da, Iñaki Ertze ikasketa buruak EGUNKARIAri azaldu dionez. «Bigarren Hezkuntzan oraindik badira frantsesa ikasten duten ikasleak, baina txikienek bakarrik ingelesa ematen dute, ia guztiek». Gainera, Ertzek gogoratu du Iparraldeko bizilagunekin harreman handirik ez dutela Otsagiko bizilagunek, muga itxia baita urtearen zati handi batean.

Elizondoko Institutua • Baztan

«Gehienek ingelesa ikasten dute, nabarmenki»

►Mikel Iriarte, Elizondoko Institutuko zuzendaria izateaz gain, baztandarra da, eta gogoan du frantsesa besterik irakasten ez ziren garaia. Alabaina, urrun geratu direla dio, egun ikasle gehienek «nabarmenki» ingelesa ikasten baitute. «Eguneroko bizitzan hemen frantsesa askoz gehiago erabiltzen da, aski baita Iparraldera joatea horretarako, baina ingelesak ospea hartu du, eta ikasleek nahiago izaten dute». Frantsesa aukeran dagoenean ikasten

dute bakarrik ikasleek, eta, gainera, horretarako taldea osatzeko aski jende elkartu behar da, bestela ez baita talderik osatzen ahal, Iriartek dioenez.

Luzaideko Herri Eskola • Luzaide

«Frantsesa lantzen dugun inguruko bakarrak gara»

►Luzaidetik muga egiten du Nafarroa Beherearekin, eta, ondorioz, frantsesaren presentzia betidanik handia izan da herrian. Ondorioz, herriko eskolan frantsesa besterik ez dute ematen ikasleek. Alabaina, DBH egitera Garraldara joaten dira ikasleak, eta han haiek dira frantsesa aukeratzen duten bakarrak, Luzaideko eskolan azaldu dutenez.

Lycee de Navarre •

Donibane-Garazi

«Ikasle gehienek ikasten dute espainiera, bigarren hizkuntza gisa»

►Ikasle gehienek ikasten dute espainiera, bigarren hizkuntza gisa, Jacques

Dupuy zuzendariak EGUNKARIAri adierazi dionez. Izan ere, atzerriko lehen hizkuntza gisa ikasleek nahiago izaten dute ingelesa hautatu 6. mailan daudenean. Bi urte geroago bigarren hizkuntza hasten dira ikasten, eta orduan bai hasten dira gaztelania ikasten.

Ziburuko Kolegioa • Ziburu

«Aurten gaztelania hautatu dute gehienek»

►Seaskako Ziburuko Kolegioan hasten diren ikasleek ingelesaren eta espainieraren artean hautatzeko aukera dute, Pantxika Duperu zuzendariak azaldu duenez. Hautaketa nahiko orekatua izaten da 12 urte dituztenean, guti goiti behetik erdiek espainiera eta erdiek ingelesa hautatzen baitute. Aurten gehienek espainiera hautatu dute. Hori bai, 14 urterekin atzerriko bigarren hizkuntza hasten dira ikasten, eta orduan Seaskako kolegio honetako ikasle guztiek lau hizkuntza ikasten dituzte: espainiera eta ingelesa tartean.

Labiaga i

Ecole

«Baigo da atze

►Jier Ar

Irakaskuntza

Frantsesa eta gaztelania, atzerriko hizkuntza gisa

■ ■ ■ Iparraldean ikasleen erdiek baino gehiagok ikasten dute gaztelania, ia beti bigarren hizkuntza gisa

liteke jadanik. Joera hori, gainera, Nafarroako Iparraldeko herrietan ere nabari da.

Haur eta Lehen Hezkuntzaren kasuan, Gipuzkoan esaterako, alemanaren eta frantsesaren eskaintza parekatua izan zen iazko ikasturtean. 600 bat ikaslek frantsesa ikasi zuten, eta 500 batek, berriz, alemana.

Iparraldean gaztelania indartsuago

Ipar Euskal Herrian gaztelaniaren irakaskuntza Hegoaldean frantsesarena baino dezente indartsuago dago, EGUNKARIAK Hezkuntza Nazionalaren Paueko Ikuskarpen Akademikotik lortu dituen datuen arabera.

Horrela, datu horiek diotenez, Zuberoko, Nafarroa Behereko eta Lapurdiko eskola primario publikoetako haurren %36k gaztelania ikasten dute.

Kolegioetan (publiko nahiz pribatueta) ikasten duten neska-mutikoen erdiek baino gehiagok ikasten du gaztelania. Datu horiek, gainera, handiagoak dira Pirinio aldeko herrietako eskoletan. Haietan ikasle gehienek ikas-

Ziburuko lizeoan ikasle guztiek ikasten dute gaztelania eta ingelesa 14 urte dituztenean.

ANGELA MEJIAS

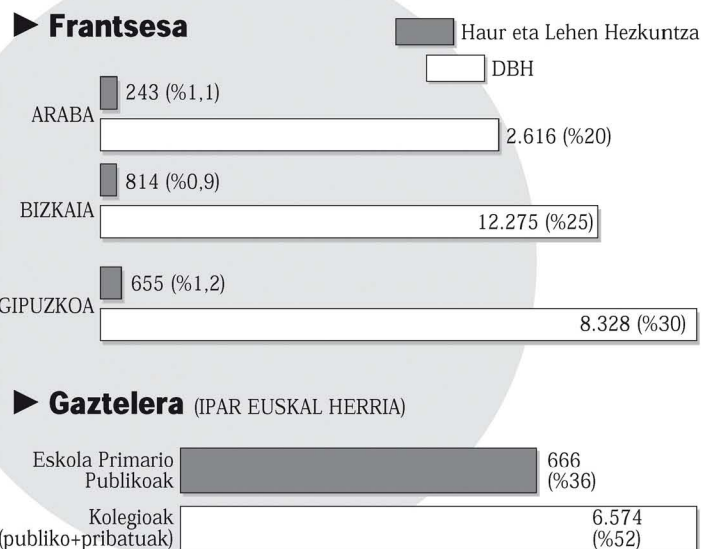
ten dute gaztelania, nahiz eta atzerriko lehen hizkuntza ingelesa izaten den gehienetan.

Ikastetxe bakoitzak aukera dezan egokien ikusten duen atzerriko hizkuntza da eremu publikoan Gobernuak duen irizpidea. Horregatik, gerta liteke herri bereko eskola publikoetan ez ematea atzerriko hizkuntza bera. Hendaian, esaterako, Hondartzako Eskolan gaztelania da atzerriko lehen hizkuntza; Tren Geltokiko Eskolan, berriz, ingelesa.

Iñaki Petxarroman
DONOSTIA

Irakaskuntza

FRANTSESA ETA GAZTELERA (1998-99 ikasturtea)

ITURRIA: Eusko Jaurlaritza, Pirinio Atlantikoetako Departamendua

J. APEZTEGIA

puntuz puntu

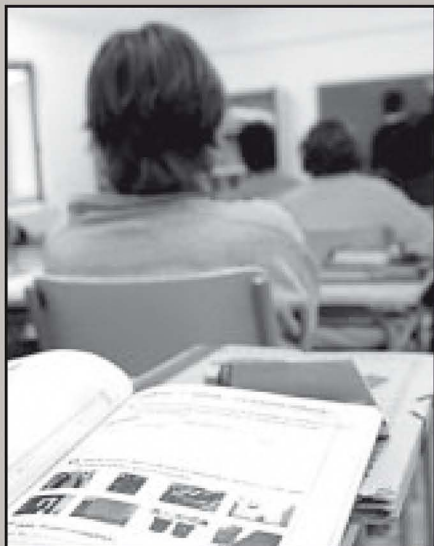
Zenbait datu eta bitxikeria

■ EUSKALDUNON EGUNKARIAK bildutako datuen artean, badira nabarmentzen diren batzuk. Hona horietako batzuk:

Alemana, ia-ia frantsesaren pare • Gipuzkoako haur hezkuntza eta lehen hezkuntzan 655 haurrek ikasten dute frantsesa, haurren %1 inguruk. Alemana ia 500 haurrek ikasten dute; beraz, ia-ia frantsesa ikasten dutenak beste.

Iparraldeko mugako herrietan, espainiera • Hego Euskal Herriko mugako herrietan gertatzen ez den joera bat nabari da Ipar Euskal Herriko mugako herrietan. Alegia, herri guztietan ikasleek espainiera ikasten dutela, betiere atzerriko bigarren hizkuntza gisa.

Ingelesak ordezkatzuta aurtan • Badira Ipar Euskal Herriarekin mugagaitan egiten duten Hegoaldeko zenbait herritako ikastetxe aurtan arte frantsesa irakatsi izan dutenak bakarrik, atzerriko hizkuntza gisa: Irungo Dumboa eta Iza-bako Herriko Eskola esaterako. Biak, administrazioaren aholku edo eskariari jarraiki, frantsesa laga eta ingelesa hasi dira ematen aurtan.

GARI GARAIALDE

Labiaga ikastolako ikastalde bat.

Ecole St. Joseph • Baigorri

«Baigorriko ikastetxeetan ingelesa da atzerriko lehen hizkuntza»

► Jier Andreak Baigorriko St Joseph es-

kola pribatuko zuzendariak azaldu duenez, Baigorriin dauden bi kolegioetan ingelesa da atzerriko lehenengo hizkuntza. Hala ere, ikasleak 14 urterekin hasten dira gaztelania ikasten. Ingelesa, berriz, 8-9 urterekin hasten dira ikasten ume batzuk.

Guadalupeko Ama • Hondarribia

«Letren adarrekoek irakasgai osagai gisa ikasten dute frantsesa»

► Hondarribiko ikastetxe horretan ingelesa da derrigorrezko atzerriko hizkuntza. Frantsesa irakasgai osagarri gisa irakasten dute, DBIko 4. mailatik aurrera. Alabaina, letren adarra aukeratzaren dutenek bakarrik dute frantsesa ikasteko aukera, Jose Carlos Carrasco zuzendariak esan digunez.

Ecole de la Gare • Hendaia

«Gure eskolan ingelesa irakasten da bakarrik»

► Ingelesa da eskola publiko horretan

ikasleek ikasten duten atzerriko hizkuntza bakarra. Alabaina, ez da Hendaia eskola publiko guztietan dagoen jarrera. Izan ere, atzerriko zein hizkuntza irakatsi nahi duen eskola bakoitzak aukeratzea da Administrazioaren apustua. Horrela, Ecole de la Plage Hendaia beste eskola publikoan espainiera irakasten dute.

Dumboa ikastetxea • Irun

«Jaurlaritzak eskatu zigun ingelesa irakasteko»

► Iaz arte frantsesa bakarrik irakasten zieten umei Irungo herriko Dumboa ikastetxean. Betidanik hala zen. Baina, Marije Fernandez zuzendariak adierazi duenez, Eusko Jaurlaritzak aholkatu eta eskatuta, ingelesa ematen hasi dira aurtan, eta frantsesa alde batera utzi. Horrela, urte honetatik ikastetxe horretan hasten diren umeek ez dute aukerarik izango frantsesa ikasteko. Irunen frantsesa askoz ere gehiago entzuten da ingelesa baino.

Berako Ikastola • Bera

«Lautik batek ikasten du frantsesa, gutxi gorabehera»

► Ikastolan ematen den hirugarren hizkuntza ingelesa da, eta lehen hezkuntzan hasten dira umeak ikasten. DBHn frantsesa hautatzeko aukera dute, eta %25 batek hautatzen du Joxan Oiz zuzendariak dioenez. «Hemen, egia esan, ikasleek ez dute interesik izaten frantseseko titulua ateratzeko», dio.

Izabako Herriko Eskola • Izaba

«Aurtan hasi gara ingelesarekin, guraso eta Gobernuak eskatuta»

► Iazko ikasturtea arte frantsesa ematen zuten Izabako Herriko Eskolako umeek. Baina, aurtan, gurasoek eta administrazioak eskatuta, frantsesa bazterrean laga eta ingelesa hasi dira ikasten Izabako umeek eskolan. Ondoren, Erronkariko eskolan DBH egiten hasten direnean frantsesa aukeratzeko eskubidea dute, hautazkoa baita.

Bilbotik euskarara eta euskaratik Bilbora begiratzen du Txepetxek bere liburuan

Hamar urteetan landutako liburua «ausarta, estetikoa eta multisensoriala» dela dio egileak

Gorane Agirre / Bilbo

Jose Maria Sanchez Carrion Txepetx-ek *Márgenes de encuentro. Bilbao y el euskara. Aplicación sociolingüística de la territorialidad* liburua

kaleratu du, Bilboko Udalaren laguntzarekin. Liburua, azken hamar urte-etako lan mardularen emaitza, «ausarta, eskuzabala, iradokitzailea, estetikoa, multisentsoriala eta egoera baten mugan idatzia» dagoela

nabarmendu zuen Kartagenako idazleak. Topagune izan nahi duen liburu honetan, Bilbotik euskarara eta euskaratik Bilbora begiratzen du egileak, «sarritan estrabikoak izan diren begiradak» gaindituz.

DUELA hamar urte Jose Maria Sanchez Carrion Txepetx-ek *Euskara Bilbon* liburua landu zuen, Siadecorekin batera. Orain «peregrinazio luze batean» jorratu eta 20 urteko lanaren ibilbideari amaiera ematen dion lana kaleratu du: *Márgenes de encuentro. Bilbao y el euskara. Aplicación sociolingüística de la territorialidad*.

Lan biak Bilboko Udalaren laguntzaz plazaratu ditu, eta bietan Bilbo da aztergai, bere teoria aplikatzen hasi zen hiria.

Liburuak bata bestearen osagarri diren hiru titulu daramatza, eta nolabait bere edukiaren bilakaera islatzen dute.

Márgenes de encuentro titulu esplikatiiboak islatzen duen bezala, liburuak elkar topo egin ez eta bazterretan zeuden balore, ideia, mundu eta abarren topagune izan nahi duela azaldu zuen Txepetxek. «Bazterrek elkar aurkitu eta beren zentralitatea aurkitzen dute batzen dituen zubi baten bidez», azaldu zuen.

Bilbao y el euskara titulu inplikatiboa dela eta, egileak Bilbotik euskarara eta eus-

Txepetxen liburuaren aurkezpen ekitaldia, atzo.

karatik Bilbora egiten den begirada «eraldatzaila» islatzen du. Haren esanetan, «sarri askotan begirada estrabikoak izan dira; ez dute bata bestea aurkitu. Baina beren zentralitatea ahalbidetatzen duen gurutzea lortzen dutenean, euskara Bilbotik uler dezakegu Bilbo gaitza beharrean sendagai izan dadin, eta era berean Bilbo-

ren mundua euskaratik. Eta begirada horrek inplikazio sakona eskatzen du».

Esplikazio eta inplikazioaren ostean, aplikazioa datorela azaldu zuen Txepetxek, alegia, hirugarren titulua. «Aplikazioak», gehitu zuen, «lurraldekotasunaren ulermen berri bat, lurraren zentzu berri bat eskatzen du, ideologia guztietatik at».

Presarik gabe, isiltasunean, geldiuneekin eta hausnarketa sakon eta ugariarekin hamar urtetan landutako liburua «iradokitzailea, garbia, estetikoa, ausarta, eskuzabala, bitxia eta multisentsoriala» dela adierazi zuen Txepetxek atzoko agerraldian. Era berean, «egoera baten mugan idatzia» dagoela azpimarratu zuen.

CGPJren osoko bilkurak gaur zehaztuko du Blanquezen zigor espedientea

■ Atzo itzuli zen bere lanpostura Donostiako Entzuteigiko Bigarren Sekzioko presidentea

Erredakzioa / Donostia

LUIS BLANQUEZ-EK atzo bete zuen bere epaile lanbideko jardunean bildutako zenbait ezagutza prentsari erakustegatik CGPJ Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiak iragan apirilaren 26ean ezarri zion behin-behineko suspentsioa.

Donostiako Entzuteigiko bigarren aretoan gertatutako zenbait eztabaida eta bere lankide Coro Cillan magistratuaren aurkako zenbait kritika egunkari baten bidez ezagutzera eman zituen Blanquezek, eta horregatik zabaldu zitzaion espedientea.

Blanquezek, gainera, Euskal Herriko Justizia Tribunal Gorenari ere eskutitz bat igorri zion Coro Cillan magistratua kritikatu, «Bigarren sekzioko funtzionamendua oztopatu eta epaite lanetik kanpoko irizpideez» lan egiten zuela esanez.

Cillanen lana eta Bigarren sekzioa aztertu zituen Entzuteigiko presidente Jose Luis Barraganek, eta oso larritzat jo zuen magistratu horrek bere gain zuen epai atzeratuen pilaketa. CGPJren Diziiplina Batzordeak, ordea, larritzat soilik jo zuen falta hori, eta 100.000 pezetako isuna ezarri zion (4.000 libera inguru). Samurtze hori zela eta, Barraganek dimisioa aurkeztu zuen.

Blanquezen zigorra

Datuak errebelatzeagatik sei hilabetez egon da Blanquez kargua utzita. Hala ere, Botere Judizialaren Diziiplina Batzordeak Donostiatik gutxienez 100 kilometrorra dagoen lekuren batera lekualdatzeko eta 250.000 pezetako isuna ezartzeko eskatu du (10.000 libera inguru).

Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiak gaur egingo duen osoko bilkuran erabakiko du ziurrenik Luis Blaquez magistratuari eskatzen den isun hori ezarri edo ez.

J.M. Sanchez Carrion Txepetx · HIZKUNTZALARIA ·

«Euskaldungoa sendotzeko erdaldungoan inpaktatu behar da»

■ Siadeco elkartearekin *Euskara Bilbon* lana landu zenuenetik hamar urte igaro dira, denbora honetan nola aldatu da euskarak Bilbon duen egoera?

Hamarkada honetan, aldaketa kualitatibo garrantzitsua egon dela uste dut. Euskarak Bilbon hartu duen presentzia ikaragarria izan da, bere zentralitatea hartu du. Aldaketa hori proiektu konkretu baten emaitza izan da, elkarlanean garatutakoa.

Pertsonalki eta subjektiboki

esango nuke eman zaiola euskarari eta euskaratik bizitzeari ez zegoen ilusio bat.

■ Liburuaren hiru tituluak bezala, euskara, gaztelania eta frantsesa bide paraleloetatik joan daitezke elkar topo eginez?

Erdarak lagun diezaioke euskarari, euskarak bere estatusa eta bere funtzioen errepertorioa osa dezan. Eta euskarak lagun diezaike gaztelaniari eta frantsesari beren korpusa beren birus ideologiko zapaltzaile horretatik kanpo egiteko.

Euskaldunak trinkotzeko eta konpaktatzeko inpaktatu egin behar da erdaldungoaren multzoan ere. Inpaktatzeak hau esan nahi du: ez bakarrik euskarari hurbiltzea, baizik eta euskararen kontra esistitzen diren ideologia kentzaile horiek neutralizatzea.

■ Euskararen erronka topaguneak eraikitzea al da?

Baietz esango nuke. Abiapuntu bezala, baina ez helburu bezala. Halako topagunetik abiatu behar da gero elkarrekin bidea urratzeko.

Planteamendu unibertsal eta eskuzabala egin behar da, topagune dinamiko eta erakargarriak izateko, eta ez ghetto-ak sortzeko.

Bidea koolinguismoa da, eta ez elebitasun sustutorioa ez plurilinguismo generalizatua.

Ardanaz: «Antimilitarismoaz hitz egin behar dugu, ez profesionaltasunaz»

Intsumiso nafarra kartzela zigorra betetzen ari da Madrilen

Alberto Barandiaran / Iruñea

Soldadutza amaitu da, baina ez armada, eta, beraz, borrokan jarraitu behar da hura desagertzea lortzeko. Ignacio Ardanaz

naz kuarteleko intsumiso nafarrak zazpi hilabete egin ditu Alcala de Henaresko presondegi militarrean, baina ustea sendotu baino ez dio egin zigorrak: «Bada lana egiteko».

«BADU zentzua; profesionaltasunaz hitz egiten digutenean, orain borrokan jarraitu behar dugu». Ignacio Ardanaz, *Tasio*, kuarteletako lehen euskal intsumisoa, Iruñean egon da aste honetan, bi urte eta lau hilabeteko kartzela zigorra betetzeko Alcala de Henaresko presondegi militarrean sartu zenetik lehen baimena gozatuta. Legionario, militar profesional, guardia zibilekin izaniko harremanaren ondotik ez zaio leundu armaden aurkako grina, eta are sendagoa du egun. «Garbi esan behar dugu soldadutza desagertzea ez dela garrantzitsua: armadak desagertarazi behar ditugu».

Lau intsumiso preso

Ardanaz beste hiru intsumisorekin dago egun Madril inguruko presondegian, eta sei ere egon izan dira zenbait hilabetez. Hogeita hamar preso inguru izaten ohi dituen kartzela baterako kopuru handia, inondik ere. Horri esker, kolektibo gisara zenbait abantaila lortu dituzte intsumisoek, gainontzeko presoengana ere iritsi direnak. «Egun, zuzendaritzak taldetzat hartzen gaitu jada, badakielako ezin gaituela sartu zaku berean, eta lortu dugu elkarrekiko begirunea».

Harremanak, azkenean, on samarrak izan direla azpimarratu zuen atzo Ardanazek Iruñean, eta soldadu presoekin NATOren partehartzeaz,

JOXE LACALLE

Ignacio Ardanaz, *Tasio*, atzo Iruñean.

militarismoaz eta beste gaiez mintzatu dira pittin bat intsumisoak. Ideiak trukatzeo sikiera. «Haietako askok intsumisoa ikusten zuten lehen aldian zuten, eta guri berdin gertatzen zitzaizgun, legionarioak existitzen zirela ozta-ozta genekien eta».

Ardanaz izan zen lehena, baina laster epaiketa gehiago izango dira euskal intsumisoen aurka, eta Urko Rodri-

guez iruinsemearen aurkako, esate baterako, atzeratu egin da, data arazoak zirela-eta. Rodriguezek atzo bertan aipatu zuen militarrek «birziklatu» beharra, eta aurrekontu militarretan dirutza handia gastatzen dela salatu zuen. «Ez da dirua gastatu behar hiltzen erakusten, baina bizitzen erakusten». Rodriguezentzat ere bi urte eta lau hilabeteko zigorra eskatuko dute.

JOXE LACALLE

Juan Mari Beloki EHko irakaskuntza arduraduna, atzoko agerraldian.

Nafarroako EHk ikastolak legeztatze eskatuko du

■ Hainbat proposamen egiten ditu txosten batean

A.B. / Iruñea

IKASTOLAK legeztatzea, D ereduko lerroak zabaltzeko hirietan 20 haur eta herrietan 13 exijitzen duen foru agindua baliogabetzea eta euskarazko irakaskuntza Nafarroako herri eta auzo guztietara zabaltzea dira Euskal Herriarrok Parlamentura eraman nahi duen *Irakaskuntza demokratizatzeko guttieneko neurriak* izeneko txostenaren puntuetako hiru. Haien bidez, talde horrek irakaskuntzaren munduan aurkituriko oztopo nagusiei aurre egiteko konpromisoa agertu nahi du.

Talde abertzalearen usteetan, euskara da herrialdeko kulturaren altxor nagusia, eta, horregatik, normalizazioa zaindu behar da. Beraz, atzo Juan Mari Beloki taldeko irakaskuntza arduradunak azaldu zuenez, euskararen ofizialtasuna herrialde osora zabaltzeko beharra dago, «eta hizkuntz politikaren helburu nagusia belaunaldi berriak euskalduntzea izan beharko luke».

Irakaskuntzaren egoeraz behin baino gehiagotan agertutako diagnosia erabili du EHk proposamenen zerrenda zehazteko. Aurkene Ortiz taldeko parlamentarioak esan zuenez, edozein hezkuntza proiektuk kontuan hartu behar du derrigorrean kultura, «eta hemen eragileak oso bizkorak dira, baina oztopoak oso gogorrak».

Hamaika proposamen

Proposamenak irakaskuntzaren arlo guztiei dagozkie, irakasuntza publikoari zein pribatuari. Nafarroako Parlamentuan eztabaidatzeko aurkezturiko zerrendan, proposamenoz gain, aipatzen dira ikastetxe pribatuek euskarazko irakasuntzan beren inplikazioa handitu dezaten diputazioak hartu beharreko neurriak, eta haur eskoletan euskarazko eskaintza erdarazkoaren pare jartzea, lanbide heziketan euskarazko eskaerari erantzutea eta Nafarroako Eskola Kontseiluan ordezkartza zabal eta esanguratsua segurtatzea.

BETI MILITARISMOAREN
AURKA

Intsumiso Eguna 99
KAKITZAT

INTSUMISIO EGUNA 99 ABADIÑON ESKERRIK ASKO!!!

Abadiñoko Udala, Abadiñoko Gazte Asanblada, Zelaietako auzokideak, udal langileak eta Kako - Elorrioko "Txispas" taldea, Gazte Asanblada, Intsumiso Taldea (Iñigo Askatu!!!) - Durangaldeko Gaztetxetako jendea - Kakitzateko kideak eta lagunak - Ixiar Oreja, Jon Sarasua, ekitaldiko partaideak eta Ermuako Antzerkia - Rock eta Folk taldeak - Mamikiz Konpartsa, Mairuek Erraldoiak, Zugarramurdi Musikariak, Gaitzerdi, Punk Leherketa- Haurren Guneako Elkartasuna eta Antxitxiketan taldeak, Urkia taldea - Kontrainformazioko Taldeak- Durangoko AEK eta AHTren Aurkako Asanblada - Elorrio eta Atxondoko udalak - Antolaketa eta Animazioan lagundu diguzuenoi eta Abadiñora hurbildutako guztioi

Hurratsez hurrats Euskal Herriaren desmilitarizazioruntz

Etxebizitzari buruzko «korapiloa askatu» eta auzia ulertarazi nahi du 8812 taldeak

Kontzientziazio aldia amaituta, «erantzunak emateko unea» dela uste du

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

8812 ekimenak jardunaldiak antolatu ditu, Gasteizen etxebizitzaren kontura egindako «korapiloa askatu nahian, jendeari auziaren nondik norakoak ulertarazteko». Sei hilabete inguru eman du lanean talde horrek, eta behin «kontzientziazio aldia bukatuta, erantzunak ematen hasteko ordua» heldu dela uste du.

ETXEBIZITZAREKIN zerikusi duen afera nahasi samarra agertu izan da arrazoiak emateko orduan, baina 8812 taldeko eledunek diotenez, milaka lagunek etxebizitza duin bat izateko daukaten funtsezko eskubidearen ukazioak bere horretan jarraitzen du.

Gauzak horrela, galderei erantzunak emateko ordua delakoan, jardunaldiak prestatu dituzte debatera ekarri batzuk eskaini nahian: «Arazoak dituen alde gehienak ukitzea nahi dugu».

Hala, Gasteizko hirigintza-aren hedapen eredia aztertuko dute; Arditurriko, Gasteizko kooperatibako edo Usurbilgo Oskoletzeko esperientzien inguruan informatuko da, eta etxebizitzaren kontura egiten den «negozioa» komentatuko dute, besteak beste, Jorge Ibarrondo Gasteizko Etxebizitza zinegotziak edo

8812 taldeko kideak, atzo Gasteizen egin agerraldian.

Miguel Angel Delgado Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza zuzendariak. Jardunaldiok Goiurin egingo dira hileko astelehen guztietan.

Epaiketaren zain pankartak jartzeagatik

Bestalde, 8812 ekimeneko kide batzuk epaiketa administratiboaren zain dira kalean pankartak jartzeagatik, bozeramaileek atzo salatu zuenez. Izan ere, talde horrek pankarta ikusgarri batzuk jarri ditu zenbait etxetako aitzinaldean aspalditik hutsik direla salatzearen.

Eraikuntza epeak betearazi nahian

GASTEIZKO Euskal Herriarrok taldeak eraikuntza epeak betearazteko proposamena aurkeztu du udal bilkuran eztabaida dadin. Iñaki Ruiz de Pinedo zinegotzi abertzaleak eskatu du udal hirigintza-ko plangintzak zehaztutako eraikuntza epeak errespetatzen ez dituen edozein eraikin Udalak desjabetzeko, betiere atzerapenak saihesteko asmoz eta espekulazioa dakarren orubeen erretserba siste-

ma baztertu ahal izateko. Izan ere, Ruiz de Pinedok salatu duenez, epe horiek «luze-luzeak eta anbiguo samarrak» izan ohi dira, eta, gauzak horrela, «ohikoena bilakatu da berandutuz joatea bi edo lau urtekoetan ez ezik, zortzi urteko epeetan ere».

EHko zinegotziak uste du urbanizatu gabeko lur-sailen errolda osatzeak «aurrerapausoa» lekarkeela. Tresna «malgua» ere izan daitekeela esan du.

Egunotan galduta zebiltzan hiru lagun aurkitu ditu Foruzaingoak

■ Mendizale bat eta buruko gaitza duten bi lagun atzeman dituzte

Europa Press / Iruñea

NAFARROAKO Foru Poliziak herrialdean azken egunetan galduta zeuden hiru lagun aurkitu ditu. Polizia horretako iturriek azaldu dutenez, lehenengo bilaketa operazioa joan den larunbatean izan zen. Foruzaingoko patruila batek Barasoaingo behatokia, N-121 errepidearen ondoan, «arazo psiki-koak» dituen pertsona bat atzeman zuen. Pertsona horrek gaitz eskizofrenikoa du eta Iruñeko osasun zentro batetik alde egina zen. Poliziaren arabera, gizona «modu arraroan» zebilela-eta atzeman zuten.

Bestalde, Uharten Carlos M.A. aurkitu zuten, autobusetako gidari batek Poliziari jakinarazi ondoren Down sindromea zuen pertsona bat galduta zebilela.

Azkenik, Jorge O. G. 46 urteko corellarra topatu zuten foru poliziek Sarasibar herritik gertuko mendi batean. Galdutako mendizaleak patrikako telefonoz abisatu zien poliziei galduta zebilela. Helikopteroa ere erabili zuten mendizalea topatzeko.

Kalitateko turismoa eskaini nahi dute turismo bulegoetako ordezkariak

■ Aurtengo sasoiak oso pozik agertu dira turismo sektoreko eragileak

Eneko Bidegain / Baiona

KALITATEKO turismoaren bultzatzen jarraituko dute Ipar Euskal Herriko turismo eragileak. *Logis de France* labela duten hotelen eskaintza zabalduko dute. Opor ibiltari bat proposatuko du hemendik goiti, Guide du Tourisme erakundearen partzuergoarekin. Label hori duten Pirineo Atlantikoetako hoteletan zehar ibiltzeko aukera berezia eskainiko dute urte osoan, uztailean eta agorrilean salbu.

Lau gaualdiko egonaldia 720 liberakoa da (18.000 pezeta inguru), eta gainerate-

ko gauak 155 liberakoa bakoitza. Lehenbiziko gaualdia aitzinetik erreserbatu behar da label hori duten hoteletan, eta gaineratekoak egunean bertan. Ipar Euskal Herriko 22 hotel sartzen dira zerrenda horretan. Adibidez, lehen gaua Miarritzeko hotel batean pasa daiteke, bigarrena Heletan, hirugarrena Larzabalen eta laugarrena Barxoen. Gaualdi guztiak aitzinetik ordaintzen dira. Formula horrek prezio apaltzeak eskaintzen ditu hainbat erakustoki eta gunetan. Tokiko mozkinen erosteko 50 liberako bono bat erantsiko diote formula horri.

Sasoi turistiko ona izan da aurtengoa

Aurten sasoi turistikoa «oso ona» izan dela esan dute turismo bulegoetako ordezkariak. Azken hiru urteetan bezala, aurten ere turista kopuruak marka guztiak hausti dituela azaldu zuen Gered Cazalisek, departamenduko turismo misioeko zuzendaria. Kostak du ezagutu gorkada nabarmenena.

Hala ere, neurriak hartu behar direla uste du Cazalisek: «Ekonomia ongi izateak ez du esan nahi dena ederki doala eragile ekonomikoen zat. Antolaketa behar dugu.

Turismo arduradunak, atzoko agerraldian.

Kontsumitzaileak gero eta zorroztzagoak dira», azaldu zuen. Mozkinen eta eskaintzaren etengabe berritzearen

eta hobetzearen garrantziaz mintzatu zen. Konkurrentziaren gogortasuna ere azpimarratu zuen.

THIERRY CHARLIER / AP

Frantzia eta Erresuma Batuen artean, akordiorik ez. Bilera egin zuten atzo Erresuma Batuko Nekazaritza ministro Nick Brownek —argakian eskuinean ageri da, kazetariei azalpenak ematen— eta Jean Glavany Frantziakoak, Bruselan. Frantzian galarazita dute okela britainiarra saltzea, eta horrek sorturiko polemika izan zuten hizpide, baina ez zuten akordiorik lortu. Aditu talde bat arazoa konpontzen saia dadin batzorde bat eratzea onartu zuten.

Usurbilgo hilketako bi auzipetuk hamahiruna urteko zigorra dute

Hirugarren prozesatuaren zigorra urtebeteko kartzela da

Efe / Donostia

Atzo eman zen ezagutzera iragan urteko martxoaren 12an Usurbilen hildako Pedro Mari Arregi bitxisaltzailearen hilketatik auzipetu dituzten kontrako zigorra. EFE agentziaren arabera, Jose Luis

Barragan epaileak hamahiruna urteko espetxe zigorra ezarri die bi auzipeturi eta urtebetekoa hirugarrenari. Zinpekoen epaimahai batek lehen bi auzipetuak hilketaren egileak zirela erabaki zuen urriaren 28an, eta hirugarrenari berriz, hiltzaileak ezkututzen saiatzea egotzio zion.

ZIGOR handiena jaso duten auzipetuak Antonio G.G eta Ramon V.V dira, 56 eta 55 urteko gizaseme bi. Pedro Mari Arregi bitxisaltzailearen hiltzaile izateagatik hamarna urteko espetxe zigorra ezarri diete. Biei, oinarritzko zigor horretaz gain, kartzela urte gehiagoko zigorrak ere ezarri dizkie epaileak, armak legez kanpo arma edukitzeagatik eta lapurreta egin nahi izateagatik.

Hirugarren auzipetuari, berriz —Luis Miguel S.V gizasemea— urtebeteko espetxe

zigorra ezarri dio legez kanpo armak edukitzeagatik, eta sei hilabetekoa beste bi auzipetuen delitua estaltzen saiatzeagatik.

Halaber, lehen bi auzipetuek hildako bitxisaltzailearen senitarteko hurbilei 47 milioiko kalte-ordaina eman beharko dietela erabaki du epaileak (1,88 milio libera). Jose Luis Barraganek, hala ere, biak kaudimengabeak direla aitortu du epaian, eta, hala izanik, dirutza hori ordaintzeko gai ez direla izango erabaki du.

Defentsaren eskaera bete da

Gipuzkoako Entzuteagatik epai honek auzipetuen defentsaren eskaera bete du; izan ere, hilketagatik, legez kanpo armak edukitzeagatik eta lapurretan saiatzeagatik jar daitezkeen zigorrak txikienak jartzeko eskatu zuten abokatu defendatzaileek, eta hala ere gertatu da.

Fiskalak eta akusazio partikularrak, berriz, espetxe urte gehiago eskatu zituzten auzipetuentzat.

Ukrainako marinel bat hil zen atzo goizaldean Pasaiaiko portuan

■ *Bertako auto biltegitik hartutako automobil batekin ezbeharra izan zuen*

Efe/ Donostia

ISTRIPU larria izan zuen atzo goizaldean marinel ukrainar batek Pasaiaiko portuan; bertako biltegitik hartutako automobil batekin itsasora ero eta hil zen. Oraindik argi-

tzeko daude ezbeharraren nondik norakoak, itzal ugari baitaude Goardia Zibilak azaldu duen kontakizunean. Aditzaera eman dutenez, beraiek goizaldeko 04:00ak aldera kaiko auto biltegira joan behar izan zuten, alar-

mak jo baitzuen. Bertan biltegiko auto bat leihok jaitsi-ta ikusi zuten, argiak piztuta zituela eta odolez zikinduta. Orduan, beste automobil bat ziztu bizian gidatuz, U.O marinel ukrainarrak istripua izan zuela diote.

laburrean

■ 4.000 lagun inguruk bisitatu dute jadanik Euskararen Tunela

EUSKAL Herrian Euskaraz (EHE) elkarteak antolatutako *Euskararen Tunela* erakusketa ibiltaria ikustera 4.000 lagun inguru hurbildu dira jadanik erakusketa ikusgai izan den herrietan, Azpeitian, Villabonan eta Hernanin hain zuzen ere. Hurrengo asteetan Arrasate, Ermua eta Ordizian izango da erakusketa. Abenduaren erdialdean Bilbo bisitatuko du.

■ Klimari buruzko Bonneko konferentzian negoziazioetan parte hartzen hasi dira ministroak

EHUNDIK GORA Ingurugiro ministro atzodanik Bonneko (Alemania) biltzarretara bildu dira, negoziazioetan parte hartzeko. Kiotoko Protokoloan aurreikusitakoaren ildotik, negutegi efektua gutxitzeko Karbono Dioxido (CO₂) gutxiago aireratzeko modua bilatzeko eztabaidatan ari dira iragan hilaren 25az geroztik Bonnen 168 herrialdetako ordezkariak.

■ Desbideratze eta krimenari buruzko jardunaldiak Donostian UEUren eskutik

ATZODANIK hilaren 8a arteko arratsaldeetan egingo dira Donostiako Filosofia eta Hezkuntza Zientzien Fakultatean jardunaldiak, «gure gizartean krimen-egilearen jokabideaz pentsatzea eta berari buruz bizipenak eta analisiak azaltzea helburutzat hartuta». Gaur, printzipio adierazpenak eta eskuhartze errealtateen arteko distantziak Zerbitzu Sozialengan duen eraginaz hitz egingo da.

■ Bizkaiko Foru Aldundiaren Eskolako Kirol Programan ia 30.000 ikaslek hartuko dute parte

SEI eta 16 urte bitarteko 30.000 ikasle inguruk hartuko dute parte Bizkaiko Foru Aldundiak antolatutako Eskolako Kirol Programan. Ana Madariaga Kultura diputatuak aurkeztu zuen atzo programa, Luis Solar kirol zuzendari eta Asier Intxausti programako arduradunarekin batera. Programaren aurrekontua 150 milioi pezetakoa izango da, iaz baino %25 gehiago.

Bi auto istripu larri jazo ziren atzo Santurtzin eta Tiebasen, eta bi lagun hil ziren

■ *Gipuzkoako errepideetan ere egun beltza izan zen eta hamabost lagun zauritu ziren*

Agentziak / Donostia

EGURALDIA kaskarra izan zen atzo, eta errepideetan arazo ugari sortu ziren. Auto istripurik larrienak Santurtzin eta Tiebasen gertatu ziren, eta bi lagunek bizia galdu zuten horietan. Santurtziko ezbeharra eguerdian jazo zen, A-8 autobidean hain zuzen ere. Kamioi bat errepidetik atera zen eta gidaria ibilgailu azpian geratu zen. Osagileak iritsi zirenerako hilotz zen. Herrizaingo sailak aditzaera eman zenez, hildakoa M.V.Z zen, 48 urteko gizaseme errioxar bat.

Tiebaseko ezbeharra, berriz, arratsaldean jazo zen. A-15 errepidean, Irurtzunerako bidean, furgoneta bat bidetik atera zen eta, ondorioz, gidaria hil zen. Cintruénigoko gizon bat zen, Jose Javier Diago Mateo, 33 urtekoa.

Gipuzkoan, zauritu piloak

Egun iluna izan zen, hala ber, Gipuzkoako errepideetan. Istripurik larrienetako bat Azpeitian jazo zen, goizean goiz. Hiru ibilgailuk elkarren aurka jo zuten, eta ondorioz, sei lagun zaurituta erietxera eraman behar izan zituzten. Zauritu horietako batzuk autoen burdina artean geratu ziren ezbeharraren ondorioz, eta ateratzen lagundu behar izan zieten suhiltzaileek.

Arratsaldean, berriz, Donostian jazo zen ezbehar nahikoa handi bat, N-1 errepidean, Buenavista aldean. Donostia bidean zihoazen auto batek, furgoneta batek eta kamioi artikulatu batek elkarren kontra jo zuten, eta ondorioz bost lagun erietxera eraman behar izan zituzten zaurituta. Furgonetako gidariari ibilgailutik ateratzen lagundu behar izan zioten, burdina artean harrapatuta geratu baitzen.

ESPAINIAKOAK «SOZIO ESTRATEGIKOTZAT» DAUKA UNE HAUETAN FRANTZIAKO BANKUA

BSCHk Societe Generalerekin aliantza prestatzen ari dela baietsi du

■ Angel Corcostegui
BSCHko kontseilari
ordezkariak baieztatu du
negoziatzen ari direla

■ Espainiako entitateak
Frantziakoaren
kapitalaren %5 du
gaur egun

■ Baliteke aliantza
bi bankuen arteko
partaidetza trukearen
bidez gauzatzea

Agentziak / Madril

BANKUEN arteko elkartze prozesuan beste pauso bat emango da aurki, Espainiako BSCH (Banco Santander Central Hispano) eta Frantziako Societe Generale (SG) negoziatzen ari diren aliantza gauzatzen bada. Angel Corcostegui BSCHko lehendakariorde eta kontseilari ordezkariak bi bankuen artean hartu-emanak badirela baieztatu zuen atzo, bere entitatearen emaitzen aurkezpen ekitaldian.

BSCHk Societe Generale-ren kapitalaren %5 dauka gaur egun. Corcostegui esan duenez, SG «aliatu estrategikoa» du bere bankuak. Biek bat egingo dutela ukatu egin zuen, baina kapital partaidetzak trukatzeara aipatu zuen aliantza egiteko aukeren artean.

BSCH Espainiako bigarren bankua da etekin eta kapitalizazio aldetik, eta lehenengo aktiboen ikuspegitik. SG, berriz, Frantziako hirugarrena da aktiboen aldetik.

Bi entitateek ez dute elkarren arteko negoziazioen berri eman, baina merkatuetan ziurtzat eman dute aliantza hori gauzatu egingo dela. Ildo horretatik, SGren kotizazioa %22 gehitu da iragan abuztutik hona. BSCHk abuztuan %3,4tik %4,64ra

Emilio Botin eta Jose Maria Amusatuegi, BSCHko lehendakariak.

gehitu zuen SGren kapitalean zeukan partaidetza, hain zuzen ere BNPK (Banque Nationale de Paris) SG erosteko eskaintza aurkeztu zuenean. Eskaintza horrek ez zuen ondorioz izan, eta BNPK Paribas bankua baino ezin izan zuen bereganatu.

Iragan irailean, berriz, BSCHk %5,6ra gehitu zuen

Societe Generaleren akziodunen arteko partaidetza. Ordutik aurrera, bi bankuen arteko akordioa izango zelako zurrumurruak nagusitu egin ziren inbertsoreen artean, eta BSCHko exekutibo nagusiak atzo egiaztatu zituen.

Bestalde, BSCH Portugalgo Champalimaud taldearekin sinatutako aliantza gauza-

tzeko baimenaren zain dago. Portugalgo Gobernuak betoa ezarri zion aliantza horri, baina Europako Batasunak baliorik gabe utzi du eragozpen hori. Aliantza horren arabera, BSCHk Champalimauden kapitalaren %40 hartuko du, eta Portugalgo taldeak Espainiako bankuaren %1,6.

Banco Guipuzcoanok bere izaera «independenteari» eutsiko dio

■ BANCO GUIPUZCOANO-KO lehendakari Jose Maria Agirre Gonzalezek atzo adierazi zuenez, entitateak bere izaera «independenteari» eta bokazio «erregionalistari» eutsiko dio. *Banque erregional baten historia. Banco Guipuzcoano 1899-1999* izeneko liburuaren aurkezpenean egin zituen adierazpenok Agirre Gonzalezek.

Agirreraren ustez, BSCH eta BBVA bezalako *mega-bankuak* izatea «ona da, Espainia atzerriarekin

lehia daitekeelako». Esan zuenez, «bat-egite erraldoi horiek eragin txikia dute» Banco Guipuzkoano bezalako tamaina ertaineko banku batentzat, bokazio «erregionala» baitu.

Kalitate arloan, baina, plan estrategikoa bat abian duela gaineratu zuen, eta baztertu egin zituen bat-egiteak. «Atzerriko eskaintzak izan ditugu, baina konturatu dira independenteak izan nahi dugula», nabarmendu zuen Agirre Gonzalezek.

Espainiako banku nagusiek ia bilioi erdia irabazi dute iraila arte

■ ESPAINIAKO banku nagusiek (BSCH, BBVA eta Banco Popular) urtarritetik irailera 460.632 milioi pezeta (18.425,28 milioi libera) irabazi zuten, iaz epe berean baino %19,29 gehiago. Lau bankuren bat-egiteen ondoren, Espainian banku nagusiak bost izatetik hiru izatera pasatu dira.

BBVA izan da etekin garbi gehienak lortu zituen bankua, iraila arte 205.423 milioi pezeta irabazi baitzituen, iaz baino

%22,4 gehiago. BSCH da bigarrena; iraila arte, 201.512 milioi pezeta etekin garbi lortu zituen, %20,2eko igoerarekin.

Hirugarren postuan, alde handiarekin, Banco Popular dago. Banku horrek 53.697 milioi pezeta lortu zituen lehenengo bederatzi hilabeteetan, iaz baino %5,6 gehiago.

Komisioetan, hiru bankuek 747.321 milioi pezeta jaso zituzten, aurreko urtean baino %5,25 gehiago.

Espainiako Kongresuak 35 orduen aldeko proposamena eztabaidatuko du datorren astean

■ Frantziako enpresariak Gizarte Segurantza eta langabezi aseguruaren uzteko mehatxua egin dute

Erredakzioa / Donostia

ESPAINIAKO Kongresuak mahai gainean izango du, datorren azaroaren 11n, lan astea 35 ordura murrizteko herri ekimen legegilea, IUk eta beste hainbat taldek aurkeztua. Horren ildotik, gaur kontzentrazioa egingo dute Kongresuaren aurrean. Protesta ekintza gehiago ere izango dira datozen egunetan Espainiako beste zenbait tokitan.

Proposamenak 700.000 sinaduraren babesa jaso du. IUko Ekonomia idazkari Susana Lopezek jakinarazi zuenez, bere alderdiak beste indar politiko batzuen babesa jaso nahi du, PSOErena batik bat.

Ekimenaren sustatzaileek proposamena Kongresuan pertsona independente batek defendatzea nahi dute, eta ez diputatu batek. Horretarako ez dela oztopo handirik izango esan zuen IUko ordezkariak.

Frantziako enpresariak kexu

Bestalde, Medef Frantziako Enpresen Mugimenduko presidente Ernest Antoine Seillierek ohartarazi du patronala Gizarte Segurantzaren eta langabezi aseguruaren (Unedic) gestio organoetan izango dela baldintza batekin: bi erakundeetako fondoak ez daitezela erabili 35 orduko lan astea finantzatzeko.

Seillierek adierazi zuenez, berak ordezkatzen duen taldeak urtarilaren leian bi erakundeen gestioa utziko du Gizarte Segurantzaren eta Unedic-en dirua xede horretarako erabiltzen bada.

Gizarte Segurantzaren lege proiektuan aurreikusia dago lan astea murrizteko erakunde horretatik 5.517 milioi libera jaso-tzea (139.500 milioi pezeta). Beste 19.799,9 milioi libera (500.650 milioi pezeta) Unedic-ek atera beharko lituzke.

Nafarroan istripu asko dauzkaten 800 lantegirentzako plana prestatu dute

Gobernuaren ustetan, Lan Arriskuetaarako Legearen emaitzak «eskasak dira»

Erredakzioa / Iruñea

Ezbehar kopuru handia daukaten 800 lantegitarako eta indarrean dagoen legea betetzen ez dutenentzako plana prestatu du Nafarroako Lan Osasunerako Institutuak (INSL). Administrazioaren ustez, duela hiru urte indarrean sartu zen Laneko Ezbehar kopuruen Prebentzioarako Legearen emaitzak «eskasak dira».

NAFARROAKO Lan Osasunerako Institutuak (INSL) herrialdean laneko istripu kopuru handiak dituzten 800 enpresatan, edo oso interes gutxi jarri duten lantegietan ezbehar kopuru handia jais-teko plana taxutu du.

Jakina denez, INSLk 1997an abiatu zuen laneko ezbehar kopurua jais-teko plana jasotzen duen legea. Orotara, plan hori 250 langile baino gutxiago zituzten 1.413 lantegiri zuzendu zitzaion. Institutuak aholkularitza eskaintzen zien eta Industria Sailak laguntza ekonomikoak.

Hiru urte geroago lortutako emaitzak «pobreak eta txarrak» direla adierazi du INSLk. Erankundeak emandako datuen arabera, egitasmoan zeuden 1.247 lantegietatik erdiek bakarrik egin dute programa bukatu arteko arrisku ebaluaketa beren lantegietan.

Administrazioaren iritziz, emaitzei begiratuta, enpresen partehartzea eskasa izan da. Laneko istripuen zergatien ikerketa sistematikoan, eta osasun eta lan segurtasun arloan egindako trebakuntza ekimenetan legea betetzen duten lantegiak ez dira plana-

JOXE LACALLE

Laneko istripuak salatzen LAB, ELA eta ESK sindikatuek Iruñean egindako protesta.

ren barruan dauden laurdena ere iritsi.

Hirutik bat

Emaitzak ikusirik, INSLk bere jardura lantegiz lantegi bideratzea erabaki du. Horretarako, legea betetzen ez duten eta interesik izan ez duten 800 bat lantegitan plan berezia abiatuko da. Ekimen berriak lantegiak dituzten arazoak «banan-banan» moldatu nahi ditu. Halaber, plana aurrrera eramateko, INSL elkar-lanean ariko da herrialdeko

Lan eta Segurtasun Sozialeko Ikuskaritzarekin.

Hirutik batek hartu du prebentzio plana egiteko konpromisoa, eta euren lantegian gertatu diren lan istripuen txosten idatzia %28k bakarrik egin dute. Era berean, lautik enpresa bakarrean trebatzen da langilea lan istripuak izan ez ditzan.

Ildo beretik, lanaren ondorioz sortu gaitzak 1992tik 97ra bikoiztu egin dira. Hor-taz, 1992an 814 gaixo eragin zituen lanak, eta bost urte geroago kopurua 1.154ra igo

zen. %4 gehiago, hain zuzen. Sektoreka, berriz, industriak izan ditu lan istripu gehien: 596. Gaixotasunen % 68 plana abiatu ez zuten lantegietan jazo dira, gainera.

Prebentzioan, berriz, iker-tutako 91 lantegietatik 22k ez zuten legedia betetzen, eta planik ere ez zuten lan istripuak eragozteko. Era berean, %59 lantegitan (hirutik bitan) inork ez du prebentzio zerbitzuko buru delako ziurtagiririk, eta 17 enpresatan ez da orain arte legea abiatu ere egin.

‘Leonardo Da Vinci’ programako bekadunen %67k lana aurkitu dute

■ Aurten 169 gazte ari dira praktiketan

Erredakzioa / Donostia

LEONARDO DA VINCI programan azken hiru urteetan Europako enpresetan praktikak egin dituzten EA-Eko gazteen %67k enplegua aurkitu dute. Aurten 169 gazte ari dira praktikak egiten. Gazte horietatik 121ek Unibertsitatean egin dituzte ikasketak eta 48k Lanbide Heziketako ikastetxeetan.

Confedebako ordezkari Jose Luis Garcia Bengoa baikor azaldu zen programak eman duenarekin. Dagoeneko 430 ikaslek hartu dute parte Europako programan.

Borondatezko Gizarte Prebentzioarako Entitateen ondasuna %22 handitu da EAE

Erredakzioa / Donostia

EAE-KO Borondatezko Gizarte Aurreikuspenetarako Entitateen ondasuna ia %22 handitu da azken hamabi hilabeteetan, eta 1.172.000 milioi pezetara heldu. 1999ko lehen bederatzia jaso ziren kuotetan, iaz baino %7,5 gehiago.

Sektoreko iturrien arabera, entitatearen bilakae-rra ona izan da, eta datorren urtean pentsioen alorra sakonduko dute.

Erandio Elizateko Udala

IRAGARKIA

- 1.- **GAIA.**- Ibilgailu bat hornitzea, Erandio Elizateko udaleko zerbitzu orokorretarako izango dena.
- 2.- **AURREKONTUA.**- 1.750.000 pezeta.
- 3.- **JARDUNBIDEA.**- Negoziatua.
- 4.- **DOKUMENTAZIOA.**- Dokumentazio guztia Erandio Elizateko udaleko Idazkaritza Sailean dago ikusgai (Irailaren 23a plaza).
- 5.- **ESKAITZAK AURKEZTEKO EPEA.**- 1999ko azaroaren 18ko 14:00ak arte.
- 6.- **ESKAITZAK IREKITZEA.**- Erandio Elizatean, 1999ko azaroaren 22an, 12:00etan.

Erandio Elizatean, 1999ko urriaren 28an. ALKATEA-UDALBURUA.

Hondarribiko Udala

IRAGARKIA

1999ko urriaren 27an, 922/99 zenbakia duen Alkate Dekretuz hasierako onespena eman zitzaion Francisco Javier Iriarte Aguinaga Jaunak, “Estructura y Albañilería Elaieta, S.L.” delakoaren izenean eragindako, “16. Amute” H.I.A., 16.1 U.E.ko Xehetasun Azterketari, zeina 15 lanegunez jendaurrean erakutsiko baita, iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratzen denetik hasita, epe horren barruan Udaletxeko Bulego Teknikoan aztertu eta erasandako edonork, bidezko deritzan alegazio edo oharpideak aurkeztu ahal izango dituelarik.

Hondarribia, 1999ko urriak 28. ALDIKO ALKATEA. Izptua.: José Manuel Noguera Muñoz.

Gernika-Lumoko Udala

Udalbatzak, 1999ko urriaren 20an izandako Osoko Bilkuran behin-behineko zenbait erabaki hartu zituen 2000garren urteko urtarilaren 1etik indarrean egongo diren Zerga Ordenantzak eta prezio publikoak arautzen dituzten ordenantzak direla eta.

Espedienteak jendaurrean egongo dira ikusgai Udal Ekonomiko Lekuan, Udal Ogasunerako 5/1989 Foru Legearen 16.1 artikulua ezarriari jarraiki, eta “BAO”ean argitaratzen denetik 30 eguneko epean, interesatuek aztertu eta, egoki baderitzate, jazarpenak aurkeztu ahal izateko.

Epe hori bukatu eta jazarpenik ez balitz aurkeztuko, erabat onartutzat joko dira.

Gernika-Lumon, 1999ko urriaren 28an. ALKATEA.

INDUSTRIAS CÁRNICAS

SOMOS FABRICANTES DE PRODUCTOS CÁRNICOS CON PRESENCIA NACIONAL

PRECISAMOS:

- VENEDORES para atender a Comerciantes Detallistas de la provincia de Guipúzcoa, con residencia en cualquier ciudad de esta provincia.
- Aunque se dará preferencia a los candidatos con experiencia, se garantiza ENTREVISTA a todos los candidatos.
- Se estudiarán peticiones de Distribuciones en Exclusiva.

OFRECEMOS:

- Alta en la Rama General de la Seguridad Social.
- Sueldo, ayuda para gastos e importantes incentivos sobre ventas.
- Amplísima capacidad de gestión en la aplicación de ofertas y descuentos.

Interesados: Diríjase por escrito al Apdo. de Correos nº. 171 de PINTO (Madrid)

EGUNKARIA

Habanako Nazioarteko Azokan euskal enpresek ere parte hartzen dute.

Euskal enpresen partaidetza zabala Habanako Azokan

Imaz buru duen ordezkaritza gaur abiatuko da Kubara

Joseba Aiartza / Bilbo

EAEko 59 enpresak parte hartuko dute egunotan Habanako Nazioarteko Azokan. Munduko lurraldeetako ordezkaritzari zabalena euskal enpresena da. Eusko Jaurilaritza, Merkataritza Ganbera eta hainbat enpresatako ordezkariak Kubara abiatuko dira gaur bisitan.

EUSKAL ordezkaritzako burua Josu Jon Imaz Jaurilaritzako bozeramaile eta Industri sailburua da. Imazekin batera EEE (Energiaren Euskal Erakundea), SPRI, Ganberak eta energiaren alorreko enpresetako ordezkariak izango dira Kuban gaurtik hilaren 9ra arte.

Bisitaren arrazoia Kubako agintaritzak egindako gonbita dela azaldu du Imazek. Euskal ordezkaritzak industria eta merkataritzako

proiektuak dituzte esku artean Kubako agintariekin sinatzeko. Horietatik garrantzitsuenak energia alorreko enpresek finantzatzeko dituzten 11.700 milioi pezetaren maileguak dira, Kubako ospitaleetako eraginkortasun energetikoa hobetzeko helburuz.

Kubako merkatuak euskal enpresentzat duen garrantzia azpimarratu du Imaz sailburuak bidaia honen zergatia azaltzeko: lurralde hori

18. garrantzitsuen da EAE-erekiko harreman komertzialetan; Txina, Kanada, Txile edo Turkiaren aurretik, adibidez.

EAEren eta Kubaren arteko harremanak «bereziak» direla uste du sailburuak. Iazko ekitaldian, euskal enpresek 13.400 milioiren esportazioak egin zituzten Kubara, eta aurreko urtearen %16 gehitu dira. Era berean, Kubaren garapenerako bideratutako laguntza fondoak 870 milioi pezetakoak izan dira.

Habanako azokari dagokionez, mundu zabaleko 60 lurraldetako 700 enpresa erakusle daude, sektore guztietakoak. Euskal enpresen pabilioiak 800 metro koadro hartzen ditu.

laburrean

■ **Bularreko Minbiziaren Nafarroako Programako langileek kontzentrazioa egin dute lan baldintza txarrak salatze**
NAFARROAN Bularreko Minbiziaren Programarako langileek pairatzen dituzten lan baldintza kaskarrak kritikatu ditu CCOO sindikatuak. Programan lanean ari diren beharginak atzo 15:00etan kontzentratu ziren Nafarroako Osasunbideko egoitzaren aitzinean. Bularreko Minbiziaren Programako kideek zera diote, besteak beste: behar baino ordu gehiago lan egiten dutela; jende aldaketak ustekabean eta aurretik esan gabe egiten dituela Osasunbideak, eta horrela ezin daitekeela lan talde on bat osatu.

■ **Bilboko Merkataritza Ganberako Enpresa Leihatilak 13 enpresaren sorrera ahalbideratu du sei hilabetetan**
BILBOKO Merkataritza Ganberako Enpresa Leihatilak sei hilabetetan 13 enpresaren sorrera ahalbideratu du. Ganberak berak jakinarazi dutenez. Enpresa horren zeregina enpresariei euren enpresak eratzen laguntzea da eta, 13 enpresa horietaz gain, beste 45 sortzeko prozesuan daudela gehitu dute Bilboko Ganberako berriemaileek. Enpresa horiekin guztiekin 196 lanpostu sortu eta 336 milioi pezeta inbertituko dira. Leihatila honi esker, enpresa bat sortzeko epea bi hilabetera murriztu ahal izan da, gainera.

■ **Bizkaiko anbulantzia pribatuetako langileen %90ek egin dute greba, ELAren arabera**
BIZKAIKO anbulantzia pribatuen sektoreko langileen %90ek greba egin zuten atzo, ELA sindikatuak jakinarazi duenez. Grebak ostiralera arte iraungo du eta, lan hitzarmenaren negoziazioan aldaketarik ez badago, hilaren 8tik aurrera mugagabea izango da. Bi enpresek «mehatuak eta presioak» egin omen dizkiete langileei, lanuzterik egin ez dezaten. Kolektibo honek 250 langile ditu. 1999ko hitzarmen kolektiboaren negoziazioak desblokatu eta soldaten hobekuntza lortu nahi dute.

■ **Panricoko langileek greban jarraitzen dute**
PANRICO (Donuts) enpresako saltzaileek greban jarraitzen dutela argitu nahi izan dute, nahiz eta zenbait informazioek enpresarekin akordioa lortu eta lanuztea amaitu dela esan. Saltzaileek jakinarazi dutenez, enpresarekin akordioa lortu dutenak Arabako eta Errioxako langileak izan dira, baina ez Bilbo, Donostia, Bergara, Iruñea, Zaragoza eta Lleida-koak. Azken horiek greban daude iragan irailaren 10az geroztik, euren lan baldintzak Madrilgo eta Bartzelonako saltzaileekin pareka daitezen eskatzeko. Bilboko Panricoko langileak Are-naleko plazan daude kanpaldian urriaren 27tik.

■ **Hiriburuko postan greba bertan behera utzi dute, lanpostu berria lortu baitute**
HIRIBURUKO kantonamenduan astebetez egin duten greba bertan behera utzi zuten langileek atzo, zuzendaritzak beren eskaerak onartu dituela eta. Eskualde horretan gertatu den biztanleriaren emendatzearen ondorioz, postariak gainezka zeudela salatu eta beste lanpostu baten sorrera, hamabosgarrena, galdegin zuten, eta zuzendaritzak atzo arratsaldean onartu zuen. Gisa horretan, bihurtik aitzina berriz ere banatzen hasiko dira Urketa, Milafra, Mugerre, Lehuntze eta Hiriburun atzeraturik gelditu den posta.

Burtsa

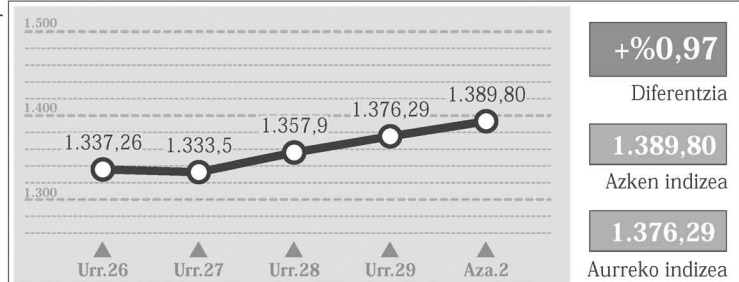
• J.B. ANDUEZA •

San Dirua

Miraririk handienak egiten dituen santua da San Dirua (Gotzon Garateren 11.699. atsoitza), eta atzo santu horren eguna izan zen berriz. %1,12 igo zen BSCHk %20ko mozkin hazkundea aurkeztu du hirugarren hiruilekoan, 1.211 milioi eurotik gora. Berri horrek ere negoziatutako bolumena izugarri igo zuen (ia hamar milioi akziataraino).

Gainontzean, eraikuntzan (FCC eta Ferrovial %4 pasa igo ziren) eta argindarrean da gure arreta, mugimenduen zain: Endesan (+%0,63) BBVak duen partaidetza Iberdrolan (+%0,57) duenarekin bateragarria ote den, atzeritik etor daitezkeen mugimendu korporatiboak eta Repsol-YPFrenak (+%1,88) daude guztion buruan.

Bilboko indizea

Dibisen merkatua

	1 Euro
Pezeta	166,386
Libera	6,55
Dolarra (EEBB)	1,0507
Libra Esterlina	0,63820
100 Yen (Japonia)	1,1012

Beste indizeak

New York (Dow Jones)*	10.726,19 (+%0,73)
Tokio (Nikkei)	17.991,96 (-%0,53)
Madril (IBEX-35)	9.847,90 (+%1,09)
Paris (CAC-40)	4.898,52 (+%0,20)
Londres (FTSE 100)	6.252,0 (-%0,51)
Frankfurt (DAX-XETRA)	5.546,95 (+%0,4)
Milan (Mibtel)	23.194 (-%0,52)

■ **SANTU** guztien eguna ospatu eta gero dimititu du Frantziako Strauss-Kahn Finantza ministroak. Berak MNEF aferan santutasuna aldarrikatu arren, sudur zorrotzak dimititzeko duintasuna izan du gutxienez. CAC-40a %0,75 galtzen ari zen eguerdi aldera eta, itxura, dimisioak ez zuen eragirik izan.

■ **LOGISTAK** 0,24 euro gordinetako dibidendua ordainduko du gaur.

GOBERNUA EZ INPLIKATZEKO ETA BERE BURUA DEFENDATZEKO, DIMITITU EGIN DU FRANTZIAKO EKONOMIA MINISTROAK

Strauss-Kahnek kargua uztea kolpe gogorra da Jospinen gobernuarentzat

■ Finantza merkatuen eta enpresari askoren konfiantza zaukan Strauss-Kahnek, ezkerreko "liberalena" zelakoan

■ MNEF ikasle elkartearen auzian agiri faltsuak egiteagatik auzipetua izateko zorian dago ministro ohia

■ Christian Sauter izendatu dute Ekonomia, Finantza eta Industria ministro, orain arte Aurrekontuetako ministroa

Allande Sokarros / Baiona

ASTEBURUAN hurbiltzen ikusi zen ekaitz politikoa lehertu egin zen atzo, eta Lionel Jospinen gobernuak gogor astindu du. Dominique Strauss-Kahnek —1997ko ekainaz geroztik Ekonomia, Finantza eta Industria ministro— kargua utzi zuela iragarri zuen atzo goizean, kazetarien eta bere ministerioko langileen aurrean egindako hitzaldi laburrean. Frantziako Ikasleen Elkargo Nazionalaren inguruan (MNEF) 1998ko irailean sortutako eskandaluaren ondorioz erabaki horretara behartuta izan da Strauss-Kahn, zeren eta hurrengo asteetan «dokumentu faltsuak egitea eta erabiltzea» akusaziopean auzipetu bailezateke.

Philippe Plantagenest MNEFeko burukide ohia iragan urriaren 14an Armand Riberolles eta Françoise Neher ikerketa-epaileen aurrean egindako adierazpenen ondorio litzateke gertakizun hau. Plantagenestek ziurtatu zenez, Strauss-Kahnek, 1997 hasieran, negozio-abokatu gisa —artearen ez zen ministro— egindako aholku-emate lan bategatik 603.000 liberako ordaina jaso zuen, baina itxurazko lana zen, ez benetakoa.

Errugabe dela dio

Hargatik, kargua utzita, bere burua ez duela erredun aitortzen argi utzi nahi izan zuen Strauss-Kahnek. «Beti-danik erran dut: nire iritzian, pentsaezina da ministro batek bere karguan jarrai dezan, haren aurka auzibide baterat ereman lezaketan susmoak daudelarik», adierazi zuen. «Hori litzateke gobernuari bere osotasunean kalteeragitea», gaineratu zuen.

«Ministro gisa Lionel Jospinen gobernuko kide izan naitzen 881 egun horiez harro nago», adierazi zuen Strauss-

MICHEL LIPCHITZ / AP

Dominique Strauss-Kahn Frantziako Finantza ministroa, atzo, bere dimisioaren berri ematean.

MNEF, sozialisten eskuko ikasle elkargoa

■ MNEF elkargoak azken hamarkadan sortutako filialen ibilera ustez makurreretatik dator Strauss-Kahn harapatu duen eskandalua. Gaur egun, bi sumario irekiak dira eta 12 lagun auzipetua daude iruzur egite, diru desbideratze, itxurazko lanpostuak ordaintze edo inmobiliaria inbertsio makurrak bultzatze delituen-

gatik. Lehendabiziko justizia azterketak 1998ko irailean abian jarri ziren.

Orain dela gutxi arte, MNEFeko edo bere filialetako arduradunak bakarrik auzipetu dituzte, baina, azken garaioetan, PSko burukideak dira epaileen sareetara erortzen hasiak, hala nola François Bernardini Bouches-du-Rhoneko sozialisten bu-

rua. Lehen auzipetze politiko honek besterik eragin dezake, Strauss-Kahena berarena, esate baterako. Jean-Marie Le Guen Parisko PS federazioko buruzagiaren izena edo Christophe Combadelis PSko bigarrenarena ere tartean agertu dira, biak egon baitira MNEFeko zuzendaritzan. Izan ere, urtean 1,17 miliar liberako operazioak

egiten dituen elkargo hau hasieratik sozialisten kontrolpean egon da.

Gaur egun, Frantziako 800.000 ikasle MNEFren bitartez jasotzen dute gizarte babespen bat. 700 langile ditu eta 150 agentzian dihardute. MNEFk 4 osasun zentro ere kudeatzen ditu, 47 txertatze gune eta 14.000 ikasle egoitza.

Kahnek, eta Frantziaren aurrerakuntzaren alde jokatutako duela gaineratu zuen.

Dimititzetik ordu gutxira, Errepublikako presidentziak eta Matignonek jakiterat eman zuten Christian Sauter izendatua zela Ekonomia, Finantza eta Industria ministro, orain arte Aurrekontuetako ministro izana.

Azken egunotan presio oso handia izan zen Strauss-

Kahnen gain. Plantagenesten akusazoei, hasiera batean, «gezurtatze biribil bat» egin bazien ere, atzoko adierazpenetan, berriz, «itxuraz egin diren makurkeriak» aipatu zituen Strauss-Kahnek.

Bere adierazpenetan ñabardura horiek egin izanak zerikusia du, ziur aski, prentsak plazaratutako datu berriekin; izan ere, herengungo *Libération* eta atzoko

Le Monde egunkariak zioteenez, Strauss-Kahnen negozio-abokatu lana eta honen ordainketa zehazten zituen kontratua ez zen 1997an idatzia izan, bi urte geroagoa baizik, MNEFeko zuzendari nagusi Olivier Spitaikisen aginduz. Gisa horretara jokatuta, zinezko jarduerarik gabeko ordainketa bat ezkutatu nahi izan zutela pentsa daiteke.

soslaia

DOMINIQUE STRAUSS-KAHN

Finantza ministro ohia

Merkatuen gustukoa

Dominique Strauss-Kahnen (DSK) dimititzea kolpe gogorra da Lionel Jospinentzat. Ekonomia, Finantza eta Industria ministerio handiaren buruan DSK-k politika ondorioitsu bat ereman du azken bi urte eta erdietan. Tarte horretan, hazkundeak gora egin du, langabezi tasak beherantz jo du eta inflazioa erabat menderatu dute. Gainera, DSKren ardurapean, Frantziak lortu du euro moneta bateratura igarotzeko beharrezkoak ziren konbergentzia irizpideak betetzea.

Lorpen horiek guztiak ezkerreko politika baten emaitzak diren zalantza handiak izan daitezke, haatik, eta gobernu gehiengo osatzen duen koalizioaren zenbaten iritzian, DSK-k asmatu du Alain Juppé eskuineko gobernuburuak huts egin zuen politika berdintsua eramatean. Adibide bakar bat: 1986az geroztik egindako pribatizazio kopuru handienak gauzatu dira. Komunistak gobernuan izanda, «kapitalaren irekitze» izendatutako France Telecom edo Air Franceren pribatizazio partzialek ez dute protesta sozial handirik eragin. DSKren agindupean, Crédit Lyonnais banku publikoaren porrot egite itzela —170 miliar liberako galerak— konponbidean jarri da eta, gaur egun, etekinak berriro egiten dituen enpresa bat da, pribatizatua izateko puntuan. Guztia finantza merkatuen pozerako.

Allande Sokarros

Inguxetiako presidenteak salatu duenez, Mosku errefuxiatuak umiliatzen ari da

«Nazioarteko presioek ez dute geratuko Txetxeniaren aurkako eraso», dio Ivanovek

Erredakzioa / Donostia

Errusiako Gobernuak Txetxeniako iheslariekin duen jarrera sutan jarri du Ruslan Auxev Inguxetiako presidentea. Bigarren egunez jarraian, muga ordu gutxi batzuetan irekita egon zen, baina ehunka batzuek baizik ezin izan zuten igaro; inguruan gutxienez 10.000 lagun pilatuta daude. Txetxeniako hirien aurkako bonbardaketak gogorrak izan ziren atzo ere.

TXETXENIAKO gerratik ihesi atera diren ia 200.000 lagunetik 170.000 baino gehiago Inguxetian daude, bizi-baldintza penagarrietan. Alta, 10.000 eta 50.000 lagun artean daude pilatuta Inguxetiaren eta Txetxeniaren arteko mugan, ez aurrera ez atzera. Inguxetian daudenek Txetxeniara itzuli nahi dute, han geratutako senideen bila, eta Txetxeniaren geratu zirenek alde egin nahi dute, errusiar bonbardaketen beldur.

Bi astez mugak itxita izan dituzte errusiarrek, baina Nazio Batuen eta Europako Batasunaren salaketen ondoren herenegun zabaldu egin zituzten. Alta, oso kontrol zorrotzak egiten dituzte soldaduek, teoriarik Inguxetia-tik «terrorista islamistak» Errusian sar ez daitezela.

Jarrera hori onartezintzat jo zuen atzo Inguxetiako presidente Auxev. «Errusiako Armada zibilei barre egiten ari zaie. Igarobide humanitarioa beste umiliazio bat da errefuxiatuentzat, eta militarren zentzugabekeria erakusten du», esan zuen Inguxetia-

STR-EPA

Emakume txetxeniar bat, errusiarrek Txervlionioko herria bonbardatu ondoren.

ko lehendakariak. Auxev azaldu zuen astelehenean lau iheslari txetxeniar hil zirela muga inguruan, eta atzo ere hil zela jendea. «Gaur [atzo] emakume bat hil zen errusiar soldaduak jendea baztertzan ari zirela. Zibilak dira borroka antiterroristaren biktimak, eta ez terroristak». Txetxeniako agintariekin negoziatzeko exijitu zion Auxev Moskuri, eta bere burua proposatu zuen bitartekari lana egiteko. «Negoziazioak haste-ko baldintzak badira: Txetxenia inguratuta dago. Maskhadov presidenteak [Txetxeniako] aliatua izan behar du eta harekin hitz egin bekarko luke terrorismoaren aurkako borrokaz», gehitu zuen.

Inguxetia eta Txetxenia errepublika autonomo bako-rra izan ziren, baina 1991n txetxeniarrek independentzia

aldarrikatu zuten, eta inguxetiarrek Errusiari atxikita jarraitzea erabaki zuten.

3.625 hil

Inguxetiako mugetan pilatuta dauden txetxeniar gehienak zaharrak, emakumeak eta umeak dira. Etxetik atera ahal izan dituzten gauza apur-rrak dituzte aldean, eta nola edo hala eusten diote egunetik egunera txarrerara egiten ari den eguraldiari.

Gerran 2.625 txetxeniar hil direla eta horietako gehienak zibilak direla azpimarratu zuen atzo Maskhadov lehendakariak. Datu horiek gehie- gizkoak direla eta beren jomuga bakarrak «terroristen baseak» direla erantzun du Moskuk, baina ez dago ez bata ez bestea egiaztatzerik. Aitzitik, argi dago errusiarren

misilek gutxienez bi triskan- tza eragin dituztela Grozni hiriburuan.

Europako Batasunak eta Estatu Batuek deitoratu egin dute errusiarren indarkeria, baina ez dute auzitan jarri Moskuk «terrorismoa amaitzeko» duen eskubidea. Atzo, Bill Clinton Estatu Batuetako lehendakariak bere kezka adierazi zion Oslon Vladimir Putin Errusiako gobernuburuari. Alta, presio horiek guztiek, «aurretik egindakoek bezala», ez dute ezer aldatu-ko, Igor Ivanov Errusiako Atzerri ministroak ziurtatu zuenez.

Errusiako Armadak ia erabat inguratuta ditu Grozni eta Gudermes hiri nagusiak, eta hango zenbait auzo bonbardatzen ari da. Bonba asko erori dira Bamut hirian ere.

Tudjman Kroaziako presidenteari larrialdiko ebakuntza egin diote

■ Iturri ofizialen arabera, ultzera du, baina minbizia duela onartu du haren sendagile ohiak

Agentziak / Zagreb

LARRIALDIKO ebakuntza egin behar izan zioten astelehen gauean Franjo Tudjman Kroaziako presidenteari. Heste lodian azaldutako zulo bat itxi behar izan zioten Tudjmani, eta orain «ongi» dago, Kroaziako Gobernuaren arabera.

Zagrebeko ospitale ba- tean sartu baino ordu batzuk lehenago, Tudjmanek omenaldia egin zien gerran hildako kroaziarreri. Ekitaldi horren ondoren, urdailean oinazea sentitu zuen presidenteak eta ospitalera eraman behar izan zuten. Bertsio ofizialak dio Tudjman presidenteari ultzera duela urdailean, baina oposizio-ko prentsaren arabera, liseriketa aparatuan min- bizia du, eta jada metastasia duela garunean. Osa- sun ministro eta Tudjmanen sendagile izandako Andrija Hebrangek infor- mazio hori baieztatu egin zuen atzo, *Jutarnji List* Zagrebeko egunkarian esan baitzuen hesteeta-ko pitzadura «kimioterapia- ren arazoetako bat» dela.

Hauteskunde garaia

Tudjmanek 77 urte ditu, eta Kroaziako lehendakari da lurralde horrek 1991. urtean independentzia lor- tu zuenetik. Jeneral komu- nista izan zen Tudjman, baina Titoren azken garaietan espetxean egon zen independentziaren aldekoa izateagatik. Oposi- zioak totalitario izatea aur- pegiratu dio, baina herri- tarren artean oraindik sustengu handia du.

Jarraitzaileak galtzen ari da, oster, Tudjmanen alderdi HDZ Kroaziar Komunitate Demokratikoa. Abenduaren 22ko Legebil- tzarrerako hauteskundee- tan oposizio alderdien koalizioa da faborito. Emaiza horiei buelta emateko, kanpaina lan handia egitekoa zen Tudjman, baina osasunak huts egin dio.

laburrean

I P A R I R L A N D A

■ Mitchell kontsultak egingo ditu Dublinen, Londresen eta Washingtonen

DATORREN astelehena arte eten dira Ostiral Santuko bake itunaren azterke- tari buruzko negoziazioak. George Mit- chell bitartekaria Dublinera joan zen atzo, Bertie Ahern lehen ministroarekin elkarrizketen egoeraz hitz egiteko. Astea amaitu aurretik antzeko kontsultak egingo ditu Londresen Tony Blairrekin eta Washingtonen Bill Clintonekin. Kon- ponbidei buruzko iritzia datorren aste- an emango du Mitchell.

■ Bi lagun atxilotu dituzte IRA barruko salari baten hilketa saioaz akusatuta

POLIZIAK bi gizonezko galdekatu zituen atzo joan den ekainean Martin McGar- land hil nahi izanaz akusatuta. McGar- land Belfastekoa da, eta 1988tik 1991ra bitartean Poliziaren salariari izan zen IRAren barruan. Ingalaterrako iparral- deko leku ezkutu batean zegoela, sei tiro bota zizkieten, baina onik irten zen.

M O N T E N E G R O

■ Markoa jada diru ofiziala da

IRAGARRITAKO moduan, Montenegroko Gobernuak dekretu bat onartu zuen atzo

aurrerantzean Alemaniako markoa diru ofizial bihurtzeko. Neurri horrekin, Milo Djukanovic presidentearen gobernuak bere errepublikaren autonomia sendotu nahi du Serbiaren aurrean, finantzen eta prezioen kontrola bere esku izango bai- tu. Jugoslaviako Gobernuak etsipenez hartu du berria.

K O S O V O

■ Bi lagun hil dituzte tiroz

KFOR bake indarrek atzo zabaldu zute- nez, beste bi lagun hil dituzte tiroz: 65 urteko serbiar bat Gnjilane inguruan, eta 69 urteko albaniar bat Djakovican.

Hamar etorkin kurdu hil dira Greziako ontzi batek su hartuta

Italiara txalupaz heldu nahi zuten beste lau zendu dira eta 11 desagertu

Agentziak / Patras-Brindisi

Italiara paperik gabe sartu nahi zuten 14 etorkin hil dira eta beste 11 desagertu bi istriputan. Patrastik (Grezia) Anconara zihoan ferry baten sutean kamioien artean ezkutatuta zeuden hamar lagun hil ziren. Brindisirantz abiatu zen txalupa bat, berriz, hondoratu egin zen: lau bidaiari hilda azaldu dira eta 11 desagertu.

PATRASTIK abiatu eta ordu-betera piztu zen sutea *Superfast III* ferry modernoan, kostaldetik 15 itsas miliara zegoela. Ontzia Igumenitsako portuan geratu behar zuen Anconara abiatu aurretik, baina atzera egin behar izan zuen. Sutea ferryko sotoan zeuden 107 kamioietako batean piztu zen eta han harrapatu zituen etorkinak, Iraken menpeko kurduak ziur aski. Iheslariak tipulaz kargatutako kamioi batean ezkutatuta zeuden, eta keak itota hil ziren.

Sua astelehen arratsaldeko 19:00etan piztu zen, baina atzo goiza arte ezin izan zuten itzali, berehala zabaldu baitzen beste ibilgailuetara. 25 kamioi erre zituen. Suteak beste lau zauritu arin eragin ditu: kareletik behera bere burua bota zuen bidaiaria,

zangoan erredurak izan dituen beste bidaiari bat eta tripulazioko beste bi.

Albaniarrak eta moldaviarrak

Italiara, Brindisira hain zuzen, abiatzen zen portutik gertu hondoratu zen txalupa bat, arkaitz batzuk jota. Barruan zihoazen hamar lagun onik heldu ziren itsas ertzera, baina beste lau hil egin ziren eta 11 desagertuta daude. Poliziaren arabera, biktimak albaniarrak eta moldaviarrak dira.

Azken urteotan dozenaka lagun hil dira Adriatiko itsasotik barrena Italiara heldu nahi zutela.

Almerian (Andaluzia), berriz, itsasartea txalupaz zeharkatu nahi zuten 44 afrikar atzeman zituzten atzo.

HRISTOS KOUZIS / EPA

Anbulantziak, biktimak eta zaurituak eramaten, Superfast III ontzitik, atzo goizaldean Patrasen.

SANTIAGO JIMENEZ / EFE

Haizeak eragin zuen. Santanderko (Espainia) Valdecilla ospitaleko fatxada erori egin zen atzo, administrazioaren eta kirofanoen gainean, eta lau langile hil zituen. Osasun agintarien arabera, haize handia zegoen Santanderren —105 kilometro orduko— eta fatxada ez zegoen horretarako prestatua.

PALESTINAR ETA ISRAELDARREK AZKEN NEGOZIAZIOETARAKO AKORDIO-MARKOA HITZARTU BEHARKO LUKETE BERTAN

EEBBetan beste goi bilera bat egiteko prest dago Clinton, Barakek proposatuta

■ Gailurra ez zegoen aurreikusita, baina aukera hori astelehenean iradoki zuen Israelek eta iritzi hori nagusitu da, azkenean, Oslon

■ Simon Peres Israelgo lehen ministro ohiaren ustez, Israelek beharrezkoa du bizirauteko Estatu Palestinarraren jaiotza

■ Yitzhak Rabin erahildako Israelgo lehen ministro ohiari atzo egindako omenaldiarekin hasi da bake prozesuko azken fasea

Agentziak / Oslo

BILL CLINTON Estatu Batuetako lehendakariak atzo Oslon azaldu zuenez, litekeena da palestinar eta israeldarrek beste goi bilera bat egitea bere herrialdean Ekialde Erdiko azken negoziazioetarako akordio-markoa hitzartzeko. Oslon Ehud Barak Israelgo lehen ministroarekin eta Jasser Arafat Palestinako Aginte Nazionalako lehendakariarekin elkartu ostean egindako adierazpenetan, hirurak beste bilera hori egiteko ados daudela gaineratu zuen Clintonek.

Horrela, EEBBetako lehendakariak bere egin zuen astelehenean Barakek Oslora helduta iradokitako proposamena. Hasiera batean ez zegoen halako goi bilerarik aurreikusita, baina Israelgo agintariak posibilitate hori aipatu zuen Norvegiako hiri-buruan.

EEBBetako lehendakariak, lehen momentuan zuhur, errealista izan eta bat egin behar izan zuen, azkenean, Baraken ideiarekin. Clintonek Arafat ere konbentzitzeko modua izan zuen: «Bat etorri dira nirekin bilera bat egin beharraz», esan zuen. «Bat etorri» hori ez zegokion Baraki, noski, proposamena hasiera-hasieran lider israeldarrek bota baitzuen. Goi bilera horrek ez du data zehatzik; bai, ordea, muga: 2000. urteko otsailaren 15a.

Hori erabaki baino lehen, Yitzhak Rabin orain dela lau urte erahildako Israelgo lehen ministroari Osloko Udaletxean egindako omenaldian izan ziren hiru buruzagiak. Hain zuzen ere, orain dela bost urte Rabin berak eta Jasser Arafat buruzagi palestinarrek Bakearen Nobel saria jaso zuten areto berdinean egin zen ekitaldia. Omenaldi horrekin eman zitzaion hasiera Ekialde Erdiko negoziazioen azken faseari.

Gauzak horrela, Estatu palestinarren etorkizuneko

TIM SLOAN / EPA

Buruzagi palestinar Jasser Arafat duela lau urte erandako Israelgo lehen ministro Yitzhak Rabin-en argazkia agurtzen atzo Oslon.

definizioa, bertako hiriburua zein izango den, lurralde okupatuetako asentamendu juduen etorkizuna eta palestinar errefuxiatuekin— 3.000.000 miloi inguru dira— zer gertatuko den hitzartu beharko dute bi aldeek negoziazioen azken

fasean. Une honetako lehen-tasun nagusia otsaila baino lehen azken fase horretarako akordio-markoa hitzartea da, orduan hasiko baitira ofizialki negoziazioak. Negoziatio horiek irailan bukatu beharra daukate Estatu palestinarren aldarrikapenarekin.

Bestalde, Simon Peres Israelgo lehen ministro ohia Estatu palestinarren sorreraren alde azaldu zen atzo. Estatu palestinarren sorrera eragozteko «hondamendia» litzatekela eta Israelen «biziraupena bera» arriskuan jarriko lukeela adierazi zuen Peresek.

azken estatutua

Bi aldeek erabaki beharrekoa

■ Palestinarren estatuari buruzko azken estatutua zehaztu behar dute israeldarrek eta palestinarrek. Xarm el Xeikheko Akordioaren arabera, irailerako lortuko da hitzarmena eta palestinarrek estatua aldarrikatu ahaliko dute. Hona hemen zehaztu beharrekoak:

Estatua • Palestinarren geroko estatua.

Jerusalem • Ekialdeko Jerusalem nahi dute hiriburua palestinarrek, eta Israelek ez du hiria zatitu nahi.

Asentamenduak • Kolono juduen asentamenduen geroa Gaza eta Zisjordania.

Errefuxiatuak • Hiru milioi inguru iheslari palestinarren etorkizuna.

Barakek Sagu jenerala izendatu du bitartekari Siriarekiko negoziaketetarako

Agentziak / Jerusalem

URI SAGUI Israelgo Indar Armatueta Informazio Zerbitzuetako buruzagi siriarekin, Israelen izenean. Israelgo lehen ministro Ehud Barakek berak izendatu zuen atzo Sagu. Hala adierazi zuen *Haaretz* egunkariak gai militarren aditu Zeev Shifek.

Israelek eta Siriak 1995. urtean izan zituzten lehen hartu emanak Washingto-

nen (EEBB). Hafez al Assad Siriako lehendakariak hasi zituen elkarrizketak Yitzhak Rabin Israelgo lehen ministro zenarekin. Elkarrizketetan parte hartu zuten, baita ere, Barakek—orduan Indar Armatuaren komandanteburua—, Siriaren EEBBetako enbaxadore Ualid Mualemek, Himat Xehabi Siriako Indar Armatuaren komandanteburuak eta Israelgo ordezkariak.

1996an eten zituzten

elkarrizketak bi herrialdeek, baina Barakek orain gutxi adierazi zuen berriro hasiko zituela harremanak, Siriako Atzerri ministro Faruk a Xara bihotzeko ebakuntza batetik osatu eta gero. Hori duela gutxi hasi da lanean.

Israel eta Siria hizketan hasteko saio ugari egin dituzte EEBBek, Egiptok eta Europako Batasunak. Gaur arte, ordea, mahai berean ez dira eseri bi gobernuetako ordezkariak.

Tamilak Oddusudan hirian sartu dira azkenaldiko erasoaldi bortitzenean

Gerrillaren ofentsibak 800 biktima eragin ditu Sri Lankako Armadak han duen kanpamenduan

Erredakzioa / Donostia

Herri tamilaren eta Sri Lankako Armadaren arteko borroka modurik krudelenean azaleratu zen atzo. Tamil Herriaren Askapenerako Tigreak gerrilla taldeak azkenaldiko triskantza handiena eragin zuen Oddusudan hiriko kanpamendu militarri eginiko erasoan. Colombon, bestalde, diputatu tamil bat hil zuten atentatu batean.

GERTAERA hauek Sri Lankako lehendakari Chandrika Kumaratungak aurreko astean tamilekin elkarriketarik izango ez zela adierazi eta gero gertatu dira. Bortizkeria azkenaldi honetan garatzen ari den gerra dinamikan kokatzen da eta areago suntsitzen ditu gatazka epe erdian konpontzeko aukera txikiak.

Lehen berria Colombotik iritsi zen atzo. Hiriburuan Sri Lankako Parlamentuko kide tamil bat hil zuten tiroz. Ramesh Nadarajah hilabete-ko epean Sri Lankan hil duten bigarren diputatu tamila izan da. Nadarajah Eelango Herri Alderdi Demokratikoko (EPDP) politikaria zen. Oraindik ez dago argi atentatua nork egin duen, baina tamil gerrillariak EPDPko politikoen kontrako atentatuak egin izan dituzte horiek Colomboko gobernuarekin lan egiteagatik.

GEMUNU AMARASINGHE

Polizia bat, atzo atentatuz hildako diputatu tamilaren kotxea aztertzen Colombon.

Tigreen ofentsiba Oddusudan-en

Bigarren notizia Tamil Herriaren Askapenerako Tigreak taldearen erasoaldiren ondorioek eragin zuten. Gerrillariak iparraldeko Oddusudan hiriko kanpamendu militarrean bete-betean sartu ziren Armadaren kontra. Sri Lankako iturri militarrek beraiek onartu zuten, erasoak 800 soldaduri eragin die, guztira horixe baita kopurua hil, desagertu eta zaurituen artean. Ekin-tzaren ondorioz hildakoak

J. APEZTEGIA

«ehundaka» zirela azaldu dute tigreek. Iturri independenteen arabera, oster, berrehun soldaduk galdu zuten bizian borroketan.

Erasoa astelehen gauean hasi zen eta tigreek morteroak eta granadak erabili zituzten operazioan.

Oddusudan leku estrategikoan kokaturik dago, Armadaren posizio eta gerrillarien gotorlekuen artean. Sri Lankako soldaduek iazko abenduan bereganatu zuten hiria gerrillariei hartuta. Tigreen erantzuna hamaika hilen buruan etorri da.

Indonesiako Armada eta manifestarien arteko istiluak Aceh probintzian

■ Herritarrek Meulaboh-ko udaletxea erre dute eta soldaduek 21 lagun zauritu dituzte

Erredakzioa / Donostia

MILAKA lagun irten ziren atzo Aceh probintziako kaleetara Indonesiatik independentzia eskatzeko. Ondorioz istilu larriak izan ziren: manifestariak Jakartako boterearen sinboloak diren hainbat era-kunderen egoitza erre zituzten eta soldaduek armaz erantzun zuten. Guztira, 21 lagun izan ziren zaurituak, haietako batzuk, larri.

Protestaldiak bi alditan gauzatu ziren. Goizean 10.000 pertsonak hartu zituzten Meulaboh hiriko kaleak eta zenbait eraikini eman zioten su, horien artean hiriko udaletxea. Izan ere, udalbatzak arbuia egin zuen lehengo Acehren independentziaren aldeko aldarrikapena egitea.

Indonesiako Armadaren iturrien arabera, soldaduek tiro egin behar izan zieten manifestariei, protestan ari zirenak agintaritzaren militarren egoitzara hurbiltzen hasi zirenean.

Azken hilabete hauetan areagotu egin da tentsioa Aceh-n. Bertako bizilagun askok independentzia lortu eta estatu islamikoa ezartzea nahi dute herrialde horretan.

Argentinako diktadura militarreko buruak auzipetzeko agindu du Garzonek

Besteak beste Videla, Galtieri eta Massera atxilotzeko agindua zabaldu du nazioartean

Erredakzioa / Donostia

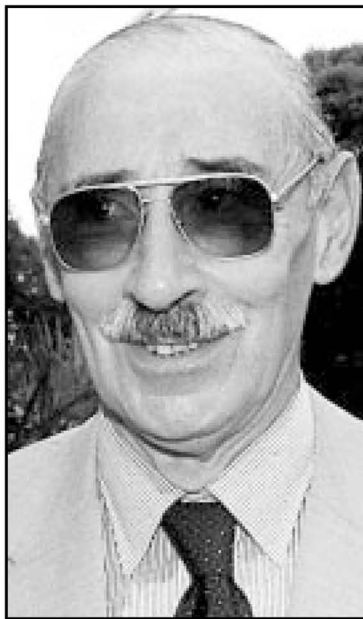
Baltasar Garzon Espainiako Entzutegi Nazionalako epaileak beste urrats bat egin du Txile eta Argentinako diktadura militarren aurka. Atzo bertan agindu zuen Argentinan 1976tik 1983ra agintean egon zen erregimen militarreko buruzagiak auzipetzeko, genozidio, tortura eta terrorismoagatik.

DELITU HORIENGATIK 192 lagun daude akusatuta, baina 98 auzipetzeko agindu zuen atzo Baltasar Garzonek. Horiek harrapatzeko eta atxilotzeko agindua nazioartean zabaldu zuen Garzonek, eta beraz, atzemanen gero, baliteke Espainiara estraditatzeara.

Diktadurako buruzagi eza-gunak daude Garzonek zabaldu dutako zerrendan. Azpimarratzekoak dira Jorge Rafael Videla —presidente izan zen— eta Leopoldo Fortunato Galtieri eta Itsas Armadako buruzagi izandako Emilio Eduardo Massera. Garzonek horiei leporatu zien plan bat landu izana: «Mendebaldeko Zibilizazio Kristaua deritzanarekin bat egin zuen Batzorde Militarrek, eta horrek zeukan nazio ereduaren aurka zeuden pertsonak hiltzea zuen helburu planak».

Gaur egun, etxebizitza arrestatze egoeran daude Videla eta Massera. Argentinako epaile Adolfo Begnascok prozesatu zituen diktaduran desagertutakoen seme-alabak bahitzeagatik.

Batzorde Militarrean parteide izan ziren bederatzikide daude bizirik, eta Videla eta Masseraz gain, beste sei auzipetzeko agindu zuen Garzonek.

Leopoldo Fortunato Galtieri, Jorge Rafael Videla eta Emilio Eduardo Massera, artxiboko argazkietan.

nek: Omar Rubens Graffigna, Armando Manbruschini, Jorge Isaac Anaya, Basilio Lami Dozo, Cristino Nicolaidese eta Ruben Oscar Franco. Batzorde Militarreko kide izandako bakarra ez zuen inputatu Garzonek, Aire Indarretako ordezkari Augusto Hugues.

Horiez gain, Tucuman probintziako gobernadore ohi Domingo Bussi eta Armadako Lehen Erakundeko buruzagi ohi Guillermo Suarez Mason ere atxilo ditzatela agindu du Garzonek.

Auzibidean jarri nahi dituen 98 lagunetarikoa hamarrentzat behin-behineko kartzela autoa berretsi zuen Baltasar Garzonek, eta baldintzarik gabekoa beste 87rentzat.

Adolfo Francisco Scilingo militar ohia, berriz, aske uzteko agindu zuen epaileak. Heriotzaren hegaldietan parte hartu zuela aitortu zuen Scilingok, eta baldintzapeko askatasunean dago Espainian.

«Argentina Berria»

■ ■ ■ Militarrek azpiegitura bat sortu zuten Argentina garbi bat eraikitzeko «kutsadura iraultzaile eta ateorik gabe»

Plan sistematikoa

1976ko martxoaren 24an gertatu zen estatu kolpea Argentinan. Lehenago, 1975 osoan, Armadako buruzagi guztiak ados jarri ziren Maria Estela Martinez de Peron presidentea kargutik botatzeko estatu kolpe baten bidez. «Plan sistematiko bat landu zuten herritarrak desagertarazteko, horien ideologia, arraza eta erlijioaren arabera», dio Garzonek.

«Argentina Berria» eraikitzeko azpiegitura sortu zuten militarrek. Helburua zen Argentina garbi bat eraikitzea, «kutsadura iraultzaile eta ateorik gabe».

Diktadurako errealitate gordina azaldu zuen Garzonek autoan. «Ohikoak izan ziren atxilotetak, torturaren erabilera, hilketak, gorpuak hobi komunetan lurperatzea eta erretzea, eta hilotzak hegazkinetatik jaurtitzea —heriotzaren hegaldiak—».

20.000 lagunetik 30.000ra bitarte bahitu zituzten eta sexu gehiegikeriak egin zitzaizkien. Hondasunak bahitu zituzten eta 500dik gora haur jaiotzen berri desagertu ziren.

Autoaren amaieran, akusatuak epaitzeko Espainiak duen eskumena arrazoitu zuen Baltasar Garzonek. «Atxilotu-desagertua torturatu bat da eta etengabe dago egoera horretan. Delitua etengabea denez, Espainiako epaitegiek eskumena dute akusazioak epaitzeko».

Desagertuen Batzordea, pozik

■ DESAGERTU Espainiarraren Argentinako Batzordea oso pozik azaldu zen atzo Garzonen erabakiarekin. «Oso pozik gaude militarrek auzipetzeko esku-hartu duelako Espainiak, eta ohore bat da giza eskubideen abangoardian dagoelako», esan zuen batzordeko ordezkari Consuelo Castaño Blancok.

20.000 lagunetik 30.000ra bitarte bahitu zituzten militarrek Argenti-

nako diktaduran, eta uste da horietako 600 inguru zirela espainiarrak eta horien ondorengoak.

Garzonen autoa nabarmendu zuen Castaño, eta orden juridiko berri oso garrantzitsua dagoela nazioartean esan zuen. Izan ere, Garzonek aginduta Erresuma Batuan auzipetua dago Augusto Pinochet Txileko diktadore ohia, Espainiara estraditatzeko zain.

laburrean

E E B B

■ Frankotiratzailerik gabe gutxienez zazpi lagun hil ditu Xerox lantegiaren Hawaiiko eraikin batean

HONOLULU hirian Xerox lantegiak duen eraikin batera, armak ezkuan zituen gizonezko bat sartu zen atzo. Hawaiiko Poliziak adierazi zuenez, tiroka hasi zen gizonezkoa eta gutxienez zazpi lagun hil zituen. Antza denez, erasotzaileak kamioi batean egin zuen ihes gero. Xerox enpresaren bigarren lantegi bat hustu zuen Poliziak badaezpada ere, tiratzailea hara joango zen beldurrez.

HEGO AFRIKA

■ Zuluen arteko adiskidetzeari lortzeko ahaleginetan ari zen printze zulu bat hil dute

CYRIL ZULU printze zulu hil zen atzo hainbat ezezagunek Durban hiriko Lamontville auzoan tirokatu ostean. Cyril Zulu Afrikar Kongresu Nazionalako (ANC) kide zen, eta KwaZulu-Natal lurraldeko zuluen talde ezberdinen arteko adiskidetzeari lortzeko ahaleginetan ari zen.

T X I N A

■ 6.000 etxe baino gehiago suntsitu ditu herrialdearen iparraldean izandako lurrikarak

6.000 etxe baino gehiago suntsituta geratu ziren atzo Txina iparraldeko Shanxi eta Hebei probintzietan izandako lurrikararen ostean. Lurrikarak 5,6 graduko indarra izan zuen Richter eskalan, eta hasiera batean, ez dirudi hilik eragin zuenik, herriarrek beren etxeetatik irteteko denbora izan baitzuten.

I N D I A

■ Erreskate taldeek 5.000 hil inguru zenbatu dituzte dagoeneko Orissa estatuan

ERRESKATE taldeetako Indiako arduradun militarrek atzo ezagutarazi zuten, 5.000 hil inguru izan daitezke ostiralean Indiako Orissa estatuan izandako zikloi izugarriaren ondorioz. Orissako Gobernuak ofizial batek, berriz, 5.000 eta 60.000 hil artean izan daitezkeela adierazi du.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Kultura Sailak diruz lagundutako egunkaria

• **Saskibaloia**

NBA: Portland Trail Blazers eta San Antonio Spurs ageri dira favorito bart hasi den txapelketa irabazteko → 32-33

• **Pilota**

Aspe: Fernando Bidartek enpresan zituzten ardurak kendu dizkie Salaverri, Iribarren eta Manzanarezi → 35

Txapeldunen Liga ♦ Dinamo Kiev eta Feyenoord hurrengo saioa jokatzeko sailkatu ziren atzo

Alemaniarrak burumakur

Bayer Leverkusenek eta Borussia Dortmundek UEFA jokatu beharko dute

B. Leverkusen	Maribor
0	0

Bayer Leverkusen.- Matysek; Nowotny, Reeb (Brdaric, 46m.), Zivkovic; Hedjuk, Emerson, Schneider (Hopffmann, 74m.), Ramelow, Beinlich; Neuville eta Reichenberger (Ponte, 46m.).

Maribor.- Gresac; Galic, Karic, Zidan, Sarkezi, Vugdalic; Seslar, Balajic (Draguscha, 90m.), Djuranovic; Simundza (Bozgo, 56m.) eta Filipovic (Filekovic, 90m.).

ARBITROA: Elleray. Txartel horiak Nowotny eta Gresac-i.

Erredakzioa / Donostia

BAYER LEVERKUSEN eta Borussia Dortmund Txapeldunen Ligatik kanpo geratu dira, eta aurrerantzean UEFAn jarraitzearekin konformatu beharko dute. Bayer Leverkusenek, A Multzoan, hutsean berdindu zuen atzo Mariborren aurka, eta, Dinamo Kievek Lazioren aurka galdu egin zuen arren, ukrainarrek egingo dute aurrera. Alemaniarren deskalabroa handia izan da, eta bihar egoera okertu daiteke, Borussia Dortmund ere arriskuan baitago.

Leverkusenen, etxeko taldeak ezin izan zuen gol bakar bat ere egin Mariborren kontra. Suediarrek ez zuten ezer jokoan, baina gogotsu egin zioten aurre Bayerri. Alemaniarrek nahikoa nabarmen nagusitu ziren jokoan, baina, Ulf Kirsten aurrelaria gabe, ezgauza izan ziren Luka Gresak atezainaren aurrean. Ramelowek eta Neuvillek gol aukera garbiak izan zituzten, baina atezain suediarrek ondo erantzun zuen une larrietan. Eta alemaniarrek asko huts egin zuten.

Feyenoordeko Samardzic eta Rosenborgeko Strand, atzo Rotterdamen jokatu zuten partiduan.

Bayern Munich bera ere arriskuan dago

MILAN azken epaiaren zain dagoelarik —Chelseak eta Herta Berlinek gaur ez berdintzea ezusteko handia litzateke—, Txapeldunen Ligako gaurko jardunaldiaren atariko partidua bakarrean laburbil daiteke: Bayern Munichek eta Glasgowl

Rangersek Alemaniaren jokatu duten hil edo biziko lehian. Valencia hurrengo saiorako sailkatuta, Bayern Munichek ezinbestekoa du garaipena Txapeldunen Ligan segitzeko. Izan ere, Glasgow Rangersek puntu bat gehiago du, eta,

gaur berdinduz gero, eskoziarrek egingo lukete aurrera.

Txapeldunordea, beraz —Manchester Uniteden aurka galdu zuen finala iaz Bayern Munichek—, kanpoan geratzeko arriskuan da. Stefan Klosek, Glasgow Rangerseko atezain

alemaniarrek, desafioa bota dio, gainera, bere talde ohiari, eta Alemaniara Bayern Txapeldunen Ligatik kanpo uzteko asmoarekin doazela esan du. Bayernek, Elber eta De la Cruz hegoamerikarrak zelairatuko ditu erasoan.

Dinamo Kiev, berriz, gaitzaile izan zen etxean Lazioren aurka (0-1), baina aurreko errentak nahikoa izan dituzte multzoko bigarren sailkatzeko.

Apartekoa Feyenoord taldearen jarduna izan da, C

Multzoan. Atzo arte garaipenik ez zuen lortu, baina bost berdinketei esker aurrera egingo aukerakin iritsi zen azken jardunaldira. Eta atzo Rosenborg liderrari 1-0 irabazita, hor izango da hurrengo saioan. Horretarako, baina,

beharrezkoa izan da Boavistak aurreneko garaipena lortzea. Irabazteke ziren oraindik portugaldarrak, baina Borussia Dortmund mendean hartu zuten atzo (1-0), alemaniarren zorigaitztorako. Kolpea handia izan da.

Sailkapenak

A Multzoa	Pt.	J	I	B	G
1. Lazio	14	6	4	2	0
2. Dinamo Kiev	7	6	2	1	3
3. Bayer Leverkusen	7	6	1	4	1
4. Maribor	4	6	1	1	4

Atzo: B. Leverkusen-Maribor: 0-0
Dinamo Kiev-Lazio: 0-1

B Multzoa	Pt.	J	I	B	G
1. Barcelona	14	6	4	2	0
2. Fiorentina	9	6	2	3	1
3. Arsenal	8	6	2	2	2
4. AIK Solna	1	6	0	1	5

Atzo: AIK Solna-Arsenal: 2-3
Fiorentina-Barcelona: 3-3

C Multzoa	Pt.	J	I	B	G
1. Rosenborg	11	6	3	2	1
2. Feyenoord	8	6	1	5	0
3. Borussia D.	6	6	1	3	2
4. Boavista	5	6	1	2	3

Atzo: Boavista-Borussia D.: 1-0
Feyenoord-Rosenborg: 1-0

D Multzoa	Pt.	J	I	B	G
1. Manchester	13	6	4	1	1
2. Olympique M.	10	6	3	1	2
3. Sturm Graz	6	6	2	0	4
4. Croatia Zagreb	5	6	1	2	3

Atzo: Manchester-Sturm Graz: 2-1
O. Marsella-Croatia: 2-2

E Multzoa	Pt.	J	I	B	G
1. Porto	12	5	4	0	1
2. Real Madrid	10	5	3	1	1
3. Olympiakos	4	5	1	1	3
4. Molde	3	5	1	0	4

Gaur: Molde-R. Madrid
Olympiakos-Porto

F Multzoa	Pt.	J	I	B	G
1. Valencia	9	5	2	3	0
2. Glasgow Rangers	7	5	2	1	2
3. Bayern Munich	6	5	1	3	1
4. PSV Eindhoven	4	5	1	1	3

Gaur: Bayern M.-Glasgow R.
Valencia-PSV Eindhoven

G Multzoa	Pt.	J	I	B	G
1. Girondis	11	5	3	2	0
2. Sparta Praga	9	5	2	3	0
3. Spartak Mosku	5	5	1	2	2
4. Willem II	1	5	0	1	4

Gaur: Sparta P.-Spartak M.
Willem II-Girondis

H Multzoa	Pt.	J	I	B	G
1. Hertha Berlin	8	5	2	2	1
2. Chelsea	8	5	2	2	1
3. Milan	6	5	1	3	1
4. Galatasaray	4	5	1	1	3

Gaur: Chelsea-Hertha Berlin
Galatasaray-Milan

Multzo bakoitzeko bi lehenek aurrera egingo dute, eta hirugarrenak UEFARA sailkatuko dira, final-hamaseirenetara. Laugarrenak kalean geratuko dira.

Alaves ♦ Celtak Mendizorrotzan epailearekin «borrokatzea» bilatu zuela uste du kapitainak

Ordezkoen lana goratuz

Karmona: «Misterrarentzat titular ez garen hiruk atea hutsean utzi genuen»

Ivan Santamaria / Gasteiz

ALAVES defentsan egiten ari den lana nabarmendu zuen atzo Antonio Karmonak, aste-ko lehen saioaren ondoren. «Hamar gol sartu dizkigute hamar partidutan, eta lau lehen partiduan izan ziren», gogoratu zuen kapitainak.

Jose Manuel Esnal *Mane* entrenatzaileak igandeko partiduen aurretik esandakoak ere izan zituen hizpide kapitainak: «Misterraren irudiko, hiru titular lesionaturik zituen —Contra, Eggen eta Torres Mestre—. Baina, atzealdean jokatu genuen lau jokalarietatik hiru ordezkoak izan arren, atea hutsean jarraitzea lortu genuen. Atzelari guztiak dira baliagarriak taldearentzat».

Hurrengo jardunaldia jokatu ahal izateko partidu guztietan zer edo zer agerian utzi behar ote duen galdetuta, argi dauka erantzuna Bermeokoak: «Urte asko daramatzat hemen, eta ez dut ezer erakutsi behar. Nik urtez urte eginiko ibilbide berari eutsiko diot, entrenatzaileak nire beharra duenenean prest egoteko».

«Oraindik goizegi da balorazioak egiteko»

Jada Ligako lehen laurdena atzean utzi du Alavesek. Kar-

JOSEBA OLAIDE

Maneri zer erakutsirik ez daukala esan zuen atzo Karmonak: «Urte asko daramatzat hemen».

monaren iritziz, ordea, taldea non egon daitekeen jakiteko «oraindik goizegi» da, eta, adibide gisa, Villarreali iaz gertatutakoa jarri zuen. Dena den, joan den denboraldiarekin alderatuta «hobeto» daudela esan zuen kapitainak. Aurten jada 14 puntu ditu Alavesek, eta iaz lehen itzuli osoan 16 puntu besterik ez zituen lortu.

«Megia Davila oso urduri jarri zen»

Vigotik gogor kritikatu dute Megia Davila epaileak eginitako lana. Alaveseko kapitainarentzat, zaleen presioak urduri jarri zuen epailea, eta horren ondorioz jokaldi guztiak «erronka» bat ziren harrentzat. «Halako epaileak berhala ezagutzen dituzu.

Ezin zen berarekin hitz egin, eta guk bagenekien», azaldu zuen atzelariak, «futbol zelaian nola egon ere jakin behar duzu».

Ildo horretatik, Megia Davilak partidua «baldintzatu» zuela onartu arren, Celtako jokalariek haren aurka «borrokatzea gehiago» bilatu zutela uste du Antonio Karmonak.

hor zain

Mutiko batek etxetik ihes egin du Flamengorekin proba egiteko

Washington Leao Costa 15 urteko brasildarrak etxetik ihes egin eta 2.500 kilometroko bidaia egin du, bost hilabetetan, Flamengo taldearekin proba egiteko. Gurasoek ikasten jarrai zezen nahi zuten, baina mutikoak Flamengo jokatu beste ametsik ez zuen. Haren berri izan duenean, aukera emango diola agindu du Flamengo-ko presidentek.

Palermo fitxatzeko interesa agertu du Milanek ere

Lazio Martin Palermo fitxatzeko ezbaian dagoela ikusirik, Milanek ere Boca Juniors taldeko aurrelari argentinarra fitxatzeko interesa agertu du, jokalariren ordezkariek adierazi duenez. 2000. urteko ekainean fitxatu nahi bide du Milanek Palermo, baina ez dago Bocak eskatzen duena ordaintzeko prest (15 milioi dolar).

Walter Lozano epaiaren zain dago, droga trafikoagatik

Hiru urteko kartzela zigorra eskatu du fiskalak Walter Lozanorentzat, droga trafikoaz salatuta, Valladoliden eginiko epaiketan. Futbol jokalaria ohia pub batean atxilotu zuten, eta Poliziak 40 gramo kokaina atzeman zituen bertan. Pubeko jabeak droga berea zela esan zuen.

Peter Schmeichelen biografia kalean da

Peter Schmeichel atezain danimarkarrak bere autobiografia argitaratu du, Danimarkako selekzioarekin eta Manchester United taldearekin izandako bizipenak kontatuz. *The Great Peter* (Peter Handia) liburuen emaitzarekin «harro» agertu da Schmeichel.

Izar Gorriko zale bat hiltzeaz salatuta dute Partizaneko arduradun bat

Belgradeko Poliziak hamar lagun atxilotu ditu, Izar Gorria klubeko jarraitzaile baten hilketarekin lotuta. Atxilotueta-rik bat Partizan taldeko zuzendaria da.

Athletic ♦ Sevillaren kontra, iazko emaitza bera erdietsi gura luke Guerrerok (1-3)

Lasaitasuna nagusi Lezaman

Patxi Gaztelumendi/ Bilbo

TAULAN berriro ere atzera egin du Athleticak. Oviedorekin berdintzea baino lortu ez, eta taldeak orain Sevillarako txangoa dauka begi aurrean. Lortu zitezkeen hiru puntuetatik, bakarra eskuratu zuen Bilboko taldeak. Datorren zapatuan, beraz, galdutako puntuak taulako azken taldeagaz borrokatu beharko dituzte.

Lezaman gauzak lasaitasunez hartu dituzte, ordea. Astelehen eta martitzen goiza jai hartuta, atzo arratsaldean entrenamendu mantso

bat izan zuten Luis Fernandez mutilek, Fernandez barik ordea. Entrenatzaileak, Pariserako txangoa egin du, antza, eta Manolo Delgadok eta Fernandez laguntzaile Pierre Alonsok zuzendu zituzten entrenamenduak.

Jose Mari, iragan astean behatzean min hartu ostean, atzo ere ez zen entrenatu, eta Riosek arineketan eman zuen arratsaldea, bakarrik.

Bestelakoan, lasaitasun osoz eman zuten jarduna. Oviedoren kontra hasierako hamaikakoan izan zirenak *futboleian* aritzen ziren bitartean, partidua jokatu zuten.

Mari Lacruz eta Julen Guerrero aste honetako aurkariari buruz mintzatu ziren entrenamenduaren ostean, eta biek ere «puntuatzeko aukera» ez zuten albo batera utzi.

Azken postuan dago Sevilla, eta, Lacruzen aburuz, «San Mamesen lortu ez genuena lortu beharko genuke Sanchez Pijuan zelaian». Lacruzek ez du sekulan zelai horretan jokatu, eta horretarako gogoa duela adierazi zuen. Oviedoren kontra berdintzea «estropozo moduan» jo zuen Lacruzek. Berriro horrelakorik ez gertatzea espero du berak.

Julen Guerrero kapitainak, berriz, taldea animo aldetik ondo dagoela adierazi zuen: «Taulan egoera normal batean gaude; goiko postuak zein behekoak, gainera, erabaki barik daude», adierazi zuen Portugaletekoak.

Aurreko denboraldian Guerrerok bi gol egin zizkion Sevillari haren etxean (1-3), eta partidu hori erraz irabazi zuen Athleticen gabonetako etenaldiaren atarian. Gustura gogora ekarri zuen Guerrerok emaitza hura, eta zapatuko partiduan berriro halakorik gertatzea gura lukeela esan zuen.

Saskibaloia onena, berriro azaroan

Mendebaldeko Konferentziako taldeak dira eraztuna irabazteko faborito; Portland, L.A. Lakers eta Sacramentok egin dituzte fitxaketa sonatuenak

Andoni Urbistondo / Donostia

BART goizaldean jokatu dira 1999-2000ko denboraldiko lehen partiduak NBA. Iaz hilabeteetan luzatutako greba konpondu ostean, ohi den garaian, azaroan, jarri da martxan berriro munduko saskibaloia ikusgarriena, onena. Azken urteetan gertatu diren jokalariek aldaketa mamitsuekin hasiko da, gainera.

XX. mendeko azken Ligak iaz San Antoniok erdietsi eraztuna denboraldi murriztuak lagundua izan zen ala ez erakutsiko digu; iaz NBA zeresana eman zuten taldeen goranzko bilakaera sendoa (Minnesota, Portland, Philadelphia eta Sacramentorena, besteak beste) bide onetik doan frogatu ahal izango dugu, baita eraztuna lortzeko betiko faboritoak (Utah, Houston, Miami, New York...) pribilegio horri eusteko gai diren.

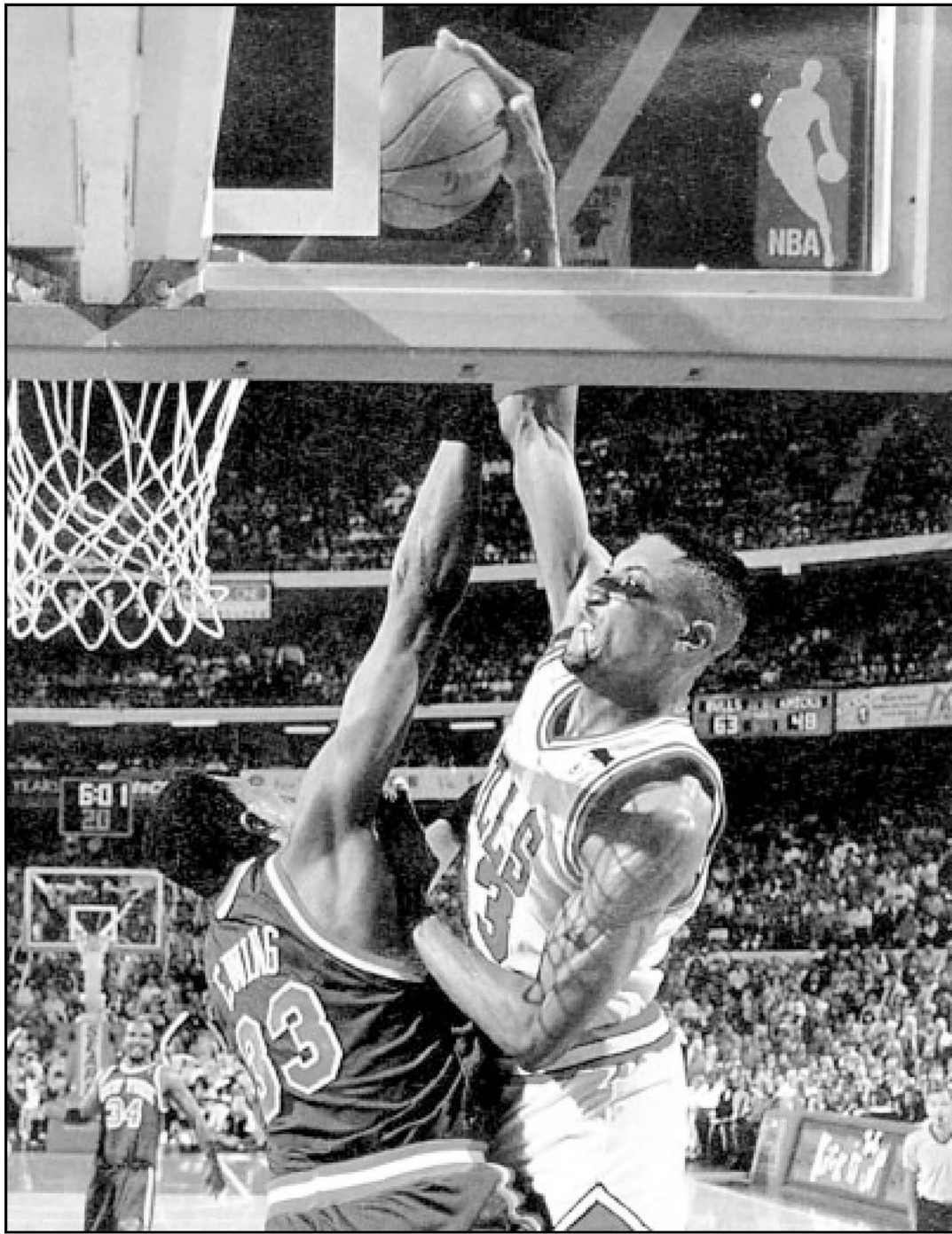
Mendebaldean dago gordeta eraztuna

San Antonio Spursek 98-99ko denboraldian ireki bideak —mendebaldeko taldeen nagusitasuna alegia— jarraitzen izango du aurten, uste-kabe handirik izan ezean.

Gehiago eta hobeto fitxatu dute mendebaldeko taldeek, zalantzarik ez. Bi adibide baieztapen hori frogatzeko: Scottie Pippen eta Phil Jackson. Iaz Houstonen jokatu zuen Pippenek, baina Barkleyrekin edukitako ika-mikek Te-xasko taldetik alde egitera behartu dute. Onerako, ziur aski, hegala Portland talde osatutako baitu.

Mike Dunleavyk zuzentzen duen taldeak sei jokalariek bidali ditu Houstonera Pippenen lortzeko, baina bere aginduetara mantendu ditu iazko onenak: Stoudamire, Wallace eta Grant hegala-pibotak eta Arvydas Sabonis pibot lituaniarra. Boskote ikusgarri horri kalitate handiko bi jokalariek gehitu behar zaizkio: Scrempf alemaniarra eta Steve Smith. Liga irabazteko faborito nagusia da Portland.

Phil Jacksonek bost urteko kontratua sinatu du Los Angeles Lakersekin. Defentsako joko hutsunea gainditzeko

NATHANIEL BUTLER / NBA PHOTOS

Scottie Pippen, birrintze bat egiten New York Knickseko Ewingen aurrean, artean Chicagoko Bullseko jokalaria zela.

berrikuntzak

Arau berriak, polemika iturri

■ NBAko Batzorde Teknikoak arau berriak finkatu ditu 1999-2000 urterako, defentsa joko zorrotzera sailhesteko eta eraso jokoak errazteko. Denboraldi-aurrean nabaritu dira jada lehen ondorioak: ehun puntutik gorako lehiak, eta puntu bateko jaurtiketa gehiago; iaz baino gehiago.

Araudiaren interpretazio zorrotzagoa

Baloia jokoa ez dagoenean, buruz buruko lehietan, posizioa irabazteko egon ohi den borroka galarazteko zeregina izango dute epaileek. Orain arte aurkaria defendatzeko gorputza, besoak eta hankak erabiltzea onartzen zen; aurrerantzean ez.

«**Arauz kanpoko defentsa**» zigortzeko **salbuespenak** • NBA banakako defentsak ba-

karrik da legezkoa. Zonakakoa ez da legezkoa. Baloia duen jokalaria presionatzeko bi jokalariek baten aurka aritzea «arau kanpoko defentsa» adierazten zuten epaileek, baina aurten albuespenak izango dituzte arau horrek, betiere epaileen irizpidearen arabera.

Jokaldia amaitzeko segundo gutxiago

Eraso joko pertsonala ez beste arrazoi batengatik eteten denean (baloia oinarekin ukitu, bi jokalariren arteko jauzia eta abar), eraso egiten ari den taldeak 14 segundo bakarrik izango ditu jokaldia amaitzeko. Arau berri honekin jokalariek artean baloia geldoago mugitzea eta eraso joko luzeak galarazteko xedea dute.

eta urte askotako titulu lehortea ahazteko, Ron Harper eta A. C. Green ere fitxatu dituzte.

Sacramento, San Antonio, Milwaukee...

Iaz etorkizunean zeresana emango duen taldea dela erakutsi zuen Sacramentok. Gazteei erakusteko eta *lan iluna* egiteko Nick Anderson jaurtitzaile fina eta Tyrone Corbin betetako fitxatu dituzte. Divac, Jason Williams eta Webberrekin batera, denboraldi polita osa dezakete.

San Antonio Spursek Sean Elliot hegalaen baja garrantzitsua gaititu beharko du. Terry Porter betetako fitxatu du, baina jokalariek garrantzitsua galdu: Shandon Anderson. Etorkizun bikaina duen eskolta hori Houston Rocketsek fitxatu du. Barkley eta Hakeem Olajuwon izan ezik, beste guztiak jokalariek berriak dira kasik. Walt Williams eta Stacey Augmon etorri dira Portlandetik, Massenburg Vancouveretik eta Don McLean jaurtitzaileak Orlandoetik. Phoenix Sunsekin Anfernee Hardaway fitxatu du, eta Minnesotak Walter Szczerbiak *rookie*-a. Kevin Garnettekin badu non ikasi.

Ekialdean mendebaldean baino mugimendu gutxiago egon da. Milwaukeek Dale Ellis eta Danny Manning fitxatu ditu. Sam Cassell eta Glenn Robinsonekin, ekialdean nagusitzeko faborito dira. Miami eta New York aipatu egin duten aldaketarik. Azken talde hori NBAko finalera heldu zen iaz, eta aurten ere, Miami baten batera, ekialdean gailentzeko faborito dira. Talde horietaz gain, onerako edo txarrerako, usteak asko eman ditzaketen talde anitz dago ekialdean. Detroit, Philadelphia, Atlanta, Charlotte eta beste urte urteko irregularitasunek ez dute laguntzen haien alde hitz egiteko orduan. Galdera guztion erantzuna zortzi hilabete barru jakingo dugu, ekainean.

Phil Jacksonek
bost urteko
kontratua
sinatu du
Los Angeles
Lakersekin.

L. A. Lakers, 'show-time' edo 'zen-time'?

Taldeak Phil Jackson fitxatu du, bost urterako

Andoni Urbistondo / Donostia

MONTANAKO etxalde bakar-tian igarotako urtebete la-saiari amaiera eman dio Phil Jacksonek, 90. hamarka-dako NBAko entrenatzaile onenak. Erronka erakar-garriari ekiteko utzi du Montana, Los Angeles Lakers talde loriatsua-ren ardura hartze-ko. New Yorkeko Knicks talde-ko jokala-ri izana, N e w Jersey Nets eta CBA Li-ga ko-m e r-tziale-ko Al-

bany Patroons taldeetan eman zituen lehen aginduak. 1989an Chicago Bullsek fitxatu zuen, bigarren entrena-tzaile lanerako.

Unibertsitatean filosofia, psikologia eta erlijioa ikasi zi-tuen. Zen filosofiaren jarrai-tzale sutsua, motibazioa eta meditazioa dira pentsakera horren euskarriak, baita Phil Jacko Jacksonek lanean era-biltzen dituen bitartekoak.

«Jokalaria harrotasunez beteriko talde berezia, bitxia osatzen dute. Denak dira iza-rrak, eta arrunt zaila da tal-dearentzat gauza onak egin ditzaketela konbentzitzea. Beti dago arreta handiagoa eskatzen duen norbait», esan du. Jacksonek motibazioa, diziplina, talde lana, komuni-kazioa jorratu ditu nahi izan duten guztia eskuratu duten izarren psikologia lantzeko.

«Zen budismoaren txorakeria»

Michael Jordan, Scottie Pip-pen eta Horace Grant izarre-kin saskibaloiairen alde posi-tiboa landu du, bakoitzaren anbizioa alde batera utzi eta duten hoberena ematea lortzeko. «Zen budismoaren txo-rakeria horri esker izan dela uste dut», esan zuen Jorda-nek, seigarren eraztuna lortzeko bidean, 39ºko sukarra zuela, partidu ikusgarria eginda.

Dennis Rodman polemiko-

ak ehunka egunkari orri bete ditu bere jokaerarekin. Jack-sonek diziplina falta hori ga-raipenak lortzeko erabili du, beste guztiek egingo lukete-na, Rodman kritikatzeko, alde batera utzita. Ipar Amerikako tribu natiboen bizimodua ur-teetan ikertu du Jacksonek, eta Rodmanen jokaera tribu haietan ohikoa zen gerrillari edo gizaki eroarekin parekatu du, Rodman azken titulueta-ko jokalaria erabakigarri bihurtuz (1996-97-98).

Arlo psikologikoaz gain, es-trategian iaioa izan da oso Jackson. Chicago Bullsen arrakastan zerikusi handia izandako eraso triangulu eza-guna sortu zuen —Jordan, Pippen eta Luc Longley— Tex Winter entrenatzaile lagun-tzailearekin.

Bada Jacksonen arrakasta guztia Jordan eta Pippenen kalitatean oinarritu duenik, eta ez zaie arrazoia falta, bai-na Jacksonen meritua ere handia da. Erabakigarria. Los Angeles Lakersen 1992an Chicagon topatu zuen egoera berbera topatu du orain. Izar piloa taldean (Kobe Bryant, Shaquille O'Neal, Glenn Ri-ce...), baina talde lanik ez. Zen garaiak *show time* ezagu-na (ikuskitun garaia) ordezkatzeko tenorea iritsi da Los Angelesera. Bost urteko kon-tratua sinatu du, eta titulu-ren bat erdietsiz gero, entre-natzaile bikaina dela eraku-tsiko du berriro. Baietz lortu!

Denboraldiko izarrak

► Tim Duncan

San Antonio Spurs

NBAko etor-kizuna. Jaur-titzaile ona 4-5 metrotik, eta geldiezina saski azpian. Mugimendu ikusgarriak egiten ditu, nahiz eta 2.13ko garaiera izan. Gaztea oso, eta txapelduna jada. NBAko historia osoko onenetakoa izango da.

► Scottie Pippen

Portland Trail Blazers

Sei eraztunen jabea jada, gehiago ira-bazteko xede-arekin joan da Portlande-ra. NBAko jo-kalari atleti-koena, eta osoenetakoa. Saskiratzaile ona eta defen-datzaile hobea, taldekide gazteen gidari izango da ti-tulura bidean.

► Allen Iverson

Philadelphia 76ers

NBAko saski-ratzaile one-na iaz, ligako *shooting-guard* (anto-latzaile jaur-titzailea) one-na da. Bere-koiegia dela diote zenbait adituk, partiduko 25 puntu sartu arren korrika egin eta jaurtiketak edozein lekutik egitera mugatzen baita.

► Kobe Bryant

Los Angeles Lakers

Michael Jor-danen ustez-ko oinorde-koa. 21 urte eta jada hiru-garren urtea NBA-n, ez go-ra, ez behera. Jokaldi ikusgarrien bitartez estaltzen ditu defentsan eta jaurtiketetako portzentaia eskasak. Usu joaten zaio bu-rua partiduetan.

► Allan Houston

New York Knicks

NBAko joka-lari dotoree-n e t a k o a . Jaurtitzaile azkarra, fina, biko zein hi-ruko jaurti-keketan, eta barnealdietan oso eraginko-rra. Partidu bikainak kaska-rrekin tartekatzen ditu. Erregularragoa izatea da ha-ren erronka.

Baskonia ♦ Azken partiduetako adorerik ezak zaleen kritika eragin zuen

Tenperatura, behera

*Tauk nagikeria azaldu zuen atzera Bosnaren aurkako garaipenean***Tau Baskonia** **Bosna Sarajevo****80****67**

Tau Baskonia.- Javi Rodriguez (3), Espil (15), Foirest (5), Mills (12), Morales (8) —hasierako bostekoa—; Garbajosa (4), Esteller (6), Winters (19), Lisard (8).

Bosna Sarajevo.- Terzic (11), Kurtagic (16), Leric (20), Subasic (9), Halimic (7) —hasierako bostekoa—; Dzuho (2), Konakovic (2), Bajrovic (-).

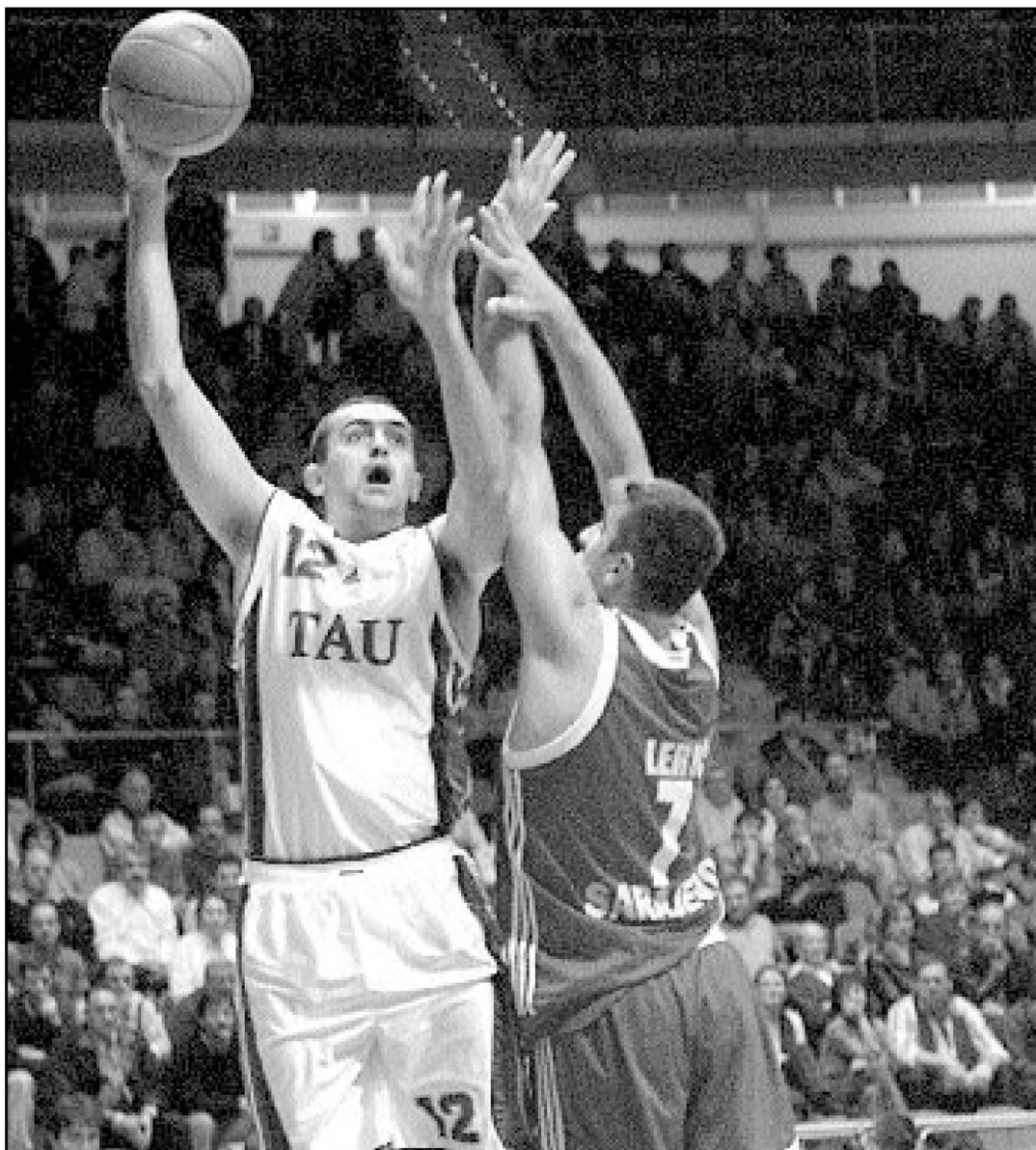
ATSEDENALDIAN: 37-28.

EPAILEAK: Brazauskas eta Resser. Elmer Bennett egotzi zuten faltengatik.

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

TENPERATURAK behera egin zuen atzo Araban, ustekabean. Tau Baskoniak ACB Ligako azken bi partiduetan berobero eta kontzentrazio handiz agertu ondoren, arrazoirik gabeko nagikeria agertu zuen atzo berriro, eta, gauzak horrela, zaleen txistuen artean sartu zen aldageletara, burumakur eta apur bat lotsatuta, abagunea ikaragarri luzitzekoa bazen ere.

Jokalari baskonista zenbaitzuen jarrera ulergaitza izan zen. Elmer Bennett, kasurako, barregarri geratu zela esan liteke, eta tarteka probokaziotik hurbil egon zen utzikierari monumentua egiteko modukoa. Bestetik, auskalo Jorge Garbajosak berak ere burua non ote zuen atzo (Espainiako selekzionatzailearen deialdian ote?). Ondorioz, kaskoan partidua zutenek amaitu zuten neurketa: Voice Wintersek, Juan Alberto Espilek, Javi Rodriguezek eta Juanan Moralesek. Horiek nahikoa lortu zuten atzo. Behinik behin, fitxak diotenaren arabera jardun zuten, ez askoz ere gehiago...

PAULINO ORIBE / EFE

Morales, baloia saskira jaurtitzen, Bosna Sarajevoko Lericen aurrean.

hitz bitan

Eskasak: Elmer Bennett, batez ere, ulertezinezko nagikeriaz aritu zen. Punturik ez, -4 balorazioan, bost falta eginda eta utzikeria nagusi. Jorge Garbajosa bera ere ez zen egon partiduan.

Nahiko: Voice Winters, Javi Rodriguez eta Juanan Moralesek partidua ondo baliatu zuten *tonua* hartzeko, eta, gainera, Juan Alberto Espilek sasoi ederrean jarraitzen duela erakutsi zuen.

Eskerrak, dena den, txikizua saihestu zuten: bigarren zatia hasi eta berehala Bosna hiru puntura jarri zen

(41-38). Barkaezina izan zitekeen datorren igandean Palau Blaugranara joatea Bosna apalaren kontra etxe-

an galduta. Hori bai, jarraitzaileak haserre uztea lortu zuten, eta ez da on zaleek partidu hasieretan txistuka hasteko ohitura hartzea.

Morales ongi lesioaren ondotik

Partiduak albiste on bat izan zuen, ordea. Juanan Morales kantxan aritu zen berriro. Azken 25 egunotan min hartuta egon da, baina pibotak itxura ona agertu zuen.

Maldonadok Bennett eta Garbajosa kritikatu ditu

■ SALVA MALDONADOK ez zuen gogoko izan Tauren partidua. «Txarra» izan zela aitortu eta gakoa lehen zatiko «intentsitaterik eza» izan zela zehaztu

zuen. Tekniko baskonistaren arabera, Tauk «berandu» erre-akzionatu zuen.

Maldonadok «Wintersen adorea» azpimarratu zuen «talde

osoaren urritasunaren artean», eta jarraian, gogor jo zuen Elmer Bennetten aurka. «Ez zait gustatu», esan zuen basearen portaeraz. «Minimo

batzuk badira...», esan zuen. Halaber, Jorge Garbajosak Espainiako selekzionatzailearen deialdia «merezi ez duen oparia» dela erantsi zuen.

Garbajosa bera «pozik» azaldu zen deialdia dela eta. «Gaizki» ari dela onartu ondoren, Maldonado kritikatu zuen, «izenak emateagatik».

Tenisa ♦

Gustavo Kuerten kanporatu egin dute Paris-Bercy Torneoko lehen jardunaldian

Pete Sampras
Roland Garrosen
atarikoan itzuliko da
lehiaketara

Erredakzioa / Donostia

MARAT SAFIN errusiarrak ezusteko galanta eman du Paris-Bercy Torneoko lehen jardunaldian: Gustavo Kuerten brasildarra kanporatu du. Kuerten bosgarren zerrendaburua zen Roland Garrosen atariko torneoan, baina Safinek irabazi egin zion atzo, hiru setetan (7-6, 3-6 eta 7-6). Kuertenek ez zuen bere jokoa egiten asmatu, eta galdutako bi setetan *tie-break*-a behartu arren, bietan korapiloa errusiarren alde askatu zen.

Jardunaldiko beste ezustekoa, baina maila apalagokoa, Stefan Koubek austriarrak eman zuen: Dominik Hrbaty eslovakiarrari ez zion set bakar bat egiten utzi (7-5 eta 6-4). Gainontzean, partidarik interesgarriena Thomas Enqvist suediarra eta Sebastian Grosjean frantziarrak jokatu zuten: Enqvistek 3-6, 6-4 eta 7-6 irabazi zuen. Eta Sjeng Schalken holandarra eta Arnaud Clement frantziarrak ere lehia polita izan zuten, 7-6, 4-6 eta 7-6 Schalkenen alde.

Mark Rosset suitzarrak, berriz, aise irabazi zion George Bastl herrikideari (7-6 eta 6-2), eta Juan Carlos Ferrero espainiarra ere nahikoa erraz Wayne Ferreira hegafrikarrari (4-6, 6-2 eta 6-2).

Samprasek debuta Claveten kontra

Pete Sampras estatu batuarra Paris-Bercy Torneoan itzuliko da ATPren zirkuitura, lesio baten ondorioz bi hilabete jokatu gabe igaro ondoren.

Debutean, Francisco Clavet espainiarrarekin egingo du topo Pete Samprasek. Clavetek nagusitasun handiz irabazi zion Paris-Bercyko aurreneko saioan Jiri Novak txekiarri, 6-4 eta 6-1.

Pilota ♦ Salaverrik eta Iribarrenek Aspeko akzioen %40 dute oraindik bien artean

Bidarteren hiru kaleratzeak

Salaverri, Manzanares eta Iribarren ez dira jada Aspeko langileak

Enekoitz Telleria / Donostia

ASPEKO zuzendari nagusia Javier Salaverri zen atzo arte, gerentea Miguel Angel Manzanares, eta intendentea Luis Iribarren. Gaurtik aurrera, ordea, ez dira Aspeko langileak, nahiz eta Salaverrik eta Iribarrenek enpresan duten akzioen kopurua ez den aldatu (%20na). Miguel Angel Manzanaresi joan den ostira-lean helarazi zioten kalera-tze-eskutitza. Javier Salaverri eta Luis Iribarrenek bazekiten, «hitzez», antzeko egoeran amaitzeko arriskua zutela eurek ere, baina atzo arratsaldean adierazi zuten artean ez zutela erabaki ofizialaren berri. Fernando Bidartek, gero, gezurtatu egin zuen hori, Salaverri goizean fax bat igorri ziola esanez. Kontuak kontu, Luis Iribarrenek, esaterako, EGUNKARIAREN bidez jakin zuen jada ez zela Aspeko langilea.

Dena dela, albisteak ez zituen ustekabeen harrapatu. «Egoera nola zegoen ikusita, Bidarte enpresaren %60ren jabe egin zenetik, ikusten zen bere konfiantza-ko jendea nahi zuela inguruan eta gure egitekoak ez zuela han zeresan handirik», zioen Javier Salaverrik berak atzo.

«Erabaki horren berri, ofizialki, Manzanaresi bakarrik eman zioten joan den ostira-

JOSEBA OLALDE

Fernando Bidarte eta Javier Salaverri, Aspek egindako aurkezpen batean, elkarrekin.

JAVIER SALAVERRI

■ ■ ■ «Egoera nola zegoen ikusita, Bidarte enpresaren %60ren jabe egin zenetik, ikusten zen bere konfiantzako jendea nahi zuela inguruan eta gure egitekoak ez zuela han zeresan handirik»

lean. Guri, hitzez, aipatu ziguten zerbait, baina zuei lehenago jakinarazi dizute berri ofiziala, guri baino», azaldu zuen errioxarrak.

Zuzendari nagusi ohiak, hala ere, garbi dauka kalera-tze horrek ez duela apurtu Asperekin duen lotura: «Nola

Iribarrenek hala nik, enpresako akzioen %20 daukagu. Hitza eta botoa dugu oraindik, nahiz eta gehiengoa Bidarterena den. Alde horretatik, badut beldur pixka bat, irabaziak orain nahi duen eran manipulatu ditzakeelako».

Bidarteren proiektua

Joan den abuztuaren 19an jakinarazi zen Fernando Bidarte eibartarra Aspe enpresaren %60az jabetu zela. Muntion eta Iturzari euren partaidetza erosi eta akziodun nagusi bilakatu zen orduan Bidarte. Salaverrik eta Iribarrenek euren partaidetza mantentzen zuten, baina jakina zen ez zutela euren karguetan asko iraungo. Bere proiektua aurrera doa. Atzo kaleratu zituen ordezkoak zeintzuk izango diren ez dute jakinarazi oraindik.

Ezkurra eta Imazentzat txapelketako lehen puntua

E.T. / Donostia

SAIATU ziren Imanol Altuna eta Pello Aizpuru *Koteto* Ezkurraren joko bolada onari eusten. 34-32koa arte lortu zuten euren helburua, hein batean, baina 40-34 galdu zuten azkenean. Erremonte-ko binakako txapelketako estreinako partidua zen atzo Euskalen jokaturakoa. Azken orduko aldetengatik, Imaz segurarra jarri dute Ezkurraren bizkarra zain-tzen, eta primeran bete zuen atzo ere bere egitekoa. Elkarrekin oso ongi konpontzen dira. Segurtasun handia

ematen du Imazek atzeko koadroetan.

Atzoko partidua oso orekatua joan zen. 12-16 ere joan ziren irabazten galtzaileak, gorriek aurea hartu zuten arte. 28nako berdinketa arte, hala ere, tanto bakarrek edo, gehinera jota, bikoa zen lortzen zuten abantaila nagusia. Ordutik aurrera, gaitzagoa egin zitzaion Altuna I.a eta Aizpurruri Ezkurrari eustea.

Bihar, Galarretan, txapelketako bigarrena: Altuna II.a-Etxabe eta Matxin-Iriarte.

Urkiak ongi estututa, baina Sanchez irabazle Deportivon

E.T. / Donostia

EUSKAL HERRIKO buruz buruko pala txapelketan, B multzoko ligaxkan, bere lehenengo puntua lortu zuen atzo Alejandro Sanchez zaraustarrak. Bilboko Deportivon jokaturako partiduan, 35-33 hartu zuen mendean Iñigo Urkia arabarra. Lehia estua eskaini zuten, nahiz eta ez zen kalitate handiko partida izan. Orain arte jokaturako partidua gehienetan legez, binaka jokatzetik banaka aritzera dagoen jauzi hori sumatu zuten Sanchez eta Urkiak.

Gorabehera handiak izan zituen markagailuak lehen zatian, baina hiruzpalau tantoko aldearekin nahiko eroso egin zuen aurrera Sanchezek bigarrenen. 34-29 irabazten zihoala, hiru sake sartu zizkion Urkiak azken txanpan, ordea, eta asko estutu zuen. Irabazteko gai izan zen, hala ere.

biharko partidua

GALARRETA. 16:00.

- Zeberio III.a-Etxeberria II.a / Agirresarobe-Urko
- Altuna II.a-Etxabe / Matxin-Iriarte (Binakako txapelketakoa)
- Ezkurra-Mendizabal / Altuna I.a-Lizaso
- Kalonge-Imaz / Sarasua-Urretabizkaia II.a.

l a b u r r e a n

ERRUGBIA

■ Litekeena da Frantziako Tournairek Munduko Koparen finala ez jokatzea

JOAN DEN igandeko finalerdiko partida jokatu zuen Frank Tournaire harroinak Zeelanda Berriaren kontra. Partidako jokaldi batean, antza denez, belarritik kosk egin zion Randelli, eta gaur agertu beharko du Kopako Diziplina Batzordearen aurrean. Harroina zigortuko balute, ez luke jokatzetik izango Australiaren kontra, eta gainera, urte bat eta hiru urte bitarteko zigorra jaso lezake.

1 F O R M U L A

■ Jacques Villeneuvek BAR eskuderia utzea litekeena da

BAR (British American Racing) eskuderiako buroak ez daude gustura aurten euren taldeak egindako lanarekin —ez dute puntu bakarra ere lortu denboraldi guztian—. Hori dela eta, Craig Pollock kirol arduraduna kargutik kentzekotan dabilta. BAReko gidari Jacques Villeneuve lagun handia da Pollock, eta hura bidaltzen badute berak ere eskuderia utziko duela iragarri du.

V O L E I B O L A

■ Ustekaberik ez Munduko Kopako lehen jardunaldian

JAPONIAN hasi zen atzo Voleiboleko Emakumezkoen Munduko Kopa, eta lehenengo jardunaldiak ez zuen aparteko ustekaberik eman. Kubak (egungo txapeldundunak) aise irabazi zion Tunisiari (3-0), eta beste horrenbeste egin zuten Errusia, Brasil eta Hego Korea indartsuek. Jendetza bildu zen partiduetan.

K A R A T E A

■ Patxi Martinezek brontzea lortu zuen juniorren Mundialean

AMAITU berria da Bulgariar junior mailako Munduko Karate Txapelketa, eta, *kumite* modalitatean, 80 kilo baino gehiagokoe-tan, Patxi Martine karateka seستاorrrak lortu du brontzezko domina. 18 urte ditu Martinezek, eta Sestaoko Kouros Clubeko kidea da.

Lutxo Egia

• |DAZLEA •

■ ■ ■ Kalezuloko animalien itzalak bere aurreneko liburua plazaratu du Lutxo Egia, berriki, Pamiela Nafarroako argitaletxearen eskutik. ■ ■ ■ Haurrentzako poemak bildu ditu idazleak bere estreinako obran, baina helduentzat ere badirela azpimarratu du. ■ ■ ■ Haurrak poesia «irakurtzeko, sentitzeko eta entzuteko» gai badira Lutxo Egiaren hitzetan.

«Poemek begiak zabaltzera behartzen gaituzte»

JOXE LACALLE

KALEZULOKO bere animaliei eta poemei buruz mintzatu gara Lutxo Egia idazlearekin, eta baita literaturaren inguruko beste hainbat gairen inguruan ere.

■ Nola sartu zinen literaturaren abenturan?

Nola? Idaztea gustatzen bazaizu, egun batean idazten hasi eta aurrera segitzen duzu. Liburu hau plazaratu aurretik idatzi nituen hainbat ipuin, eta, horretan nabil orain ere, eta baita helduentzako poemak idazten ere. *Kalezuloko animalien itzalak* idazteko asmoa Juan Kruz Igerabideren poemak izugarri gustuko ditudalako sortu zitzaidan. Askok gustatzen zaizkit haren poemak, hitz-jokoak eta aipuak, eta, horiek kontuan hartuz, ni ere poema batzuk idazten saiatu nintzen, eta liburua da lan horren emaitza.

■ Lehen liburua haurrentzat idatzi duzu, zergatik haientzat?

Aurrean esandakoarekin badu zerikusia; finean, poemak eta hitz-jokoak haurrentzako molde egokiak direla uste dut. Behartzen gaituzte begiak zabaltzera, belarriak harrotzera, eta usaimena ere pizten dute. Zentzumenak pizten dituzte. Liburua, dena den, ez da bakarrik haurrentzat, helduek ere irakur dezakete. Lagun askok esan dit helduentzako literatura dela. Eta egia da badaudela poemetan haurrek ezin harrapa ditzaketen mezuak. Nire liburuko poemak egitura aldetik haurrentzat dira, eta helduentzat ere bai, mezua-ren aldetik.

■ Zure liburua aurkezpenan nabarmendu zenuen, uste denaren kontra, haurrak badirela poesia irakurtzeko gai.

Bai, uste dut haurrak badi-

rela poesia irakurtzeko gai, eta, horretaz gain, poesia sentitzeko eta entzuteko gai ere bai. Sentipenen mundura hurbiltzen du poesiak haurra.

■ Helduentzat edo haurrentzat izan, badirudi beti egon behar dela poesia aldarrikatzen.

Hala da, bai. Elkarrizketa batean argitaletxeei, merkatuari egotzi nien horren errua, baina, egia esan, uste dut horretan faktore askok dutela zerikusia. Merkatuaren erruz geldi daiteke poesia baztertuta, edo heziketagatik, ohituta ez gaudelako... Ni kezkatzen nauena poesia bazterrean gelditzea da, hori zergatik gertatzen den. Horregatik, poesiaren alde egiten dut nik.

■ Animaliak dira zure liburuko protagonista, oso animalia urbanoak.

Kalezuloko animaliak dira. Liburua osatzeko hautaketa bat egin behar izan nuen nire poemen artean, eta orduan konturatu nintzen kalezuloko animalia asko nuela; ni neu ere animalia urbanoa naiz, eta animalia urbanoak dira nik ezagutzen ditudanak. Baina animaliak baino, itzalak dira garrantzitsuagoak, jarrerak, alegia.

■ Animalia eta gizakien jarrerak, hain zuzen, nahastu egiten dira zure poemetan

Bai, animalien eta gizakien arteko jokoa dago liburuan. Umeak, agian, ez dira horretaz ohartzeko gai izanen, baina heldua ohar daiteke, itzalak daudela kontura daiteke. Mundu hori deskubritzeko ironiaz egindako gonbita da nik idatzi dudan liburua.

■ Ba al duzu beste proiekturik esku artean?

Hainbat ipuin bidali dut zenbait lehiaketatarara, eta eleberri bat idatzita ere badaukat. Baina ez dakit harekin zer egingen dudana. Lagun batek esan zidan erretzeko edo gordetzeko, eta, hamar urte barru, berridazteko, 40 urte bete arte ezin dela eleberririk plazaratu. Eztabaidarako gai polita dago hor. Gazteentzat narrazio bat ere idazten ari naiz; hor ere animaliak daude, baina beste modu batean erabili ditut.

■ Haur eta gazteentzat idazten jarraitzeko asmoa duzu, orduan.

Eroso sentitzen naiz. Dena den, nahiz eta topikoa izan arren, nik ez dut neure burua idazletzat hartzen. Kazetari-tzan ibilia naiz eta askotan entzun diet idazleei eta idazle ez direnei kazetariok idazle frustratuak garela. Beraz, ni ez naiz idazle, idazle frustratua naiz.

Edurne Elizondo
IRUÑEA

Jean Echenoz idazleak irabazi du Frantziako Goncourt saria, 'Je m'en vais' eleberriarekin

■ Epaimahaiak

ustekabeen aurreratu zuen epaiaren eguna

Efe / Paris

JEAN ECHENOZ idazleak irabazi du aurtengo Goncourt saria, *Je m'en vais* (Ni banoa) liburuarekin. Frantziako literatur sari nagusia da Goncourt.

Epaimahaiak ustekabeen atzo eman zuen epaia, hasiera batean hurrengo asterako iragarrita baitzegoen. Haatik, Echenoz datozen egunetan emango diren Medicis, Femina eta Renaudot sarien irabazlearen artean egon zitekeela kontuan hartuta, epaia aurreratzea erabaki zuen Goncourt sariko epaimahaiak, Frantziako sarien araudiak ez baitu onartzen liburu bera bi aldiz saritzea.

Goncourt sariko epaimahaiaren erabakiak haserre bizia eragin du beste sarietako arduradunen artean. haien ustez ez baita bidezkoa epaien egunak norbere kabuz aldatzea. Goncourt Akademia-ko idazkari nagusi Didier Pecoinen iritziz, berriz, «pena handia» litzateke Echenoz Goncourt saria jasotzeko aukeratik kanpo uztea, «Goncourt baita sarien artean nagusia».

Jean Echenoz «harrিতuta eta hunkituta» agertu zen epaiaren berri izan ondoren, are gehiago ustekabeen iritsi zelako albisteak. Bere eleberriak zazpi boto jaso zituen lehen bozketan, eta Christophe Batailleren *Vive l'enfer* lanak hiru.

Je m'en vais eleberriak emaztea utzi eta Ipar Polora joandako arte galerista baten istorioa azaltzen du. Bere aurreko lanean sortutako pertsonaia bera, Felix Ferrer, berreskuratu du Echenozek nobela berrian. Eleberriak oso kritika onak jasotzen ditu.

Frantziako idazle ezagunenetakoa da Echenoz. *Cherokee* lanarekin Medicis saria irabazi zuen 1983an. *Le médecin de Greenwich*, *L'équipée malaise*, *L'occupation des sold*, *Lac*, *Nous trois*, *Les grandes blondes* eta *Un an* lanak ere idatzi ditu 52 urteko egile honek. Minuit argitaletxe txikian ateratzen ditu bere lanak.

Fantasiazko eta Beldurrezko Zinemaren X. Astea

Jesus Franco: «Zinemagile gutxi batzuek lortu dute ikusleak benetan harritzea»

Zuzendari espainiarrak zalantzan jarri zituen atzo generoen arteko bereizketak

Gorka Erostarbe / Donostia

Gaur hasiko da, fantasiazko eta beldurrezko espainiar zinemari eskainitako zikloa. Arratsalde partean, espainiar egileen bost film luze emango dituzte; atzo eguerdian, berriz, zuzendari horiek —Jesus Franco, Narciso Ibañez Serrador eta Eugenio Martín— zinemaz eta generoez jardun zuten prentsaren aurrean eginiko agerraldian. Bihar amaituko da zikloa, beste lau pelikulen emaldiarekin.

ASTELEHENEAN Mexikoko zinema pikanteak gatz-pipertu zuen Antzoki Zaharreko giroa. Gaur eta biharko egunak, berriz, Espainiako zinemari eskainitako dizkio Fantasiazko eta Beldurrezko Asteak.

Gaur, bost pelikula egongo dira ikusgai Espainiako zinemaren adierazgarri gisa: Ladislao Vadjaren *El cebo* (1958), Jesus Francoren *Gritos en la noche / L'Horrible Dr. Orloff* (1961), Ibañez Serradorren *La residencia* (1969) eta *El televisor* (1982), eta Eugenio Martinen *Panico en el transiberiano* (1972).

Lagun arteko gogoetak

Zuzendari horietarik hiruk, prentsaurrekotik bainoago, lagun arteko gogoetatik hurbilago legokeen solasaldia

eskaini zuten atzo Victoria Eugenia; Jesus Franco, Ibañez Serrador eta Eugenio Martín generoen inguruan aritu ziren batez ere. Beldurrezko eta fantasiazko generoaren izen propioetako bat da ezbairik gabe Jesus Francorena. 150 filmetik gorako filmografia izateaz gain, bigarren mailakotzat joak izan diren hainbat generori ateak zabaldu zizkion bere garaian; B serieko pelikulei esaterako. Zuzendariak atzo azaldu zuenez, «generozko filmak zeintzuk diren edo ez diren definitzea arras zaila da. Intelektual guztiek generozko zinema deiturikoa gorroto dute, baina, historia-ko filmerik onenen zerrenda egiterakoan beti sartzen dituzte generozkoak diren ugari». Halaber, zinemaren funtzio garrantzitsuena ikuslea harritzea dela azpi-

EDURNE KOCH

Narciso Ibañez Serrador eta Jesus Franco, atzo Donostian.

marratu zuen: «Mezu bat igortzea baino interesgarriagoa deritzot entzulea benetan harritzeari, entzuleak goza dezan lortzeari. Eta zuzenda-

ri gutxiak lortu dute ikuslea benetan harritzea, ikuslea dibertitzea».

Telebista programetan eginiko lanarengatik ezaguna-

Bost zuzendari eta liburu mardula

■ FANTASIAZKO eta Beldurrezko Astearen ardura-dunek, autore espainiarrei eskainitako zikloaren baitan, 1900 eta 1983 bitarteko zuzendari aipagarrien inguruko liburu mardula aurkeztu zuten atzo.

Zinemagile hautatu eta aztertuak Jesus franco, Narciso Ibañez Serrador, Paul Naschy, Amando De Ossorio eta Juan Piquer Simon dira. Libururako espreski atonduriko elkarriketez gain, adituen artikuluek, filmografia eta bibliografia zabalek eta argazki ugari osatzen dute agerkari berria. Koordinatzaile lanetan Carlos Aguilar aritu da.

goa den arren, Narciso Ibañez Serrador aritua da zinemaren ere. «Tentela naizelako ez ditut egin pelikula gehiago. Telebistaren amaraunean kateaturik geratu nintzen aurrera egin beharrean», azaldu zuen *Un, dos, tres* lehiaketa famatuaren sortzaileak. Ibañez Serradorren hitzetan, terrorezko film bat egitea «arriskutsua» da oso, «asmatu ezean, ikuslea aspertu, edo bestela barrez lehertzen delako. Puntu zehatza aurkitu beharra dago».

Eugenio Martinek bestalde, fantasiazko zinemaren alorrean oraindik gauza asko egin litezkeela esan zuen: «Gai aldetik inoiz izan ez dugun adinako aniztasun zabala dugu, eta teknika berrien erabilerari ez diogu ukorik egin behar, eskaintzen dizkigun baliabidei ahalik eta etekin handiena atera ahal izateko».

gaurko egitaraua**ANTZOKI ZAHARRA****17:00etan Espainiako Zinema 1:**

Ruleta, (Roberto Santiago, 1999)

40 ezetz, (Asier Altuna / Telmo Esnal, (1999)

El Cebo (Ladislao Vadj, 1958)

Gritos en la noche / L'horrible Dr Orloff (Jesus Franco, 1961)

La residencia (Narciso Ibañez Serrador, 1969)

El televisor (Narciso Ibañez Serrador, 1982)

Panico en el transiberiano (Eugenio Martín, 1972)

espantukeriak**Zeluloidezko inozentzia existitzen zenekoa**

Begoña del Teso

HILDAKOA eta penatan dau den arima guztiak gurutzebideetan bildu ziren egun hartan, azaroak egun bat baino ez zuelarik, gu Mexikoko zinema psikotronikoaren sukar ametsetan murgildu ginen sakon eta goxoki. Kasik desastrosak izan ziren ikusi genituen film kaskar horiek guztiak, bere burua jaten zuen industria presatu batek burutik, garaiek erdoilduko zuten zeluloide kalitate gutxiko batean eginak, mugimendu askorik ez zuten kamerek hartua, inoiz funtzionatzen ez zuten soinu gailuek grabaturik, Antigoaleko antzerki eskaseko manera zakarrak zerabiltzaten aktoreek antzezturik...

La llorona bezalako mirakulu infernuzkoak. Edota *Ladron de cadaveres*-en antze-koak. *El hacha diabolica* marabilla psikotronikoa ahaztu barik. Ez pentsa, ordea, izen-

buru horiek guztiek sustrairik ez zutela joan ziren hamarkada batzuetako Mexikon. Ez horixe. Erro sendoak zituzten Cortes iritsi orduko denen bihotzetan gordeta zeuden kondaira, pasadizo eta gerta-kizunetan. Mamu propioak, herriak eta herrian sorturiko leiendak eta plazaz plaza, borrokaldir borrokaldi, zebiltzan heroi herrikoiak erabiltzen zituen amets, borroka, txalo, ulu, txistu, barre presto zegoen ikusleria leiala zuen zinema hark. Hori idatzia, esan dezagun ere, Mexikoko zinemagileek ongi asko egokitzen zekitelako herrialdeko lur eta

gau horietara unibertsalak diren beldurrezko mitoak, bantpiroak gizon-otso bezala.

Film horien aurrean jartzen den egungo ikusleak irriño batez begiratzen ditu. Hanpurrutsu, txulo, sumatzen dugu. *Star Wars* ezagun duen horrek ez du ez ameto, ez onetsi, ez amore egingo. Ordenagailuek sorturiko zeluloide mirariak bideoan dituen filmatxo horien guztien gainetik sentitzen da.

Barrezka eta uluka eman genituen orduak Antzoki Zaharrean. Eskubide osoz, jakina. Tekilak busti zuen konplizitate berdaderoan egin ge-

nuen barre baina, agian, ez ginen ohartu gauza batez: barre egin genuen bakoitzean, inozentzia, zeluloidezko inozentzia, galduta genduela adierazten genuen. Film horiek aro jakin bateko fruituak dira. Eta aro hori ederra zen gero. Garai haietan, zinema fededun ginen. Denbora horietan zinema miraririk handiena zela uste genuen, jakin bagenekien zineman, pantailan, dena zela posible. Prodigio guztiak, amodio denak. Ez genion erreparatzen arropen miseriari, dekoratuen faltsukeriari, denen marlurari. Sorgindurik gintuen zinemak. Deabru eder eta jator baten asmakizuna zela si-nesten genuen eta bere besoe-tan erortzen ginen. Laño erori ere. Xalo. Goxo. Gero zeluloide oneko sagarrari egin genion hozka. Eta hemen gara. Barrez, builaka. Pekatari.

Shakespeareren alderik gordinena erakutsiko du Chusma konpainiak

Basauriko Antzerki Eskolatik sortutako taldeak etzi 'L.O.V.E.' lana estreinatuko du

Montse Arregi / Bilbo

William Shakespeareren hainbat testutan oinarritutako *L.O.V.E.* antzezlanaren estreinatuko du etzi Chusma konpainiak, Basauriko Social antzokian.

Basauriko Antzerki Eskolatik sortutako talde horrrk Galesko Volcano Theatreren ekoizpena moldatu du. «Antzerki fisikoa» dela esan dute taldekideek. Shakespeareren sonetoak euskaraz esango dituzte, eta gorpu-

tzaren bitartez giza pasioez mintzatuko dira. Hil amaieran EHUn eta abenduaren hasieran Bilboko La Fundicion aretoan ariko da Chusma konpainia. Aurrerago, gaztelaniazko bertsioa eskainiko du Espainian zehar.

CHUSMA TEATRO konpainian profesional modura lehen urratsa egitear dauden aktoreak bildu dira, Basauriko Antzerki Eskolan trebatutakoak. Shakespeareren sonetoetan oinarritutako *L.O.V.E.* izeneko antzezlanarekin emango dute pauso horri. Etzi izango da estreinaldia, Basauriko Social aretoan. Euskarazko zein gaztelaniazko bertsioak prestatu dituzte taldekideek. «Ez da lan samurra izan egilearen testuen xehetasunak eta tonua islatzea, ez euskaraz ez gaztelaniaz», ziurtatu zuten atzo. Ildo horretan egin duten ikerlana azpimarratu zuten. Euskarazko bertsioa egokitzeaz Julen Gabiria arduratu da.

Ikerketan oinarritutako antzerkia jorratzen segitzeko Juan Carrascoso eta Miriam Martin dira *L.O.V.E.* antzezlanaren zuzendariak, eta aktoreak, berriz, Arantza Goikoe-txea, Mikel Martin eta Gabriel Ocina.

Zuzendari biak gustura aritu dira elkarrekin lanean; lehendik ere beste hiru ekoizpen eginak zituzten elkarrekin. Basauriko Antzerki Eskolako irakasle dira Miriam Martin zein Juan Carrascoso. Carrascosok atzo azaldu zuenez, Galesko Volcano Theatre taldeak, zein antzerki garaikidean «ezinbesteko erreferentzia» den, ekoitzi zuen *L.O.V.E.* ikuskizuna 1992. urtean. Hurrengo urtean Time Out saria eta BBCrena jaso zituen.

XOUSE SIMAL

Chusma konpainiako aktoreek antzezlanaren aurrerapena eskaini zuten atzo Bilbao Arte zentroan.

Shakespeareren «alde gordinena» islatzen duen antzezlanaren Chusma Teatro konpainiak eskainiko duena. «Gaur egungo ikusleriarentzat egindako ikuskizuna da, non Shakespeareren pasio barrukoenak islatzen diren», ziurtatu zuten atzo taldeko zuzendariak.

Agertokian izango diren hiru aktoreek «maitasun, pasio eta dibertimenduzko hirukia» osatzen dute *L.O.V.E.* lanean.

Aktoreak ez dira une bakar batez ere ateratzen agertokitik, eta ordu eta laurdeneko ikuskizuna eskaintzen dute. Umore beltza tartekatuta, batez ere sentsualitatea da nagusi antzezlanean.

Antzerki fisikoa

Eszenografia aldetik sinpletasunera jo du konpainiak. Agertokian ohe bat eta hiru aulki egongo dira bakarrik.

«Antzerki fisikotzat» jo dute euren lana Chusmako kideek. Gorputzaren espresibideak berebiziko garrantzia du *L.O.V.E.* lanean. Agertokian hiru pertsonaien artean gertatzen den guztia «erreal» dela ziurtatu zuten zuzendariak. «Antzezlanaren ikustera etorriko dena ez da pentsakera berberarekin aterako», gaineratu zuten, «fantasiaren bat eramango du buruan».

Areto alternatiboen arteko elkarlanak bi ikuskizun ekarriko ditu Deustuko La Fundicion aretora

■ Konpainia eta ikusleria berriak suspertzea du helburu sareak

M.A. / Bilbo

DEUSTUKO La Fundicion aretoak *Intersalas* izeneko ekimena jarriko du abian aurten bosgarrenegoz. Antzoki alternatiboen sareak Espainiako Estatuan egiten ari den ekimen horrek «konpainia zein ikusleria berriak suspertzea» du helburu. Areto alternatiboen arteko elkarlan horri esker Madrildik eta Galiziatik etorritako antzerki konpainiak ariko dira hilean La Fundicionen.

Areto alternatiboen inguruan sortzen den ikuskizunak «betiko artisauei antzerkira itzultzea» dakarrela uste dute Deustuko aretoko arduradunek. Ildo horretan sortzen diren lanen aniztasunaren erakusle dira La Fundicionen ekarriko dituen antzezlanak. «Bata Madrildik datorkigu, eta bestea Santiagotik; bata Shakespeareren testu klasiko bat du abiapuntu, eta besteak egile galiziar garaikide batena, Manuel Cortesena, alegia», azpimarratu dute La Fundicionekoek.

Ostiralean, larunbatean eta igandean Madrildo Teatro di Carettok *Shakespeare a pedazos* (Shakespeare zatika) lana eskainiko du. Hilaren 19, 20 eta 21ean Santiagoko Chevere konpainiak *A rutina e o deber de todas as criaturas* (Izaki guztien errutina eta eginbeharra) poemarioan oinarritutako antzezlanaren erakutsiko du.

ADI

Egunkaria
HARPIDEDUNA!

dei ezazu 943 300 222 telefonora eta
jaso ezazu zure
sarrera doan

*Sarrera kopurua mugatua da.

Azaroak 6 Larunbata 22:30etan • Beasaingo Antzizar Kiroldegian

HIRU TRUKU

Igelaren Banda
Tapia ta Leturia
Ruper Ordorika
and Mugalaris

KONTZERTUA

Rossiniren ‘Il Barbiere di Siviglia’, Tricicleren arabera

Opera bufoa eskainiko da Bilboko Ayalan gaurtik igandera

Montse Arregi / Bilbo

Rossiniren musika errespetatuz eta testua laburtuz, *Il Barbiere di Siviglia* opera moldatu eta egokitu du El tricicle taldeak. Emaizta *El Barbero de Sevilla* opera bufoa da. David Baron musika zuzenda-

riaren esanetara ariko dira Santos Ariño, Marta de Castro, Miguel Sola, Rafael Lledo eta Jacinto de Antonio kantariak. Muntaiia «ikusle guztientzako ikuskizuna» dela ziurtatu du David Baronek, opera ezagutzen ez duen jendea erakartzeko modukoa.

XOUSE SIMAL

El Barbero de Sevilla opera bufoko kantariak eta zuzendaria, atzo, Bilbon egindako aurkezpenean.

GAURTIK igandera bitartean, egunero, Rossiniren *Il Barbiere di Siviglia*-ren bertsio berezia eskainiko da Bilboko Ayala antzokian. El Tricicle taldeak egindako moldaketaren emaitza da *El Barbero de Sevilla* opera bufoa. Musika-ren aldetik Rossiniren partitura errespetatu da, errepikapenak eta abesbatzen atalak kendu badira ere. Testua bera laburtu egin dute moldatzaileek, eta azkenean ordu eta erdiko ikuskizuna egokitu dute —jatorrizko operak hiru ordu eta erdi irauten du—. Era berean, Italiaririk gaztelaniara itzuli dituzte kanta eta testuak.

Narratzailearen figura sartu du El Triciclek opera barregarrian. Azken finean halako ikuskizunaren helburua «publiko guztietara iristea» litzateke, Antonio Collado ekoizleak atzo Bilbon ziurtatu zuenez. Gainera, moldatzaileek umorezko ukituak erantsi dizkiote ikuskizunari.

Kalitate bikaina

Santos Ariño kantariak *Il Barbiere di Siviglia* ohiko opera kantatua du, eta bertsio bufoa ere atsegin duela ziurtatu zuen. «Ikuskizunean parte hartuko dudana biga-

rren aldia izango da, eta egia esan, lehen aldiz ikusi nuen asko gustatu zitzaidan. Operak berak bikaina izaten jarraitzen du moldaketaren ostean ere, zalantzarik gabe», ziurtatu zuen.

Davis Baron maisuak azaldu zuenez, «operazale puristen erreakzioak ez dit beldurrik eman, lehen purista ni neu naizelako. Kalitate bikaineko ikuskizuna da, bai alde musikaletik begiratu eta baita antzezlanaren arloa kontutan hartuta ere».

Duela urte bi estreinatu zen *El Barbero de Sevilla* opera bufoa, eta Gasteiz eta Iruñetik ere igaro da jada.

Benedetti olerkigintzara itzuli da azken lanarekin

■ ‘*Rincon de Haikus*’ liburua kaleratu du

Erredakzioa / Donostia

MARIO BENEDETTI idazle uruguaiarra poesiaren langintzara itzuli da *Rincon de Haikus* liburu berriarekin. Umetatik, olerkari izango zela garbi izan arren, urteetan zehar bestelako generoak jorratu izan ditu; eleberririk, ipuinak eta antzerkia kasu. Haatik, sekula ez zuen olerkigintza erabat baztertu, eta orain Japoniako lirika tradizionalan oinarrituriko poesia liburuakaleratu berri du.

Liburua aurkezteko egin agerraldian, «oso kontentua» dagoela adierazi zuen Benedettik. «Lan berri hau aurkezteak poz handia ematen dit. Gainera, bada beste arrazoirik hain zorioneko sentitzea. 160 urtetan, lehenbizikoz ezkerreko talde batek irabazi baititu Uruguai hauteskundeak».

Liburu berriaz hitz egitean, «*Haikua*, XV. mendean Japonian indarrean zegoen

literaturari dagokion baliabide lirikoa da», azaldu zuen. «Gisa horretako olerkiek hiru bertsoerrot dituzte, eta bakoitzak silaba kopuru jakin bat behar du izan».

Cortazarri eskerrak

Benedettik orotara 235 poema idatzi ditu liburu berrian, eta besteak beste, bizitza, amodioa, giza injustizia, natura eta abar ditumintzagai eta aztergai. Liburuak idazten urtebete igaro du Benedettik.

Hayku-ak aspalditxotik irakurtzen dituela azaldu zuen idazleak, «Julio Cortazarrek Matsuo Bashoo poetaren *Hayku* bat erakutsi zidan, eta maitemindurik geratu nintzen. Beraz, Cortazarri eskerrak plazaratu dut azken lan hau, neurri handi batean». Etor-kizunean, beste forma batzuk landuko dituela adierazi zuen Benedettik.

J.M. ESPINOSA / EFE

Mario Benedetti, atzo, liburuaren aurkezpenean.

IRAGARKI MERKEAK 943 3 0 0 2 2 2

31 x 33 mm MODULO (Iparraldea) Eguna: 88 l. Astea (6 egun): 82 l. 2 aste (12 egun): 69 l. Hilabetea (24 egun): 55 l.	31 x 33 mm	31 x 33 MODULO (Araba-Nafarroa) Eguna: 2.100 Astea (6 egun): 1.800 2 aste (12 egun): 1.500 Hilabetea: (24 egun): 1.100	31 x 33 mm	31 x 33 MODULO (Edizio orokorra) Eguna: 2.900 Astea (6 egun): 2.200 2 aste (12 egun): 2.000 Hilabetea: (24 egun): 1.400	66 x 33 mm 2 MODULO (Edizio orokorra) Egun: 5.800 Astea (6 egun): 4.400 2 aste (12 egun): 4.000 Hilabetea (24 egun): 2.800

ESPINOSA / EFE

Ibarrolaren 'Artea eta Natura' bilduma Madrilen.

Agustin Ibarrola artista bizkaitarrak atzo inauguratu zuen *Artea eta Natura* erakusketa Madrilgo Arte Ederren Zirkuluan. Azken hamar urteotan egin duen lanaren sintesia da bilduma, eta zurezko, kartoizko eta paperezko objektuz osatu du. «Piezek naturaren estetika hartzen dute erreferentziazat», Ibarrolaren hitzetan.

M U S I K A

Bilboko Koralak kontzertua eskainiko du bihar Tolosan (Okzitania) bertoko Capitole Orkestrarekin batera

BILBOKO KORALA Okzitaniako Tolosako Halle aux Grains aretoan ariko da bihar, bertoko Capitole Orkestrarekin batera. Abesbatzak aipatu orkestra sinfonikoaren abonamenduzko denboraldian hartuko du parte. Orkestra eta abesbatza zuzentzen Michel Plasson maisua ariko da. Hector Berliozen *Faustoren Kondenazioa* interpretatuko dute.

Getxoko Abesbatzen Astearen barruan The Moran Choir haurren taldea ariko da gaurko saioan

TOLOSAKO lehiaketan haurren mailan hirugarren saria eskuratu duen Israelgo The Moran Choir taldea ariko da gaur Getxon. Abesbatza hori 40 neskak osatzen dute, eta hainbat garai zein estilotako musika interpretatzen dute. Saioa Algortako San Martin de Tours elizan izango da.

Michel Regnier 'Greg' margolaria zendu da

'Achille Talon' komiki pertsonaia ezaguna sortu zuen

Erredakzioa / Donostia

HERGE eta Franquinekin batera, Frantziako eta Belgikako marrazkigintzaren urrezko aroa osatu zuen Michel Regnier *Greg* marrazkilariak. 1963an sortu zuen bere pertsonaia ezagunena, Achille Talon, baina horrez gainera, Tintin eta Spirou pertsonaiei lotuta egon zen. Izan ere, Spirouren zenbait istoriotan lan egin zuen Franquinekin: *Le prisonnier du Buddha*, *Z comme Zorglub* eta *L'ombre du Z*, besteak beste. Halaber, Tintinen bi istorio idatzi zituen 50eko hamarkadan, eta marrazki bizidunetako egokitzapenetan parte hartu zuen (*Tintin et le temple de soleil*, *Tintin et le lac aux requins*).

Achille Talon kazetari berritsuaren 42 album kaleratu zituen Gregek. Salduena *Achille Talon et la vie secrète du journal Polite* izan zen.

Regnier ostiralean zendu zen, 68 urte zituela, Neuilly-n. AFP agentziaren arabera, «heriotza basatia» izan zuen.

musika EUSKADIKO ORKESTRA SINFONIKOA

Emanaldi ona

Orkestra: Euskadiko Orkestra Sinfonikoa. **Bakarlaria:** Leonidas Kavakos biolin jolea. **Zuzendaria:** Mario Venzago. **Obrak:** Don Juan (Richard Strauss), Biolin eta Orkestrarako Kontzertua (Jean Sibelius) eta 2. Sinfonia (Robert Schumann). **Tokia:** Bilboko Euskalduna Jauregia. **Eguna:** Urriak 30.

JAUREGIA ia betea zelarik, EOSeK eder ekin zion bilbotar txandari erromantizismoaren kolore desberdinetako egitarauarekin.

Lenan poetaren *Don Juan* lan literarioa kontuan harturik, Richard Straussek poema programatiko tonala eraiki zuen. Seduzitzailearen baitan konkistek eragiten duten asperdura sunsitzatzailea adieraziz, heriotzaren etorrera irrikaz desiratu arte.

Mario Venzagok eta EOSeK ondo dakite sedukzioaren ikasgaia. Biolinaren hasierako zalantzak gainditu eta gero, indartsu jo zuten *Don Juan*-en pieza, *cantabile* jolastu ziren hiru gorte egitetan barrena eta dagozkion desengainuetatik eta ihauteriaren klimax eta erorketatik distiratsu igaro ziren. Azkenean heriotza isilunearen atzetik Don Juanen pieza baikorra kontrajartzeko modu egokian bukatu zuten.

Leonidas Karakos biolin bakarlariak liluratu zuen entzuleria heterogeneoa. Orkestraren akonpainamenduarekin, Jean Sibeliusen arima triste eta bere aberri Suomi ilun eta hotzaren islak ateratzea lortu zuen. Re minorrean egindako kontzertua ez da edozein biolin jolerentzat. Baina Kavakosek, zailtasunen gainetik, joaldi garbia, ziuerra eta adierazkortasun neurtua ematea lortu zuen bere Stradivarius garden eta kristalezko zorotzekin. Allegro moderatoko 3. piezako rapso-diaren hasieratik arkukaden erakustaldia eskaini zigun kontzertuan barrena: *legato*-ak, *detache marte*le, *tremolo*ak, arpegioak... Adagio lirikoa dago arrabitalariak gainditu beharreko aparteko froga, bi ahotsetara dagoen kontrapuntu konplexuagatik eta bi eritmo desberdin eramategatik. Lehen esandakoari esalditze aproposa erantsi beharko genioke.

Aurreko mugimenduetan orkestra eta bakarlariaren artean kidetasun ona izan arren, desadostasun erritmiko batzuk izan ziren hirugarren mugimenduan hasierako konpasetan, eta lanaren emaitza ona indargabetu samarrik gertatu zen.

Denboraz kanpo emaniko txaloak berdintzeko edo, entzuleek etengabeko txalotze-ari ekin zioten, eta Paganini-ren eskupekoa lortu ere bai, artistaren birtuosismoa azpimarkatzeko balioa.

Schumannen 2. Sinfonia-rekin lortu zuten zuzendaria eta orkestrak beren goi maila. Gaixo denboretan egina, Robertek argiaren eta ilunpeen arteko borroka adierazi nahi du itxaropen puntu batekin bukatzeko, bere burua altxatzeko modua balitz bezala. Musika-riek metalezkoen desoreka arin arteztu zuten. Allegroan laban-laban doan modu sinfoniko beethovendarrean, arrabitek maisutasunez biribildu zituzten *scherzo*-aren bi aurpegiak. Adagio geldoan adierazkor kantu zuten oboeak, fagotak, klarineteak, txirulak, ondo uztartuz esaldatze lanak, eta pareko jo ere bibolinek eta tronpek eder *crescendo*-etan. Finalean, Schumannen garaien erromantikoa distiratsu jo zuen orkestrak, publikoaren atseginerako.

Jesús Mari Begoña

MUSIKA

BAIONA

- **Luna Blues: Nico, Greg eta Luc.** Luna Negra kabaretean, 20:30etan.
- **Los hermanos Sanchez.** Koli-seoan, 21:00etan.

BILBO

- **Lagun artean kantari Josu Zabala eta Anje Duhalderekin.** Kafe Antzokian, 20:00etan.

DONOSTIA

- **Vocale Karlsruhe abesbatza.** Mariaren Bihotza elizan, 20:15etan.

GETXO

- **The Moran Chori.** Israelgo abesbatzaren kontzertua. Al-gortako Villamonte auzoko San Martin de Tours elizan, 20:00etan.

ANTZERKIA

BILBO

- **El barbero de Sevilla.** El Tricicle antzerki taldearen eskutik, Ayala Antzokian, 20:00etan.

IRUN

- **Antzerki amateurra.** Makila el-karteak antolatuta. Amaia KZn, 18:00etan.

ZINEMA-BIDEOA

BILBO

- **Tango.** Boulevard kafean, 19:30etan.

DONOSTIA

- **Euri gizona (Rain man).** Gro-seko Okendo kultur etxean, 19:30etan. Groseko auzo elkar-teak antolatuta.
- **Antxetakoei ongi-etorriaren bideoa (toma faltsuak ere bai).** Egiako gazte lokalean.

HITZALDIA

ARRIGORRIAGA

- **Euskal komunikabideak eta euskararen normaltasuna.** Mahai-ingurua kultur etxean, 19:30etan. Hizlariak: Fermin Etxegoien, Fernando Muniozgu-ren, Martxelo Otamendi, Luzien Etxezarreta eta Igone Etxebar-ria.

BILBO

- **Bidaia-rien tertulia.** Lutxanako Taberna de los Mundosen, 19:30etan.
- **Euskal dantzen sinbologia.** Juan Antonio Urbeltzen eskutik Ingenieritza eskolan, 13:00etan.

DONOSTIA

- **Mahai-ingurua: Kebur Sabar eta etorkin magrebtarrak.** Kol-do Mitxelena, 19:00etan.

BESTELAKOAK

Irati kultur zirkuituaren hasiera • Gaur, bideoa Burlatan, eta hitzaldia Leioan

Irati: euskal kultur lapikoa pil-pilean

JOAN DEN urriaren 30ean 53 elkarte bildu ziren Iru-ñean, eta urtebeteko lana-ren ondoren Irati elkargu-nea jarri da abian. Azaro eta abenduko plangintzak zehaztuak dituzte, eta aste honetan zenbait ekitaldi izango dira: gaur, Leioako Kukurdi elkartean, Iker Casanovak *Zergatik inde-pendentzia eta sozialkis-moa?* hitzaldia emango du 19:30etan. Ordu berean bideo emanaldia izango da Burlatako Zumadi elkar-te-an. Altsasun, berriz, sukal-daritza eta txalaparta ikas-taroak izango dira Herria Eginez elkartean. Eta Lesa-kan Lizarra-Garaziri buruzko mahai-ingurua izango da ostiralean.

Irati kultur elkarguneko koordinatzaileak Maider Etxeberri (Iparraldean) eta Juani Lizaso (Hegoaldean) dira. Lizaso ilusio handiz ari da proiektuan lanean. «Kultur munduan aritzen garen zenbait kideren kez-katik abiatuz, elkargune bat sortu nahi genuen behar batzuei erantzuteko. Hiru helburu orokor jarri ditugu: naziotasuna, Irati-ko sortze prozesuan Euskal Herri osoko jendea dago; euskaltasuna, euskarari eman nahi diogu lehenta-suna, nahiz eta lekuan lekuko hizkuntza erabili behar izango den mezua zabaltzeko; eta herritasu-na, euskal kulturaren iru-dia folklorismora konden-a-

ANDER GILLENEA

Zortzi astetan sukaldaritza ikastaroa izango da Altsasuko Herria Eginez elkartean, Irati kultur zirkuituaren barnean.

tuta dagoela dirudi, eta guk euskal kultura kultur aurrerakoi gisa jorratu nahi dugu, gauza berriak sortzeko indar eta asmoa-rekin. Artista berriei ere bultzada eman nahi diegu». Helburuak betetzeko martxan jarri dituzten ildo-ak, berriz, beste hauek dira: herri bakoitzak egi-ni-ko plangintzak bildu eta guztien artean plangintza nazionala egitea. Horiek optimizatzen saiatuko dira koordinaziotik. Bestetik, elkarteak azpiegitura eta tresneriaren zerrendak egi-ten ari dira, baita herri bakoitzeko artisten zerren-da. Hala, Lizaso koordina-tzaileak dio artistei zirkui-tuan parte hartzeko aukera emango zaiela. Ekimenen publizitateaz gain, hiru

hilabetean behin aldizkari bat aterako da. «Lehenengo alea soilik Iratiri buruzkoa da, baina hemendik aurre-ra kultur gaiak eztabaida-tzeko eta lantzeko helbu-ruarekin kaleratuko da», esan du Juanik. Bere uste-tan, erakundeek indartzen duten kultur mota oso eli-tista da, eta oso leku gutxi uzten zaie gazteei. «Lan neketsua egin behar dute nolabaiteko fruituak ikus-teko. Kultur merkatuan sartuak ez daudenek oso zaila dute beren lana era-kustea». Iparra eta Hegoa gerturatzen eta elkarte ahulei laguntzen ere saia-tuko da Irati elkagunea. Ez da gutxi.

Urtzi Urkizu
DONOSTIA

kiak. Usurbe Antzokiko erakus-keta aretoan.

BERGARA

- **Abesbatzaren historia.** Kultur etxeko erakusketa aretoan, aza-roaren 26a arte.

BERMEO

- **Azterkosta.** Arrantzaleen mu-seoan, azaroaren 5a arte.

BILBO

- **Juan Angel Arrietaren argaz-kiak.** Espacio de los Mundosen, azaroaren 29a arte.
- **A factory.** Andy Warholen era-kusketa, Guggenheimen, urta-rrilaren 16a arte.
- **Hiru tolesturak.** Julio Gonza-lezen lana, emakume baten iru-dia. Arte Ederretako Museoan, azaroaren 14a arte.
- **1919-1939 Argazki Publikoa.**

Arte Ederretako museoan, aza-roaren 14a arte.

- **Derechos humanos: de las pa-labras a los hechos. 50 años después.** Argazki erakusketa Gaurgiron, azaroaren 12a arte.
- **Tina Haase, Marcel Berlanger eta Loek Grrotjanesn lanak.** Vanguardia arte galerian, aben-duaren 14a arte.

DERIO

- **Juanjo Garfiaren pinturak.** Andrea hotelean, abenduaren 12a arte.

DONOSTIA

- **Alfonso Berridiren eskultu-rak.** DV Galerian, azaroaren 14a arte.
- **Catalina de Erauso arte elkar-tearen 25. urteurreneko era-kusketa.** Kutxako erakusketa aretoan, azaroaren 7a arte.

- **Izarren bidea.** Mar-Pol taldea-ren argazkiak. Garibai erakus-keta aretoan, azaroaren 7a arte.

ELIZONDO

- **Jaione Arriren pintura erakus-keta.** Kultur etxean, azaroaren 8a arte.

ERMUA

- **Fernando Castañonen margo erakusketa.** Udaletxeko era-kustokian, azaroaren 25a arte.

GASTEIZ

- **Berbatxuak edo Kleine woor-den.** Iratxe Jaioren marrazkiak. Caruso kafetegian, abenduaren 27a arte.

GALLARTA

- **Mirian Okarizen pinturak.** Kultur etxean, azaroaren 27a arte.

GERNIKA

- **Hileta eskultura publikoa eta euskal eskultoreak.** Euskal Herria museoan, abenduaren 12a arte.

GETXO

- **Fran Lezamaren oleoak.** Algor-tako erakustaretoan, azaroaren 13a arte.
- **Sagrario Nebredaren lanak.** Erromoko erakusketa aretoan, azaroaren 11a arte.

IGORRE

- **Hace una década.** Erakusketa kolektiboa, Vade Retro aretoan, azaroaren 5a arte.

PASAJA

- **Fruitupia.** Patxi Itulainen ar-gazki erakusketa. Antxoko Ka-mio tabernan, azaroaren 28a arte.

URRETUXU

- **Komiki erakusketa.** Itarte etxean, azaroaren 7a arte.

BESTELAKOAK

ARRIGORRIAGA

- **Nire lagunekin baratzean.** Txontxongiloak Arrigorriagako eskoletan, goizeko 10:00etan.

BEASAIN

- **Arrate Leunda.** Ipuin kontala-ria, Ezkiagako auzo etxean, 18:30etan.

GASTEIZ

- **M.C.M.** Maria Cruz Morales ipuin kontalaria, Foru aldu-di-ko kultur etxean, arratsaldeko 18:00etan.

TOLOSA

- **Tolosako Babarruna labelaren aurkezpena.** Kultur etxean, goizeko 11:00etan.

URNIETA

- **Ardi Beltza proiektuaren aur-kezpena.** Lekaio kultur etxean, 20:00etan.

ARABA

GASTEIZ

GURIDI. Le Blair witch projet: 18:00 - 20:00 - 22:30. **Novia a la fuga:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Limbo:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **En lo profundo del oceano:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **La hija del general:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **El guerrero número 13:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **Un papá genial:** 17:00. **El sueño de una noche de verano:**19:45 - 22:30. MIKELDI. The Haunting: 17:30 - 20:00 - 22:30. MIKELDI ZINEMAK. Agnes Browne:17:30 - 20:00 - 22:30. **Novia a la fuga:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **La cara del terror :** 17:30 - 20:00 - 22:30. **The Blair witch project** 17:30 - 20:00 - 22:30. **La hija del general:** 17:30 - 20:00 - 22:30. SAMANIEGO. El caso Winslow: 17:30. **Hoy empieza todo:** 20:00 - 22:30. **¿Entiendes?:**17:30 - 20:00 - 22:30. **Una terapia peligrosa:** 17:30 - 22:30. **Mumford:** 20:00. **La lengua de las mariposas:** 17:30 - 20:00 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

CAPITOL. The blair witch project: 17:15 - 20:00 - 22:30. **La hija del general:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **En lo profundo del oceano:** 17:15 - 20:00 - 22:30. **Hoy empieza todo:** 17:00 - 20:00 - 22:30. COLISEO ALBIA. El sueño de una noche de verano: 17:15 - 19:45 - 22:00. IDEALES. La cara del terror: 17:30 - 20:00 - 22:30. **El guerrero número 13:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Rudolph:** 17:00. **La guarida:** 20:00 - 22:30. **Un papá genial:**17:30. **locos en Alabama:** 20:00 - 22:30. **La lengua de las mariposas:**17:30 - 20:00 - 22:30. **Novia a la fuga:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **Nadie está a salvo de Sam:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **Limbo:** 17:00 - 19:45 - 22:30. MIKELDI. **La hija del general:** 17:15 - 20:00 - 22:30. **Una terapia peligrosa:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Agnes Browne:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Novia a la fuga:** 17:15 - 20:00 - 22:30. MULTI. Don.(JBA) 17:30 - 19:45 - 22:30. **Los secretos de la inocencia:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Eyes wide shut:** 17:15 - 20:00. **El caso**

‘La hija del general’

Simon West da film honen zuzendaria. John Travolta eta Madelaine Stovek jokutzen dituzte paper nagusiak. Mc Callun fortean prestakuntza psikologikoaren ardura emakume ilehori erakargarri batek du. Emakume hori Campbell jeneral handinahiairen alaba da. Bortxatu eta hil egingo dute alaba, eta horrek giroa zeharo nahastuko du. Hegoaldeko lau hiriburuetan dago ikusgai.

Winslow: 17:30 - 20:00 - 22:30. **Cuando vuelvas a mi lado:** 17:30 - 19:45 - 22:30. **Hoy empieza todo:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Mumford:** 17:30 - 19:45 - 22:30. **Entiendes?:** 17:30 - 20:00 - 22:30.

BARAKALDO

B A R A K A L D O ANTZOKIA. Celos: 20:00 - 22:30. MAX CENTER. The Haunting: 16:45 - 19:45 - 22:30. **Rudolph:**17:00. **Una terapia peligrosa:** 20:00 - 22:30. **El guerrero número 13:**17:00 - 20:00 - 22:30. **Un papá genial:**17:15. **Abierto hasta el amanecer** 2:20:00 - 22:30. **En lo profundo del oceano:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **la cara del terror:**17:00 - 20:00 - 22:30. **American pie:**17:00. **¿Entiendes?** 20:00 - 22:30. **La hija del general:**16:45 - 19:45 - 22:30. **Le blair witch project:**17:00 - 20:00

- 22:30. **Novia a la fuga:**16:45 - 19:45 - 22:30. **Agnes Brown:** 17:00 - 20:00 - 22:30. **El sueño de una noche de verano:**16:45 - 19:45 - 22:30.

BASAURI

BILBONDO. **Novia a la fuga:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **La hija del general:**17:00 - 19:45 - 22:30. **Un papá genial:** 17:15 - 20:00. **Abierto hasta el amanecer** 2: 22:30. **El sueño de una noche de verano:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **La cara del terror:** 17:15 - 20:00 - 22:30. **The Haunting:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **El guerrero número 13:** 17:15 - 20:00 - 22:30. **The blair witch project:** 17:15 - 20:00 - 22:30. SOCIAL ANTZOKIA. **Eyes wide shut:** 17:30- 21:00. GETXO GETXO ANTZOKIA. **El viento se llevó lo que:** 20:00.

LAUREN. **El sueño de una noche de Verano:** 16:30 - 19:30 - 22:30. **Una terapia peligrosa:**16:00 - 18:00- 2020 - 22:45. **Abierto hasta el amanecer** 2: 16:40 - 18:40 - 20:40 - 22:40. **Un papá genial:**16:30 - 18:30 -20:30 - 22:30. **Secretos de la inocencia:** 16:45 - 18:45 - 20:45 - 22:45. **The Haunting:** 16:00 - 18:15 -20:30 - 22:45. **La hija del general:** 16:45 - 19:15 - 22:30. **Agnes Browne:** 16:45 - 18:45 - 20:45 - 22:45. **La cara del terror:** 16:30 - 19:30 - 22:30. **The blair witch project:** 16:40 - 18:40 -20:40 - 22:40. **Novia a la fuga:** 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. **El Guerrero número 13:** 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30.

AREETAKO GRAN CINE-MA. **En lo profundo del oceano:** 17:30 - 20:00 - 22:30.

LEIOA

CINESA ARTEA. **El sueño de una noche de verano:**16:30 - 19:00 - 22:00. **The blair witch project:**16:00 - 18:00 -20:00 - 22:15. **El guerrero número 13:** 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. **Agnes Browne:** 16:30 - 18:30 -20:30 - 22:30. **Un papá genial:** 16:00 - 18:15 - 20:15 - 22:15. **Una Terapia peligrosa:**16:00 - 18:15 -20:30 - 22:45. **La hija del general:** 16:15 - 19:00 - 22:00. **The haunting:** 16:30 - 19:00 - 22:00.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA. **La cara del terror:**17:30 - 20:00 - 22:15.

SANTURTZI

SERANTES. **El guerrero número 13:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **En lo más profundo del oceano:** 17:15 - 19:45 - 22:15. **La hija del general:** 17:15 - 19:45 - 22:15.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA. **La hija del general:** 17:00 - 19:30 - 22:15. **La lengua de las mariposas:** 17:00 - 20:00 - 22:15. **Le blair witch project:** 17:30 - 20:00 - 22:15. **Novia a la fuga:** 17:00 - 20:00 - 22:30. **Un papá genial:** 17:00 - 19:30 - 22:15. **El guerrero número 13:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Abierto hasta el amanecer** 2: 17:15 - 19:30. ANTZOKI ZAHARRA. **Fantasiazko eta beldurrezko zinemaren astea:** **Ruleta .** 40 ezetz - **El Cebo - Gritos en la noche - La residencia - El televisoor - Pánico en el Transiberiano:** 17:00. TRUEBA. **Limbo:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **Eyes wide shut:** 17:30 - 21:30. PRINCIPE. **En lo profundo del oceano:** 17:15 - 19:45 -22:30. **Locos en Alabama:** 17:15 - 19:30 - 22:15. **El sueño de una noche de verano:** 17:00 - 19:30- 22:00. **The blair witch project:** 17:00 - 19:45 - 22:30. **Cuando vuelvas a mi lado:**17:30 - 20:00 - 22:15. **Agnes Browne:** 17:30 -20:00 - 22:30. GARBERA. **The blair wich project:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **la cara del terror:** 17:15 - 19:45 - 22:15. **Novia a la fuga:** 17:00 - 19:30 - 22:15. **El sueño de una noche de Verano:** 17:15 - 22:30. **American Pie:** 19:45. **Un papá genial:** 17:30. **Una Terapia peligrosa:**20:00 - 22:30. **The Haunting:** 17:00 - 19:30 - 22:15. **El guerrero número 13:** 17:00 - 19:30 - 22:15. WARNER LUSOMUNDO. **Novia a la fuga:**16:00 - 18:20 - 20:40 - 23:00. **El sueño de una noche de verano:**16:45 - 19:30 - 22:15. **Star Wars: La amenaza fantasma:**16:15. **La lengua de las mariposas:**18:50 -20:50 - 22:50. **The Haunting:** 16:45 - 19:15 -22:00. **Un papá genial:** 16:15 - 18:15 - 20:20. **Mumford:** 22:30. **El guerrero número 13:** 16:00 - 18:10 - 20:30 - 23:00. **La hija del general:** 17:00 - 19:30 - 22:15. **Summer of Sam:** 16:15 - 19:00 - 21:50. **Inspector Gadget:**16:30. **Una terapia peligrosa:**18:15 - 20:30 - 22:45. **En lo profundo del oceano:**16:00 - 18:20 - 20:40 - 23:00. EIBAR UNZAGA. **Terapia peligrosa:**19:30 - 22:15.

hiriburuetak

ABIERTO HASTA EL AMANECER 2. EEBB, 1999. Zuz.: Scott Spiegel. 89m. Lutherrek kartzelatik ihes egin du, CWrekin elkartzeko asmoz. Helburua banku batean lapurretan egitea da. Biak El Coyote motelean elkartzekoak ziren, baina Lutherri saguzar batek kosk egingo dio. Berririo zombien epidemia sortuko da, eta horri aurre egiteko gai den bakararra Lawson sheriff-a da. **Donostia (Astoria).**

AMERICAN PIE. EEBB, 1999. Zuz.: Paul Weitz. 93 m. Jim (Jasson Biggs) buru duen ikasle talde batek ikastetxeko neskekin larrua jotzea du helburu bakarra. Filmaren izenburuak Estatu Batuetako tradizioetako baten inguruko jokoa egiten du: **American pie** tarta bat da. **Donostia (Garbera), Iruñea (Olite).**

EL CASO WINSLOW. EEBB, 1999. Zuz.: David Mamet. 114 m. Winslowtarrren izen ona zalantzan jarriko da etxeko gazteenari lapurreta bat egotzen diotenean. Mutikoak errugabea dela esaten du behin eta berriz, eta aitak hiriko abokaturik onena kontratatuko du; gauzak

argitze bidean, prozesu judiziala hasiko da, eta Parlamenturaino ere iritsiko da auzia. **Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Multi).**

EL GUERRERO NUMERO 13. EEBB, 1999. Zuz.: John McTiernan. 103m. Antonio Banderas, Diane Venora. Ahmed Ibn Fahdlanek, erbestera bidean, Buliwyfen bikingoekin egin du topo. Bikingo horien taldean sartu eta etsai gizajale baten menpean dagoen herri bati laguntzera joango dira. **Gasteiz (Curidi), Bilbo (Ideales), Donostia (Astoria), Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona, Principe de Viana).**

EL SUEÑO DE UNA NOCHE DE VERANO. EEBB, 1999. Zuz.: Michael Hoffman. 116 m. Akt: Michelle Pfeiffer, Kevin Kline. Hemia eta Lisandro maiteminduta daude, eta basora doaz, Hemiaren mutil-lagunarengandik ihesi. Basoan, etxe sorgindu batera iritsiko dira, eta iratxo gaizto batek maitasun edabe bat emango dio maiteminduetako bati; ondorio latzak izango dira. **Gasteiz (Curidi), Donostia (Principe, Garbera, War-**

ner Lusomundo), Iruñea (Golem Yamagutxi).

¿ENTIENDES?. Espainia, Frantzia. 1999. Zuz.: Stephane Giusti. 97m. Camile, Eva, Ariane eta Nico editorial bat sortu duten laugazte homosexual dira. Laurek askatasunez bizi dute euren aukera sexuala, baina ez dira gurasoei esatera ausartzen. Hori dela eta, bilera bat antolatuko dute gurasoeekin. Dene-tariko erreakzioak izango dira. **Bilbo (Multi), Gasteiz (Samaniego).**

EL SUEÑO DE UNA NOCHE DE VERANO. EEBB, 1999. Zuz.: Michael Hoffman. 116 m. Akt: Michelle Pfeiffer, Kevin Kline. Hemia eta Lisandro maiteminduta daude, eta basora doaz, Hemiaren mutil-lagunarengandik ihesi. Basoan, etxe sorgindu batera iritsiko dira, eta iratxo gaizto batek maitasun edabe bat emango dio maiteminduetako bati. **Gasteiz (Curidi), Donostia (Principe, Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Yamagutxi).**

CUANDO VUELVAS A MI LADO. Espainia, 1999. Zuz.: Gracia Querejeta.

Hiru ahizpa berririo elkartuko dira, euren amaren azken borondatea betetzeko. Amak bere errautsak iraganeko hiru pertsonari ematea nahi zuen. Hiru alabek barne bidaia iri ekingo diote bidaia fisikoarekin batera, eta familiako sekreturik mingarrienak berririo bizi beharko dituzte. **Bilbo (Multi), Donostia (Principe), Iruñea (Olite).**

HOY EMPIEZA TODO. Frantzia, 1998. Zuz.: Bertrand Tavernier. Akt: Philippe Torreton, Maria Pitarresi. Daniel 40 urteko irakasle eta zuzendaria da Hernaing herriko haurren ikastetxe batean. Irakasleak ikasleei lagundu nahi die, baina hierarkiak menpean hartuta dauka. Hala ere hierarkia horri aurre egingo dio. **Gasteiz (Curidi), Bilbo (Capitol, Multi).**

INSPECTOR GADGET. EEBB, 1999. Zuz.: David Kellogg. 77m. John Brown zinpeko guardia inozo bat da, eta munduko polizia-rik onena izatearekin amets egiten du. Bere bidean Sanford Scolex gaizkile maltzurra gurutzatzen denean, hiltzat emango dute. Baina ospitalean Brenda Bradfordek (Joely Fisher) erabiltzen erra-

zak diren 14.000 gailu ezarriko dizue gorpuztean. Brown, esnatzen denerako, Gadget inspektorea izango da. **Baiona (Vauban), Donostia (Warner Lusomundo).**

LA LENGUA DE LAS MARIPOSAS. Espainia, 1999. Zuz.: Jose Luis Cuerda. Monchori, etxetik eskolarako pausoa Gregorio maisuak lagunduko dio, eta bizitzan beharrezkoak diren balioak irakatsiko dizkio: sentiberatasuna, maitasuna... Hori guztia, ordea, 36ko militarren altaamenduak moztuko du. **Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Ideales), Donostia (Astoria, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Yamagutxi).**

LOCOS EN ALABAMA. EEBB, 1999. Zuz.: Antonio Banderas. Antonio Banderasek zuzendu duen lehen filma da hau. Askatasunari, emakumearen eskubideei eta arrazakeriari buruzko istorio hunkigarria da. 1965. urtean gertatutako istorio bat kontatzen du. **Bilbo (Ideales), Iruñea (Golem yamaguchi).**

MAUVAISES FRÉQUENTATIONS. Frantzia, 1999. Zuz.: Jean Pierre Ameris.

98 m. Delphineek hamabost urte ditu; lotsatia da, eta beti bakarrik esertzen da institutuan. Olivia ezagutuko du, eta haren lagun min egingo da. Azkenean, Delphine eta Olibia bakoitza mutil batekin ibiltzen hasiko dira, eta laukotea osatuko dute. **Baiona (Marine).**

MUMFORD. EEBB, 1999. Zuz.: Laurence Kasdan. 113 m. Mumford doktorea, Mumford izeneko herrira iritsi eta lau hilabetera, herriko psikologorik ospetsuena bihurtuko da, erabiltzen dituen metodo ezohikoen ondorioz. Emakume batekin maiteminduko da, eta azkenean egia aitortu beharko du: ez dela benetako psikologoa. **Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Multi), Donostia (Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Yamaguchi).**

NOTTING HILL. EEBB, 1999. Zuz.: Roger Michell. 124 m. William Thacker ezinezko maitasun batekin amets egiten duen gazte lotsati bat da, eta Notting Hilleko liburutundea batean egiten du lan. Egun batean, Anna Scott Hollywoodeko izan distiratsua sartuko da. **Baiona (Atalante, Vau-**

zinema

IRUN

TXINGUDI. La hija del general: 17:00 - 19:45 - 22.30. El sueño de una noche de verano: 17:00 - 19:45 - 22:30.The Haunting: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. El guerrero número 13: 160:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Un papá genial: 16:00 - 18:15 - 20:30. Cuando vuelvas a mi lado: 22:30. Novia a la fuga: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. The blair witch project: 16:00 -18:15 -20:30 -22:30.

LAPURDI

BAIONA

L'ATALAN. Haut les coeurs: 14:30 - 20:30. Rosetta: 18:30. Les convoyeurs attendent: 11:30. 1001 pattes: 16:30.

VAUBAN. Jeanne d'arc:14:00 - 17:00 - 20:15.Star Wars: La menace fantome:14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Mickey les yeux bleux:14:00 - 17:00 -20:15. Inspecteur Gadjet: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Pas de Scandale: 14:00 - 16:30- 19:45 - 22:15. Coup de foudre a Notting Hill: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15.

MARINE.Star Wars: la menace fantome: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Austin Powers:14:00 - 16:30 -19:45 - 22:15. Hantise:14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Matrix: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Mauvaises Frequentations: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15. Mafia blues: 14:00 - 16:30 - 19:45 - 22:15.

HENDAIA

LES VARIETES. Jeanne d'arc: 20:30.

MIARRITZE

ROYAL. Jeanne d' arc: 14:00 - 17:00 - 20:15. Star Wars: la menace fantome: 16:30 - 19:45 - 22:15. Austin Powers: 14:00 - 19:45 - 22:15. Inspecteur Gadjet: 14:00 - 16:30.

NAFARROA

IRUÑEA

GOLEM (BAIONA).The blair witch project:17:30 - 20:10 - 22:45. La hija del general: 17:15 - 20:00 - 22:30. El guerrero número 13:17:30 - 20:10 - 22:45. Novia a la fuga: 17:15 - 20:00 - 22:30. The Haunting: 17:15 - 20:00 - 22:45.

NOVIA A LA FUGA. EEBB, 1999. Zuz.: Garry Marshal. 116 m. Maggie emakume oldarkorra da. *Kickboxing*-a egiten du, eta informatika denda batean dihardu lanean. Ezkontzak izugarri gustatzen zaizkio, baina beldurra ematen dio ezkontzeak. Dagoeneko bost aldiz egin du ihes senargaia aldrearen utzita. Ike kazetaria da, eta Maggieren kasuaren berri emateaz arduratuko da. Maggie bosgarren aldiz ezkontzera doanean, Ike bertara joango da. *Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zinemak), Bilbo (Ideales, Mikeldi), Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona, Olite).*

STAR WARS: LA MENACE FANTOME. EEBB, 1999. Zuz.: George Lucas. 133 m. Qui-Gon Jinnek eta Obi-Won Kenobi Nabao planetara bidalikodituzte, han arazo politikoa baitute Komertzioko Federazioarekin: planetakobide komertzialen muga-zergak igo ditu. Gainera, Nabao planetan euren presentzia komertziala bermatzea nahiko dute. *Baiona (Vauban, Marine), Donostia (Warner Lusomundo).*

estreinaldiak

Haut les coeurs filmeko irudi bat.

■ **MICKEY LES VEUX BLEUX.** Frantzia, 1999. Zuz.: Solveing Anspach. 110 m. Akt: Karin Viard, Laurent Lucas. Normalean, neska gazteak ez dira haserretzen ezkontza proposamena egiten diete-nean, baina Ginari horixe gertatuko zaio. Ginak uste du ezkonduz gero, senarrak aitaren eta osabaren ohitura txar berberak izango lituzkeela. *Baiona (Vauban).*

■ **HAUT LEX COEURS.** EEBB, 1999. Zuz.: Kelly Makin. 102 m. Akt: Hugh Grant, James Caan. Enmak lehenengo aldiz haurdun dagoela bularreko minbizia duela jakingo du. Medikuak haurra ez edukitzeko esango dio, eta Enmak beste mediku batengana jo-ko du. Beste medikuak haurra eduki dezakeela esango dio, eta Enmak gaixotasunari aurre egingo dio. *Baiona (Atalante).*

■ **SUMMER OF SAM.** EEBB, 1999. Zuz.: Spike lee. 142 m. Akt: John Leguizamo, Adrien Brody. *Samen semea* izena eman dio prentsa sentsazionalistak New Yorken jende ugari hiltzen ari den hiltzaile bati. Bronx auzoan hiltzailea bertakoa dela uste dute, eta susmagarrien zerrenda egin dute. Mafiako buruak ere dirusaria eskaini du harrapatzen duenarentzat. *Bilbo (Ideales), Donostia (Warner Lusomundo).*

■ **LIMBO.** EEBB, 1999. Zuz.: John Sayles. 145 m. Akt: David Strathairn, Elizabeth Mastrantonio. Drama intimista bat da. Hiru lagun, Joe, Donna eta Noelle, Alaskako lur izoztuetara doaz, bizimodu berriari ekitera. Bakoitzak aurre egin beharko die bere barne arazoei, eta arriskuan bizitzen ikasi. *Gasteiz (Guridi), Bilbo (Ideales), Donostia (Trueba).*

■ **AGNES BROWNE.** EEBB, 1999. Zuz.: Anjelica Huston. 91 m. Akt: Anjelica Huston, Mariom O' Dwier, Tom Jones. Familia oinarri duen melodrama bat da, baina umorea ere badu. 60ko hamarkadako istorio bat da; zazpi seme-alaba dituen alargun bat da protagonista. *Gasteiz (Mikeldi Zinemak), Bilbo (Mikeldi), Donostia (Principe), Iruñea (Golem Yamaguchi), Barakaldo (Max Center),Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Tuter a (Cinemas).*

■ **THE BLAIR WITCH PROJECT.** EEBB, 1999. Zuz.: Eduardo Sanchez, Daniel Myrich. 87 m. Akt: Michael Williams, Joshua Lemard. Beldurrezko filma da. 1994an, zinemako hiru ikasle Marylandeko basoetan desagertuko dira, Blairko sorginaren mitoari buruzko dokumental bat grabatzeko joan eta gero. Handik urtebe-tera, zintak aurkituko dituzte. *Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zine-mak), Bilbo (Capitol), Donostia (Astoria, Principe, Garbera), Iruñea (Gokem Baiona), Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Irun (Txingudi), Tuter a (Cinemas).*

■ **LA CARA DEL TERROR.** EEBB, 1999. Zuz.: Rand Ravich. 109 m. Akt: Johny Depp, Charlize Theron. Spencerrek eta Jillianek bi-kote ezkondu perfektua osatzen dute. Spencer astronauta da, eta, espazioan dagoela, bi minutu latzetan hitz egiteari uko egingo dio. Etxera itzultzean, emaztea berehala haurdun geldituko da. *Gasteiz (Mikeldi Zinemak), Bilbo (Ideales), Donos-tia (Garbera), Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Getxo (lauren), Portugalete (Java), Lizarra (Los Llanos).*

■ **EN LO PROFUNDO DEL OCEANO.** EEBB, 1999. Zuz.: Ulu Grosbard. 95 m. Akt: Michelle Pfeiffer, Whoopi Goldberg. Melodrama bat da. Cappadora senar-emazteei semea galduko zaie, hiru urte dituela. Kolpe handia izango da bikotearentzat, baina poliki-poliki bere onera etorriko da, harik eta, handik bederatzzi urtera, euren semea dela esanez gazte bat etorriko zaien arte. *Gasteiz (Guridi), Bilbo (Capitol), Donostia (Principe, Warner Luso-mundo), Iruñea (Principe de Viana), Barakaldo (Max Cen-ter), Leioa (Artea), Tuter a (Cinemas).*

■ **RUDOLPH.** EEBB, 1999. Zuz.: William R. Kevalchuk. Marrazki bizidunetako filma da. Rudolph oreinak sudur handia eta gorria du, eta eskolako lagunek adarra jotzen diote. Gainera, ametsa —Aita Noelen lerari tira egitea— ez zaiola betekoe sa-ten diote. *Gasteiz (Guridi), Bilbo (Ideales), Barakaldo (Max Center).*

Una terapia peligrosa: 17:30 - 20:10 - 22:45.

GOLEM (YAMAGUCHI). Hoy empieza todo: 17:30 - 20:00 - 22:30. Agnes Browne: 16:30 - 18:30 - 22:45. Sueño de una noche de ve-rano: 17:30 - 20:00 - 22:30. Mum-ford:20:30 - 22:45. La lengua de las mariposas: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:45. Locos en Alabama: 17:30 - 20:00.

OLITE. Novia a la fuga: 17:30 - 20:00 - 22:30. The haunting: 17:30 - 20:00 - 22:30. Cuando vuelvas a mi lado: 20:00 - 22:30. Un papá ge-nial: 17:30. American Pie: 17:30 - 20:00 - 22:30.

PRINCIPE DE VIANA. En lo profundo del oceano: 17:30 - 20:00 - 22:30.La hija del general: 17:30 - 20:00 - 22:30. El guerrero número 13: 17:30 -20:00 - 22:30

LIZARRA

LOS LLANOS.La cara del terror: 17:45 - 20:15 - 22:30. Celos 20:15 - 22:30. El secreto de Thomas Crown: 17:45 - 20:15. Sueño de una noche de verano:17:45 - 22:30.

TUTERA

VERSALLES.La hija del general: 20:15.

CINEMAX.Un papá genial: 18:00 - 20:00. American Pie: 22:00. El gue-rrero número 13: 18:00 - 20:00 - 22:15. The blair witch project: 18:00 - 20:15 - 22:30. Novia a la fu-ga:18:15 - 20:30 - 22:45.The Haun-ting: 18:00 - 20:15 - 22:30. El sue-ño de una noche de verano:18:00 - 20:15 - 22:30. Agnes Browne: 18:00 - 20:00 - 22:15. La cara del terror: 18:00 - 20:30 - 22:45. En lo profun-fdo del oceano:18:00 - 20:30 - 22:45.

NAFARROA BEHEREA

DONIBANE - GARAZI

VAUBAN. Star Wars: 15:00 - 21:00.

DONAPALEU

ARGITZE.Star wars: 16:00 - 21:00.

ZUBEROA

MAULE

MAULE BAITHA.La vie ne me falt pas peurs: 21:00.

horoskopoa

Uxue Agirre

A R I E S
marxoak 21 - apirilak 20

Zer uste zenuen, bada, urrun egoteak grina handitzen duela beti?

T A U R U S
apirilak 21 - maiatzak 20

Ez zaituzte zuzena zer den aztertzen duten horiek kolkilduko. Oker dabilta!

G E M I N I
maiatzak 21 - ekainak 20

Ez ezazu zeure burua utzi. Eutsi, errazkerian erortze-ke. Irudimenaren izarra, zu.

C A N C E R
ekainak 21 - uztailak 20

Ispiluan hainbeste begira-tzeagatik ateratzen zaizkizu granoak. Ez egin hazka!

L E O
uztailak 21 - abuztuak 23

Laineza pilatzen ari zaizu, lehertu baino lehen esan; ikustekoa izango da eta.

V I R G O
abuztuak 24 - irailak 23

Zirikatzaile trebeena haiz. Hiri adarra jotzera ausartuz gero, oster a, aide!

L I B R A
irailak 24 - urriak 23

Orekaren alde egiten du ze-re balantzak. Desoreka ez da bertigoaren sinonimo, txo!

S C O R P I U S
urriak 24 - azaroak 23

Zaldizkoa nahi eta oinezko-rik ez etorri. Zorrotzegi jokatzeak bere kalteak dakartza.

SAGITTARIUS
azaroak 24 - abenduak 23

Txikitan bezala zintzo aurpegia jarrita etorri haiz. Ze-harbideak utzi eta harira, hi!

CAPRICORNUS
abenduak 24 - urtarrilak 20

Txakurren gorotzekin amaitzeko, nagusiak akabatu? Gaur kaka zapaldu al duzu?

A Q U A R I U S
urtarrilak 21 - otsailak 18

Lotsagabe moztorra jantzita nork sinestuko du lotsatia zarella. Hasi biluzten.

P I S C I S
otsailak 19 - marxoak 20

Ezetz, ez duzula hobeto ikusi-ko; lentillak jatzeko betaur-rekoak erantzi behar dira.

efemerideak

Panama
Kolonbiatik
banandu zen

1903. urteko azaroaren 3an Pa-nama, independentzia aldarri-katuz, Kolonbiatik banandu zen. Banaketa prozesua Pana-mako oligarkiaren eta Estatu Batuetako Gobernuaren alian-tzaren emaitza izan zen. EEBB-entzat funtsezkoa zen Panama gurutzatuz kanala eraikitzea, eta aukera ezin hobea bertako-entzat Kolonbiaz banatzeko. **1432.** Maria Lopez de Haro hil zen. **1592.** Monikatarren moja bat hil zutenei zigor gogorra jarri zieten.

SANTUAK
Janti.

Araba

GASTEIZ. 09:00-22:00: LOPEZ DE HEREDIA, Ortiz de Zarate kalea, 22. OTXOA DE ERRETA-NA, Gasteiz hiribidea, 33. BLANCO-DEL RIO, Loreto Arriola kalearen atzealdea, 23 (Lakua). *Gauetz:* GONZALO-BILBAO, Posta kalea, 34. **LAUDIO.** *Gau eta egun:* MENOYO, Ugarte kalea, 5.

AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA. *Gau eta egun:* IARTZA, Elexondo kalea, 33 (Amurrio).

Bizkaia

BILBO. 09:00-20:00: BOYRA, Zumalakarregi etorbidea, 115 (Begoña). GONZALEZ COSTAS, Iturribide kalea, 65. LINAZA, Agirre Lehendaka-riaren etorbidea, 159 (San Inazio). MUJICA, Uretamendi, 28. MURGA, San Frantzisko Xa-bier plaza, 2. SANCHEZ LOPEZ, Errekalde Zu-mardia, 58. TURRILLAS, Denda kalea, 34 (Kas-ko zaharra). 22:00etatik aurrera: ARIETA-ARAUNABENA, Agirre Lehendakariaren etorbidea, 1. EGIRAUN, Hurtado Amezaga, 10. **ARRATIA.** *Gau eta egun:* TRAYER, J.A. Agirreren enparantza, z/g (Bedia). **BARAKALDO.** *Gau eta egun:* MERODIO, Balexo bidea, 5 (Kurutzeta).

BASAURI. *Gau eta egun:* EGILEOR, Agirre Le-hendakariaren kalea, 51. **BERMEO, MUNDAKA.** *Gau eta egun:* ETXEBARRIA, Goikoa, 49 (Mundaka). **DURANGALDEA.** *Egunez:* BENGOA, J.A. Agirre kalea, 1 (Atxondo). *Gauetz:* ETXEBARRIA, Montevideo etorbidea, 2 (Durango). **ERANDIO-TXORIERRI.** *Gau eta egun:* FERRER, Etxegorri kalea, 3 (Astrabu-dua, Erandio).

GALDAKAO. 09:00-22:00: ORTIZ DE ZARATE, J.B. Uriarte etorbidea, 32B. **GERNIKA, BUSTURIA, FORUA.** *Gau eta egun:* ELEXAGA, Aita Luis Villasante kalea, 21 (Gernika).

GETXO. *Gau eta egun:* GALARTZA, Ain-geruaren etorbidea, 2. **LEIOA.** 09:00-22:00: RUIZ-ORTEGA, Artzaka kalea, 8 (Negurigane).

LEKEITIO-EA. *Gau eta egun:* CASTRO,

Atea kalea, 14(Lekeitio).

MEATZALDEA. *Gau eta egun:* BUSTO-MATEO, Ramon de Durañona kalea, 4 (Trapagaran).

MUNGIALDEA. *Gau eta egun:* URRUTIA, Butroe

kalea, 4 (Mungia).

ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA.

Gau eta egun: ROLDAN, Aranatar Sabin kalea, 2

(Ondarroa).

PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO. *Gau eta egun:* NARBARTE, Buenos Aires kalea, z/g (Errepelega, Portugalete). ORAA, J.M. Barandia-ran kalea, 6 (Santurtzi). GOMEZ ITURRIAGA, Gran Via, 3 (Sestao).

URIBE-KOSTA. *Gau eta egun:* ARANBURU, Erri-bra kalea, 20 (Plentzia).

ZORNOTZA. *Gau eta egun:* GUARROTXENA,

Jauzegizar auzoa, 1.

Gipuzkoa

DONOSTIA. 09:00-22:00: PEREZ AZANTZA, Ur-bieta kalea, 24. MARCO, Ternua pasealekua, 7 (Amara Berri). CABEZUDO, San Frantzisko ka-lea, 54 (Gros). ESPINOSA, Larratzo pasealekua, 98 (Altza). *Gauetz:* ETXEBERRIA, Txurruka ka-lea, 5.

ANDOAIN. *Egunez:* ARTZALLUZ, Plazaola kalea, 17. *Gauetz:* GIL, Kale Nagusia, 24 (Lasarte-Oria).

ARRASATE. *Gau eta egun:* ESPAÑOL, Iturriotz

kalea, 17.

AZKOITIA, AZPEITIA. *Egunez:* ATSEGINOLAZA,

Olazoko plaza, 1 (Azpeitia). *Gau eta egun:* AZPIA-ZU, Kale nagusia, 66 (Azkoitia).

BEASAIN, ORDIZIA. *Egunez:* LAURNAGA, Kale

Nagusia, 4 (Ordizia). *Gauetz:* ALTORRASAGASTI,

Pakea auzoa (Ordizia).

BERGARA. *Gau eta egun:* GUALLAR, San Anto-nio kalea, 5.

VILLABONA, ANOETA, IRURRA, ASTEASU, ZI-ZURKIL. *Gau eta egun:* ITURRIOTZ, Euskalerria

kalea, 3 (Ibarra).

DEBA, MUTRIKU. *Gau eta egun:* PORTILLO, On-tziola kalea, 2 (Deba).

EIBAR, ERMUJA. *Egunez:* MENDINUETA, Urkizu

pasealekua, 6 (Eibar). *Gauetz:* ARANBURU, Gi-puzkoa etorbidea, 46 (Ermua).

ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO. *Gau eta egun:* BIDASOLO, San Frantzisko kalea, 48 (El-goiibar).

ERREENTERIA, LEZO, PASAIA. *Gau eta egun:*

ARTETXE, Erdikokalea, 26 (Erreenteria). *Gauetz:*

PAGES, Biteri kalea, 11 (Erreenteria).

ESKORIATZA, GATZAGA. *Gau eta egun:* ITU-

RRALDE, Mitarte kalea, 18 (Aretxabaleta).

HERNANI, URNIETA. *Egunez:* SAGASTIBERRI,

Urbiet a kalea, 7 (Hernani). *Gauetz:* GIL, Kale Na-gusia, 24 (Lasarte-Oria).

HONDARRIBIA. *Gau eta egun:* LIZARRAGA, Da-marri kalea, 1.

IRUN. *Gau eta egun:* CORCUERA, Gipuzkoa

etorbidea, 28.

LASARTE-ORIA, USURBIL. *Gau eta egun:* GIL,

Kale Nagusia, 24 (Lasarte-Oria).

OIARTZUN. *Gau eta egun:* IRAGORRI, Mikelete-

naga, z/g.

ONATI. *Gau eta egun:* GALARTZA, Kale Barria,

6.

TOLOSA. *Gau eta egun:* ITURRIOTZ, Euskale-ria kalea, 3 (Ibarra).

URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI. *Egunez:* R-

FENOLL, Aizkorri kalea, 12 (Legazpi). *Gau eta egun:* MENENDEZ, Gernikaiko Arbola plaza, 4 (Uretraxu).

ZARAUTZ, ORIO, AIA. *Gau eta egun:* IRIARTE,

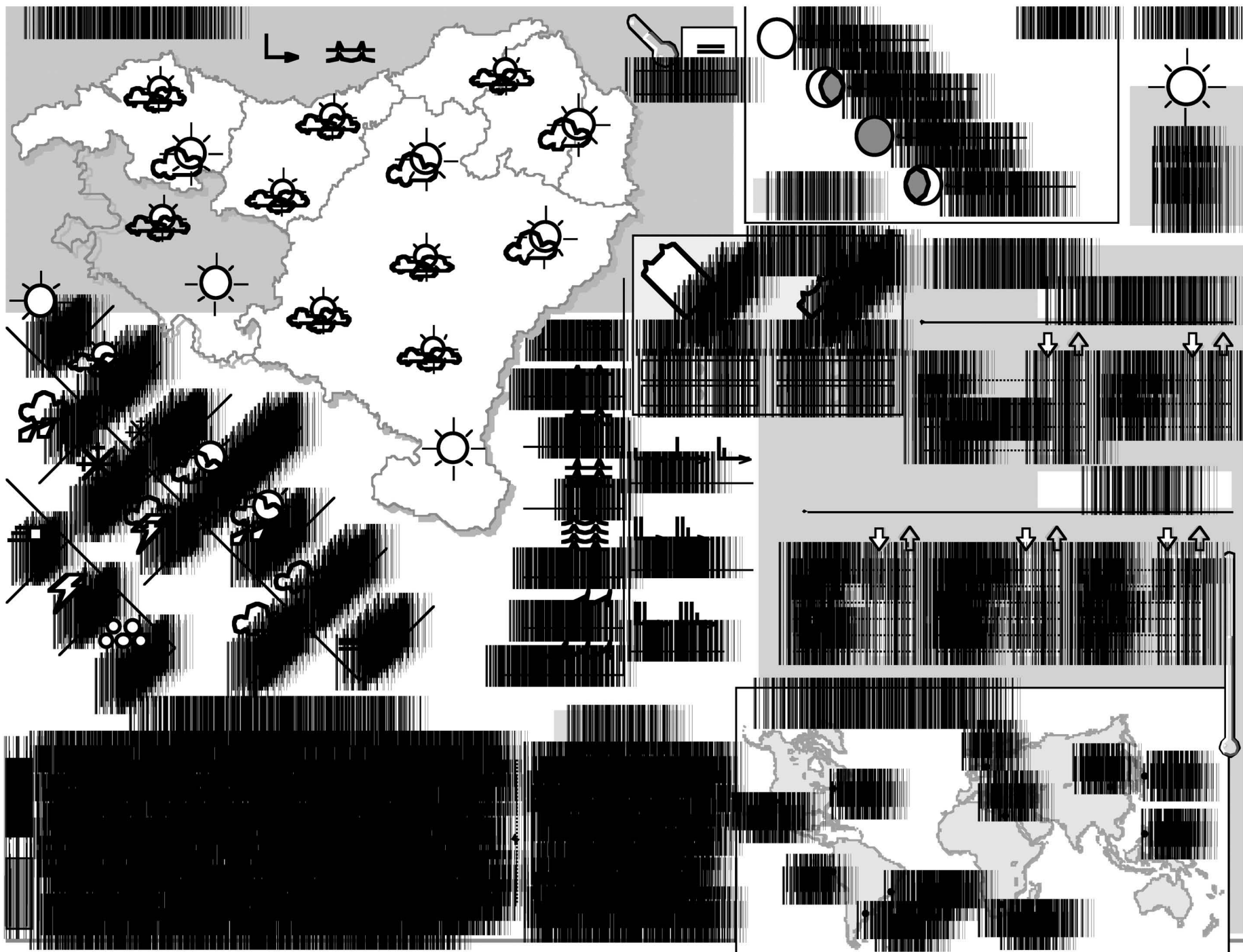
Zinkunegi kalea, 5F (Zarauz).

ZUMAIA, ZESTO, GETARIA, AIZARNAZABAL.

Gau eta egun: FULDAN, Elkano kalea, 1 (Geta-ria).

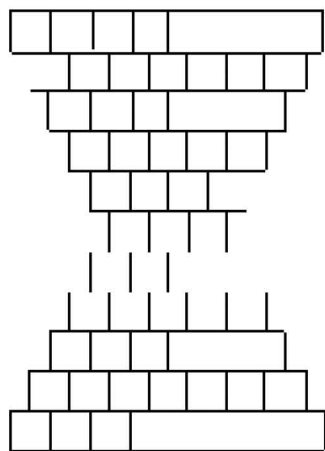
Nafarroa</

denborapasa ♦

*Kalean gora,
Kalean behera...*

1. Euskal nekazaritaren etxea. 2. Herria, nazioa. 3. Haurra.
4. Barazki-mota. 5. Jina. 6. Jardun. 7. Hargapari. 8. Zuntz
mehe eta luzea. 9. Mota. 10. Argalak. 11. Muskuluak.

AURREKOAREN SOLUZIOAK

KEKER ESKUTIN: 1. Pendidikan, 2. Lauka, Trapa, 3. Durra, Lam, NAN, 4. Aprika, Ra, H, 5. Sa, Uraha, T, G, K, I, Aki, Aox, 7. Ard H, Katar, 8. Kai, Sa imu, Es.

16-57 563

GOITHE BEHERA: 1. Dhaskak, 2. Taupa, Ra. 3. Zume, Hh. 4. Ukatu, 1. 5. Li. Akate, G. Taakak, 0.7. Z. E. H. H. 8. Akari, An. 9. Ir. Ahin, 10. Lam. Ata. 11. Kuj. Cre. 12. Aunib. Z.

telefonoak ♦

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. **Iparraldetik Hegoaldera:** 00-34

I P A R R A L D E A			
• Kostaldeko ospitalea	59443535	• Errepidetako informazioa	945222058
• SAMU	15/59633333	• Ertzaintza-Arkaute	945282000
• Pozoizdatze kasuetan	56.96.40.80	• Miñoiak	945135500
• Suhiltzaileak	18	• Goardia Zibila	945256100
• Suhiltzaileak BAmen	59635555	• Txagorritxuko Ospitalea	945007000
• Polizia	17	• Santagotxo O. Orokorra	945007600
• Baionako Suprefetura	59590919	• Ospitale Militarra	945136577
• Elektrika-gas arazoak	14/59521018	• Poliklinikoak	945140900
• Errepidetako berri	56963333	• Arana Eritetxea	945282800
• Kontseilu Orokorra	59257840	• 'Naa. S. Esperanza' klinika	945252500
• Miarrizteko aireportua	59239066	• Asepeyo klinika	945274655/6
• SNCFo trenbideak	59555050	• Araba klinika	945142100
• Lanbortza Garbara	59295043	• Forondako Aireportua	945163591
• Ordua telefonoz	3699	• Gasteizko RENFE geltokia	945230202
• Meteo agiria (grabatua)	59220330	• Autobus geltokia	945258400
• Meteo zerbitzua	59238415	• 'Radio Taxi'	945273500
• Baiona Taxi	59594848	• Elbarrituentzako taxiak	608870144
H E G O A L D E A		B I Z K A I A	
• SOS Deiak	112	• Diputazioako suhiltzaileak	949422800
• Udaltzaingoa	092	• Bilboko suhiltzaileak	944233000
• Polizia Nazionalea	091	• Gurutze Gorria	944222222
• Ordua telefonoz	093	• DYA	944319200
• Telefono argibideak	1003	• Ertzaintza	944441444
		• Larrialdiak (Osakidetza)	944007474
		• Basurtoko ospitalea	944006099
		• Dalakoako eritexea	944007000
A R A B A			
• Suhiltzaileak	945161163	• Santa Marina	944006900
• Gurutze Gorria	945222222	• Gurutzetako ospitalea	946006000
• DYA	945281020	• Sondikako aireportua	944869301
		• RENFE	944238633
		• Eusko Tren	944338008
		• Bizkaia irrtati taxiak	941612222
		• 'Radio Taxi'	944448888
		• 'Tele Taxi'	944442333
		• Naturgas 902- 123456/ 900- 400523	
		• Alkoholiko Anonimoak	944150751
		• HIESari aurre egiteko Hiritar Elkarte, T-4	944221240
G I P U Z K O A		N A F A R R O A	
• DYA	943464622	• SOS Deiak/foruzaingoa	112
• Gurutze Gorria	943222222	• Iruñeko suhiltzaileak	948222222
• Itsasoako Gurutze Gorria	943272222	• DYA	948171177
• Ospitale Probintziala	943006000	• Gurutze Gorria	088
• Erresidentzia	943007000	• Errepidetako informazioa	948237000
• Gurutze Gorria (Donostia)	943214600		948427500
• Gurutze Gorria (Irun)	943611203	• Goardia Zibila	948221100
• Poliklinikoak	943462200	• Eguneko Psikiatr. O.	948273812/61
• Deba Garaiko eritetxea	943035300	• Nafarroako Ospitalea	948422100
• Zumarragako ospitalea	943035000	• Bideko Ama Birjina O.	948429400
• Bidasoako ospitalea	943007700	• Noaingo aireportua	948168700
• Mendaroko ospitalea	943032800	• Iruñeko Autobus geltokia	948223854
• Amarako ospitalea	943007400	• RENFEko geltokia	948130202
• Ertzaintza	943288888	• Radio Taxi	948221212
• Goardia Zibila	943211100	• Teletaxi	948223000
• Hondarribiko aireportua	943642240		

zozketak ♦[illegible]

telebista ♦ irratia

Martin Ibarbia • EUSKADIKO FILMATEGIAREN ELKARTEKO BURUA •

«Ez da irudirik gabeko historiarik»

Axun Larburu / Donostia

ETB-KO Andoni Ortuzarrek eta Euskadiko Filmategiko Martin Ibarbiak emanaldi artxiboak jaso, gorde eta zaintzea hitzartu zuten lehengo astean. Martin Ibarbia hitzarmenaz eta filmategiaren egungo errealitateaz mintzatu da EUSKALDUNON EGUNKARIArekin.

■ EITBrekin zer hitzartu duzue?

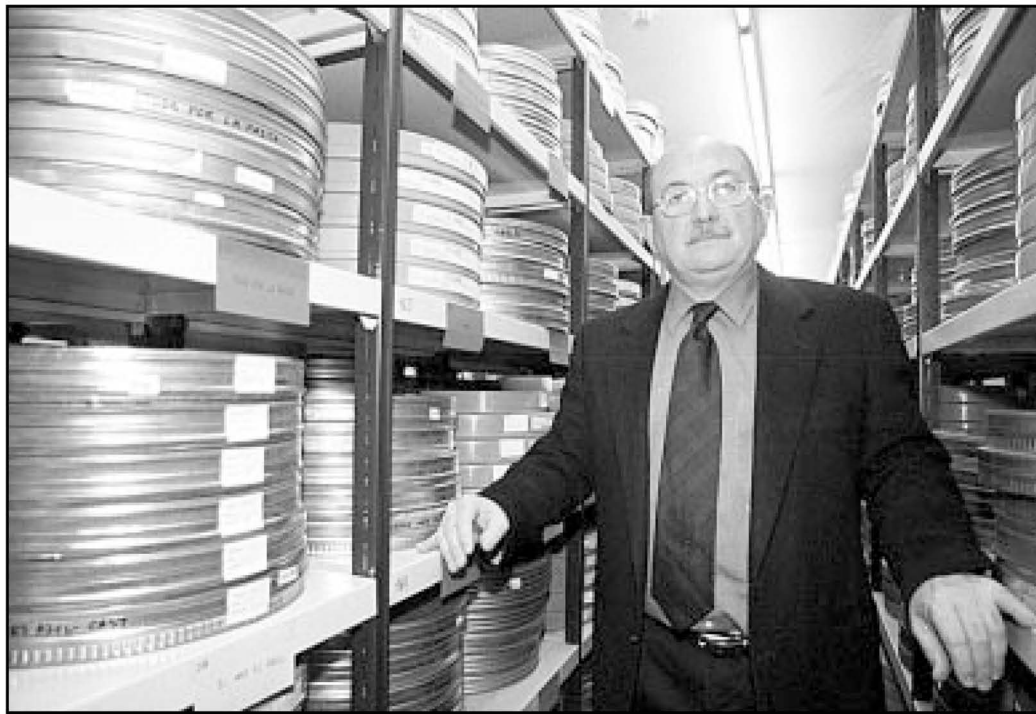
ETBren emanaldi zintak, 1983tik 1996ra artekoak, filmategiaren eskuetan jarriko dira, 26.790 guztira. Urte horiei dagozkien ETBren bi kanaletako 100.000 grabazio ordu baino gehiago daukete bilduta. ETBren historia biltzen duen dokumentu multzo hori jaso, gorde eta zaintzea izango da Filmategiaren erantzukizuna.

■ Zer harreman du Filmategiak EITBrekin?

Harreman ona izan dugu beti. Filmategiak irudi zaharrak eskaini dizkio EITBri, eta telebistak laguntza teknikoa eman dio Filmategiari.

■ Aspaldikoa al da asmoa?

Ez, orain dela zenbait hilabete egindako proposamen baten haritik sortua da. Eurak hustuketa baten beharrean zirela-eta, emanaldi artxiboak eskualdatzeko garaia ez ote zen galdetu ziguten.

EDURNE KOCH

■ Zertarako?

Materiala gal ez dadin, ondo zaindua egon dadin eta gizarteari zerbitzu bat emateko. Filmoteka, ikertzaileei eta era profesional edo akademikoan lanean ari direnei zabalduko zaie.

■ Ikertzaile asko biltzen al da filmotekara?

Gero eta gehiago. Unibertsitateetik jende asko biltzen da. Kontuan hartu behar dugu irudiek gero eta garrantzi handiagoa dutela; egun, ezin da historia idatzi irudirik ikusi gabe.

■ Nola dago gaur egun Euskadiko Filmategia?

Filmategiak 21 urteko historia luzea badu ere, antolaketa eta finantzaketa egiturak ez dira egonkorak, eta horixe du arazo nagusia. Beti izan ditugu kontaktuak gobernukoekin; hala ere, oraindik ez dugu instituzioetatik behar bezalako laguntzarik jaso. Euskadiko Filmategiak artxibo nazional on bat duela esan nahi badu, instituzioen laguntza egonkorragoa beharko du. Horretan ari naiz lanean buru-belarri.

■ Zehazki, zer behar du?

Orain 3 langile gara, eta zortzi-hamar langile behar-

ko lirateke. Halaber, jendeak kontsultak egiteko eta material guztia gordetzeko espazioa behar dugu.

■ Nolako egoitza duzue buruan?

Bi motatako egoitzak eduki beharko genituzke. Batek hiriaren inguruan materiala gordetzeko gune handia beharko genuke. Bertan, lan teknikoa egingo litzateke: materiala zaharberritu, prozesu informatikoen bitartez sailkatu... Eta bestetik, hiriaren erdialdean kontsultak egiteko zerbitzua eskainiko duen toki bat beharko genuke.

txoritxoari mokoka ♦ Ines Intxausti

TELEBISTAREN zetazko hariak mugitzen duen botere bakarra publizitatea da. Orain dela hogeitau urteko iragarkiak eta gaurkoak alderatzen baditugu, nahiz eta merkatuko diziplina narkotikoa den publizitatea goitik behera aldatu, helburu eta irabazi-asmo berak dira. Gaur, Carmen Sevillaren Farmatint produktuaren promoziotik aparte, gero eta sofistikatuagoak dira gizartea sofronizatzeke erabiltzen dituzten bideak. Enpresa txikiak ia-ia desagertu dira eragin zuzenaren arlotik. Azken finean, dirua dutenak baino ez dira azalarazten programazioaren atseden tarteraino, eta gainerakoek zaila dute marrazo handien norgehiagokan jarraitzeko. Urte honetan, adibidez, Telefonikaren monopolioa apurtu denetik, telefonia berriak saltzen dituzten izen erraldoiena da telebistako publizitatea. Iragarki freskoak eta mezu zehatzak bidaltzeko asmoekin lantzen dira audientziaren

Arrain handiak...

kontsumo ohitura berriak. Hori bai, gabonetako txanpain burbuilen barruan nortzuk sartuko diren ondo baino hobeto dakigula ahaztu gabe, noski. Urte osoan iragarki bakarra saltzen digutenak lasai asko egon daitezke patrikaren zuloa erakusteko orduan. Baina merkatu horren egunerokoa antolatzen dutenek kontu handiz diseinatu behar dute erabiltzailearen paisaia publizitarioa. Oraindik norenik gabeko lurretan mugitzen dira legegintzarik gabeko mundu merkantilista horretan.

Enegarren aldiz errepika dezakegu telebistaren publizitatearen gehiegizko presentzia. Legea sortu, egokitu eta errespetatzen ez den bitartean, *overdose* horren zale inkontzienteak izateko gara hemen. Eta arestian aipatu dizue-

dan eredua ez da makala. Orain dela gutxi, lagun bat bisitatu nuen ospitael batean, eta alboan zuen laguna ijitoa zen. Motorrean zihoala istripu larria izan zuen, eta horren ondorioz ezin zuen ezer mugitu, sakelako telefonoa izan ezik. Ohean zeukan, buruaren alboan aparailua. Eta hori ez zen guztia. Haren amak, neskak eta senide bakoitzak telefono bana zuten. Telefonariaren negozioak sobran bete du bere oinarritzko helburua: premia sortu, produktua merkatuan kokatu. Eta etekinak lortu. Horren alboan teledendako asmakizun arrunta joan den mendekoa dirudi. Eta estrategikoki asmatua zegoen formula. Guztiz basatia da-eta publizitatea. Denak balio du. Eta dena erabil dezakete. Zure amaren hileta edo zure aitaren sexu aldaketaren ebakuntza. Etekinak beti etekin. Eta zure aitaren izena defendi dezala semea bortxatu zuen aita epaitu zuen epaileak.

PPk azalpenak eskatu dizkio EITBri, filmotekari artxiboak emateagatik

Carlos Urkijok, PP alderdiko legebiltzarkideak, argibideak eskatu ditu 1983-1996 urte bitarteko artxiboko dokumentuak Euskadiko Filmategiari emateko asmoari buruz. Eskaintza hori ea behin betikoa den galdetu dio EITBko zuzendari nagusiari, eta hala bada, zenbateko kostua izango duen. Gainera, kontsultak lurretan egiteko aukeraren orde materiala filmotekaren esku uzteko arrazoiak galdetu ditu. Halaber, beste egoeraren batean ETBk filmotekako fondoak erabiltzeko aukera ematen dion elkarlan hitzarmen bat sinatu duen galdetu dio. Azkenik, bestelako entitate pribatuekin modu berean kolaboratzeko prest dagoen itaundu dio Urkijok EITBko arduradun nagusiari.

'La Mandragora'-n eta 'Metropolis'-en Gijongo komikiak eta Istanbulgo Biurtekoa ikusgai

La Mandragora La2 kateko kultur saioa Gijonera joango da, eta bertan ospatzen ari den komiki jaialdiko marrazkilari, gidoilari eta egileekin solastatuko da, gaueko 00:15etan. Manta Ray musika taldea eta Pepe Colubi saiakeragilea ere saioan izango dira. *Metropolis*-en, berriz, *La pasión y la ola* izenburupean, Istanbulgo Biurtekoan 32 herrialdeetako artisten 56 obra ikusi ahal izango dira.

'Ikusgela'-n teknologia berriei ariko dira

Goizeko 11:25ean, teknologia berrien gainean ariko dira *Ikusgela* ETB-1eko saioan. Lukas Rodriguez adituarekin mintzatuko dira Beasaingo Ikastolako gaztetxoak, informatika eta Interneti buruz, hain zuzen. Getxoko Aitor eta Leire Agirregabiriak, berriz, Interneten Getxori buruz egindako orriaren ezaugarriak azalduko dituzte. Mahai-inguruan, eskolako arazo eta liskarrei konponbidea bilatzen saiatuko dira.

telebista ♦ irratia

Mehatxuzko
hitzak hizpide

La2 • 17:30etan

Al Habla saioan hitz gogorak eta mehatxuzkoak aztertuko dituzte. Gaurko gonbidatua Manu Leginetxe izango da. Lehiaketa ere egingo dute.

Patxi
Ormazabali
elkarriketa

ETB2 • 09:30etan

EAEko Etxebizitza eta Ingurugiro sailburuari elkarriketa egingo diote gaurko El Punto saioan.

Felix Ares
'Forum' saioan

ETB2 • 10:00etan

David Barberok zuzentzen eta aurkeztzen duen saioan Felix Aresi elkarriketa egingo diote, Donostiako Zientziaren museoko zuzendariari.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
07:30: Telediario matinal.
09:00: Los desayunos de TVE. Gonbidatua: Iñaki Anasagasti.
09:50: Luz Maria.
11:20: Saber vivir.
12:45: Así son las cosas.
13:35: Noticias.
13:45: Informativo territorial. Albistegia.
14:30: Corazón de otoño.
15:00: Telediario 1. Albistegia.
15:55: El tiempo. Eguraldiari buruzko albistegia.
16:05: Calle nueva.
16:45: Rosalinda.
18:50: El precio justo. Lehiaketa.
19:30: Gente.
20:30: Futbola: Txapel-dunen Liga.
Valencia-PSV Eindhoven.
Atsedendian Telediario-2.
Molde FK-Real Madrid.
Beste partiduen laburpenak.
01:00: Telediario 3.
01:45: Savannah.
02:45: Corazón de otoño.
03:15: Telediario-4.
03:45: Peligrosa.
05:15: Gente.

LA 2

06:00: Euronews.
06:30: El arca de Noe.
07:00: That's english.
07:30: TPH Club.
09:30: Empleate a fondo.
10:00: TV Educativa.
11:00: Zinema.
Aquella noche. Zuzendaria: Craig Bolotin. Aktoreak: Juliette Lewis, C. Thomas Howell. 1992.
13:00: TPH Club. Haur-erentzako saioa.
15:15: Saber y ganar.
15:45: Grandes documentales.
17:20: Al habla.
17:50: Hyakutake.
19:00: La buena vida.
19:30: Nido vacío.
20:00: Informativo territorial.
20:30: Ellen.
21:00: Quatro.
21:30: Matrimonio con hijos.
22:00: La2. Noticias.
22:25: El tiempo.
22:30: Séptimo.
00:00: La Mandragora.
01:05: Metrópolis.
01:35: Conciertos de Radio 3. My black dress.
02:00: Zinema.
Edipo, el hijo de la fortuna. Zuzendaria: Pier Paolo Pasolini. Aktoreak: Silvana Mangano, Alida Valli. 1967.
03:40: Zinema.
Un lugar llamado Glory. Zuzendaria: Sheldon Reynolds. Aktoreak: Lex Barker, Pierre Brice. 1965.
05:410: La cabeza de Herman.

TF1

05:40: Elisa, un roman photo.
06:05: Papa revient de main. Telesaila.
06:30: TF1 info.
06:35: Météo.
06:40: TF1 jeunesse.
11:15: Dallas. Telesaila.
12:05: Tac o tac TV.
12:15: Le juste prix.
12:50: A vrai dire.
13:00: Le journal.
13:45: Météo.
13:55: Les feux de l'amour. Foiletoia.
14:45: TF1 jeunesse.
17:35: Melrose place.
18:25: Exklusif.
19:05: Le bigdil.
19:55: Clic & net.
20:00: Le journal.
20:20: Les courses.
20:35: Futbola: Txapel-dunen Liga. Willem II-Girondins de Bordeaux.
22:40: Futbola: Txapel-dunen Liga. Laburpenak.
00:15
Axel Schulz/Vladimir Klitschka

Europako txapelketa.

FRANCE 2

05:30: Le chance aux chansons.
06:30: Télématin.
08:35: Amoureuse-ment vôtre.
09:00: Amour, gloire et beauté.
09:30: DKTV.
10:50: Flash info.
11:00: Motus.
11:40: Les Z'Amours.
12:20: Pyramide.
13:00: Le journal.
13:55: Inspecteur Derrick. Telesaila.
14:45: Le renard. Telesaila.
15:50: La chance aux chansons.
17:00: Cap des pins.
17:40: Ringe ta baig-noire.
18:10: Une fille a scandales. Telesaila.
18:40: Friends. Telesaila.
19:15: Qui est qui?
19:45: Tirage du loto.
19:50: Un gars, une fille. Telesaila.
20:00: Le journal.
20:55: Les enfants du jour. Telefilma.
22:35: Ça se discute.
00:45: Le journal.
01:05: Tenisa. Paris-Bercyko txapelketa.
02:35: Mezzo l'info.
02:50: Émissions religieuses.
04:05: 24 heures d'info.
04:20: Outremer.

FRANCE 3

06:00: Euronews.
06:40: Les minikeums.
11:30: A table!
11:55: Le 12-13.
13:20: Une maman formidable.
13:50: Corky, un enfant pas comme les autres.
14:40: Keno.
14:55: Assemblée nationale.
16:00: Les minikeums.
17:45: C'est pas sorcier.
18:10: Comment ça va aujourd'hui?
18:20: Questions pour un champion.
18:50: Un livre, un jour.
18:55: Le 19-20.
20:05: Fa si la.
20:35: Tout le sport.
20:40: Le journal de l'open de Paris.

20:55

Le march du siècle

Magazina.

22:50: Soir 3.
23:25: Les dossiers de l'histoire. Dokumentala.
01:00: La case de l'oncle doc.
01:50: Les indiffusables.
02:15: Nocturnales.
02:50: Amaiera.

A 3

07:00: Las nuevas aventuras de Robin Hood.
07:30: Club Megatrix. Umeentzako saioa.
09:20: Noticias.
09:30: El primer café. Gonbidatua: Isabel San Sebastian.
10:25: El cronómetro.
11:00: Como la vida misma.
13:00: Farmacia de guardia. Telesaila.
13:35: Padres forzosos (Nafarroan). Telesaila.
13:35: Informativo territorial (EAEn).
14:00: Nada es para siempre. Telesaila.
14:30: Sabrina: cvosas de brujas. Telesaila.
15:00: Noticias.
15:55: El tiempo.
16:00: Sabor a tí.
19:00: Alta tensión.
20:00: Los Simpson.
20:25: Nuevo Impacto TV.
21:00: Noticias.

22:00

Compañeros

Telesaila.

23:30: Ver para creer.
01:40: Noticias.
02:15: Los vigilantes de la noche.
03:05: Televenta.
05:00: Punto de venta.
05:30: Zinema.
Vibraciones negativas. Zuzendaria: Roderick Taylor. Aktoreak: Craig Sheffer, Annette Sinclair. 1990.

T 5

05:45: Avance de programación y espacios promocionales.
06:30: Informativos Telesinco. Albistegia.
10:00: Vacaciones en el mar. Telesaila.
11:00: Día a día.
14:00: El juego del eurromillón.
14:30: Informativos Telesinco. Albistegia.
15:25: Al salir de clase. Telesaila.
16:15: Zinema.
Coacción al testigo. Zuzendaria: Jan Egleson. Aktoreak: Kate Jackson, Jonh Shea. 1994.
18:15: ¿Quiere ser millonario?.
19:00: Diagnóstico asesinato. Telesaila.
20:00: El Super. Telesaila.
20:30: Informativos telesinco. Albistegia.
21:30: Telecupón.
21:35: El informal.
22:00: Zinema.
Si las paredes hablasen. Zuzendaria: Nancy Savoca eta Cher. Aktoreak: Demi Moore, Shirley Knight. 1996.
00:05: Crónicas marciales.
02:00: Informativos Telesinco. Albistegia.
02:45: Infocomerciales.
04:40: Zinema.
Mi marido y sus complejos. Zuzendaria: Luis María Delgado. Aktoreak: J. L. Lopez Vazquez, Gracita Morales. 1969.

M 6

06:00: M comme musique.
08:00: M6 express.
09:05: M6 boutique.
09:55: Chérie, j'ai rétréci les gosses.
10:45: Gargoyles.
11:05: Disney kid.
12:05: Madame est servie.
12:35: Docteur Quinn, Femme médecin. Telesaila.
13:35: M6 kid.
17:20: Fan de.
17:55: Moesha.
18:20: Stargate.
19:15: Unisex.
19:54: 6 Minutes.
20:10: Une nounou d'enfer.
20:40: Avant 1re.
20:55: Ally McBeal. Telesaila.
22:40: Telefilma:
Virus. Zuzendaria: Armand Mastroianni. Aktoreak: Nicollette Sheridan, William Devane.
00:25: L'heure du crime.
01:15: M comme musique.
02:15: Unisex.
02:50: Sports événement.
03:10: Fan de.
03:35: Fleetwood Mac. Kontzertua.
05:20: Plus vite que la musique.
05:40: Turbo.

CANAL + (e)

06:35: Zinema: Canto de libertad. 08:00: CNN+ Noticias. 08:20: Generación+. 09:10: Lo + Plus.
10:00: Zinema: Pretty woman. 11:42: Zinema: Memorias del ángel caído. 13:30: Los 40 principales. 14:00: Más deporte. 14:55: CNN+. Noticias. 15:00: El secreto de Verónica. Telesaila. 15:30: Supervivencia. Dokumentala. 16:23: Zinema: Pasión obsesiva. 17:57: Zinema: Selena. 20:00: Lo + Plus. 21:00: De repente Susan. Telesaila. 21:25: Contrareloj. 21:30: Redaccion. Noticias. 21:52: Las noticias del Guíñol. 22:00: National Geographic en Canal+. 22:56: Zinema: Abre los ojos. 00:50: La noche + corta. 01:50: NBA. San Antonio Spurs-Philadelphia 76ers. 04:50: Zinema: Desnudo en Nueva York.

CANAL + (f)

07:00: Flash info. 07:05: ABC News. 07:25: Le journal de l'emploi. 07:30: Teletubbies.
07:55: Ça cartoon. 09:00: Zinema: Atlantique latitude 41°. 11:00: Titanic, anatomie d'un naufrage. Dokumentala. 12:30: Le journal du cinéma. 12:40: Un autre journal. 13:40: Le journal de l'emploi. 13:45: C+ Cleo. 14:55: H. 15:20: Spin City. Telesaila. 15:40: Seinfeld. Telesaila. 16:05: Total recall 2070. Telesaila. 16:45: Le compagnon du grand nord. Telefilma. 18:15: Flash info. 18:20: Nulle part ailleurs. 20:30: Le journal du cinéma. 21:00: Zinema: Amistad. 22:40: Zinema: Vampires. 01:15: Champions league. 01:45: Surprises. 02:05: Saskibaloia: NBA. 05:05: Zinema: Cuisine américaine. 06:35: H. Telesaila.

LA CINQ

03:00: Les écrans du savoir. 04:40: Les grands documents de la cinquième. 05:30: Les amp-his de la cinquième. 06:25: Méthode Victor. 06:45: Au nom de la loi (72/94). 07:10: Debout les zouzous. 08:20: Ça tourne Bromby. 09:15: C'est mer-credi. 11:45: Le monde des animaux. 12:15: Cellulo. 12:45: 100% question. 13:10: Pi = 3,14... 13:40: Le journal de la santé. 14:00: Jangal. 14:30: En juin, ça sera bien... 16:00: T.A.F. 16:30: Alf. 16:55: Cinq sur cinq. 17:10: Culture basket. 17:25: 100 % question. 17:55: Côté cinquième. 18:25: Météo. 18:30: Le monde des animaux.

ARTE

19:00: Demain les sciences. Dokumentala. 19:45: Arte info. 20:15: L'empire de la lumière. 20:45: RDA, La grande Braderie (1/2). Dokumentala. 21:40: Les 100 photos du siècle. 21:50: Serge Prokofiev. 22:50: Rostropovitch joue Prokofiev. 23:10: Le regard du viking. 00:10: Le ciné dans la tête. Dokumentala. 01:40: Mon affaire de coeur. 02:55: Amaiera.

Intsumisio

Eguna

mintzagai

ETB1 • 21:10ean

Joan den igandean Abadiñon Intsumiso Eguna egin zen, eta horren berri emango du Agustin Ezenarro kazetariak, *Bertatik bertara* saioan.

gaurko filmak

Ane Muñoz

■ UN LUGAR LLAMADO GLORY.

Oso exigenteak ez zaretenok tarte entretenigarria igaro dezakezue Lex Barker garai bateko idoloak protagonizatutako zinta zahartxo honekin. Mendebalde Urrunerantz garamatza, hain zuzen Glory izeneko hiri batera. Han oso ospakizun berezi bat egiten dute urterotero. Pistolarien kontuak atsegin badituzue, asteazken honetan ikus dezakezuen film aproposa duzue hau. Espainiak eta Alemaniak elkarrekin ekoitzi zuten, eta nazioarteko aktore taldea bildu. Hala ere, plano gehienak Barkerrentzat izan ziren.

■ EDIPO, EL HIJO DE LA FORTUNA.

Ez da Pier Paolo Pasolini maisu italiar gorrotatu bezain miretsiaren lan garrantzitsuenetakoa, baina zuzena da, oso berezia eta, dudarik gabe, merezi du ikustea. Silvana Mangano eta Alida Valli mito italiarrak ditu rol nagusietan; bide batez gehituko dut nahikoa antzeppen txukuna egiten dutela, bai batak eta bai besteak ere. Izenburuak azaltzen duen bezala, Sofoklesen istorioa berreraikitzen du, Pasoliniren ikuspegi pertsonaletik aztertua, noski. Soinu banda berezia azpimarratzekoa du, beste elementuen artean.

■ ATLANTIQUE LATITUDE 41º.

James Cameronen *Titanic* sari-tuaren aurretik, luxuzko itsasontzi erraldoi horren hondoratze historikoa behin baino gehiagotan pantailaratu izan dute. Bertsio zahar horien artean, honako hau nahikoa nabarmengarria da. Britainiar film ederra da, 50eko hamarkadan zuri-beltzezko argazkiarekin filmatua, eta aktore interesgarriek antzeztua. Roy Baker zuzendariak ez zuen Cameronek adina diru eta baliabide eskuratu berau pantailaratzeko, eta askoz xumeagoa da, alde guztietatik begiratuta. Gomendagarri deritzot.

Lau emakume erakargarriren tragedia

■ SI LAS PAREDES HABLASEN. Emakumeez mintzo den melodrama tragiko honek modako izar garestiak biltzen ditu, eta, hain zuzen, horixe da filmak duen elementu erakargarriena. Cher abeslari eta aktoreak, zuzendari lanak egiteaz gain, nire Sissy Spacek miretsiarekin, Demi Moore garestiarekin eta Anne Heche gaztearekin laukote protagonista osatzen du film honetan. Egungo istorio triste, ilun eta ezatsegin bat kontatzen du, oro har ikuspuntu errealista galdu gabe, nahiz eta, zoritxarrez, efektista samar bihurtzen den zenbait unetan.

Atlantique latitude 41º

1958, Roy Ward Baker, 120 m.

♦ ♦ ♦ ♦

09:00 C+(f)

Aquella noche

1992, Craig Bolotin, 90 m.

♦ ♦ ♦

11:00 La2

Coacción al testigo

1994, Jan Egleson, 92 m.

♦ ♦

16:15 T5

Patria

1995, C. Mendeul, 105 m.

♦ ♦

22:00 ETB2

Si las paredes hablasen

1998, Nancy Savoca eta Cher, 93 m.

♦ ♦

22:00 T5

Vampires

1997, John Carpenter, 105 m.

♦ ♦

23:25 C+(f)

Cómo triunfar en la publicidad

1989, Bruce Robinson, 95 m.

♦ ♦

00:10 ETB2

Edipo, el hijo de la fortuna

1967, Pier Paolo Pasolini, 100 m.

♦ ♦ ♦

02:00 La2

Un lugar llamado Glory

1965, Sheldon Reynolds, 89 m.

♦ ♦ ♦

03:40 La2

Mi marido y sus complejos

1968, Luis Maria Delgado, 88 m.

♦

04:40 T5

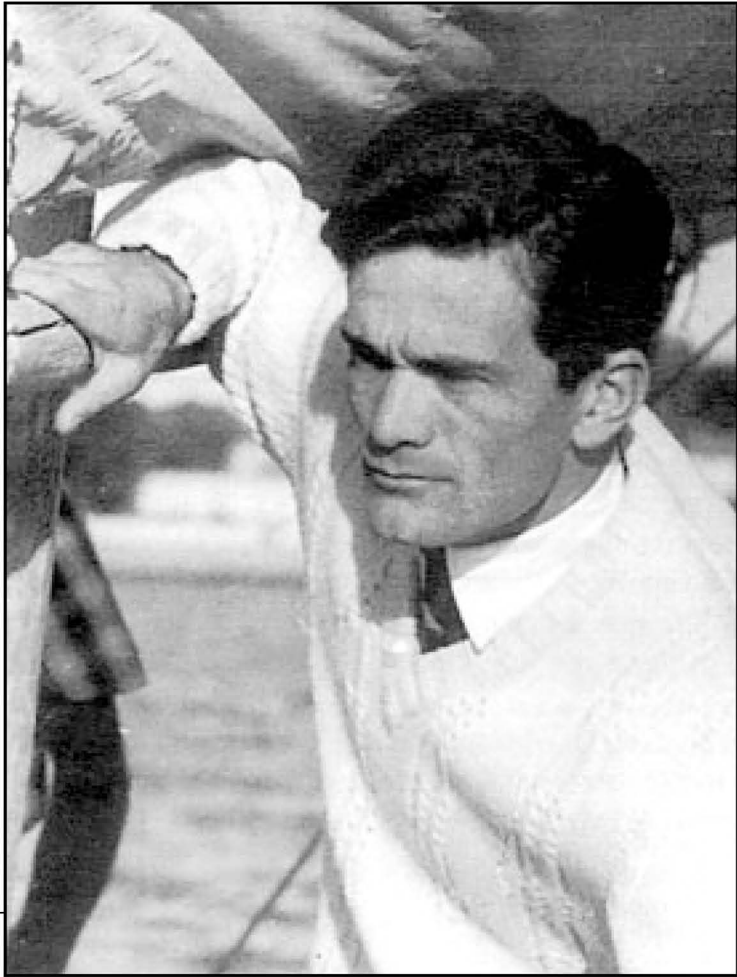
Vibraciones negativas

1990, Roderick Taylor, 90 m.

♦ ♦

05:30 A3

♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦
TXARRA ESKASA BALEKOA ONA BIKAINA

Pier Paolo Pasoliniren *Edipo, el hijo de la fortuna* emango dute gaur La 2en.

ETB 2

07:55: Del país de los vascos.

08:35: Girasol.

09:00: Empresa vasca.

09:30: El Punto... Gonbidatua: Patxi Ormazabal.

10:00: Forum. Gonbidatua: Felix Ares.

10:30: Señorío de La rrea.

10:55: N.G. Tigres de Siberia. Dokumentala.

11:50: La cruda realidad.

12:15: Los misterios de Ruth Rendell.

13:15: Ned y Stacey.

13:45: La niñera.

14:15: Informativo territorial.

14:28: Teleberri.

15:45: Lo que faltaba.

17:45: Querido detective. Telesaila.

18:30: Esta es mi gente.

19:50: Da la talla en la pantalla.

20:25: Señorío de La rrea.

20:58: Teleberri.

22:00: Exclusivas ETB.

Patria.

Zuzendaria: Christopher Mendeul. Aktoreak: Rutger Hauer, Maranda Richardson. 1995.

00:10: Zinema.

Como triunfar en la publicidad.

Zuzendaria: Bruce Robinson. Aktoreak: Richard E. Grant, Rachel Ward. 1989.

01:55: Lo que faltaba.

03:50: Forum.

04:20: Amaiera.

ETB 1

06:50: Superbat.

‘Superheroiak’, ‘Potto-kiak’, ‘Ninja dortokak’, ‘Tom eta Jerryren ikus-kizuna’, ‘Galaxiako ganorabakoak’.

08:50: Euskal Herritik.

09:30: Hitzaro.

10:00: Sorginen laratza.

11:25: Ikusgela.

12:20: Sexuen arteko borroka animalietan. Dokumentala.

12:55: Iparraldearen orena.

13:00: Harriketarrak.

13:30: Gaur egun. Albistegia.

14:05: Bruno Gaztea. Marrazki bizidunak.

14:30: Tex averyren marrazki bizidunak. Marrazki bizidunak.

14:50: Sexuen arteko borroka harremanak. Dokumentala.

15:20: Goenkale. Telesaila.

15:55: Egin kontu. Magazina.

17:25: Bidaide. Dokumentala.

18:55: Dragoi basatia.

19:15: Porky txerritxoa.

19:25: KTM!.

20:28: Gaur egun.

21:10: Bertatik bertara.

21:45: Goenkale.

22:30: Sorginen laratza.

00:05: Sexuen arteko borroka animalietan. Dokumentala.

01:05: Bakarrik.

02:50: Egin kontu.

04:20: 64. Telesaila.

04:50: Bizi zentzumenak.

05:20: Ikusgela.

06:10: Amama sukaldari.

irratia

♦

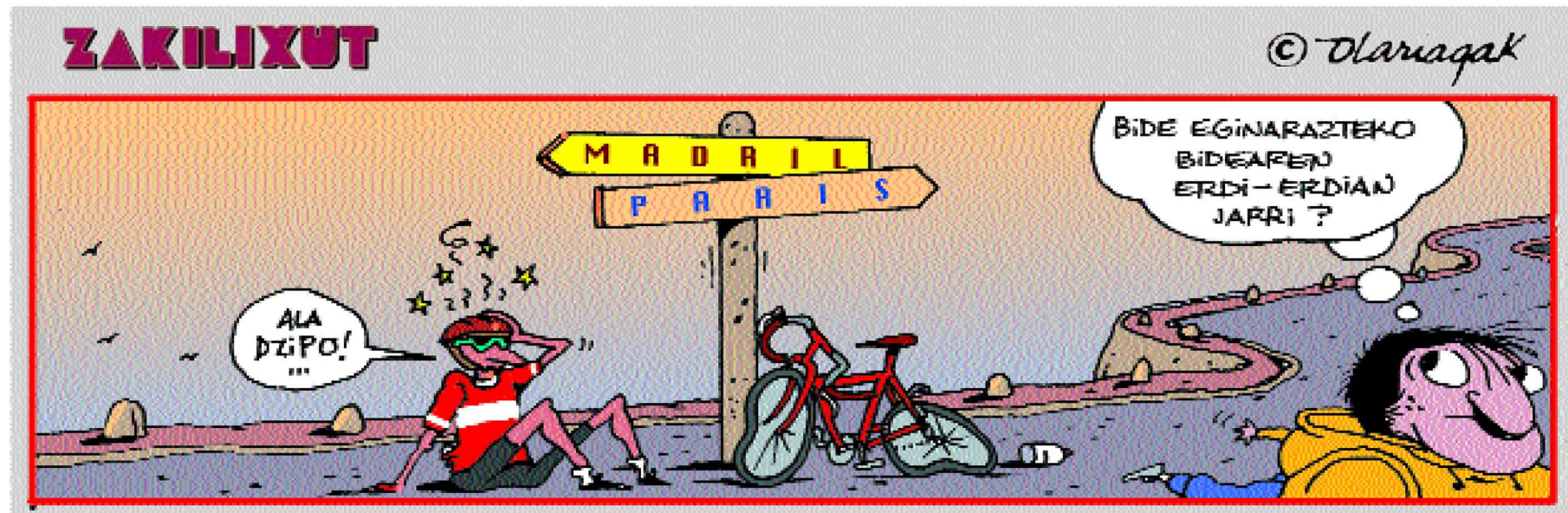
Euskadi Irratia. Goizeko 10:00etan, *Goi-zean behin* saioan, Harkaitz Canoren gogo-eta entzun ondoren, Silbana Huegun dietistaren bisita jasoko dute. Eguneroko lehiaketaren ostean, Asier Aranguren kazetariak herri komunikabideen inguruan aurkeztu duen tesiari buruz hitz egingo dute. 12:00etan eguraldiaren berri emango dute, eta Asier Perezek erantzungo dio eguneko galderari. Arratsaldean, Elhuyarreko Gillermo Roak elementu kimikoak

hobeto ezagutzen lagunduko du *Lauretan Babel* saioaren barruan. 17:00etan, Nisa Goiburu margolari ordiziarrarekin hitz egingo dute, eta Asier Serrano eibartarrak basandereen istorioa kontatuko du. 18:00etatik aurrera tertulia egingo dute.

Radio Euskadi. Gasolinaren prezioa aztertuko dute sakonki. Horretarako, Celina Menaza EAEko kontsumitzaileen elkar-teko presidentarekin hitz egingo dute.

Celinarekin batera, Bizkaiko gasolindegibatuetako nagusiak ere izango dira. Baina gasolinaren gaiari heldu aurretik, Margarita Robles izango da gonbidatua. Robles Madrilgo Foroko kidea da, eta kazetari taldeak egindako galderei erantzungo die. Gaurko saioan liburu editorearen lanari buruz ere hitz egingo dute, eta Enrique Gutierrez idazlea gonbidatu dute, *Día de la tristeza* bere azken lanari buruz hitz egin dezan.

Alabes eta bizkaino, gu gera gipuzkuano...

■ Hiru probintziako 'Euskal Herria' sustatzen ari dira bost turismo bulego merkatu britainiarrean

INGELES BATEK *Basque Country* zer den jakin ez eta argibide bila Internetera jotzen badu, Altavista bilatzaileari galdera egin, eta honek milaka orrialderen berri emango dio zerrenda luzean. Aurrenekoak ez dio argibide handirik emango, turismo agentzia pribatu baten iragarkia baino ez baita, baina bigarrenak bai. *Eusko.net* helbidean *basque country* zer den ikasten has daiteke. *Our Villages and Towns* («gure herriak eta hiriak») Baiona, Bilbo, Donibane Garazi-San Jean Pied de Port, Donostia-San Sebastian, Vitoria-Gasteiz, Maule-Mauleon-Licharre eta Iruña-Pamplona dira irakurriko du. Eta komunikabideen ataletara jotzen badu, EGUNKARIA, *Sud Ouest*, *Diario de Noticias*, *El Diario Vasco* eta *Tipi-ttapa* elkarren ondoan ikusiko ditu.

Baina informazio hori guztia oker dagoela pentsatuko du ingeles horrek, Eusko Jaurlaritzak eta Euskal Herriko bost turismo bulegok Erresuma Batua bidalitako 10.000 esku-orrietako bat jaso badu.

Euskaldunek beraien bidalitako orri dotorean argi eta garbi baitator koloretako mapa eta guzti, *Basque Country* hiru herrialdek osatzen dutela: Arabak, Bizkaia eta Gipuzkoak. «*Our route will take you to the three Basque capital cities...*» («gure ibilbideak hiru euskal hiriburuetara eramango zaitu...»), irakurriko du.

Euskal Herriari buruzko informazio orokorrean, nature atalean Pirinioak ez dira agertzen, eta festivals atalean Hondarribiko eta Irungo alardeen berri izango du, baina sanferminen arrastorik ez

A CHOICE SELECTION

5 DAYS

- Day 1 Visit the city of Bilbao
- Day 2 and day 3: Gipuzkoa Coast: Donostia-San Sebastián, Hondarribia and Zarautz.
- Day 4: Vitoria-Gasteiz and La Rioja Alavesa.
- Day 5: departure.

8 DAYS

- Day 1 and day 2 (morning): Bilbao. Visit the capital of Bizkaia
- Day 2 (afternoon) day 3, day 4, day 5 and day 6 (morning): Gipuzkoa Coast Visit some of Gipuzkoa's most important coastal towns: Donostia-San Sebastián, Hondarribia and Zarautz.
- Day 6 (afternoon) and day 7: Vitoria-Gasteiz and La Rioja Alavesa. Explore the capital of Alava, where in addition to the city you will also have the opportunity to visit the Rioja Alavesa region.
- Day 8: departure

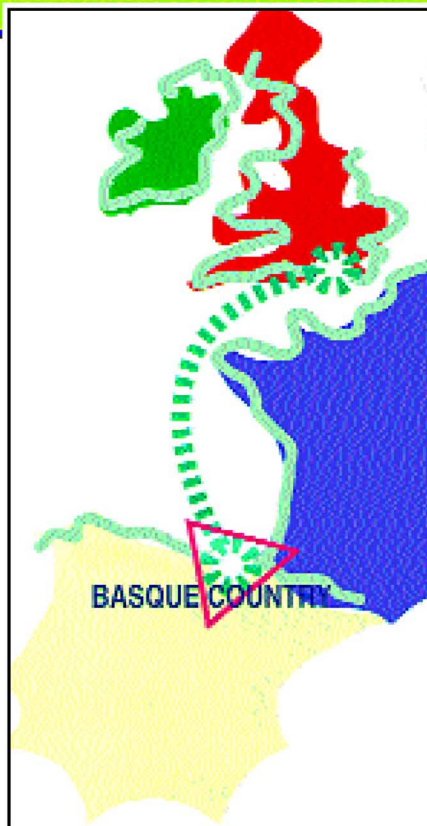
DISTANCES IN KILOMETRES			
Bilbao - Zarautz	90 Km	Vitoria - Bilbao	65 Km
San Sebastián - Vitoria	115 km	Bilbao - Hondarribia	130 km
Bilbao - San Sebastián	119 km	Vitoria - Rioja Alavesa	45 km

BASQUE COUNTRY

Basque lurralde gehiago dagoenik ezta aipatu ere. Hori bai, «Euskal Herria» horren txikia izanik, «Euskal Herri barruan» leku batetik bestera joatea erraza izateaz gain, «auzoko beste autonomia erkidegoak» ere erraztasun handiz bisita daitezkeela dio eskuorriak («even visit some of the neighbouring Autonomous Communities»).

Webgune batean (www.basquecountry-tourism.com) informazio gehiago duela irakurriko du bezero britainiarrak eta, han sartzen baldin bada, Euskal Herriari buruzko informazio oro-

korrean, *nature* atalean Pirinioak ez dira agertzen, eta *festivals* atalean Hondarribiko eta Irungo alardeen be-

Hiru probintziako «Euskal Herria» ageri da banatutako 10.000 esku-orrietan.

rri izango du, baina sanferminen arrastorik ez.

Atsegin handiz, *with pleasure* Bost edo zortzi eguneko egonaldia proposatzen diete britainiarrei Bilbo, Gasteizko, Donostiako, Zarauzko eta Hondarribiko turismo bulegoek, Eusko Jaurlaritzako Turismo Sailaren *Atsegin handiz* kanpainarekin lankidetzan. *With pleasure*. 10.000 esku-orri argitaratu dituzte, gehienak *mailing* baten bidez Londres inguruan banatzeko. Merkatu britainiarrari zuzendua da kanpaina; izan ere, aspaldian Erresuma Batutik gero eta bisitari gehiago datorrela nabari baitute turismo arduradunek.

Kultur ukitua falta zaio akaso esku-orriari. Bertso batez hornitzea txarra ez. Xenpelarren bat, esate baterako. «*Alabes eta bizkaino, gure gera gipuzkuano...*».

Imanol Murua Uria
 DONOSTIA

INFORMATIKA

Ordenagailuak, aisialdirako tresna

Bideo jokoez guztiz goatzeko oinarrizko aholkuak • 4

UNI

BERTSITATEA

BENETAKO EUSKAI PLANGINTZA
Oin

Espero baino geldoago

EHUko Euskararen Normalizaziorako II. Plangintzaren gauzpenak eztabaida sortu du eta gainera

HAU ASTEA!

Ander Izagirre, Eskandinavia motorrean

Bidaiaren diaporama aurkeztu du NUPen • 8

**EHU-N EUSKARAREN ERABILERA
NORMALIZATZEKO II. PLANGINTZA**

Nahi baino polikiago

**Miren Azkaratek Gobernu Batzar
batean irakasle elebidun berrien
kontratazioak atzera bota zituela
salatu du LABek • Unibertsitatearen
arabera, 30 irakasle elebidun
kontratatu dituzte eta plangintza
ez dago geldi, baina atzerapena
izan da**

Inigo Olabarri • Bilbo

EHU Euskal Herriko Unibertsitateko Euskararen Normalkuntzarako II. Plana ikasturte honetan abian jartzekoa bazen ere, geldituta dagoela salatu du LAB sindikatuak. Sindikatu abertzalearen arabera, ez dira egin plangintzak ikasturte honetarako aurreikusten zituen irakasle elebidunen kontratazioak.

EHUko Euskararen Erabileraren Normalizaziorako II. Plangintzan azaltzen denez, besteak beste, euskarazko eskaintza gehitzeko 230 irakasle elebidunentzako lanpostu berriak sortu beharko lirarteke, eta hizkuntza birziklapenerako askapenak betetzeko, berriz, beste 20 behin-behineko lanpostu gehiago. Horietatik guztietatik 50 lanpostu berri eta zortzi ordezkapen 1999-2000. ikasturtean bete beharrekoak ziren, plangintzaren arabera. EHUtik EGUNKARIARI adierazi diotenez, ordea, aurtan 30 lanpostu berri sortu dira EHUn.

LABek EGUNKARIARI jakina-

razi dionez, iazko aurrekontuen luzapenarekin batera, Euskararen Erabilera Normalizatzeko II. Plangintza bideratzeko eta titulazio berriak ezartzeko, Eusko Jaurlaritzak 500 milioi pezetan gehitu zuen EHUri emandako dirulaguntza (20 milioi libera).

LAB: «Egoera tamalgarria»

LAB sindikatuko kideek salatu dutenez, Euskara Planean zehazten diren aurreikuspen horiek ez dira inondik ere bete. Areago, uztailaren 21ean egin zen Gobernu Batzarrean hainbat kontratazio berri egiteko dokumentazioa aurkeztu zen, baina LABek adierazi duenez, Miren Azkarate Irakasleen errektoreordeak «erretiratu» egin zituen

kontratazio berriak, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak baimenik eman ez zuelako.

Ikasturte honen hasieran hain «egoera tamalgarria»

Miren Azkarate, Irakasleen errektoreordea, Juan Ignacio Perez, Euskara errektoreordea, eta Pello Salaburu, EHUko errektoreordea.

«EHUren hausnarketa teorikoa»

EHUko Farmazia Fakultatean egin ziren aurreikuspenen arabera, ondorengo kontratazioak egitea adostu zuten: bost irakasle berri arduraldi osorako kontratatzea, hiru irakasleren arduraldia zabaltzea eta arduraldi partzialarekin irakasle bat hartzea. Horiekin euskaraz zortzi ikasgai (47 kreditu) eskaini nahi zituzten Farmazia lizentziaturan, zazpi ikasgai (45 kreditu) Giza Elikadura eta Dietetika diplomaturan eta Elikagaien Zientzia eta Teknologia bigarren zikloko lizentziaturan.

Irakasle bakarra kontratatuko da, ordea, EGUNKARIARI helarazitako datuen arabera, eta Farmazia lizentziaturan bi ikasgai baino ez dira emango, horrenbestez.

Era berean, Farmazia Fakultateko Batzarrak bere garaian kezka larria azaldu zien Euskal Herriko Unibertsitateko arduradunei Euskararen Erabileraren Normalizaziorako II. Plangintza zela eta. Kezka horren adierazgarri izan daitezke batzar horretan onartutako idatziaren ondorengo pasarteak:

«Plangintza modu zabalean hedatu da EHUn

sinesgarritasun zentzua emanez. Horrek eragin du Departamendu eta Zentroetan 1999-2000 ikasturteko plangintzaren diseinuan Normalizaziorako Plangintzan oinarrituz lan egitea. Irailaren 14an, nabaritzen duguna da Normalizazio Plangintza EHUren hausnarketa teorikoa dela, ez dena Hezkuntza Sailarekin, Unibertsitateekin eta Ikerkuntzarekin egindako hitzarmen sendoetan eusten».

Era berean, EHUko errektorearentzat zenbait eskakizun egin zituen Farmazia Fakultateko Batzarrak: «Lehena: errektore jaunari eskatzea Errektoretzatik lan baten publizitatea egiten denean, baita Euskararen Erabileraren Normalizaziorako II. Plangintza bezain zorrotza izanda ere, ezartzeko bermerik ez baldin badauka, hala esan diezaiotela zentro, departamendu edo eta eragin diezaiotkeen orori. Bigarrena: errektore jaunari ohartaraztea irakasle elebidunek bizi duten egoera jasangaitzaz eta baztertzailaz. Epe motzean ordezkatzan zaila izan daitekeen langileariak alde egin dezake hori dela eta».

egotea ez zutela espero erantsi du LABek EUSKALDUNON EGUNKARIARI igorritako oharrean. «Ikasleei banaturiko gida liburuetan, euskaraz eskaini behar zituzten ikasgai berriak beltzez ezabatuta daude edo, kasu gehienetan, ikasleek euskal lerroetan ma-

trikula bete eta gero, erdarazko klaseetara joan behar izan dute, agindutako euskarazko irakasgaietan irakasle euskaldunik kontratatu ez delako».

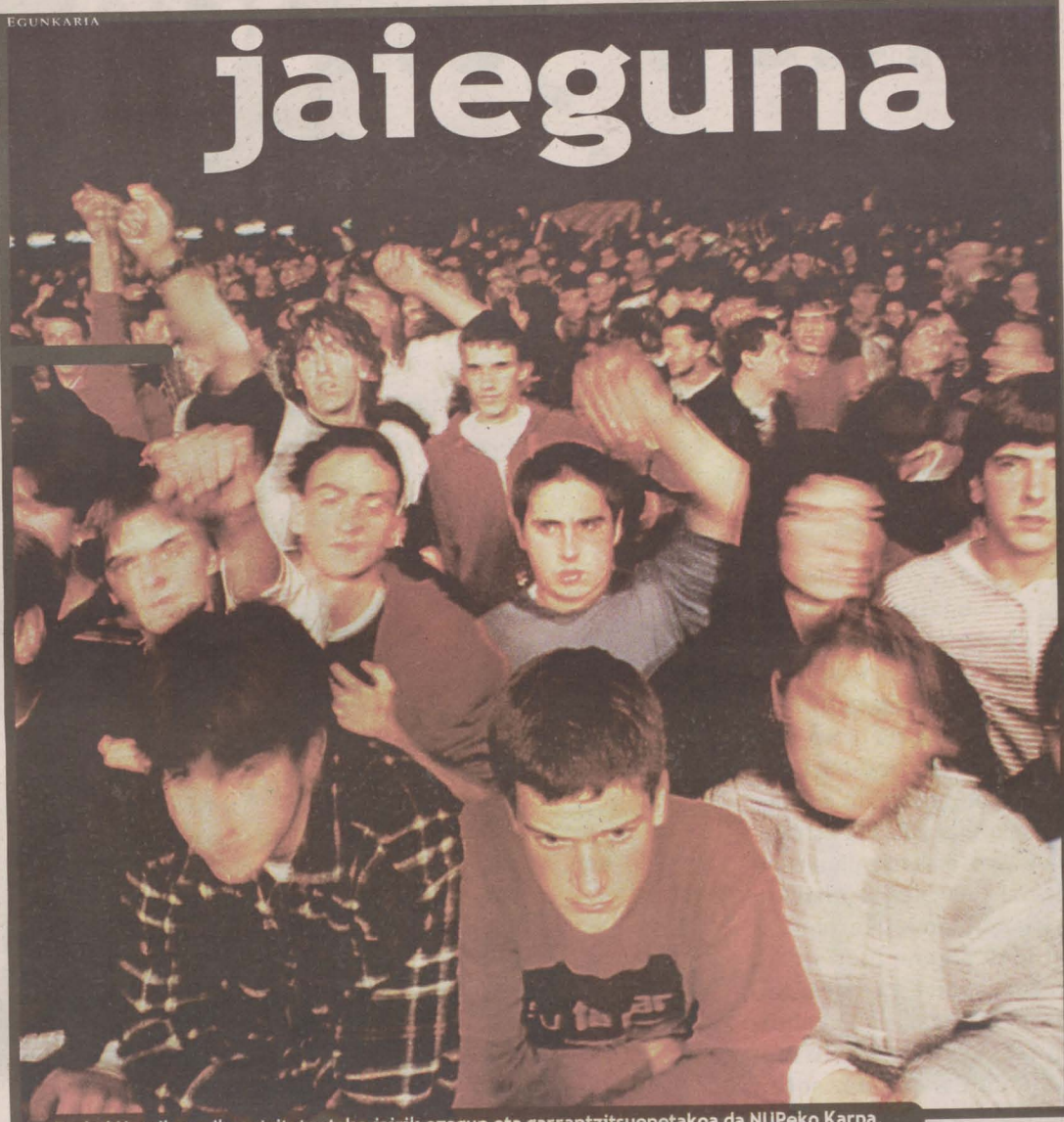
Euskararen Erabilera Normalizatzeko II. Plangintzan lanpostu elebidunen gaineko

aipamena egiten denean, etorkizunean beharrezkoak izango direla azpimarratzen da, «kontuan izanda titulazio batean baino gehiagotan dagoen eskaintza elebiduna oso mugatua dela. Beharrezkoa da, era berean, azpimarratzea nolako egonezina sor-

KARPA

23 orduko jaieguna

Euskal Herriko unibertsitateetako jairik ezagun eta garrantzitsuenetakoa da NUPeko Karpa.

diote, Euskara Plangintza diseinatuta zegoen moduan ez dela-ko oraindik betetzen hasi. Esaten ari dira plangintza izoztuta dagoela, baina hori ez da zehatza: atzerape-na egon da Unibertsitate Plangintzan, eta horrek ekarri du Euskara Plangintza formalki indarrean ez jartzea».

Euskararako errektoreorde Juan Ignacio Perezen azaltzen duenez, «legeak dio Euskararen Erabilerraren Normalizaziorako II. Plangintza Unibertsitatea Antolatzeke Legearen barruan sartu behar dela. Formalki, Unibertsitate Plangintza ez da adostu eta, beraz, hori egiten ez den bitartean gobernuak ez du sinatuko. Hori dela eta, gobernuak sinatu arte Euskara Plangintza ez da indarrean jarriko».

Ikastegi bakoitzak bere ezarpen plangintza egin beharra dauka, Juan Ignacio Perezen esanetan. «Ikastetxeetan ezarpen planak egiten aritu dira uztaila arte. Uneotan ezarpen plan horiek

aztertzen ari gara, eta ezarpen plan horien ondorioak ikusten datorren urtean hasiko gara».

Aurten kontratatatu diren irakasle elebidunak klaseak ematen ari direla dio Juan Ignacio Perezek. «Urtero gertatzen zaigu kontratazioak egiteko orduan berandu ibiltzen garela, baina horrek ez du esan nahi urtean zehar euskarazko eskaintza handituko ez denik. Euskarazko eskaintza handiagoa izango da aurten, eta hori dena plangintza formalki indarrean jarri gabe».

Hala ere, Euskara Errektoreordeak onartzen du Euskararen Erabilera Normalizatzeko II. Plangintza atzeratu egin dela. «Hain zuzen ere, guk okainerako onartuta izatea espero genuen I. Unibertsitate Plangintza ere atzeratu dela-ko. Baina atzerapen horrek ez du

esan nahi Euskararen Erabilera Normalizatzeko II. Plangintza geldirik dagoenik».

tuko lukeen adosten hain zaila izan den normalizaziorako plangintzaren fruituak nabaritu gabe ikasturtea hasteak». Aipatu asmo horiek ikasturte hasi berrian betetzen ari ez direlako kezka larria azaldu du sindikatu abertzaleak.

EHU: «Plangintza ez da formalki indarrean jarri»

Aldiz, oso bestelako iritzia du

gai horren inguruan Juan Ignacio Perezek, Euskararako Errektoreordeak. «Haiek ez dakite Euskararen Erabilerraren Normalizaziorako II. Plangintza betetzen ari den ala ez. Plan baten helburua ez da jendea kontratatzea, eskolak euskaraz ematea baizik. Horretarako bide desberdinak

daude. Bata jendea kontratatzea da, hori egia da. Esaten dutena arrazoi batengatik

EHU: «Unibertsitate Plangintza adosten ez den bitartean, ez dugu sinatuko Euskararen Plana»

NUPeko jai ezaguna etzi izango da, bederatzietatik biharamuneko zortzietara

Inigo Olabarri • Bilbo

ZORTZI urteko historia du Euskal Herriko unibertsitateetan egiten diren jaietatik ezagunenetakoa. Karpa du izena, festa aterbetzen duen karpa erraldoiagatik jarria. Azaroaren 5ean izango da aurtengoa eta betiko helburuekin ospatuko da: antolatzaileen ikas-bidaia finantzatzea, eta parte hartzen dutenek ongi pasatzea.

Sasoi batean Nafarroako Unibertsitate Publikoak inguruan zituen eremuetan egiten zen jaialdia, baina han etxeak eraikitzen hasi dira, eta tokiz aldatu behar izan du jaialdiak. Sadar zelai ondoan izango da aurten, Sadarcillon. Han jarriko dute Karpa. David Hernandezek, antolatzaileetako batek, adierazi du etetik gabeko jaialdia izango dela. «Goizeko 9:00etan

DJak, herri bazkaria, musa, herri kirolak... izango dira

irekiko dugu Karpa, eta orduan hasi eta biharamuneko 8:00ak arte egongo da zabalik. Aurreko urteetan gaueko kontzertua prestatzeko-eta itxi egiten zen, baina aurten ez dugu horrelakorik egingo».

Guztira 23 orduko eguna izango dute NUPeko ikasleek antolatutako jaialdira gerturatzen direnek. Goizean mus txapelketa eta herri kirolen erakustaldia izango dira egitarauak dituen ekitaldi ikusgarrienak. Eguerdian herri bazkaria egingo

dute, eta arratsaldean, iluntzean eta gauean musika izango da nagusi karpapean: DJak eta musika taldeak agertoki gainean. Hori guztia, 600 pezetaren truke.

20.000 pertsona inguru

Jaialdiaren helburua NUPeko ikasleen ikas-bidaia finantzatzea da, arestian esan bezala. «Hamabost kurtso biltzen gara eta kurtso bakoitzeko 50 pertsona inguru. Bakoitzak txosna bat jartzen du. Eguna ondoen joan zaien txosnakoek 1.500.000 pezeta inguru atera ditzakete (60.000 libera) biharamuneko kontuak egin eta gero. Jende ugari etortzen da jaialdira, 15.000 eta 20.000 pertsona bitartean».

Diru horrekin nora joango diren galdetzean, ez daki oraindik zer erantzun David Hernandezek. «Azken urteetan Kubara joan dira gehienak, baina aurten ez dugu oraindik erabaki nora joan».

Info

Bideo jokoak

Bideo jokoan paradisua

Ordenagailuak aisialdirako makina indartsuak dira gaur egun

Laurentzi Garmendia • Donostia

URRUN gelditu dira ordenagailua testuak idazteko makina zeneko urteak. Egia esan, beti lotuta joan izan dira informatika eta bideo jokoak, baina, industriaren hazkundearekin, egungo simulatzaile eta estrategia jokoek ordenagailuen salmentak bultzatu eta produktu berriak sortarazi dituzte.

Bideo jokoan industriak erabat aldatu ditu ordenagailuak, erabiltzaileak ia konturatu ez badira ere. Guztiz normala da CD-ROMa, soinu txartela eta bideo azeleragailua dituen ekipo bat, baita merkeena ere. Ezin da esan guztiak bideo jokoan industriaren hazkunde horren ondorio direnik, baina horrek eragin izugarria izan du.

Baina bideo jokoetarako makina indartsu batek osagai onak eskatzen ditu, eta horien arabera gure ordenagailua egokiagoa izango da zeregin baterako edo besterako.

Periferikoak

Orri honek ematen duen tartetxo aprobatxatuz, bideo jokoan plataforma batek behar

dituen periferikoak gainbegiratu ditugu.

Hasteko, mikroprozesagailu azkar bat behar da, ahalik eta irudiaren geometria gehien sor ditzan. Ordenagailu jokoetan zenbaki komadunak erabiltzen dira gehienbat, eta, horregatik, arlo honetan oso sendoa den mikroprozesagailu batek asko laguntzen du. AMD Athlon da onena horretarako, baina Intel Pentium III batek edo Pentium II batek ere balio du.

RAM memoria kopuruak ez

du hainbeste baldintzatzen bideo jokoaren abiadura, baina bai hura kargatzeko denbora. RAM memoria txikia bada, bertan ez da informazio guztia sartuko, eta sistema eragileak askoz ere mantoagoa den disko gogorrean gorde beharko ditu datuak, denbora gehiago hartuz. Bideo jokoan zale amorratuak 128 Mb jarri beharko lituzke, baina orain ez da garai ona memoria erosteko, Taiwango lurrikarak enpresa askotan eragina izan baitu. Itxaron pixka bat memoria erosteko!

Disko gogor baten garrantzia txikiagoa da, orokorrean guztiek abiadura handia dutelako. Kontuan izan beharreko gauza bakarra da ea nahikoa tokirik dugun jakitea, baina hori ere ez da arazo izaten normalean. Izan ere, disko gogorra joko kargatzen ari denean bakarrik erabiltzen da, eta guztia ongi bada, bideo jokoak exekutatzeko ari garenean ez luke haren beharrik izan behar.

Txartel grafikoaren garrantzia

Eta mikroprozesagailuarekin batera, mota horretako ordenagailu batean garrantzitsuen den osagaia daukagu: txartel grafiko. Askok erosten dute Intel Pentium III mikroprozesagailu bat jokoetarako, pentsatuz hori nahikoa dela. Kontuz, makina mantoago batek, txartel grafiko egokiaz lagunduta, erraz gaintzi dezake txartel grafiko kaskarra duen Pentium III bat. Izan ere, txartel grafikoak mikroprozesagailutik da-

tuak jaso eta irudia sortu behar du, hiru dimentsioko irudian kolore eta irudiak sartuz.

Txartel grafikoak ez bada gauza mikroprozesagailuak bidaltzen dizkion aginduak garaiz betetzeko, mikroprozesagailuak zain egon beharko du, eta ez gara haren indar guztia aprobetxatzen ariko. Alderantziz ere gerta daiteke, alegia, txartel grafikoak azkarragoa baldin bada. Horregatik, bien arteko oreka nahitaezkoa da ahalik eta erosketa egokiena egiteko. Ez xahutu TNT2 Ultra txartel batek balio duena Pentium II edo AMD K6-2 ordenagailu batean. Horietarako egokiagoa izan daiteke 3dfx Banshee edo TNT2 txipa duen txartel grafiko.

Baina adi, informatika baita egin daitekeen inbertsiorik txarrena. Txartel grafikoetan batez ere, lau hilabeteko beste guztiak baino askoz azkarragoak diren modeloak ateratzen baitira. Orduantxe izaten da aurreko modeloa erosteko garairik onena, prezioen jaitsiera aprobetxatuz.

Lara Croft, bideo jokoetako erregina.

galderak zalantzak galderak zalantzak galderak zalantzak galderak zalantzak galderak zalantzak

Argazkiak moldatzeko programa baten bila nabil. Esan didate Adobe Photoshop dela onena. Ba al dago antzekoren bat?

Harkaitz Mendizabal • Audio

Adobe Photoshop oso programa ezaguna da, eta Mac mundurako sortu zen duela urte dezente. Ezer esaten ez diguzenez, ez dakigu zertarako erabili nahi duzun. Irudigintzaren profesionala bazara, ziurrenik Photoshop izango da programarik egokiena, hark balio duena (50.000 peze-ta, 6.000 libera inguru) ordaintzerik baduzu. Baina, bestela, Paint Shop Pro oso egokia da. Hasieran shareware aplikazioa zen, baina bertsio bakoitzean hobera egin du eta Photoshop-en aurkari bilakatzen ari da. Azken bertsioa atera berria da, eta merezi du begiratzea.

Zer esan nahi dute shareware eta freeware hitzek?

Nerea Telleria • Burlata

Programak zabaltzeko sistemak dira. Ingeleseko hitzak dira biak. Shareware programek honela funtzionatzen dute: instalatzen direnetik, erabilpen muga bat dute —egun kopurua, adibidez—, eta hortik aurrera erabiltzen jarraitu nahi izanez gero, ordaindu egin behar da, nahiz eta normalean gutxi den. Freeware programak, aldiz, dohainik dira betiko.

ORDENAGAILUEI EDO INFORMATIKARI BURUZ DITUZUN ZALANTZAK ARGITU NAHI DITUZU?

Bidalt galderak unimatika@egunkaria.com helbidera eta argituko dizkizugu.

info LAGUNTZA

Webgune propioa izateko aukerak anitz dira.

Webgunea eraikitzeke

Nork bere domeinu propioko webgunea ezartzeko urratsak

Jabi Zabala • Bilbo

ZER egin behar dugu gure izena duen webgunea ezarri nahi badugu? Bada, beste norbaiten zerbitzarian jar dezakegu gure webgunea. Badira webgune-rako doako lekua eskaintzen duten hainbat zerbitzari, Geocities-en atzean etorri ziren Xoom, Tripod eta beste asko.

Baina gero eta gehiago dira Interneten, inoren azpidirektorioan galdutako helbide luze eta gogoraezin batean barik, beren domeinu izen propioarekin azaldu nahi dutenak. Zerbitzari birtualen boom-ak ahalbidetu du gero eta domeinu gehiago agertzea. Lehia gero eta handiagoa da, eta prezioak, ondorioz, eskuragarriagoak.

Domeinu izen bakoitzari numeroz osatutako IP helbide bat dagokio, benetako helbidea dena. Gure nabigatzailean domeinu izen bat idazten dugunean, Interneteko datu baseetara jotzen du nabigatzaileak eta hark bideratzen du, izen horri dagokion IP helbidea adierazita. Printzipioz, IP zenbaki bakoitza makina bati dagokio, Internetera uneoro konektatutako ordenagailu bati. Horregatik, hasiera batean oso domeinu izen gutxi zeuden, erakunde eta enpresa gutxiak dutelako horrek behar lukeen dirutza gastatzerik.

Zerbitzari birtualen agerpenak, berriz, arazo hori gaindi-

tu du. Ordenagailu erraldoi haiek gai dira hainbat IP helbide hartzeko. Makinaren baitan hainbat direktorio sortzen dituen software berezi baten bidez. Konexio azkarrak, teknikarien gau eta eguneko arreta eta pisuzko beste hainbat arrazoi dira enpresarik handienak ere zerbitzari birtualak alokatzera bultzatzen dituztenak.

Sortu den konpetenziak, bestalde, gauzak erraztu dizkio patrikari. Nahikoa da topatzaile batean web hosting hitzak jartzea ehunka erreferentzia jasotzeko. Normalean enpresa bakoitzak zenbait plan eskaintzen ditu, eta haien salneurrietan ere diferentziak badira.

Demagun gure negozio txikiaren webgunea ipini nahi dugula, gure domeinu izenarekin. Webgune txikia izanik, nahikoa izango dugu 10 megako plana hartzea; posta elektronikoko pare bat helbiderekin. Urte bakoitzeko 150 inguru dolar kostatzen da, batez beste, gutxieneko presentzia ziurtatzen digun oinarritzko plana. Beste baliabide batzuk ere har ditzakegu: sarearen bidez saldu nahi badugu SSL enkriptazio sistema; kreditu txartelen bidezko ordainketa sistema; RealAudio zerbitzaria soinu edo bideoa eskaintzeko. Osagarri horien eta guretzako zerbitzari birtualean hartuko ditugun

- Hainbat baliabide
<http://www.OnlineBusiness.com>
- Konparaketak
<http://www.tophosts.com>
- Domeinua erregistratzeko
<http://www.networksolutions.com>
- Doan
<http://www.serviciosarg.com/>
<http://todogratias.hypermart.net/>

megabyteen arabera dantzatuko dira prezioak.

Eskaintzen konparaketa

Baina alde handiegia izaten da itxuraz antzekoak diren eskaintzen artean. Horregatik sortu da Tophosts zerbitzua. Eskaintza askoren arteko konparaketak egingo dizkigu, guk zer nolakoa nahi dugun adierazi ostean. Online Business webgunean ere prezioaren arabera konparaketak aurki ditzakegu, baina baita beste hainbat informazio eta baliabide ere. Esaterako, webgune irudien zein maketazioaren diseinuarekin lagunduko diguten hainbat helbide, doako CGI script-ak aurkitzeko lekuak eta beste. Tophost zerbitzuan gure aukerak egiten lagunduko diguten hainbat azalpen eta iritzi daude.

Begiratu behar den beste ezaugarri bat zerbitzariaren abiadura da, eta horretarako modurik onena han maizter daudenen webguneak ikuskatzea da, ea ondo kargatzen diren. Amaitzeko, zerbitzari batzuek informazio jarioaren muga bat ezartzen dute:

hainbat mega eguneko. Hori gaitzen bada, gehiago ordaindu beharko dugu; beraz, eskaintzen letra txikia irakurri eta kasu mugapen horiei!

Baina ezer baino lehen gure domeinu izena aukeratu eta erregistratu, aktibatu behar dugu. Hori egiteko aukera ematen digute normalean zerbitzari birtuala eskaintzen diguten zerbitzuek, baina guk ere egin dezakegu eta bestela agian kobratuko liguketen dirua aurreztu.

Duela gutxi arte Network Solutions enpresak zuen domeinu generikoen erregistroak bideratzeko ahalmena. Baina enpresa batek monopolioa izatea ez zen bidezkoa ikusten, eta beste enpresa batzuek jaso dute ICANNen baimena domeinuen izenak erregistratzen dituen InterNIC datu basean helbide berriak sartzeko. Lehendabizikoa bi urteetarako 70 dolar kostatzen da izen bat erregistratzea, eta ondorengo urteetan 35 dolar urte bakoitzeko.

Zinema Bilborocken

Bilborock aretoan astelehenero zinema emanaldiak izaten dira. Batzuetan film ez-komertzialak, iraganeko maisulanak bestee-tan, jatorrizko bertsoak... Horren berri ematen duen erdarazko webgune bat badago. Besteak beste, ikusgai izango diren filmen, sarrerak irabazteko lehiaketaren eta Bizkaiko zinemetako filmen berri ere badakar.

Bilbo Zinea

<http://bilbo-zinea.artevia.com>

WEBGUNEAK

Ibiltarientzat

Bidaiei buruzko Frantziako bi zerbitzu aipatuko ditugu. *Le bon itinéraire* izenpean, autoz bidaia egiteko asmoa dutenek momentuan jakin ahal izango dute Europako hiri batetik beste batera dagoen tartea eta ibilbiderik egokiena. Beste helbidea Routard-en gidaren online edizioa da. Ez du paperezkoek duten informazio mordoak, aukera egiten duelako.

Iti-fr

<http://www.iti.fr>

Le Web du Routard

<http://www.club-internet.fr/routard/>

ZURE DENDA BIRTUALA

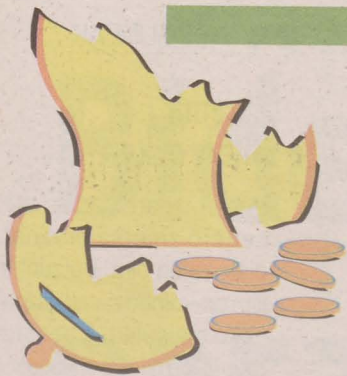

Liburuak, diskoak, bideoak...

120.000 artikulua baino gehiago etxetik mugitu gabe.

WWW.JALGI.COM/MEGADENDA

Epea: 1999-11-22.

Informazioa: Arartekoa. Dato kalea, 20-2. eskuineko atea. 01005 Gasteiz. Telefonoa: 945 135118. Bizkaia: Mazarredo zumarkalea, 15-5. A. Bilbo. Telefonoa: 94 423 44 09. Gipuzkoa: Prim kalea, 9. 20006 Donostia.

Bilbao Arten erakusteko toki bat jasotzeko eskaerak egiteko deialdia

Deitzailea: Bilboko Udala - Bilbao Arte.

Baldintzak: Nahi duen artista orok egin dezake eskabidea.

Gaia: Aldi baterako tokia.

Tokia: Bizkaia-Bilbo.

Epea: 1999-11-15.

Diru laguntza: Toki bat uzteko aukeratzen diren artistek aukera izan dezakete euren obra Bilbao Arten dagoen bitartean enpresa pribatuetatik diru laguntzak jasotzeko.

Informazioa: Bilbao Arte. Urazurrutia kalea, 32. 48003 Bilbo. Telefonoa: 94 415 50 97. Faxe: 94 415 61 93.

Euskaraz bikoiztutako bideoak bideoklubetan eta bestelako merkataritza zirkuituetan gehitzeko laguntzak

Deitzailea: Eusko Jaurlaritza. Kultura Saila.

Baldintzak: Bideo zabalzaile diren enpresa txikiak eta erdi mailakoak.

Gaia: Euskarazko bideoak.

Tokia: Araba, Bizkaia eta Gipuzkoa.

Eskaerak egiteko epea: 1999-11-05.

Informazioa: 1999-10-4ko EAEko Buletin Ofiziala. 190. zenbakia.

Itsasoko Administrazioari Eskolak unibertsitateko graduatuen prestakuntzarako eskaintako bekak

Deitzailea: Eusko Jaurlaritza. Garraio eta Herrilantetarako Saila.

Bete beharreko baldintzak: Unibertsitate lizentziaduna izatea.

Gaia: Itsasoko ikerketa.

Diru laguntza: 2.000.000 pezeta.

Iraupena: 12 hilabete.

Eskaerak aurkezteko epea: 1999-11-6.

Informazioa: 1999-10-06ko EAEko Buletin Ofizialean

'Lingua' programaren barruan elkarlanean hezkuntza proiektuak egiteko laguntzak

Deitzailea: Nafarroako Gobernua.

Baldintzak: DBHko bigarren zikloa, batxilergoa, lanbide heziketa, ikasketa artistikoak, hizkuntzak, lanbide artistikoak eta zeramika, helduen hezkuntza, arte dramatikoa eta dantza, eta musika eskaintzen duten Nafarroako hezkuntza zentro guztientzako deialdia.

Gaia: Lingua programa.

Diru laguntza: Kasu bakoitza aztertu eta gero erabakiko da kopurua.

Epea: 99-11-03.

Informazioa: Aurtengo urriko Nafarroako Buletin Ofizialaren 125. zenbakia. Eskaerak egiteko epeak: 2000-03-01etik 2001-04-30era bitarteko proiektuen kasuan, azaroaren 3a artekoa izango da eskaera egiteko epea; 2000-09-01etik 2001-04-30era bitarteko proiektuen kasuan, 2000. urteko martxoaren 1a izango da izena emateko azken eguna.

inguruan. Bekan bertako hizkuntza lantzeko ikastaro trinko bat sartzen da. Europako Batasuneko biztanle izan eta 32 urtetik behera dituztenek jaso dezakete beka.

Indarrean dauden deialdiak: 2000-03-01etik aurrera

lehenengoa, 2001-03-01etik aurrera bigarrena eta 2002-03-01etik aurrera hirugarrena.

Diru laguntza: 1,5 milioi euro 2000-03-01etik aurrera jasotzen dutenentzat. 1,6 milioi euro 2001-03-01etik aurrera jasotzen dutenentzat. 1,7 milioi euro 2002-03-01etik aurrera jasotzen dutenentzat.

Iraupena: 24 hilabete.

Epea: 2002-03-01.

Informazioa: Europako Batasuna. Europako Batasuneko ikertzaileentzat Japoniarako bekak. ICFP599B2TF01 rue de la Loi/Wetstraat 200 B-1049 Brüssel.

Webgunea:

<http://www.uv.es./cde/cfc/convocatorias/>

EUSKAL HERRIA

Eskolan erabiltzeko materialak egin eta zabaltzeko beka

Deitzailea: Arartekoa.

Baldintzak: Bizkaian, Araban edo Gipuzkoan bizi den pertsona orok jaso ahal izango du beka.

Iraupena: 10 hilabete.

Diru laguntza: 2.600.000 pezeta.

Edukia: 1999-2000ko ikasturtean giza eskubideei buruzko eskola materiala egin eta hedatzeko beka. Material horrek haurren eskubideen gaia jorratu beharko du.

Bekak aukera eskainiko dio lortzen duen pertsona edo taldeari eskola arloan giza eskubideen inguruan Arartekoarekin elkarlanean ikertu eta lan egiteko.

Egun dagoen materiala ikeritza da helburua, batetik, eta, bestetik, eskolei begira interesgarri izan daitezkeen materialak sortu eta hedatzea.

GIPUZKOA, BIZKAIA ETA ARABA

MIKEL SAIZ

Ingurugiroarekin zerikusia duen ikerketa egiteko beka bat

Deitzailea: Gipuzkoako Foru Aldundia. Nekazaritza eta Ingurugiro Saila. **Baldintzak:** Arabako, Bizkaiko edo Gipuzkoako bizilaguna izatea. 35 urte baino zaharragoa ez izatea. Ingeniari Tekniko Industrial tituluaren jabe izatea. **Iraupena:** Urtebete. **Diru laguntza:** 1.500.000 pezeta. Hilero 120.000 pezeta jasoko ditu bekadunak, eta 60.000 pezeta gehiago aseguruia eta bestelako gastuei aurre egiteko. **Edukia:** Ingurugiro gaiekin zerikusia duten ikerketak egiteko beka. Hiri lurretan kokatutako ekin-tzen ingurugiro kontrola da landu beharreko gaia. **Epea:** 1999-11-10. **Informazioa:** Gipuzkoako Foru Aldundia. Nekazaritza eta Ingurugiro Saila. Gipuzkoa plaza, z/g. 20004 Donostia. Telefonoa: 943 482111.

ARABA

Ibaiako kanpinaren ustiaketa

Nafarroa

Kirurgia orokorreko eta digestio aparatuko mediku espezialista bat

Erakundea: Nafarroako Gobernua.

Baldintzak: Medikuntzan eta kirurgian lizentziaduna izatea. Kirurgia orokorrean eta digestio aparatuan espezialista izatea.

Edukia: Nafarroako Osasun Zerbitzurako, Osasunbidetako lanpostua da. A taldeari dagokio.

Epea: 1999-11-24.

Informazioa: Nafarroako Foru Komunitatea. Nafarroako Osasun Zerbitzua-Osasunbidea, 39. Nafarroa. Telefonoa: 948 42 88 00.

Prezioa: 1.000 pezeta azterketa egiteko eskubidea ordaintzeko.

Iturria: 1999-10-25eko 133. Nafarroako Buletin Ofiziala.

Tokia: Etxarri-Aranatz.

Askotariko lanak egiteko enplegatu lanpostu

Erakundea: Etxarri-Aranazko Udala.

Baldintzak: Eskola graduatua edo LH I izatea.

Edukia: D taldeko plaza.

Epea: 1999-11-07.

Informazioa: Etxarri-Aranazko Udala 31820. Etxarri-Aranatz. Telefonoa: 948 46 00 05.

Iturria: 1999-10-08ko 126. Nafarroako Buletin Ofiziala.

Tokia: Etxarri-Aranatz.

Añorbeko udal liburutegiko arduradun lanpostu bat betetzeko deialdia

Erakundea: Añorbeko Udala.

Baldintzak: LH 2, batxilergo titulua edo baliokide bat izatea.

Edukia: Lanpostua C taldeari dagokio.

Epea: 1999-11-10.

Informazioa: Añorbeko Udala. Tel.: 948 35 00 06.

Iturria: 1999-10-11ko 127. Nafarroako Buletin Ofiziala.

Tokia: Añorbe.

Bizkaia

Informatikako teknikari laguntzailea eta gestiorako teknikariak (2)

Erakundea: Santurtziko Udala.

Informazioa: Irailaren 6ko Bizkaiko Buletin Ofiziala.

Ingeniari tekniko industrial bat Sestaoko Udalera

Erakundea: Sestaoko Udala.

Baldintzak: Lanposturako beharrezkoa den titularen jabe izatea.

Edukia: Alkatetzak onartu du industria ingeniari tekniko bat kontratatzea funtzionario gisa.

Interesa dutenek deialdiaren oinarriak eta baldintzak Sestaoko udaletxean jaso ahal izango dituzte.

Epea: 1999-11-05.

Informazioa: Sestaoko udaletxea. Espainiako plaza, 4. 48910 Sestao. Telefonoa: 94 4964111. Faxa: 94 4963928

Gipuzkoa

Belauntzako Herriko Taberna ustiatzeko deialdia

Erakundea: Belauntzako Udala.

Edukia: Herriko Taberna—taberna eta jatetxea—ustiatzeko deialdia.

Iraupena: Bost urte, beste bost urterako luzatzeko aukera.

Prezioa: Hileko gutxieneko errenta: 82.000 pezeta.

Oinarriak: Gipuzkoako Buletin Ofizialaren 194. zenbakian (1999-10-08).

Informazioa: Belauntzako udaletxea. Hiriburu, 14. Belauntza. Telefonoa: 943 674 366.

Aiako Udalean langile bat hartzeko deialdia

Deitzailea: Aiako Udala.

Baldintzak: Eskola graduatua edo baliokidea edukitzea. B1 gidabaimena. Lehenengo hizkuntz eskakizuna.

Edukia: Aiako Udaleko

langile baten plaza betetzea.

Epea: 1999-11-16.

Informazioa: Aiako udaletxea. Gozategi enparantza. 20809 Aia. Telefonoa: 943 131144.

Iturria: 1999-10-22ko 203. Gipuzkoako Buletin Ofiziala, 15.751. orrialdea.

Tokia: Aia.

Bergarako Udaleko udaltzain izateko lanpostua

Deitzailea: Bergarako Udala.

Baldintzak: Eskola graduatua, Lanbide Heziketa I edo baliokidea.

18 urte beteak izatea eta 30 bete gabe. Bigarren hizkuntza eskakizuna.

Gizonezkoa izanez gero, 1,70 metro luze izatea. Emakumezkoa izanez gero, 1,65 metro luze izatea.

A eta BTP—taxi eta lehen-tasuneko ibilgailuentzako—gidabaimenen jabe izatea.

Edukia: Bergarako Udaleko udaltzain izateko lanpostu bat.

Epea: 1999-11-10.

Informazioa: Bergarako udaletxea. Helbidea: San Martin Agirre enparantza, 1. 20570 Bergara. Telefonoa: 943 77 91 13.

Iturria: 1999-10-21eko 202. Gipuzkoako Buletin Ofiziala, 15.685. orrialdea.

Tokia: Bergara.

Iturgintza ikastaroak emateko zerbitzuaren kontratazioa Andoaingen

Erakundea: Andoaingo Udala.

Edukia: Iturgintza ikastaroak emateko zerbitzurako kontratazioa.

Epea: 1999-11-16.

Informazioa: Andoaingo udaletxean: Eguneko Zentroko Bulegoak. Enplegu saila (4. solairua). Bulegoaren ordutegia: goizeko 09:00etatik eguerdiko 13:30etara.

Prezioa: 1.470.000 pezeta, BEZ barne.

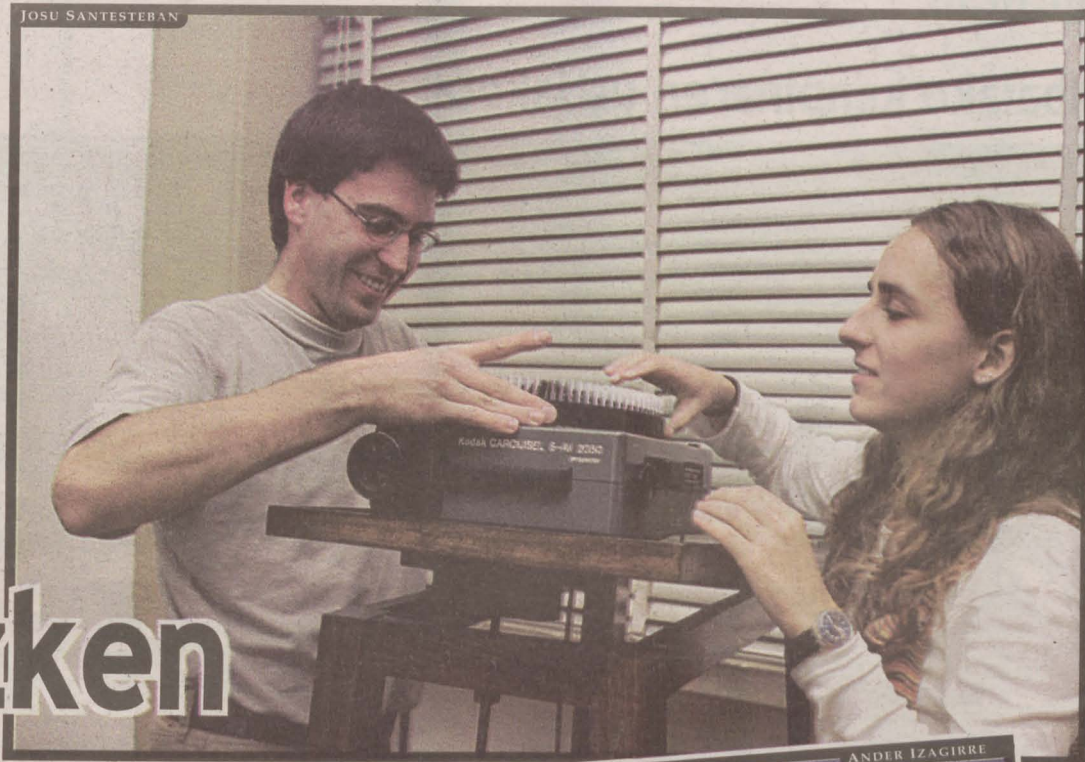
Iturria: 1999-10-21eko 202. Gipuzkoako Buletin Ofiziala, 15.682. orrialdea.

Tokia: Andoain.

Lurraren azken muturreraino

ANDER IZAGIRRE

Ander Izagirre irakasleak 31 egunez motorrean egindako bidaiaren berri eman du Nafarroako Unibertsitatean

Inigo Olabarri • Bilbo

GAUERDIKO eguzkiaren bide sekretuari jarraitu zioten 31 egunetan Ander Izagirrek, Nafarroako Unibertsitateko irakasleak, eta haren lagun Joxean Cesterok. Danimarka, Norvegia, Finlandia, Estonia, Letonia eta Lituania zehar barneratu ziren, 500 zentimetro kubikoko Honda batean. Han hartutako 200 irudirekin ordubeteko emanaldia eskaini zuten iragan astean Nafarroako Unibertsitatean,

bertako Abarrots euskara taldeak antolatuta.

«Norvegiakoak izango dira, ziurrenik, erakusten ditugun argazki gehien eta ikusgarrienak, han igaro baikenuen denborarik gehiena. Ipar muturreraino joan ginen, Nordkappera. Han, bat-batean, mundua amildegi batean bukatzen da, eta han egon ginen gauerdiko eguzkia ikusten. Hori izan zen unerik ederrenetakoa. Horregatik deitzen diogu *Gauerdiko eguzkiaren bide sekretua emanaldiari*», dio Ander Izagirrek.

«Ez genekien non sartzen ginen»

Bizikletaz antzeo bidaiak egiten ohituta zegoen arren, motorrekin lehenengo esperientzia izan zen iparraldeko lurraldeetara egindako bidaiak.

«Ez genekien ondo non sartzen ginen. Pertsona bi ginen

eta beste martxa batean eta oso poliki ibili behar izan genuen. Hori zela eta, eguna ez genuen motorrean pasatzen: mendian ibilaldiak egiteko eta tokiak ezagutzeko aprobetxatzen genuen».

Neke fisikoa arerio handia izango zutela alde aurretik zekiten Ander Izagirrek eta Joxean Cesterok. «Baina, ba-

tez ere, buruak sofritzen zuen. Motorraren gainean hainbeste ordu igarotzen ginituenez, hasi behar genuen erabakitzen zer pentsatu behar genuen. Momentu jakin batean lagun bati zerbait esan aurretik pentsatzen genuen: 'Orain herri hau ikusten nahiko entretenituta gaudete eta hemendik ordu laurdenako gordeko dut'».

Gogorragoa da motorrez bidaiatzea bizikletaz bidaiatzea baino, Nafarroako Unibertsitateko irakaslearen aburuz. Izan ere, Izagirrek eskarmentu handia du bizikletaz egindako bidaietan.

Antzeko bidaiak egiten jarraitzeko asmoa dutela nabarmendu du Ander Izagirrek, azkena baino luzeagoak, baina bizikletaz, «motorrez inoiz ez gehiago».

Golan, ezkerrean, Ander Izagirre diaporama prestatzen. Behean, bertik, gauerdiko eguzkia, Nordkapp-en (Norvegia).

UNIBERTSITATEKO

AGENDA

Antzerkia

'Un poeta en NY'. ■ Azaroaren 10ean, Leioako campuseko areto nagusian, 12:00etan.

'Dama eta kardinala' EHU. ■ Gaur, Leioako campuseko areto nagusian, 12:00etan gaztelaniaz eta 17:00etan euskaraz.

'Sin ti', Bilbon. ■ Sin ti (manual de supervivencia sentimental para mujeres) antzezlan eskainiko dute azaroaren 10ean Bilboko Industri Ingeniari-tza Eskolan (Casilla plaza, 3), 19:00etan (gaztelaniaz).

Jardunaldiak

III. Arkitektura Topaketak Donostia-ko Arkitekturako Goi Eskola Teknikoan. ■ Azaroaren 4an eta 5ean. Topaketetan parte hartuko duten hizlariak: Diana Agnest, Andres Duay, Toyota Horiguchi, Fred Koetter, Hiroshi Naito, Naomi Sato, Javier Telleria eta Javier Unzurrunzaga.

Kultur ondareari buruzko jardunaldiak NUn. ■ Gaur hasi eta etxi arte iraungo dute jardunaldiek.

Emakumeak Iruñeko historian. ■ Eurak. Emakumeak Iruñeko historian

jardunaldiak hasiko dira bihar NUPen. Azaroaren 4, 5, 11, 12, 18, 19 eta 25ean eta abenduaren 2, 9 eta 16an ere gai horren gainean mintzatuko dira, 11:30etatik 13:30etara.

Musika

Zinema musika Bilbon. ■ Keatoniana, un sueño de Buster Keaton ikusi ahal izango da gaur, Bilbon, Miguel de Unamuno batxilergo institutuan (Elkano 19), 19:00etatik aurrera.

Martin Carthyren kontzertua. ■ Azaroaren 11n, Arabako campuseko unibertsitate pabilioian.

Tesiak

'Kartzelako errealitatearen eraikuntza soziala', Deustuan. ■ Tesi hori defendatuko du Jose Luis Perez Gualdupek ostiralean, Deustuko Unibertsitateko gradu aretoan, 11:00etatik aurrera.

Bestelakoak

Giza eskubideei buruzko argazki erakusketa Deustuan. ■ Giza eskubideak: hitzetatik ekintzetara argazki erakusketa ikusi ahal izango da azaroaren 12a arte Gaurgiroren lokaletan.